

FAKULTET ZA MENADŽMENT
U TURIZMU I UGOSTITELJSTVU
OPATIJA, HRVATSKA

Destinacijski akcijski plan

Opatije

2016. - 2020.

Impressum

Naslov projekta: **DESTINACIJSKI AKCIJSKI PLAN OPATIJE 2016. – 2020.**

Naručilj: Grad Opatija

Izvršitelj: Fakultet za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu Opatija

Voditelj projekta: prof. dr. sc. Branko Blažević

Članovi istraživačkog i stručnog tima:

- prof. dr. sc. Branko Blažević
- prof. dr. sc. Dora Smolčić Jurdana
- prof. dr. sc. Milena Peršić
- prof. dr. sc. Zdenko Cerović
- prof. dr. sc. Mislav Šimunić
- izv. prof. dr. sc. Lorena Bašan
- izv. prof. dr. sc. Adriana Jelušić
- izv. prof. dr. sc. Marinela Krstinić Nižić
- doc. dr. sc. Elena Rudan

Dokument: Destinacijski akcijski plan Opatije 2016. – 2020.

Lektorica: mr.sc. Željka Štefan

Sadržaj

1. UVOD	5
1.1. Ciljevi turističkoga razvoja i metodološki okvir	7
1.2. Scenariji razvoja turizma Opatije	8
1.3. Polazišta definirana Strategijom	10
1.4. Pristup ostvarenju ciljeva razvoja turizma grada Opatije	13
2. GLOBALNI TRŽIŠNI TRENDVI U TURIZMU	15
2.1. Osnovna obilježja kretanja turističke potražnje u svijetu	16
2.2. Utjecaj turističke potražnje na smjernice razvoja turizma u destinaciji	18
3. ORGANIZACIJSKI I INFRASTRUKTURNI PREDUVJETI RAZVOJA – AKCIJE I PROJEKTI	25
3.1. Polazišta iz Strategije	26
3.2. SWOT analiza	32
3.3. Akcije i projekti	33
3.3.1. Službe i mjere sigurnosti	33
3.3.2. Održivi razvoj i zaštita okoliša	35
3.3.3. Obrazovanje i kadrovi	42
3.3.4. Javna infrastruktura – voda, odvodnja, otpad	48
3.3.5. Realizacija ključnih prometnih projekata	50
3.3.6. Stvaranje uvjeta za razvoj zaleđa	55
4. SPECIFIČNI PREDUVJETI RAZVOJA – AKCIJE I PROJEKTI	61
4.1. Polazišta iz Strategije	62
4.2. SWOT analiza	62
4.3. Akcije i projekti	64
4.3.1. Upravljanje destinacijom	64
4.3.2. Stvoriti uvjete za cjelogodišnje poslovanje	65
4.3.3. Događaji, manifestacije i marketing aktivnosti	67
4.3.4. Uređenje i upravljanje plažama	71
4.3.5. Aktiviranje devastiranih lokacija i objekata izvan funkcije	74

5. SELEKTIVNI OBLICI TURIZMA GRADA OPATIJE – RAZVOJ PROIZVODA – Akcije i projekti	75
5.1. Odmorišni turizam	76
5.1.1. Polazišta iz Strategije	76
5.1.2. SWOT analiza	77
5.1.3. Akcije i projekti	80
5.2. Zdravstveni turizam	82
5.2.1. Polazišta iz Strategije	82
5.2.2. SWOT analiza	83
5.2.3. Akcije i projekti	85
5.3. MICE turizam	87
5.3.1. Polazišta iz Strategije	87
5.3.2. SWOT analiza	87
5.3.3. Akcije i projekti	89
5.4. Kulturni turizam	92
5.4.1. Polazišta iz Strategije	92
5.4.2. SWOT analiza	92
5.4.3. Akcije i projekti	94
5.5. Ruralni turizam	99
5.5.1. Polazišta iz Strategije	99
5.5.2. SWOT analiza	100
5.5.3. Akcije i projekti	101
5.6. Sportsko-rekreacijski turizam	109
5.6.1. Polazišta iz Strategije	109
5.6.2. SWOT analiza	110
5.6.3. Akcije i projekti	112
5.7. Nautički turizam	116
5.7.1. Polazišta iz Strategije	116
5.7.2. SWOT analiza	116
5.7.3. Akcije i projekti	118
6. OPATIJA – GRAD IZVRSNOSTI	121
7. AKCIJSKI PLAN – koordinatori, dinamika provedbe, izvori financiranja i pokazatelji uspjeha	124
8. ZAKLJUČNE NAPOMENE	183
Literatura	184
Popis slika	187
Popis tablica	187

1

UVOD

DESTINACIJSKI AKCIJSKI PLAN OPATIJE nastavak je planiranih aktivnosti u cilju realizacije STRATEGIJE RAZVOJA GRADA OPATIJE DO 2020. GODINE (u nastavku Strategija). Cilj destinacijskoga akcijskog plana Opatije je uspostava koordiniranih aktivnosti glavnih dionika relevantnih za razvoj grada Opatije na ostvarivanju vizije, strateških ciljeva, strateških prioriteta i mjera definiranih Strategijom u području turizma, kao dominantne gospodarske aktivnosti Opatije (dostupno na <http://www.opatija.hr/files/file/novosti/2015/velja%C4%8Da/Nacrt-strategije-razvoja-Grada-Opatije.pdf>).

Strategija je postavljena kao dugoročni razvojni dokument na način da su problemi i pojave promatrani u njihovoj složenosti i dinamičnosti, te sagledani i povezani u sustav ciljeva od lokalne (gradske), preko regionalne i nacionalne, do EU razine. To znači da su se u svim fazama izrade Strategije uvažavale više razine ciljeva. Korištena je *GOPP* metodologija u procesu identifikacije logičkih veza i odnosa, a slijedio se i *bottom up* pristup kroz sustavno uključivanje relevantnih ciljnih skupina lokalne zajednice tj. svih onih ciljnih skupina (Stručni tim, Partnerski odbor i šira javnost), a s ciljem njihova aktivnog uključivanja u sve faze procesa definiranja strateških ciljeva i razrade načina njihove realizacije.

Strategijom su jasno definirani relevantni dugoročni ciljevi, prioriteta i mjere, čijom provedbom treba Grad Opatija osigurati svojim građanima gospodarsku osnovu za siguran i kvalitetan život, s posebnim naglaskom na cjelogodišnji turizam visoke kategorije, slijedom povijesnog nasljeđa, uz bolje korištenje resursne osnovice po načelima održivog razvoja, te uz uvažavanje suvremenih trendova turističkoga razvoja i najbolje svjetske prakse. Poseban naglasak treba staviti na one selektivne oblike turizma, koji se u ovoj turističkoj destinaciji mogu uspješno razvijati (odmorišni, zdravstveni, MICE, kulturni, ruralni, sportsko-rekreacijski, edukacijski, nautički...), temeljeno na načelima izvrsnosti, s orijentacijom na cjelogodišnje poslovanje. Naglasak je na stvaranje poticajnoga okruženja za razvoj poduzetništva, povećanje kapaciteta, bolju povezanost priobalja i razvoj zaleđa, korištenje čistih tehnologija u osiguranju visokoga standarda u opskrbi pitkom vodom, zbrinjavanju otpadnih voda i otpada, organiziranju prometa i sl., tj. uz visoku razinu podrške komunalne i društvene infrastrukture.

Izrada ovoga **AKCIJSKOG PLANA** jedna je od prioriteta mjera definiranih Strategijom, a glasi: „Izraditi akcijski plan razvoja turizma s naglaskom na selektivne oblike turizma“, a sve usmjereno na iznalaženje putova i načina za povećanje kvalitete, atraktivnosti i konkurentnosti ponude grada Opatije. Kako je turizam u Opatiji jedan od prioriteta razvoja grada, ovim akcijskim planom uvažavat će se sva relevantna polazišta strateških ciljeva razvoja:

- **Održivi razvoj, optimalna alokacija resursa i briga za njihovo očuvanje.**
- **Uspješno gospodarstvo s naglaskom na cjelogodišnji turizam najviše kategorije.**
- **Visoka kvaliteta života stanovništva i dobri uvjeti rada zaposlenika.**

Izraditi akcijski plan razvoja turizma s naglaskom na selektivne oblike turizma

DESTINACIJSKI AKCIJSKI PLAN promatra Opatiju kao kvalitetnu turističku destinaciju i aktivnu uključenost svih sudionika, uključenih u turističku ponudu, sukladno postavljenim ciljevima ukupnoga razvoja grada Opatije. Poseban se naglasak stavlja na selektivne oblike turizma, ali i preduvjete koje za to treba osigurati, od poštivanja načela održivosti i visokih ekoloških standarda, stvaranje povoljne poduzetničke klime, povezivanje gospodarstva i obrazovnih institucija, s posebnim naglaskom na osiguranje svih relevantnih utjecaja, kako bi se mogla promovirati sintagma „Opatija – grad izvrsnosti“. U okviru AKCIJSKOGA PLANA detaljnije se razrađuju strateški ciljevi, prioriteta i mjere, kroz konkretne akcije i projekti kojima će se ukazati na prioriteta zadatke razvoja turizma u Opatiji kao turističkoj destinaciji, prepoznatoj na globalnom turističkom tržištu.

1.1. Ciljevi turističkoga razvoja i metodološki okvir

U izradi AKCIJSKOGA PLANA slijedi se metodološki okvir, koji je primijenjen i u izradi Strategije, na način da se polazišne osnove detaljnije razrađuju, kako bi se osigurala operativna provedba onih elemenata vizije, misije, strateških ciljeva, prioriteta i mjera, koje su relevantne za uspješan razvoj turizma ove turističke destinacije. U nastavku se predstavljaju temeljna polazišta primijenjenoga metodološkog okvira.

Ciljevi projekta

Uspostaviti platformu za zajedničko djelovanje glavnih dionika turističke destinacije neposredno uključenih u razvoj turizma grada Opatije.

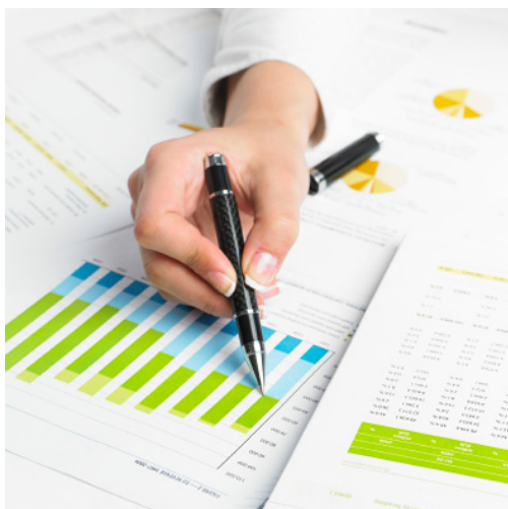
Identificirati primarne destinacijske programe/projekte kako bi se osiguralo sinergijsko djelovanje ključnih dionika u njihovom razvoju, sustavnom unapređenju i pozicioniranju.

Stvoriti platformu za obogaćivanje turističkoga imidža Opatije u cilju stvaranja njene međunarodne prepoznatljivosti.

Otvoriti prostor za poduzetničke projekte od značaja za turistički razvoj, a kako bi se omogućila bolja valorizacija raspoloživih resursa.

Razvijati selektivne oblike turizma, kako bi se turistički proizvod dugoročno razvijao po načelu lanca vrijednosti u cilju sustavnoga podizanja atraktivnosti i konkurentnosti destinacije.

Metode istraživanja

Korištenje sekundarnih izvora podataka, tj. rezultata vlastitih i tuđih istraživanja od značaja za izradu ovoga oblika strateških dokumenata.

Analiza relevantnih izvora od značaja za strateški razvoj turizma grada Opatije (prostorno - planska dokumentacija, razvojni dokumenti sudionika turističke ponude destinacije).

Provođenje primarnih istraživanja u suradnji s predstavnicima Grada Opatije i Turističke zajednice grada Opatije i drugih ključnih dionika destinacije.

Organiziranje radionica s ključnim dionicima (fokus-grupe) u cilju identifikacije prioriteta, potreba i mogućnosti razvoja turizma u gradu Opatija (institucije hotelske, kamping i eno-gastronomske ponude, turističke agencije, institucije zdravstveno-turističke, kulturne, nautičke i sportsko-rekreacijske ponude, koncesionari, institucije komunalne i javne infrastrukture, institucije pomorske i prometne infrastrukture, nositelji obiteljskog smještaja, malo poduzetništvo i obrtništvo i civilni sektor), provođenje strukturiranih upitnika i intervjua s izabranim nositeljima turističke ponude.

Pristup izradi

Visoki stupanj uključenosti svih relevantnih dionika u Gradu Opatiji u izradu ovog dokumenta (izravni i neizravni sudionici turističke ponude) na način da izraze svoje mišljenje kroz ciljne radionice, stručne rasprave, dubinske intervjue, anketna ispitivanja, te odgovarajuće oblike komunikacije *e-mailom* i/ili preko mrežnih stranica Grada Opatije.

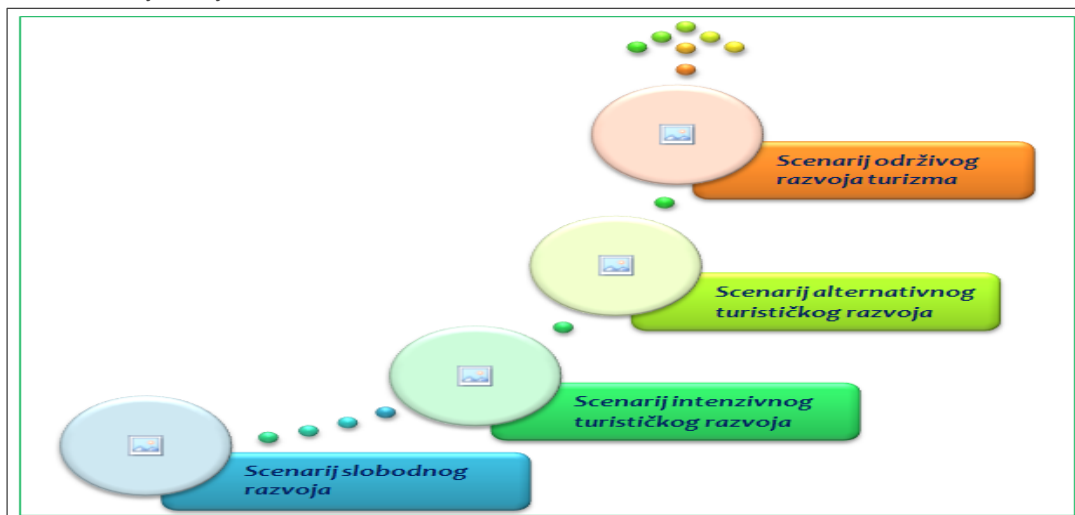
Interaktivni rad i uska suradnja istraživačkoga tima, naručitelja i nositelja turističke ponude, kako bi se testirali rezultati svake faze istraživanja tijekom izrade projekta.

1.2. Scenariji razvoja turizma Opatije

U kontekstu prihvatnoga potencijala (engl. Carrying Capacity), moguće je promišljati o sljedećim razvojnim scenarijima (Dulčić, Petrić 2001):

- potpuno slobodan razvoj, bez ikakvih zabrana i ograničenja
- intenzivni turistički razvoj
- ograničeni (alternativni) razvoj
- uravnoteženi, odnosno održivi turistički razvoj.

Slika 1. Scenariji razvoja turizma

Izvor: Prema Dulčić, A., Petrić, L. 2001.

Scenarij potpuno slobodnoga razvoja

Radi se o scenariju koji se općenito smatra neprihvatljivim, budući da podrazumijeva nekontrolirani razvoj u svim njegovim aspektima. Ovakav scenarij bi značio da se područje bez ikakvih ograničenja daje poduzetnicima koji su zainteresirani isključivo za ostvarivanje profitnih interesa, bez spoznavanja dugoročnih posljedica za okoliš. Teško da će bilo koja destinacija posegnuti za takvim scenarijem,

osim ako postoji potpuno odsustvo brige za okoliš. Lokalno se stanovništvo, u pravilu, snažno protivi takvom destruktivnom i kratkoročno orijentiranom razvoju. Ovaj scenarij zahtijeva detaljnu razradu samo u slučajevima evidentnih pokušaja njegove primjene u područjima gdje je turizam još uvijek relativno nerazvijen, kao i u slučajevima gdje se ide k izbjegavanju izrade studija o utjecaju na okoliš.

Scenarij intenzivnoga turističkog razvoja

U svojim osnovnim elementima, scenarij intenzivnoga razvoja turizma vrlo je sličan slobodnom razvojnom scenariju, budući da predviđa relativno velike intervencije u fizičkom smislu, te mu je osnovni cilj postizanje što većih profita u što kraćem vremenu, uz minimalnu kontrolu od strane zajednice. Bitna razlika između ova dva scenarija leži u tome da državna uprava ima suštinsku ulogu u provedbi scenarija intenzivnoga turističkog razvoja, čime se osigurava određeni stupanj kontrole. Ovaj scenarij uzima u obzir fizički prihvatni kapacitet, kao i ekonomski i politički sustav, međutim, sklon je zanemarivanju sociokulturnoga aspekta. Često se zanemaruje javno mnijenje, a lokalna zajednica se vrlo često „uvjeri“ da prihvati ovaj model na temelju napuhanih ekonomskih koristi. Ova je razvojna opcija dosada bila aktualna u gotovo svim zemljama MediTerrana, pa tako i u Hrvatskoj te je izvjesno da će taj scenarij, uz nešto oštrije elemente kontrole biti prisutan i dalje. U tom smislu je nužno provoditi niz mjera kako bi se poboljšala postojeća ekološka situacija u zonama masovnoga/intenzivnoga turističkog razvoja i smanjili eventualni budući konflikti.

Scenarij alternativnoga turističkog razvoja

S obzirom da polazi od najnižih vrijednosti prihvatnoga kapaciteta, ovaj je scenarij, još nazvan i ekoturizam, često podvrgnut kritikama budući da previše naglašava značenje ekološke i sociokulturne sfere, dok se ekonomsko-politički aspekti u pravilu uopće ne uzimaju u obzir. Naime, on nudi pretežno jednosmjernu komunikaciju na relaciji lokalno stanovništvo – posjetitelji, dok se moguće gospodarske koristi od turizma odbacuju. Javlja se potreba da se u praksi pronađe sredina, odnosno da se ovakav razvojni scenarij ponudi kao razvojna opcija u zonama koje su proglašene visoko zaštićenima, odnosno u područjima izrazitih kulturnih i povijesnih znamenitosti, prirodnih ljepota i onim područjima koja su sačuvala originalni identitet lokalnoga stanovništva. U takvim zonama, koncept „prihvatnih potencijala“ treba biti osnovno polazište za razvoj turizma, s time da se ne stvaraju zatvoreni rezervati, već se, uz maksimalne mjere kontrole, prakticira vođenje turista u takva područja.

Scenarij održivoga razvoja turizma

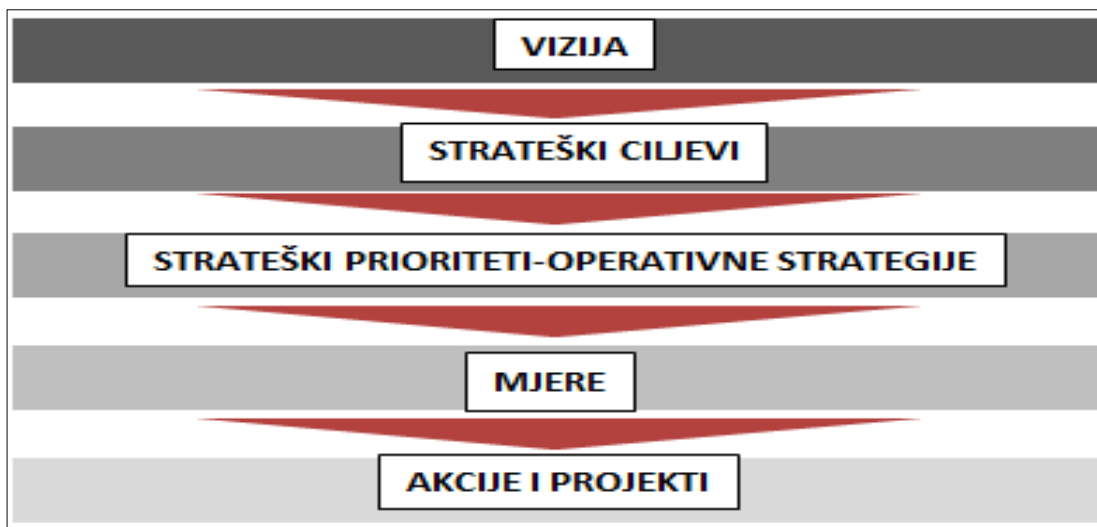
Scenarij održivoga razvoja turizma teorijski zauzima mjesto između gornje i donje granice prihvatnoga potencijala, odnosno između scenarija intenzivnoga i alternativnoga turističkog razvoja. Njegova bit je uravnoteženje lokalne situacije i interesa sa širim regionalnim i nacionalnim interesima i planiranje razvoja turizma u skladu s prirodnim, društvenim i ostalim aspektima okruženja. Hoće li ova razvojna opcija biti bliža scenariju intenzivnoga razvoja ili alternativnoga razvoja, ovisi isključivo o situaciji u određenoj destinaciji. U tom je kontekstu nužno što objektivnije utvrditi vrijednost uglavnom fiksnih komponenti prihvatnog kapaciteta (fizički, ekološki, demografski kapacitet) te raspon vrijednosti elastičnijih komponenti kao što su infrastruktura i sociokulturni kapacitet lokalne zajednice. Ključni mehanizam korekcije nalazi se u sferi ekonomsko-političkog značaja, odnosno spremnosti države da, ili zakonskom regulativom ili izravnim ulaganjima stimulira ili destimulira određeni turistički projekt.

S obzirom na trenutno stanje turizma grada Opatije, raspoloživu resursnu osnovu, potencijale razvoja, mogućnosti, ali i realna ograničenja te suvremene trendove na turističkom tržištu scenarij održivoga razvoja smatra se jedinom prihvatljivom opcijom daljnjega turističkog razvoja na ovom području.

1.3. Polazišta definirana Strategijom

Strategija se temelji na VIZIJI, koja definira „Opatiju, kao grad prepoznatljivog identiteta, jedinstvenog spoja srednjoeuropske kulture i mediTerranskog duha, gostoljubiva, konkurentna i atraktivna turistička destinacija koja pruža raznovrsne sadržaje i nezaboravne doživljaje; sveučilišni grad koji njeguje izvrsnost i potiče inovativnost, slijedi načela održivoga razvoja te osigurava uvjete za siguran i kvalitetan život zajednice“.

Ovakva vizija razvoja razbijena je na tri strateška cilja koji se dalje dezagregiraju na osam strateških prioriteta (tj. na prioritetne razvojne strategije) koji se sastoje od mjera koje se konačno razbijaju na konkretne akcije i projekte za provedbu.

Očekivani rezultati:

- jasan i dugoročno održiv razvojni koncept
- usuglašena politika razvoja
- definirani razvojni prioriteti i njihovi nositelji
- jasan strateški okvir za privlačenje investitora
- definirani projekti za (su)financiranje iz EU fondova
- uspostavljene pretpostavke za povećanje poslovnih učinaka i za povećanje blagostanja lokalnoga stanovništva.

Slika 2. Stablo ciljeva i strateških prioriteta koji proizlaze iz vizije razvoja Grada Opatije

Izvor: Strategija razvoja Grada Opatije, 2015., str. 195. (Prijedlog članova istraživačkog tima, a temeljem rezultata aktivnosti Stručnog tima i Partnerskog odbora).

Navedena vizija predstavlja sažeti prikaz budućeg željenog stanja u gradu Opatiji, koji daje odgovor na pitanje, gdje grad Opatija treba biti 2020. godine odn. u godinama koje iza toga slijede. Vizija je definirana kao polazište i odredište koje treba slijediti u procesu strateškog planiranja, kao i u implementaciji strateškoga plana. Strateško planiranje se temelji na sustavu strateških ciljeva, strateških prioriteta i pojedinačnih mjera, koje su za grad Opatiju definirani gornjom tablicom. AKCIJSKI PLAN razvoja turizma ove turističke destinacije, će se stoga temeljiti na onim strateškim prioritetima i mjerama, kojima je definiran okvir za razvoj turizma, a koje treba sagledati u kontekstu polazišne pozicije, te razvojnih prioriteta i mogućnosti koje se žele ostvariti.

Slika 3. Pregled ciljeva, strateških prioriteta i mjera razvoja Grada Opatije

STRATEŠKI CILJEVI (I-III)	II - ODRZIVI RAZVOJ, OPTIMALNA ALOKACIJA RESURSA I BRIGA ZA NJIHOVO OCUVANJE				III - USPJESNO GOSPODARSTVO S NAGLASKOM NA CJELOGODISNJI TURIZAM NAJVIŠE KATEGORIJE		III - VISOKA KVALITETA ŽIVOTA STANOVNIŠTVA I DOBRI UVJETI RADA ZAPOSLENIKA	
STRATEŠKI PRIORITETI (1-8)	(1) RAZVOJ TEMELJITI NA NAČELIMA ODRŽIVOSTI	(2) ZADRŽATI VISOKU RAZINU ČISTOĆE MORA, VODA, ZRAKA I TLA	3) OBRAZOVANJE I RAZVOJ LJUDSKIH RESURSA USKLAĐIVATI S POTREBAMA GOSPODARSTVA	(4) ZAUSTAVITI PAD BROJA STANOVNIKA	(5) SUSTAVNO POVEĆAVATI KVALITETU ATRAKTIVNOST I KONKURENTNOST PONUDE	(6) RAZVOJ ZALEĐA TEMELJITI NA PODOUZETNIŠTVU, RURALNOM TURIZMU, EKO-POLJOPRIVREDI I UZGOJU AUTOHTONIH (TRADICIJSKIH) SORTI	(7) POTICATI REALIZACIJU KAPITALNIH INFRASTRUKTURNIH PROJEKATA	(8) IZGRADITI GRAD VISOKE DRUŠTVENE ODGOVORNOSTI SOCIJALNE OSJETLJIVOSTI
MJERE PO PRIORITETIMA (A - Z)	<p>A) U svim razvojnim projektima i programima naglasak staviti na primjenu načela održivog razvoja</p> <p>B) Službe i mjere sigurnosti razvijati po načelima održivosti</p> <p>C) Sustavno podizati učinkovitost gradske uprave</p> <p>D) Kontinuirano prilagodavati (izmjene i dopune) prostornu dokumentaciju, te provoditi monitoring i evaluaciju prostornih planova</p> <p>E) Poticati obnovljive izvore energije i energetske učinkovitost</p> <p>F) Formirati Tijelo za provođenje i praćenje Strategije razvoja i za razvoj gospodarstva</p>	<p>A) Organizirati permanentno praćenje (monitoring) kakvoće mora i voda</p> <p>B) Organizirati permanentno praćenje (monitoring) kakvoće zraka</p> <p>C) Organizirati permanentno praćenje (monitoring) stanja tla</p>	<p>A) Promovirati sintagmu „Opatija - sveučilišni grad“</p> <p>B) Obrazovne programe srednjoškolske, prediplomske, diplomske i poslijediplomske razine obrazovanja, sustavno usklađivati sa svjetskim trendovima, stvarami potrebama tržišta rada i specifičnostima gospodarstva</p> <p>C) Nadoknadu nedostajućih znanja i vještina nuditi kroz sustav cjeloživotnog učenja na svim razinama i za sve dobne skupine</p> <p>D) Podupirati obrazovanje za deficitarna zanimanja</p> <p>E) Popularizirati stjecanje interdisciplinarnih znanja, sukladno suvremenim trendovima razvoja</p> <p>F) Razvijati različite oblike međunarodne i međuinstitucionalne suradnje i razmjene, te inovativnost u pristupu</p> <p>G) Ustrojiti i sustavno razvijati Međunarodno edukacijsko središte za turizam, održivi razvoj, europske integracije i biotehnologije</p> <p>H) Podobnost zamijeniti promoviranjem i valorizacijom stvarami znanja, iskustva i kompetencija</p>	<p>A) Donijeti učinkovite mjere „obiteljske politike“</p> <p>B) Zaustaviti odljev radno aktivnog stanovništva kroz aktivnu politiku zapošljavanja</p> <p>C) Provoditi monitoring i evaluaciju mjera definiranih strategijom u cilju zaustavljanja pada broja stanovnika</p>	<p>A) Izraditi „Akcijski plan razvoja turizma“ s naglaskom na selektivne oblike turizma</p> <p>B) Promovirati sintagmu „Opatija - grad izvrsnosti“</p> <p>C) Stvoriti propulzivno okruženje za razvoj poduzetništva</p> <p>D) Postaviti model upravljanja turističkom destinacijom</p> <p>E) Definirati ekonomsku osnovu za cjelogodišnje poslovanje</p> <p>F) Iskoristiti povijesno naslijeđe, potencijale i resurse za razvoj zdravstvenog turizma</p> <p>G) Osigurati efikasan dolazak avio-gostiju</p> <p>H) Izraditi model upravljanja plažama</p> <p>I) Promovirati MICE (meeting, incentives, conventions, events) turizam</p> <p>J) Osigurati kvalitetne sadržaje za mlade</p> <p>K) Razvijati kulturni turizam na valorizaciji resursa kvalitetnim programima i uključivanjem u projekt „Grad prijestolnica kulture“</p> <p>L) Umrežiti ponudu zdravstvenog, ruralnog, kongresnog i nautičkog turizma u okviru KLASTERA</p> <p>M) Razvijati komplementarne djelatnosti temeljene na visokim (čistim) tehnologijama i tržištu prilagođenom asortimanu ponude</p>	<p>A) Planovima i programima diversificirati djelatnosti zaleđa kroz razvoj turizma i njegovo umrežavanje s poljoprivredom, ruralnim poduzetništvom, te korištenjem obnovljivih izvora energije</p> <p>B) Razraditi sustav poticajnih mjera za ruralni razvoj i osigurati sredstva za razvoj zaleđa</p> <p>C) Razviti ekološku poljoprivrednu proizvodnju i revitalizirati uzgoj autohtonih (tradicijskih) sorti</p> <p>D) Ustrojiti i promovirati oznaku izvornosti i kvalitete za autohtone (tradicijske) proizvode i proizvođače</p> <p>E) Izgraditi mrežu uzgajivača, prerađivača i ponuđača autohtonih/tradicijskih sorti i proizvoda, te sortii proizvoda iz eko-uzgoja</p> <p>F) Oblikovati i promovirati gastronomsku ponudu autohtonih jela i pića</p>	<p>A) Stvoriti uvjete za realizaciju kapitalnih objekata</p> <p>B) Koristiti različite modele financiranja kapitalne infrastrukture</p> <p>C) Primjenjivati moderne tehnologije u opskrbi pitkom vodom i u rješavanju otpadnih voda</p> <p>D) Sustav zbrinjavanja otpada temeljiti na eko-načelima i smjernicama EU</p> <p>E) Sustav javnog prijevoza razvijati u skladu sa stvarnim potrebama građana i na eko-načelima</p> <p>F) Podupirati realizaciju ključnih prometnih projekata</p> <p>G) Realizirati projekte usmjerene na podizanje razine kulturo-turističke ponude</p> <p>H) Sustavno rješavati probleme nedostatka parkirališta izgradnjom garaža i kroz druge prihvatljive modele</p> <p>I) Dostupnost širokopojsnog interneta na čitavom području Grada</p>	<p>A) Djeci i mladima osigurati kvalitetne programe za razvoj i uključivanje u zajednicu</p> <p>B) Starijim i socijalno ugroženim osobama osigurati dostojan život u zajednici</p> <p>C) Sustavno zadovoljavati potrebe osobama s invaliditetom</p> <p>D) Sustavno unapređivati preventivne programe i ostale zdravstvene sadržaje za sve dobne skupine</p> <p>E) Unapređivati programe i sadržaje u kulturi, sportu i rekreaciji</p> <p>F) Poticati rad udruga i tijela, te njihovo uključivanje u društvenu zajednicu, kao i razvoj sustava civilnog društva</p> <p>G) Ostvarivanje sinergijskih učinaka kroz povezivanje na razini „Opatijske rivijere“</p>

Izvor: Strategija razvoja Grada Opatije, str. 196.

1.4. Pristup ostvarenju ciljeva razvoja turizma grada Opatije

Zadatak je AKCIJSKOG PLANA detaljnije razraditi sve one aspekte definirane Strategijom (vizija, misija, strateški ciljevi, strateški prioriteti i mjere), koje su od značaja za razvoj turizma grada Opatije, s posebnim naglaskom na ocjenu stanja te definiranje razvojnih prioriteta i mogućnosti.

Tablica 1. Smjernice promišljanja razvoja turizma u gradu Opatiji

POSTOJEĆI OKVIR (ANALIZA STANJA)	TEŽNJA – RAZVOJNI PRIORITETI I MOGUĆNOSTI
Prihvaćena „Strategija razvoja Grada Opatije 2014. – 2020.“, kao temeljni strateški razvojni dokument Grada Opatije.	Slijediti strateške razvojne ciljeve, prioritete i mjere utvrđene ovom Strategijom u segmentu u kojem se iste odnose na razvoj turizma u gradu Opatiji kao prepoznatljivoj turističkoj destinaciji.
U Strategiji postoje jasno definirani strateški prioriteti i mjere kao okvir koji treba slijediti u izradi AKCIJSKOGA PLANA razvoja turizma.	Prepoznati one strateške prioritete i mjere, na koje se mogu nadovezati ključne aktivnosti i razvojni projekti, čijim se provođenjem treba osigurati realizacija izabranoga modela razvoja turizma grada Opatije.
Strategijom je definiran vremenski okvir realizacije strateških odrednica razvoja turizma turističke destinacije grada Opatije.	AKCIJSKIM PLANOM se obuhvaća razdoblje od 2016. – 2020., ali se daju naznake i okviri za djelovanje u razdoblju nakon 2020. godine (uz preduvjet osiguranja povoljne lokalne „klime“ za optimalan turistički iskorak).
Prepoznat je visoki stupanj sezonalnosti u poslovanju, koju treba prevladati.	U definiranju akcija i projekata, naglasak staviti na detaljnu razradu Strategijom jasno definiranoga cilja koji glasi: „Uspješno gospodarstvo temeljeno na turizmu najviše kategorije s cjelogodišnjim poslovanjem“.
Prepoznati su nedovoljno razvijeni uvjeti za razvoj cjelogodišnjeg poslovanja i razvoj zaleđa.	Stvoriti uvjete za poticanje svih oblika poduzetništva u sklopu ukupnih mjera unapređenja ekonomske osnovice poslovanja temeljeno na cjelogodišnjem poslovanju, visokoj kvaliteti ponude te uskoj povezanosti priobalnoga dijela i zaleđa.
Prepoznata su određena uska grla, koja treba sustavno otklanjati u cilju kvalitetnijega turističkog razvoja i obogaćivanja ukupne turističke ponude.	Sustavno djelovati u cilju: osiguranja što efikasnijega dolaska avio-gostiju povećanja ukupnoga plažnog prostora, unapređenja kvalitete ponude i sadržaja na plažama rješavanja prometnih problema (lokalni promet morem i kopnom, promet u mirovanju) osiguranja kvalitetnih sadržaja za mlade.
Prepoznata je neusklađenost u gospodarskom i turističkom razvoju priobalja i zaleđa na području grada Opatije.	Razraditi sustav mjera i akcija kojima će se poticati razvoj zaleđa, na način da se diversificiraju djelatnosti zaleđa kojima će se potaknuti rast i razvoj ruralnih područja i naselja temeljen na njihovim postojećim potencijalima sa svrhom stvaranja dodatne vrijednosti za područje grada Opatije, ali i cjelokupnoga područja zaleđa kojeg pokrivaju druge JLS (razrada sustava poticajnih mjera, razvoj i umrežavanje uzgajivača, prerađivača i ponuđača autohtonih, tradicijskih sorti kao i onih iz eko-uzgoja na način njihovog aktivnog uključivanja u stvaranje prepoznatljive turističke ponude, novih i inovativnih i ambijentalno usklađenih turističkih kapaciteta, raznovrsnosti sportsko-rekreativnih sadržaja, očuvanju prirodnih i antropogenih značajki ruralnoga prostora, stvaranju novoga turističkog proizvoda, korištenju obnovljivih izvora energije u ruralnom prostoru i ruralnom poduzetništvu).

Pokrenuta inicijativa unapređenja kulturne i parkovne baštine na razini Grada Opatije.	Razraditi sustav mjera i aktivnosti u cilju što uspješne realizacije projekata, kojima će se u turističku ponudu uključiti povijesno nasljeđe, kulturne i ambijentalne vrijednosti te parkovna i druga hortikultura dobra grada Opatije.
Prepoznate neiskorištene mogućnosti, te nedovoljna razvijenost i atraktivnost u ponudi i umreženosti pojedinih selektivnih oblika turizma.	Razviti sustav mjera i aktivnosti za razvoj i ekonomsku valorizaciju onih selektivnih oblika turizma, za čiji razvoj ova turistička destinacija ima relevantne uvjete (zdravstveni, kulturni, MICE, ruralni, sportsko-rekreacijski, nautički, edukacijski, eno-gastro i sl.).
Nacionalni strateški dokumenti u području turizma i zdravlja pozicioniraju ovu regiju (i Grad Opatiju) kao destinaciju koja ima realne predispozicije za razvoj zdravstvenog turizma.	Opatija treba bolje valorizirati povijesno nasljeđe, prirodnu resursnu osnovicu, te postojeću visoku kvalitetu usluga u zdravstvu i turizmu, za pozicioniranje Opatije kao nacionalnoga lidera u ponudi usluga zdravstvenoga turizma u Republici Hrvatskoj i njeno konkurentno pozicioniranje na globalnoj karti prepoznatljive zdravstveno-turističke ponude.
Prepoznato je nesuglasje između realnih mogućnosti i stvarnih rezultata koje ova turistička destinacija ostvaruje.	Sustavno podizanje kvalitete svih oblika ponude na razini turističke destinacije Opatija, kako bi se kroz izabrane projekte i akcije mogla realizirati primjena sintagme „Opatija – grad izvrsnosti“.
Prepoznata je nedovoljna koordinacija različitih sudionika turističke ponude na razini turističke destinacije.	Unapređenje organizacije i postizanje boljih rezultata kroz uspostavu destinacijskog menadžmenta u čemu Turistička zajednica grada Opatije ima posebnu ulogu.

Izvor: Prijedlog autora

2

GLOBALNI TRŽIŠNI TRENDOVI U TURIZMU

Suvremeni trendovi u turističkoj potražnji slijede navike i potrebe ljudi koji žive i rade u uvjetima koje je nametnuo stil i suvremeni način života, svojstven ljudima treće tehnološke revolucije. Turistička potražnja za destinacijama i sadržajima na Kvarneru, pa tako i u gradu Opatiji, slijedi konkurentne turističke destinacije, orijentirane na specifična ciljna tržišta i inovativne oblike turističke ponude.

2.1. Osnovna obilježja kretanja turističke potražnje u svijetu

Pogledom u budućnost i predviđanjem turističkih trendova potražnje potrebno je naglasiti da se previđa da će se broj međunarodnih turističkih dolazaka u svijetu povećavati prosječno 3,3 % godišnje u razdoblju od 2010. – 2030. Tijekom godina predviđa se usporavanje stope rasta s 3,8 % u 2011. prema 2,5 % u 2030. godini (UNWTO, 2011: 10). Osnovna obilježja gospodarsko-političkih prilika daju osnovni okvir za sagledavanje budućega trenda rasta svih oblika tercijarnih djelatnosti kao potencijala za moguću potrošnju. Za predviđeni trend rasta turističkog prometa mogu se sa sigurnošću utvrditi sljedeća kvalitativna opća turistička obilježja turističkih putovanja (Marušić, Čorak, Sever 2015; UNWTO 2001, 2011; Cerović, 2010: 1–10):

Opći trend putovanja, ogleda se u stalnosti broja putnika za destinacije na MediTerranu, (iako je osamdesetih godina 20. stoljeća bio smanjen trend putovanja prema mediTerranskim destinacijama, ipak dugoročno taj trend ima stalnost porasta tj. dugoročno kontinuirani rast). Posjet velikim gradovima i zimskim skijaškim destinacijama imat će i nadalje trend rasta, gdje prednjače po stalnosti rasta trenda posebno Alpe i sjeverni MediTerran. Posjet MediTerranu postaje standard i model života europskih građana kojeg se ne žele više odreći niti u kriznim vremenima. Navedeno ukazuje da turistička potražnja za destinacijama Kvarnera neće u planskom razdoblju činiti ograničavajući element razvoja uz sve promjene veličine rasta trenda ako se osigura tražena kvaliteta turističke ponude.

Ukupni hrvatski turistički imidž i ponuda u posljednjih petnaest godina bili su obilježeni specifičnim uvjetima koji su bili rezultat zbivanja na našim konkurentskim tržištima: recesija, financijska kriza u Grčkoj, Italiji i Španjolskoj, terorizam (Pariz, Bruxelles) i lokalni ratovi (Sirija, Afganistan, Irak, stalna kriza na Bliskom istoku), te pojava masovnih migracija (Balkanska ruta, Italija, Turska itd.).

Treba slijediti Europska kretanja, koja su obilježena posebnim potrebama da se putuje u destinacije koje garantiraju sigurnost. To ostaje i dalje MediTerran tj. zemlje Sredozemlja koje do sada ostvaruje 51 % turističkoga prometa Europe. Od svih mediteranskih zemalja vodeću ulogu ima Španjolska s 21,5 % udjela ukupnih putovanja u Europi, slijedi Italija s 15,5 % udjela, zatim Francuska 10,6 %, Grčka 6,2 %, Portugal 3 %, te Hrvatska s 5,1 % udjela (Eurostat 2015).

Motivi putovanja će se mijenjati. Do sada najjači motiv putovanja europskih turista bio je odmor. Za Hrvatsku more i sunce i dalje ostaje osnovni motiv putovanja (82 %) i temeljni je pokretač odabira neke destinacije na MediTerranu. Do sada je u Hrvatskoj 75 % turista bilo orijentirano na opuštanje i pasivni odmor, 43 % na zabavu, te nova iskustva i doživljaje 30 %. Znatno manje je kao motiv dolazaka izabralo sport, kulturu, posao, zdravlje (25 %), upoznavanje prirode i krajolika (20 %), a upravo bi navedeni pokretači trebali biti motivi dolaska u koncepciji razvoja cjelogodišnjeg poslovanja (Marušić, Čorak, Sever 2015).

Duljina putovanja turista iz Europe se sve više skraćuje, te u prosjeku iznosi 1–3 noćenja (57,5 %), a samo manji dio (25,3 %) u destinaciji boravi od 4 do 7 dana (Eurostat 2014). Prosjek svih putovanja u Europi iznosi 4,7 noćenja, dok je u turističkim destinacijama u RH boravak nešto duži. Prema istraživanjima TOMAS je prosječni boravak turista u RH 7,2 noćenja (Marušić, Čorak, Sever 2015), dok službena statistika Ministarstva turizma u 2015. godini bilježi prosjek od 5 noćenja po gostu (Turizam 2015), što je prema istom izvoru značajan pad u odnosu na 1980. godinu, kada je iznosio 6,8 noćenja po gostu. Za očekivati je da će se i u buduću dužina boravka gostiju smanjivati, zbog orijentacije na višekratna kratka putovanja.

U Europi prevladavaju organizirana putovanja s učešćem od 76 % i više, koja karakterizira korištenje raznih oblika posrednika, od čega su s 33 % zastupljeni paket-aranžmani koji uključuju različite oblike posredničkih usluga. Opći trend je povećanja organiziranih putovanja, posebno na duže relacije, a rastu i *all inclusive* aranžmani. Navedeni trend se ne odražava i na RH, a TOMAS istraživanja pokazuju

da turisti zbog blizine i lake dostupnosti naših turističkih destinacije u 79 % slučajeva dolaze individualno (Marušić, Čorak, Sever 2015).

Globalne trendove obilježila je generacija postindustrijskoga društva kroz snažan proces promjena potreba i navika za smještajem, prehranom, pićem, zabavom, igrom, prijevozom itd. Svoje navike i potrebe čovjek nosi na putovanje, sa sljedećim obilježjima:

Opći svjetski trend standardizacije i sve masovnija pojava *branding*-ponude u svim gospodarskim i društvenim oblicima života pojačavat će u narednih deset godina potražnju za uslugama koje turist lako i brzo prepoznaje. *Branding* u turizmu zasigurno će davati prednosti: učinkovitosti, brzom usporedbi, planiranju i kontroli razine usluge.

Europa će za petnaest godina biti ujedinjena od Atlantika do Karpata te će činiti potencijal potražnje od 500.000.000 ljudi i bit će najveća turistička emitivna i receptivna snaga svijeta. Jedinstvena valuta na tom prostoru olakšavat će putovanje unutar takvoga prostora posebno naglašavajući da se u tom „novom“ prostoru nalazi sve što će trebati tada suvremenom čovjeku, a da će procesi globalizacije i integralnih komunikacija učiniti cijeli svijet dostupan za svakoga.

U nastupajućih deset godina, očekuje se daljnji proces koncentracije kapitala i opće vladavine multinacionalnih kompanija u svim gospodarskim granama svijeta pa isto tako i u turizmu. Pod pritiskom konkurencije i borbe za mjesto na turističkom tržištu ulazit će se u vertikalne i horizontalne integracije čime će u potpunosti biti kontrolirane cijene i kvaliteta turističke ponude.

Brzi razvoj tehnologije smještaja i prehrane u ugostiteljskim objektima određuje trend daljnjeg rasta standarda.

Novi oblici prehrane, osobito s naglaskom na zdravu hranu i pića proizvedenu prema ekološki održivim standardima prate trend rasta opće svijesti o zdravlju.

Opći rast masovne primjene novih tehnologija koje će mijenjati način života i rada ljudi posebno u današnjim zemljama EU.

Individualni prijevoz tj. cestovni promet, posebno automobil doživjet će promjene i manje će se koristiti na većim udaljenostima, rast će primjena ekološki prihvatljivih oblika autoprijevoza – električni automobili. U duhu ekoloških promišljanja očekuje se šira primjena željeznica za masovni prijevoz putnika.

2.2. Utjecaj turističke potražnje na smjernice razvoja turizma u destinaciji

Globalni trendovi utječu na oblikovanje turističke ponude u Republici Hrvatskoj, te u pojedinim turističkim destinacijama kojima pripada i turistička destinacija Opatija. Stoga u oblikovanju turističkoga proizvoda treba uvažavati resursnu osnovicu i specifičnosti, vodeći računa o globalnim trendovima i općenito kretanjima na turističkom tržištu, što oblikuje turističku potražnju, a poseban se naglasak može staviti na atraktivnost i privlačnost sljedećih elemenata:

Smještajni objekti (hoteli, kampovi, apartmani) trebali biti segmentirani (umjesto sada prisutne uniformnosti opće namjene) radi pružanja visoke kvalitete usluga određene ciljne skupine odn. segmenta tržišta (djeca, sportaši, poslovni itd.), a sve su traženije i ruralne kuće za odmor i ostali sadržaji relevantni za ovaj oblik ponude.

Eko sadržaji koji slijede opće potrebe sve osvještenijih gostiju, stoga su posebno atraktivne one destinacije koje imaju eko imidž, a to znači prepoznatljive eko sadržaje ili turističke proizvode, čijim se korištenjem ne zagađuje okolina (npr. *glamping* kampovi, mobilne kućice, eko-hoteli...).

Boravci u prirodi (planine, more, podmorje, doživljaji, uzbuđenje...), priroda je sve traženija i imat će prednost pred onim oblicima ponude koji takvu vrstu sadržaja vezanih za čistu/izvornu prirodu ne stavljaju kao prioritet ponude.

Avanturistički sadržaji i različite *outdoor* aktivnosti, uz podršku suvremene opreme i garantirane visoke sigurnosti turista, sve su traženiji oblici doživljaja za segment potražnje aktivnoga odmora.

Sadržaji zdravstveno-turističke ponude (medicinski, *SPA*, *wellness* programi) postaju sve češći motiv dolaska u destinaciju, a posebno uslijed općeg trenda porasta broja ljudi treće životne dobi.

Kongresni sadržaji-inicijative ponuda se povezuje s atraktivnošću destinacije, koja treba ponuditi različite integrirane programe, bogatog sadržaja i nezaboravnih doživljaja.

Mega događaji, zabavni parkovi, *aqua*-parkovi i sl. kao oblik zabave za sve dobne skupine, posebno za djecu i mlade.

Sve je prisutnija potražnja za kreativnim paket-aranžmanima, poput kružnih putovanja (avion–brod–autobus), s naglaskom na posjet većeg broja destinacija i sadržaja za različite ciljne korisnike.

Posjeti gradovima i velikim manifestacijama (sportski, vjerski, kulturni, politički, sajamski, kulturni, zabavni...), koji se organiziraju s ciljem privlačenja ciljne skupine gostiju, kojima je to temeljni motiv dolaska u destinaciju.

Slijedom navedenog, u nastavku će se prikazati relevantna/specifična obilježja turističke potražnje u odnosu na različite vrste smještaja (hoteli, kampovi, obiteljski smještaj...) i karakter usluga u okviru selektivnih oblika ponude, na koje se ova turistička destinacija orijentira.

Hoteli

Hoteli predstavljaju temeljnu resursnu osnovicu u pružanju usluga smještaja, gdje treba slijediti određena pravila, standarde i druge sadržajne karakteristike uspješnoga razvoja, pri čemu će se turistička destinacija Opatija promatrati u kontekstu razvoja hrvatskoga turizma, te specifičnosti turističke destinacije Kvarner kao okruženja (Cerović, 2010, 1–10):

Sve zahtjevniji standardi pružanja usluga smještaja u hotelima u pogledu veličine i opremljenosti (1960. g. je hotelska soba imala bruto površinu 14 m², 1970. g. 16 m², 1980. g. 18 m², a 2004. g. 24 m²), a očekuje se da će prosječna površina hotelske sobe po gostu 2020. g. iznositi 38 m² i više. Uz uzlaznu putanju površine sobe, raste i standard opremanja same sobe i sanitarnoga čvora, a ovisno o kategoriji i namjeni hotela (ciljno tržište).

Stalni rast kvalitete smještaja i prehrane, ogleda se u stalnom porastu potražnje za uslugom koja je kvalitetnija i prilagođenija uvjetima života u mjestu stalnog boravka i turisti u pravilu traže isti ili bolji standard smještaja nego je to u usporedbi s onim koji imaju kod kuće.

Rast potrebe za sigurnošću u hotelu, poseban naglasak je na potražnji sigurnosti svih oblika i sadržaja. Sigurnost od provale, sigurnost od požara, terorizma, pljačke, sigurnost od mogućnosti zaraze i trovanja hranom, vodom i zrakom, sigurnost napona električne energije, sigurnost za svoje tijelo, opremu i imovinu, posebno za opremu koja se koristi za zadovoljenje motiva dolaska u hotel (novac, vrijednosti, foto oprema, skije, reketi, plovila, oprema za ronjenje itd.). Traži se adekvatna oprema ili objekti za pružanje usluge zaštite i čuvanja (sefovi, uređaji i instrumenti, skladišta, garaže, lučice, nadzor, video nadzor, čuvari, redari, nadglednici, kontrolori, adekvatni zakoni).

Raste broj gostiju koji traže specijalizirane hotelske sadržaje i objekte za pružanje posebnih usluga: *insentive*-kongresni sadržaji, aktivni odmor, *wellness*, učenje vještina, specijalizirani programi za obuku itd.

Sve veća kvaliteta ukupnih sadržaja, turista traži sve na jednom mjestu, ukupnost sadržaja u sustavu paket aranžmana, ne želi se opterećivati lokalnom potražnjom, komoditet u potražnji.

Sve veći broj specijaliziranih hotela (hoteli opće namjene nisu u trendu): *wellness* hoteli, hotel za tenisače, hotel za ronioce, hotel za golf igrače, hotel za skijaše, hotel za invalide, hotel za djecu, hotel za kongresne usluge, hotel za učenje...

Boutiq hoteli, posebno se traže u destinacijama koje imaju višu tržišnu vrijednost i veću prepoznatljivost, posebno će biti traženi u atraktivnim destinacijama, otočnim mjestima s naglašenom povijesnom komponentom i višom razinom destinacijske brige za očuvanje kulture življenja i mogućnošću doživljaja, a njihova pozicija je posebno značajna u povijesnim jezgrama.

Club hotel, s obično locira uz marine, sportske objekte, morsku obalu, povijesne objekte, na način da upotpunjuju specifične oblike ponude.

Sve veća potražnja za brend hotelima, koji su opći trend potražnje na svim razinama i odnose se na objekte i hotele viših kategorija. Gotovo da je teško zamisliti kvalitetniji hotel, a da nije iz poznate brend obitelji, ta potražnja je garancija kvalitete ukupnosti potražnje.

Hoteli imaju sve veću razinu kvalitetne opreme koja odgovara ukupnosti kvalitete hotela.

Dvorane za usluge masovnih skupova imaju polivalentne namjene, više se ne traže specijalizirane dvorane, niti amfiteatralne. Traže se dvorane u kojima se odvijaju svi programi, a samo se mijenja oprema za određenu namjenu. Oprema u dvoranama za skupove je visoke kvalitete i tehnički mora osiguravati brzu transformaciju u mogućnost više namjena – polivalentnost, koja može zadovoljiti razne potrebe gostiju.

Nudit će se usluge smještaja i zajutraka, ostale usluge prehrane su slobodnog izbora, prehrana se nudi u specijaliziranim restoranima i ugostiteljskim objektima. Ne traže se više puni pansioni, to je moguće, ali uz kombinaciju više objekata i oblika motiva koji su i doveli gosta u hotel, potražnja posebnih oblika prehrane bez obveza i prisile, izbor hrane, vrijeme i načina usluživanja na licu mjesta.

Stalni rast potreba i navika da se povećava površina hotelske sobe i ostalih ugostiteljskih objekata za smještaj potiče potrebu određenja mogućih budućih površina soba u hotelima. Predviđa se kako će hoteli kategorije 5 zvjezdica u 2040. raspolagati sobama površine 52 m², dok će u hotelima 4 zvjezdice

površina sobe od 38 m² koja se predviđa u 2020., u 2040. iznositi 49 m². Hoteli s 3 zvjezdice površinu svojih soba prema predviđanju povećavat će svakih deset godina za 3 m², dok će u hotelima s dvije zvjezdice i hostelima površina soba rasti svakih deset godina u prosjeku za 2 m². Osim očekivanih trendova povećanja površine sobe sigurno će uz povećanje površine rasti i razina drugih traženim oblika sadržaja i kvalitete ponude usluge smještaja. Povećavat će se broj usluga: audio vizualne usluge, internetske usluge, razina usluga u standardu grijanja i održavanja topline, povećanje kvalitete usluga higijene i zaštite gostiju.

Marine i luke otvorene za javni promet

Stalni rast potreba za boravkom u prirodi i prirodnim okruženjima koja su vezana za more i vodu mogu se sažeti u sljedeća opća obilježja potražnje za uslugama u marinama i drugim sadržajima u nautičkom turizmu (Šantić, Maglić, Vilke, 2012 359–399; CLIA 2016; Honey, Krantz 2007):

Stalni rast potrebe stanovništva, koji pretežito žive i rade u urbanim aglomeracijama, za boravka na moru/vodi ili uz more/vodu tj. prirodi, posebno za boravkom u prirodi koja odiše nedirnutim, zdravim i još čistim prirodnim okruženjem i odaje sigurnost da nije zagađena.

Stalni porast komfora na jahtama i brodovima, što naglašava potrebu za stalnim priključkom na električnu mrežu, TV i satelitsku antenu.

Stalni rast dužine brodova, trend dužine plovila ima stalnu uzlaznu tendenciju, sa stalnim porastom prosječne dužine plovila svih namjena i oblika, (stalno raste dužina glisera, jedrilica, te ostalih plovila za rekreaciju, ili za profesionalnu ponudu). Smještaj jahti moguć je i u lukama otvorenim za javni promet, što može amortizirati potrebu za vezovima u uvjetima prostornoga ograničenja (Opatija).

Stalni rast broja mega jahti, broj mega-jahti je u stalnom porastu sa svim karakteristikama koje važe i za ostala plovila.

Stalni rast kvalitete opreme na jahtama i brodovima, oprema je sve složenija, ima sve više opreme, po broju opreme i po kvaliteti komfora koji te oprema pruža, posebnost se ogleda u sve većoj primjeni elektroničkih sklopova i opreme koja je sve opremljenija elektroničkim sustavima za rukovanje, posebno za navigaciju i lakše vođenje plovila u plovidbi i na vezu, (navigacijski sustavi, vitla, automatski piloti, GSM oprema, rashladni sustavi za posadu, rashladni sustavi za jela i pića, oprema za kuhanje i čuvanje namirnica, oprema za slobodno vrijeme, oprema za pogon-motori i pomoćni motori, jedra i sustavi za lakše rukovođenje jedrima itd.), navedena oprema traži sve složenije sustave čuvanja, servisiranja i održavanja sa sve većim brojem specijaliziranih servisa i posebnih oblika podrške za održavanje.

Potreba da se jahta i brod (plovilo) ostave na sigurnom zimovanju, rast dužine plovila, sve složenija oprema traže i zahtijevaju da se plovilo ostavlja na sigurnom zimovanju u vrijeme van sezone korištenja plovila za rekreaciju i zabavu, sve je manje turista koji žele i mogu vući plovilo na zimovanje u mjesto stalnog boravka jer je i u mjestu stalnog boravka zimovanje složeno, skupo i ekološki neprihvatljivo. Pritom raste standarda sigurnosti čuvanja plovila na vezu u moru ili čuvanja u vrijeme zimskih mjeseci, bilo da je plovilo u moru (vodi) ili na kopnu ili u zatvorenom prostoru predviđenom za zimovanje plovila. Raste standarda čuvanja i zimovanja jahte i broda (plovila), servisiranja broda i opreme u zimskim mjesecima je sve traženiji oblik servisiranja plovila.

Potrebe za potpunim i integralnim servisom (pranje i održavanje podvodnog dijela plovila (*antifauling*), čišćenje, jedro, motor, instrumenti, elektronski sklopovi i sustavi, interijer...).

Raste broj gostiju – nautičara koji traže usluge specijaliziranih sadržaja u okruženju, koji nisu direktno vezani za plovilo, a to su razne usluge koje su poznate u ostalim vidovima turističke potražnje kao

(*rent a car, rent a boot*, usluge posjeta povijesnim i ostalim atraktivnostima, usluge smještaja u objektima na kopnu, usluge prevođenja, usluge prehrane itd.). Traži se dodatna oprema i ponuda (garaža, sadržaji u okruženju, sport itd.).

Sve veća potražnja za brend uslugama u nautičkoj ponudi, koja se najprije odnosi na potražnju za poznatim (brendiranim) tehnologijama, opremu, odjeću, obuću te do poznatih i brendiranih usluga u nautičkoj ponudi.

Marine moraju udovoljavati visokim standardima zaštite okoline posebno mora i podmorja, traže se nautički sadržaji najprije koji garantiraju da se u njima čuva čovjekova okolina (plava zastava, garancija da servis ima uređaje za pročišćavanje otpadnih voda i deponij za otpad i otpadne agense-ulja itd.).

Kampovi

Potražnja za kamping uslugama je dio ukupne potražnje za kvalitetnim boravkom u prirodi u smještajnim kapacitetima visoke razine i pratećih sadržaja, što se može sažeti kroz sljedeće (Cerović 2014; Cerović, Cvelić-Bonifačić, Grudić-Kvasić 2014. 62–71; Milohnić, Cvelić Bonifačić 2014; Čorak, Marušić 2015): Stalni porast standarda života i potrebe za životom u prirodi, stalno će i dalje rasti svijest o potrebi zaštite okoline i opći proces odnosa prema okolišu pojačavat će potražnju za kampovima i boravak u prirodi što upravo kampovi i najviše omogućavaju. Kampovi se u pravilu razvijaju uz prirodne atraktivnosti: morska obala, jezero, rijeka, šuma, park prirode, skijališta, sportske objekte itd. Još će biti izraženija potreba za višim stupnjem svijesti koji će pokretati kampiste:

- Na putovanja na kampiranje u prirodi.
- Nemoguće je kampirati izvan prirode.

Do sada je kampiranje značilo odricanje od udobnosti i životne radosti i navika, a u nastupajućem vremenu kampiranje će biti bolja kvaliteta života, više doživljaja, više odmora, više sigurnosti, više zadovoljstva za veliki krug kampista.

Ekologija se može ekonomski stvarati i poticati.

Kampisti će birati svoje domačine i svoj kamp prema potrebama i očekivanjima na razini traženih standarda očuvanosti prirode.

Stalni rast dužine života ljudi, ljudi žive sve duže i sve su aktivniji u dobi treće generacije tj. u vrijeme mirovine sve su aktivniji i boljega općeg zdravlja kao svjetskoga procesa. Stalni rast ljudi treće dobi. Ljudi ostaju sve duže aktivni i tjelesno zdravi.

Stalni rast kvalitete opreme u kamp sadržajima posebno kamping opreme, industrija kamp opreme slijedi potrebu upotrebe materijala koji štite okolinu, predviđa se masovna upotreba ECO mobilne kuće koja će imati sustave uštede energije u odnosu na danas za 50 %, redukciju potrošnje energenata pritom veću udobnost. Masovna primjena foto elemenata-panele, sofisticiranu automatiku za hlađenje i grijanje, veći stupanj sigurnosti od požara, krađe itd.

Posebno će rasti broj korištenih mobilnih kućica, umjesto šatora i klasične kamp opreme. Šator će imati daljnji trend opadanja, ali neće nestati posebno će biti više korišten kod turista mlađe životne dobi posebno kod motociklista.

Rast će broj *mobile homea* i drugih kućica koje nude veći standard od onoga koji turist ima kod kuće. Ovakvi oblici tražit će visoke standarde izgradnje i infrastrukture, do sada je za jednu kamp jedinicu dosta 120 m², a očekuje se uskoro prosjek od 160 m² od dosadašnjih 10 ampere očekuje se potrošnja

od 20 amperi po jednoj kamp jedinici. Dosadašnji rezidencijalni kamp kao klasični kamp za smještaj vlastite opreme imati će konkurenciju u kampovima za najam u kojima će se iznajmljivati *mobile homeovi* i drvene kućice stalno postavljene za najam. Očekuje se da će šatori imati daljnji trend opadanja, kamp prikolice će imati rast relativni od + 3 %, *mobile homeovi* će imati rast od + 41 %, a drveni bungalovi će imati rast od + 57 % u strukturi ukupnoga porasta kamp potražnje.

Glamping ponuda u kampovima postat će prihvaćeni modni oblik, rezerviran za kamping ponudu najviše razine kvalitete s posebnim atrakcijama i visoko kvalitetnim uslugama ponude: smještaja, doživljaja, hrane, pića i zabave.

Stalno će rasti želje boravka u prirodi više puta godišnje, specijalizirani kampovi za posebne namjene i za specijalizirane skupove manifestacije i doživljaje uz velike gradove, sportske manifestacije, vjerska događanja, povijesne objekte itd.

Stalno raste želja za neditnutom i zdravom okolinom i posebnim atraktivnostima koje i motiviraju turiste na putovanje i odabir neke destinacije, a raste i pokretljivost i potreba da se koristi godišnji odmor u više navrata tijekom godine bez obzira na godišnja doba.

Raste potrebe za zimovanjem opreme, *rolloa* i *mobile homea*, koji se sve manje vuku u mjesto stalnoga boravka. Tako će rasti potreba da se oprema ostavlja na zimovanju i čuvanju u specijaliziranim servisima i odlagalištima opreme. Rast standarda sigurnosti opreme i sve složenijih sustava servisiranja, sve složenija oprema traži sve složenije servise i adekvatne službe čuvanja i održavanja. Gotovo će nestati paušalni najam prostora (recidiv prošlih vremena).

Rast će potrebe za sigurnošću, svih aspekata. Tražit će se sve viši standardi sigurnosti, posebno se očekuje visok stupanj sigurnosti svih aspekata sigurnosti koja je usporediva sa sigurnošću koju ima turista u mjestu stalnog boravka (požar, krađa, strujni udari, grom, poplave, sanitarna sigurnost, higijenska sigurnost, zdravstvena zaštita, sigurnost od ujeda i uboda životinja-insekata-glodavaca-gmazova i nepredvidivih okolnosti koje daje posebnost destinacije).

Raste broj gostiju koji traže usluge specijaliziranih sadržaja u okruženju, destinacijski pristup ponudi činit će osnovu buduće potražnje. Sve veća kvaliteta ukupnih sadržaja u okruženju i destinaciji kampa. Sve veća potražnja za brend kampovima i posebno specijaliziranim kampovima koji moraju naglašavati individualnost svakoga kampiste. Kampovi moraju imati prepoznatljivu kvalitetu koju će potvrditi dokazanim brendovima i već priznatim standardima koji se primjenjuju i koje je tržište prihvatilo, te će se tražiti samo kvaliteta. Kampovi moraju udovoljavati visokim standardima zaštite okoline.

Traži se dodatna oprema i ponuda (garaža, sadržaji u okruženju – sport, bazeni itd.), visoki stupanj raznovrsnosti bit će osnova kampova koji dolaze za nekoliko godina. Tražit će se intimnost, osobni sadržaji, a ne sadržaji za masu, bezbroj opreme neće biti u vlasništvu kampera već će se iznajmljivati, ali na način da je oprema visoke kvalitete i daje visoki stupanj zadovoljstva i osjećaj da nije posuđena ili dio masovne upotrebe.

Obiteljski smještaj

Opći trend stalnoga rasta turističke potražnje za smještajnim kapacitetima obiteljskog smještaja, posebno u apartmanima, proizlazi iz potrebe da se gostu omogući da godišnji odmor provodi prema vlastitim željama i potrebama, pa umjesto klasičnih oblika smještaja (hoteli, moteli...), biraju nove, primjerenije svojim stvarnim potrebama (Cerović et al. 2013: 14–28; Kvarner Family 2013): Stalni porast standarda života i potrebe za promjenom mjesta boravka, navodi potencijalne turiste da u mjestu svoga privremenog boravka potraže ugođaj i toplinu doma. Opći trend potražnje za obiteljskim životom i ugođajem življenja u velikoj obitelji koji se sve više gubi te ga turisti pokušavaju pronaći na

godišnjem odmoru. Stalni rast standarda života i odmora, raste kvaliteta kao stalni proces u životu. Tražit će se sve komforniji i kvalitetniji apartmani po veličini i opremi, kvaliteti. Rast će „kuće za odmor“, umjesto hladnog apartmana u kojima borave dvije ili više obitelji. Godišnji odmor koristi se za okupljanje šire obitelji i prijatelja.

Stalni porast broja ljudi treće životne dobi, kao proces utjecati će na poznatu i već uhodanu potrebu rasta potražnje za tipovima apartmana za dvije osobe (studio, manji apartmani).

Ljudi ostaju sve duže aktivni i tjelesno zdravi, raste želja za promjenama i sa rastom želje za promjenom i željom da se u iznajmljenom apartmanu doživi kvaliteta boravka koju ima turista i u mjestu stalnog boravka. Stalni rast kvalitete opreme u mjestu stalnog i privremenog boravka te izjednačavanje tražene kvalitete. Stalni rast želje boravka u prirodi više puta godišnje te raste strast za praćenjem mode i pomodarstva u stambenim prostorijama.

Apartmani se grade u urbaniziranim i uređenim apartmanskim naseljima, a ne kao dio stambenih zona gdje živi lokalno stanovništvo. Sve više će se tražiti brend u izgradnji apartmana i usluga vezanih za turističke apartmane. Okruženje turističkih apartmana mora biti „turističko“ s puno sadržaja koji čine osnovni motiv dolaska u destinaciju. Tražit će se potpuno doživljavanje okoline i destinacije. Napuštaju se improvizacije u izgradnji apartmana (individualna samogradnja).

Raste potreba za opremom u apartmanima sa sve većim brojem sadržaja u apartmanima: klima uređaji, naprave-strojevi za pranje suđa i veša i raznim mogućnostima priključaka na telekomunikacijske i informatičke mreže. Okruženje apartmana mora udovoljavati visokim standardima: zaštićeno od utjecaja mogućih oblika zagađenja i s visokim standardima zbrinjavanja otpada.

Traži se dodatna oprema i ponuda (garaža, sadržaji u okruženju itd.), dodatni sadržaji visoke kvalitete, ambulante, *wellness*, sport, rekreacija, trgovina.

Usluge prehrane i pića

Turisti će u nastupajućem periodu koristiti usluge jela i pića u ambijentima u kojima se lakše doživljava destinacija i posebnosti privremenoga tj. turističkoga okruženja. Posebno će naglasak turisti davati potražnji za „zdravom“ hranom koja će morati imati osiguranu i dokazanu kvalitetu izvora namirnice, dokazanu kvalitetu načina čuvanja namirnice, način spravljanja namirnica kako bi turisti uživali u nečem novom i doživljajnom, ali povećanju potražnje pogodovati će dokazani brendovi jela i pića, s toga se opći trendovi u jelima i pićima mogu grupirati u sljedeća obilježja (Melia 2011; GFF 2016; Mintel 2016): Turisti sve manje traže potpune prehrabene usluge (nestaje puni pansion), a daljnji trend rasta imat će korištenje usluge smještaja sa zajutarkom bez korištenja polu ili još manje punoga pansiona u hotelskoj ponudi. Sve više će rasti potreba za korištenjem usluga prehrane i pića izvan objekta u kojem se nudi osnovna usluga smještaja (hotel, kamp, apartmansko naselje, marina itd.). Rastuća potreba za ostalim doživljajem navodit će još veći rast za promjenama i željom da se stalno mijenja ambijent i oblik i način prehrane. Posebno se očekuje rast potreba za doživljajima i uživanjima u ponudi hrane i pića lokalnoga i autohtonoga sadržaja.

Mijenja se način pripremanja hrane, odbacuju se klasični temeljci i masnoće životinjskoga porijekla, mijenjaju se procedure, tehnike i procesi pripreme jela na „zdravi“ način, blanširano-kuhano na pari, koristi se više plin ili drva kao energent. Rast će i dalje potreba i načini pripremanja hrane pred gostom. Specijalizirani oblici prehrane: za *wellness* goste, za ronioce, za šetače, za tenisače itd. Utjecaj azijskih kuhinja, posebno u sustavu specijaliziranih ponuda, porast makrobiotike u ponudi prehrane.

Daljnji rast „mediteranske kuhinje“, mediteranskih jela, maslinovo ulje, povrće salate, riba, itd.

Porast “brze prehrane”, ali s lokalnim obilježjima, uz naglašenu željom za “zdravim”, posebno ponuda ribe i povrća, salata. Klasična ponuda brze hrane imat će trend opadanja.

Raste potražnja *cateringa* u svim oblicima i lokacijama (brod, jahte, plaže, skijališta, sportski objekti), posebno u ponudi jela i pića za poslovne aranžmane u velikim gradovima, kao i u odmorišnim destinacijama za razne manifestacije i velike skupove.

Sve brže će rasti potražnja za izvorskim vodama i mineralnim vodama, ali umjetno gazirana voda će imati trend opadanja potražnje. Padat će i dalje potražnja za gaziranim pićima, naglasak u potražnji će imati prirodni sokovi i voćni sokovi spremljeni pred gostom.

Rast će i dalje potražnja za crnim vinima, ali ne lošim, tražit će se dokazane kvalitete i brendirane sorte i tržišno dokazane kvalitete crnih vina.

Traži se nova oprema za ponudu jela i pića (novi materijali) i novi oblici opreme koji će omogućiti prigrutavljanje i čuvanje jela, te novi oblici opreme koji će omogućiti traženu razinu kvalitete potražnje. Potpuni standard i kvaliteta opreme i standard zraka i ambijenta u objektima hrane i pića (klima, dekoracija, stolovi, oprema, rashladni stolovi i vitrine...).

Usluge ruralnoga turizma

Na području Europe ruralna područja pokrivaju više od 90 % i u njima živi više od 56 % stanovnika. Slična situacija je i u RH gdje se čak 91,6 % ukupnoga područja klasificira kao ruralno i u njemu živi 47,6 % ukupnog stanovništva. Uzme li se u obzir prirodna i kulturna raznolikost naših regija, bogata resursna osnova turističkih atrakcija, očuvani okoliš i više od 160.000 upisanih poljoprivrednih gospodarstava, Republika Hrvatska ima preduvjete za razvoj ruralnoga turizma i svih posebnih oblika turizma vezanih uz ruralni prostor, sa specifičnim obilježjima (Demonja, Ružić 2010: 5,73; Gobin 2013). Moderan način života današnjeg čovjeka, koji je svakodnevno izložen stresu, brzom tempu života, otuđenosti, nezdravoj i brznoj prehrani razlogom je rastućega trenda potražnje za ruralnim turizmom koji pojedincu omogućava povratak prirodi, aktivnom provođenju vremena, zdravoj prehrani te upoznavanju lokalnih običaja, tradicije i kulturno-povijesnog nasljeđa u opuštenom okruženju ruralnoga prostora.

Turističku potražnju usmjerenu ruralnim turističkim destinacijama motivira intenzivni užitak, aktivnosti u prirodi, naglašena potreba za doživljajima, rekreacija i zdravlje. Turisti dobivaju ugodajnu ili emocionalnu dodatnu korist (ambijent, doživljaj, zabavu, avanturu, kontakt s drugim gostima i slično. Gosti traže i spremni su platiti privatnost, komfor i kvalitetu. Proizvod broj jedan na današnjem tržištu privatnoga smještaja su samostojeće kuće za odmor s bazenom. Bazen, uz sadržaje za djecu te sportsko-rekreativne sadržaje, čini sezonu iznajmljivanja duljom 6 do 10 tjedana, što u prosjeku čini od 18 do 22 tjedna popunjenosti godišnje. U Istri ima i primjera da je premašeno i 30 tjedana popunjenosti. Standardni smještajni kapaciteti na tržištu privatnoga najma, apartmani i kuće koje se ponudom ne razlikuju od većine smještajnih kapaciteta, imaju popunjenost između 10 i 14 tjedana. Oni koji su ponudu obogatili dodatnim sadržajem odskoču od toga prosjeka.

3

ORGANIZACIJSKI I INFRASTRUKTURNI PREDUVJETI RAZVOJA

Organizacijskim preduvjeta razvoja u ovom destinacijskom akcijskom planu poklonjena je dužna pažnja kroz organiziranost službi zaduženih za sigurnost stanovništva i gostiju, učinkovitost gradske, ali i javne uprave koja uključuje i javna poduzeća, prostornu i razvojnu dokumentaciju, obnovljive izvore energije i konačno kroz organizirano tijelo za praćenje i provođenje Strategije razvoja i ovoga Akcijskog plana. Razvojna strategija Primorsko-goranske županije 2016. – 2020. u mjeri vezanoj uz unapređenje turizma kao povezane provedbene aktivnosti navodi i provođenje aktivnosti koje će potaknuti produljenje turističke sezone te proizvodnu specijalizaciju regija i razvoj integralnih destinacijskih doživljaja.

Organizacijski preduvjeti razvoja temelje se na strateškim prioritetima (I.1., I.2. i I.3) i mjerama (I.1.B, I.1.C, I.1.D, I.1.E, i I.1.F; I.2.A, I.2.B, I.2.C; I.3.C, I.3.D, i I.3.G) prikazanim u tablici 2. Isto tako razina razvijenosti turističke infrastrukture je preduvjet razvoja turizama neke destinacije i temeljna je pretpostavka za kreiranje palete novih proizvoda i novoga lanca vrijednosti. Turistička infrastruktura koliko god je važna u formiranju turističke ponude, posebno valorizacijom resursa i atrakcija, isto tako je važna i za turističku potražnju i za kreiranje doživljaja turista. Infrastrukturni preduvjeti razvoja temelje se na strateškim prioritetima (III.7. i III.5) i mjerama (III.7.A, III.7.B, III.7.F, II.7.H, i II.5.A) također prikazanim na slici 3.

3.1. Polazišta iz Strategije

Prihvaćena „Strategija razvoja Grada Opatije 2014. – 2020.“, je temeljni strateški razvojni dokument Grada Opatije. Ovaj destinacijski Akcijski plan mora slijediti i nasloniti se na strateške razvojne ciljeve, prioritete i mjere utvrđene Strategijom u segmentu u kojem se iste odnose na razvoj turizma grada Opatije kao prepoznatljive turističke destinacije. U Strategiji postoje jasno definirani strateški prioritete i mjere kao okvir koji treba slijediti u izradi DESTINACIJSKOGA AKCIJSKOG PLANA OPATIJE. Zadatak ovoga Akcijskog plana je da prepozna one strateške prioritete i mjere, na koje se mogu nadovezati ključne aktivnosti i razvojni projekti, čijim se provođenjem treba osigurati realizacija izabranoga modela razvoja turizma grada Opatije. Akcije i projekti koji prate sustav mjera i ciljeva razvoja analizirani su na tri razine kao :

- organizacijski i opći infrastrukturni preduvjeti razvoja
- specifični preduvjeti razvoja grada Opatije
- selektivni oblici turizma grada Opatije.

Organizacijski i infrastrukturni preduvjeti razvoja odnose se na sljedeće strateške prioritete i mjere:

Tablica 2. Strateški prioritete i mjere iz STRATEGIJE – Organizacijski i infrastrukturni preduvjeti razvoja

BROJ STRATEŠKOGA PRIORITETA	NAZIV STRATEŠKOGA PRIORITETA	BROJ MJERE	NAZIV MJERE
I.1.	RAZVOJ TEMELJITI NA NAČELIMA ODRŽIVOSTI	I.1.B	SLUŽBE I MJERE SIGURNOSTI RAZVIJATI PO NAČELIMA ODRŽIVOSTI
		I.1.C	SUSTAVNO PODIZATI UČINKOVITOST GRADSKE UPRAVE
		I.1.D	KONTINUIRANO PRILAGOĐAVATI PROSTORNU DOKUMENTACIJU TE PROVODITI MONITORING I EVALUACIJU PRIHVAĆENIH PLANOVA, STRATEGIJE RAZVOJA I AKCIJSKOG PLANA
		I.1.E	POTICATI OBNOVLJIVE IZVORE ENERGIJE I ENERGETSKU EFIKASNOST
I.2.	ZADRŽATI VISOKU RAZINU ČISTOĆE MORA, VODA, ZRAKA I TLA	I.1.F	FORMIRATI TIJELO ZA PROVOĐENJE I PRAĆENJE STRATEGIJE RAZVOJA I RAZVOJ GOSPODARSTVA
		I.2.A	ORGANIZIRATI PERMANENTNO PRAĆENJE KAKVOĆE MORA I VODA
		I.2.B	ORGANIZIRATI PERMANENTNO PRAĆENJE KAKVOĆE ZRAKA
I.3.	OBRAZOVANJE I RAZVOJ LJUDSKIH RESURSA USKLADITI S POTREBAMA GOSPODARSTVA	I.2.C	ORGANIZIRATI PERMANENTNO PRAĆENJE (monitoring) ZAŠTITE I STANJA TLA
		I.3.C	NADOKNADU NEDOSTAJUĆIH ZNANJA I VJEŠTINA NUDITI KROZ SUSTAV CJELOŽIVOTNOG UČENJA NA SVIM RAZINAMA I ZA SVE DOBNE SKUPINE
		I.3.D	PODUPIRATI OBRAZOVANJE ZA DEFICITARNA ZANIMANJA
		I.3.G	USTROJITI I SUSTAVNO RAZVIJATI MEĐUNARODNO EDUKACIJSKO SREDIŠTE ZA TURIZAM, ODRŽIVI RAZVOJ, EUROPSKE INTEGRACIJE I BIOTEHNOLOGIJE

III.7.	POTICATI REALIZACIJU KAPITALNIH INFRASTRUKTURNIH PROJEKATA	III.7.A	PRIMJENJIVATI MODERENE TEHNOLOGIJE U OPSKRBI PITKOM VODOM I U RIJEŠAVANJU OTPADNIH VODA
		III.7.B	SUSTAV ZBINJAVANJA OTPADA TEMELJITI NA EKO NAČELIMA I SMJERNICAMA EU
		III.7.F	PODUPIRATI REALIZACIJU KLJUČNIH PROMETNIH PROJEKATA
		III.7.H	SUSTAVNO RJEŠAVATI PROBLEME NEDOSTATKA PARKIRALIŠTA IZGRADNJOM GARAŽA I KROZ DRUGE PRIHVATLJIVE MODELE

II.5.	SUSTAVNO POVEĆAVATI KVALITETU, ATRAKTIVNOST I KONKURENTNOST PONUDE	II.5.A	STVARANJE UVJETA ZA RAZVOJ PODUZETNIŠTVA I CJELOGODIŠNJE POSLOVANJE
-------	---	--------	--

Izvor: Blažević et al. Strategija razvoja Grada Opatije, 2015.

Na organizacijske i infrastrukturne preduvjete razvoja odnosi se pet strateških prioriteta iz „Strategije razvoja Grada Opatije 2014. – 2020.“. To su:

- Razvoj temeljiti na načelima održivosti.
- Zadržati visoku razinu čistoće mora, voda, zraka i tla.
- Obrazovanje i razvoj ljudskih resursa uskladiti s potrebama gospodarstva.
- Poticati realizaciju kapitalnih infrastrukturnih projekata.
- Sustavno povećavati kvalitetu, atraktivnost i konkurentnost ponude.

Svaki od ovih pet strateških prioriteta sadrži nekoliko mjera (vidi tablicu 2) koje se (svaka mjera) dezagregira u nastavku na nekoliko konkretnih akcija i projekata. U nastavku će se prikazati cilj i opis svake mjere i akcije i projekti koji je konkretiziraju. Na ovom mjestu se navode samo neka od razvojnih ograničenja u okviru organizacijskih i infrastrukturnih preduvjeta razvoja Grada Opatije.

Sigurnost i zaštita

Stvaranje uvjeta u Gradu Opatiji da se *građani i turisti osjećaju slobodni, zaštićeni i sigurni* podrazumijeva se osiguravanje visoke razine sigurnosti prema međunarodnim standardima kako zbog građana tako i zbog turista, budući da je sigurnost jedan od ključnih kriterija po kojima turisti danas biraju turističke destinacije. Podizanje opće razine sigurnosti destinacije i postizanje europskih standarda, Grad Opatija će osigurati kroz: objedinjavanje sustava meteoroloških i eko informacija; donošenje Programa za provođenje mjera zaštite od požara i spašavanja sa ciljem zaštite života, zdravlja i sigurnosti ljudi i životinja te sigurnosti materijalnih dobara, okoliša i prirode od požara, uz društveno i gospodarski prihvatljiv požarni rizik; donošenje programa drugih institucija u funkciji zaštite i spašavanja za područje Grada Opatije, a koje nisu u njegovoj nadležnosti; uvođenje suvremenih informacijsko-komunikacijskih (ICT) tehnoloških rješenja s ciljem stvaranja „pametnoga grada“, kao naredni iskorak u podizanju opće razine sigurnosti i temelja njegovoga održivog razvoja.

Učinkovitost gradske uprave

Mjera koja govori o *sustavnom podizanju učinkovitost gradske uprave* podrazumijeva približavanje gradske uprave potrebama gospodarstva i stanovništva što svakako uključuje turizam kao dugoročno razvojno opredjeljenje Grada Opatije. Temeljni je cilj gradske uprave stvoriti infrastrukturne pretpostavke za uspješno i koordinirano djelovanje svih segmenata u gradu, kako bi se iskoristili pozitivni sinergijski učinci takvog oblika djelovanja.

Usklađivanje i monitoring

Mjera koja se odnosi na *kontinuirano prilagođavanje prostorne dokumentacije te provođenje monitoringa i evaluacije prihvaćenih planova, strategije razvoja i akcijskog plana* nametnula se kao problem vezan uz velike pritiske na korištenje prostora Grada Opatije. Veliki pritisci na prostor su apostrofirani kao značajan problem Grada Opatije. Prostorni plan Grada Opatije i urbanistički planovi ističu kao prioritet razvoj i korištenje prostora u funkciji poboljšanja kvalitete i uvjeta života građana, što znači da se ne podržava intenzivni i nekontrolirani razvoj već se moraju uvažavati prirodni resursi i ciljevi održivoga i uravnoteženoga društvenog i gospodarskog razvoja. Jedinice lokalne samouprave dužne su pratiti stanje u prostoru, izradu i provođenje dokumenata prostornoga uređenja te prostorne planove mijenjati ili dopunjavati ukoliko se na temelju istraživanja odnosno drugih saznanja utvrde takve promjene koje bitno utječu na postojeće odnose u prostoru ili ako pojedina prostorna rješenja u donesenim planovima više ne odgovaraju interesima društvene zajednice. Gospodarski razvoj i korištenje prostora dugoročno je moguće samo uz spoznaju da se ne smiju dovesti u pitanje ni prirodni resursi niti vrijednosti koje definiraju kvalitetu življenja, što uključuje dostignutu razinu standarda građana i cjelokupnu društvenu infrastrukturu. Prostorni i urbanistički planovi uređenja slijede tezu da se dosadašnji i budući razvoj mora usmjeriti u pravcu poboljšanja kvalitete života građana, što znači da se ne podržava intenzivni i nekontrolirani razvoj, već se moraju uvažavati prirodni resursi i ciljevi održivoga i uravnoteženoga društvenog i gospodarskog razvoja (čiste tehnologije i zaštita okoliša). Podizanje razine, ukupne ali i turističke, razvijenosti grada u prostornim se planovima povezuje s povećavanjem standarda stanovništva, zaposlenosti, kvalitete života i infrastrukturne opremljenosti. Naglasak je na razvoju mreže i sadržaja javnih funkcija i krupne infrastrukture, a s ciljem zadržavanja sadašnjih stanovnika i privlačenja novih, kojima treba osigurati preduvjete za rad, život i razvoj. Inzistira se na kvalitetnom razvoju temeljnih gradskih funkcija, kako za građane Grada Opatije i turiste, tako i za stanovnike koji prirodno ovom središtu gravitiraju.

Obnovljivi izvori i energetska efikasnost

Mjera koje se odnosi na *poticanje obnovljivih izvora energije i energetska efikasnost* igra važnu ulogu u postizanju održivoga razvoja Grada Opatije. Europska unija usvojila je krajem 2008. god. energetske-klimatski paket mjera „20-20-20“ na koji se nadovezala nacionalna energetska politika Republike Hrvatske. Stoga Grad Opatija treba provoditi mjere energetske učinkovitosti u sektoru zgradarstva, prometa i javne rasvjete, te koristiti sredstva Europskih fondova i Fonda za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost u suradnji s Regionalnom energetska agencijom (REA) Kvarner. Potrebno je provoditi usvojeni Akcijski plan održivoga energetska razvitka grada (SEAP 2012) koji predstavlja temeljni dokument u kojem Opatija analizira svoju energetska potrošnju te emisiju stakleničkih plinova sa svog područja. Taj dokument je potrebno revidirati, odnosno po potrebi izraditi novi Akcijski plan svake dvije godine. U Akcijskom planu se sustavno definiraju mjere i aktivnosti koje su provedive i

primjenjive u specifičnim lokalnim uvjetima i čija primjena dovodi do smanjenja emisija ispušnih plinova. Povećanjem energetske učinkovitosti i uvođenjem obnovljivih izvora energije stvara se zeleni i zdravi grad što je dobrobit kako za stanovništvo tako i za posjetitelje (mjera I.1.D.).

Tijelo za provođenje i praćenje Strategije i razvoj

Mjera *Formiranje organizacijskoga tijela za provođenje i praćenje Strategije razvoja i za razvoj gospodarstva (PPSRRG)* ima kao jedan od ciljeva djelovanja *monitoring Strategije razvoja i njezine evaluacije*. Važno je stoga naglasiti da predviđeni *monitoring* mora prerasti u trajan kontrolni mehanizam, te na taj način on postaje važan regulator i kontrolni podsustav čitavog sustava održivoga razvoja Grada Opatije. Ovaj strateški prioritet podrazumijeva da se u svim razvojnim projektima i programima naglasak mora staviti na načela održivog razvoja, da se kontinuirano izrađuje (izmjene i dopune) prostorna dokumentacija, da se provodi *monitoring* i *evaluacija* prostornih planova, da se pospješuje razvoj obnovljivih izvora energije i energetska učinkovitost, da se formira tijelo za provođenje i praćenje Strategije razvoja i za razvoj gospodarstva (PPSRRG), te da se ostvaruje sintagma *Opatija – siguran grad* tj. stvaraju uvjeti gdje će se građani i turisti osjećati slobodni, zaštićeni i sigurni.

Kapitalni infrastrukturni projekti

Realizacija *kapitalnih infrastrukturnih projekata* u pravilu iziskuje vrlo visoka financijska ulaganja i visoku razinu stručnosti i znanja (*know-how*) za prihvata i implementaciju novih tehnologija. Stoga je nužno ostvariti preduvjete, administrativnu i stručnu osnovu i potrebnu razinu spremnosti projekata za financiranje iz različitih izvora. Razvoj Grada Opatije treba prije svega poboljšati kvalitetu života njenih građana, u funkciji čega je i realizacija projekata kapitalne infrastrukture, kao i opći društveni i ekonomski napredak.

Komunalna infrastruktura

Komunalna infrastruktura osnovni je preduvjet dobrog i održivog funkcioniranja svakoga grada, pa tako i Opatije. Razvoj gradova, kako u Republici Hrvatskoj, tako i u svijetu, prati nekoliko poteškoća u području infrastrukture. Prije svega, očekivanja stanovništva i gospodarstva (korisnika infrastrukture) kontinuirano rastu i to istodobno s razvojem novih tehnologija koje imaju primjenjivost u ovom području. Realizaciju očekivanja i implementaciju najsuremenijih tehničko-tehnoloških rješenja, s druge strane limitira trajan manjak financijskih sredstava za realizaciju i održavanje infrastrukturnih projekata. Također, planiranje i kapacitiranje infrastrukture predstavlja poseban izazov, budući da kapaciteti infrastrukture moraju pratiti dinamične promjene u različitim sastavnicama života grada (špicu sezone, useljavanje novog stanovništva, porast broja automobila, novi modeli ponašanja, nove navike stanovništva...). Pri strateškom promišljanju budućnosti Opatije, treba imati u vidu da je sukladno teorijskim spoznajama i praktičnim iskustvima sektor infrastrukture jedan od ključnih čimbenika rasta konkurentnosti grada pri privlačenju novih investicija. Grad Opatija, kao i veliki broj drugih urbanih sredina nema primjereno razvijenu prometnu (cestovnu) infrastrukturu. Rezultati provedenih istraživanja ukazuju da je ovaj problem jedan od najistaknutijih problema, odnosno da

zbog njegova direktnoga utjecaja na život građana redovito biva istaknut kao posebno značajan problem.

Prometna infrastruktura

Pri identifikaciji najizraženijih problema grada Opatije, problem adekvatne cestovne infrastrukture vrednovan je kao problem veoma visoke razine izraženosti. Usko s time povezani su i značajni problemi povezani s ukupnim stanjem prometa u gradu, kao i još uvijek neriješena prometna infrastruktura (glavna cestovna poveznica čitave Opatijske – Liburnijske rivijere, koja bi bila žila kucavica čitave destinacije). Posebnu težinu i važnost, od krupnih infrastrukturnih objekata, ima Liburnijska zaobilaznica, kao najkrupniji infrastrukturni objekt, s najvećim učinkom na brojne druge projekte i strateške ciljeve i prioritete. U okviru gradske cestovne infrastrukture posebno se naglašava problem parkirališta, a rješavanje toga problema zahtijeva, uz provedbu odrednica strateške prometne politike (Prometna strategija Grada Opatije) i osmišljavanje svih oblika financiranja i partnerskih odnosa kojima je moguće realizirati pojedine projekte i povećati broj parkirališnih mjesta u Opatiji. Složenosti rješavanja ovoga problema dodatno doprinosi činjenica da je dio cestovne infrastrukture sukladno regulativi razvrstan u županijske (Ulica maršala Tita) ili državne ceste (Nova cesta). Postojeća infrastruktura zračnoga prometa u županiji nije dovoljno iskorištena, unatoč potencijalima koji su nedvojbeno identificirani nizom raznih studija i projekata. Da bi se ti potencijali ostvarili potrebno je, prije svega, motivirati zrakoplovne kompanije da u većoj mjeri koriste postojeću županijsku infrastrukturu za zračni promet, odnosno da uvedu nove linije. Naime, u postojećem stanju znatan dio zrakoplovne potražnje koji se odnosi na županiju ostvaruje se preko drugih zračnih luka u okruženju, prije svega ZL F. Tuđman Zagreb, ZL Brnik Ljubljana, te ZL Trst Ronchi Dei Legionari. Postoje različite metode (neke se već i koriste od strane Grada Opatije) kojima bi se moglo privući još više zračnih prijevoznika, ali i pojedinci, na korištenje aerodroma u županiji, od, primjerice, cjenovne politike do tzv. udruženoga marketinga.

Vodoopskrba

Temeljni cilj je samoodrživost vodoopskrbnoga sustava iz vlastitih izvorišta tijekom cijele godine, uz trajna poboljšanja u postojećem sustavu primjenom najsuvremenijih tehnoloških rješenja. Isto tako nužno je trajno vršiti vodoistražne radove na osiguranju dodatnih količina vlastite vode uz mjere zaštite izvorišta pitke vode. Nužno je također razvijati svijest kod građana o značaju i važnosti kvalitete vode.

Otpadne vode

Grad Opatija ulaže velika financijska sredstva i napore u *rješavanje sustava odvodnje otpadnih voda*. Plan razvoja i gradnje temelji se na dogradnji uređaja za pročišćavanje otpadnih voda s povećanjem stupnja pročišćavanja, te na izgradnji kanalizacijske mreže na području aglomeracije Opatija – Lovran da se svim stanovnicima omogući spajanje na kanalizacijsku mrežu. U vodozaštitnom području je potrebno izgraditi sustav sanitarne kanalizacije sa uređajem za pročišćavanje otpadnih voda (vidjeti poglavlje 2.3.8. Odvodnja u Strategiji razvoja Grada Opatije). Povećanje efikasnosti sustava, a time i većoj zaštiti okoliša pridonijet će rekonstrukcija postojeće dotrajale mreže i automatiziranje sustava kroz napredne tehnologije. Naselja koja nisu u sustavu aglomeracije Opatija – Lovran, će prema

studijama izvodljivosti biti definirana kao zasebne aglomeracije na kojima će se graditi sustav sanitarne kanalizacije prema ekonomski opravdanim pokazateljima. Kako su septičke jame stalni izvor problema, sustavom javne odvodnje bi u malim naseljima ili izdvojenim cjelinama trebalo rješavati s nekakvim mini uređajima za kondicioniranje otpadnih voda.

Sustavno gospodarenje otpadom

To je skup aktivnosti, odluka i mjera usmjerenih na sprječavanje nastanka otpada, smanjivanje količine otpada i/ili njegovoga štetnog utjecaja na okoliš, obavljanje skupljanja, prijevoza, uporabe, zbrinjavanja i drugih djelatnosti u svezi s otpadom, te nadzor nad obavljanjem tih djelatnosti i skrb za zatvorena odlagališta. Po državnoj strategiji upravljanja otpadom, na razini Primorsko-goranske županije je u izgradnji županijski centar za gospodarenje otpadom u cilju uspostave cjelovitog sustava gospodarenja otpadom, a koji se bazira na centralnoj zoni za gospodarenje otpadom sa pretovarnim stanicama. Na području grada Opatije ne postoje divlja odlagališta, a pokušaji njihovih formiranja efikasno su suzbijeni kroz komunalno redarstvo. Danas se svega oko 1 % ukupno sakupljenoga otpada kojeg prikuplja Komunalac koristi kao sekundarna sirovina. Analiza stanja je ukazala na problematiku „odvajanja otpada“ i „rješavanja zbrinjavanja otpada“ (vidjeti Strategiju razvoja Grada Opatije na str. 267–270). Pored smanjenja vrijednosti otpada, praksa mješovitog prikupljanja komunalnog otpada za posljedicu ima i neizbježno povećanje opasnih svojstava nastalog otpada zbog sadržane komponente opasnog kućnog otpada. Novi sustav gospodarenja komunalnim otpadom PGŽ-a, koji uključuje i Grad Opatiju, temelji se na strogom i dosljednom poštivanju hijerarhijskog slijeda postupanja s otpadom.

Energija

Energetska rješenja slijede energetske potrebe grada Opatije za korištenjem električne energije i lož ulja. Na području grada postoji vrlo malo uređaja za korištenje obnovljivih izvora energije i to isključivo za proizvodnju tople vode. Isto tako gotovo se ne koriste obnovljivi izvori energije, što je posljedica nerazrađenog sustava potpore i složenog sustava osiguranja korištenja instrumenata potpore od strane države i drugih relevantnih subjekata (npr. HEP, HROTE, Ministarstvo gospodarstva RH). Sukladno značaju i udjelu u gospodarskom i društvenom razvoju, energetska sektor snosi odgovornost i za zaštitu okoliša, što znači da bi trebao preuzeti svoj dio obaveza u provedbi koncepcije održivog razvoja. Osnovna ideja je obraditi područje energetike multidisciplinarno, uz sudjelovanje što većeg broja znanstvenika iz različitih ustanova te gospodarstvenika (poduzeća) koji bi bili zainteresirani za suradnju. Time bi se ostvarile ekonomske, društvene i nadasve ekološke koristi za sam grad Opatiju kao i za regiju u cjelini.

3.2. SWOT analiza za „prostor, stanovništvo, okoliš i infrastrukturu“

Za izradu SWOT analize „prostor, stanovništvo, okoliš i infrastruktura“ grada Opatije korišteni su podaci do kojih se došlo obradom informacija do kojih se došlo organiziranjem radionica na kojima su nazočili nositelji turističke ponude, kao i javni menadžment (Grad Opatija i javna poduzeća i ustanove Grada Opatije). Tijekom radionica diskutirana su razvojna ograničenja i razvojne mogućnosti koja kao resursna osnova stoje na raspolaganju. Pored toga provedeno je i anketno istraživanje, s ciljem da se uz ocjenu dostignutoga stupanja razvoja resursne osnove, detektiraju i razvojne mogućnosti u razdoblju za koje se ovaj Akcijski plan donosi.

Slika 4. SWOT analiza za „prostor, stanovništvo, okoliš i infrastrukturu“

<h3>SNAGE</h3> <ul style="list-style-type: none"> • Geoprometni položaj Opatije • Osjećaj sigurnosti i zaštite • Bogato povijesno-turističko naslijeđe • Obrazovan i stručni kadar • Izrađeni prostorni strateški dokumenti • Šetnica Lungomare • Parkovi i zelene površine • Park prirode Učka • Vodoopskrba i kvaliteta pitke vode • Pripreme radnje za izgradnju Liburnijske zobilaznice • Pokrenute aktivnosti na pripremi uređenja gradske luke • Razvojna usmjerenost ka turizmu • Ruralni prostor obiluje prirodnim atraktivnostima 	<h3>SLABOSTI</h3> <ul style="list-style-type: none"> • Depopulacija stanovništva • (Pretežito starije stanovništvo • Objekti izvan funkcije • Neiskorišteni pomorski potencijal • Nepotpuna sređenost katastra i zemljišnih knjiga • Rješenje zbrinjavanja i odvajanja otpada • Uređenost i nedostatak plaža • Zagađivanje akvatorija (Omišalj, nafta, luka Rijeka) • Energetska učinkovitost i korištenja OIE • Doprinos novih građevina urbanoj skladnosti • Upravljanje sustavom parkiranja • Poddimensionirani kapaciteti luke Opatija • Nedostatak zajedničkog parkinga za autobuse • Prometna povezanost morskim putem, željeznicom i zračnim lukama • Nedostatak cjelovite prometne strategije • Nepridavanje značaja ruralnim područjima i korištenju njihovih potencijala i resursa
<h3>PRILIKE</h3> <ul style="list-style-type: none"> • Stavljanje objekata izvan upotrebe u funkciju sukladno strateškim odrednicama razvoja Grada Opatije • Nova ponuda i popratni sadržaji na šetnicama • Nove atrakcije • Potencijal zaleđa za razvoj ruralnog turizma, eko-poljoprivrede i uzgoj autohtonih (tradicijskih) sorti • Uređenje glavnog gradskog trga Slatina • Informiranje građana i poticanje aktivnog uključivanja • Programi iz EU • Način organiziranja parkiranja • Kvalitetno uređenje prostora gradske luke i korištenje sukladno načelima održivog razvoja • Bolje korištenje mogućnosti željezničkog, pomorskog i zračnog prometa • Liburnijska zaobilaznica i • Autoput „Postojna – Opatija“ 	<h3>PRIJETNJE</h3> <ul style="list-style-type: none"> • Depopulacija stanovništva • Pretežno starije stanovništvo • Nedostatak sredstava za eko investicije • Veliki pritisci na prostor • Financijska sredstva za realizaciju svih potrebnih aktivnosti • Potencijalno ekološko zagađenje • Zapuštenost ruralnog područja

Izvor: Obrada rezultata anketnog istraživanja i radionica.

3.3. Akcije i projekti

Slijedom polazišta iz Strategije razvoja Grada Opatije razrađuju se one akcije i projekti, koji predstavljaju temeljne organizacijske, infrastrukturne i druge specifične preduvjete, koji su od posebnoga značaja za razvoja turizma Opatije. U tom kontekstu se prikazuju sve one akcije i projekti, koji se nadovezuju na mjere iz Strategije, definirane na način da proizlaze iz strateških ciljeva i prioriteta. Navedeno se odnosi na sljedeće mjere, kojima se definiraju organizacijski preduvjeti razvoja turizma Opatije, ali i opća infrastruktura, a to su:

3.3.1. Službe i mjere sigurnosti

Organiziranost destinacije temeljena na koordiniranosti službi, usmjerenih na osiguranje sigurnoga boravka u destinaciji, značajan je činitelj suvremenoga turističkog razvoja. Stoga je na razini turističke destinacije nužno osigurati da različite službe osiguraju ove pretpostavke, te da se relevantni sadržaji pružaju na način da percepcija ukupnoga boravka bude pozitivna, a što je temeljna pretpostavka osjećaja zadovoljstva i ispunjenosti boravkom u destinaciji. To je posebno značajan činitelj u promociji privlačenja ciljnih korisnika u destinaciju.

STRATEŠKI PRIORITET I.1. RAZVOJ TEMELJITI NA NAČELIMA ODRŽIVOSTI

TEMELJI SE NA STRATEŠKOM CILJU I. – Održivi razvoj, optimalna alokacija resursa i briga za njihovo očuvanje

MJERA I.1.B : SLUŽBE I MJERE SIGURNOSTI RAZVIJATI PO NAČELIMA ODRŽIVOSTI

CILJ MJERE	<i>Stvaranje uvjeta u gradu Opatiji da se građani i turisti osjećaju slobodni, zaštićeni i sigurni.</i>
OPIS MJERE	<p>Problemi javne sigurnosti su kažnjiva ponašanja, nesreće i elementarne nepogode koji ugrožavaju život, osobni integritet, imovinu, gospodarstvo, ljudska prava te opću sigurnost i javni red sa štetnim, tragičnim ili katastrofalnim posljedicama. Govoreći o sigurnosti grada Opatije osiguravanje visoke razine sigurnosti prema međunarodnim standardima bitno je kako zbog njezinih građana tako i zbog turista, budući da je sigurnost jedan od ključnih kriterija po kojima turisti danas biraju turističke destinacije. Podizanje opće razine sigurnosti destinacije i postizanje europskih standarda, Grad Opatija će osigurati kroz:</p> <p>Uvođenje suvremenih informacijsko-komunikacijskih (ICT) tehnologija i iskoristiti raspoložive mogućnosti financiranja za uvođenje suvremenih ICT rješenja s ciljem stvaranja „pametnoga grada“, kao narednog iskoraka u podizanju opće razine sigurnosti i temelja njegovog održivog razvoja. To se odnosi na program cjelokupnih sigurnosnih mjera za smještajne ugostiteljske objekte koji bi se financirali iz EU fondova. Upravo takva tehnologija nužno će i tehničke uvjete sigurnosti turista u hotelima podignuti na višu razinu, kao i osigurati minimalne sigurnosne uvjete na koncesioniranim plažama kao i u kampovima.</p> <p>Donošenje Programa JVP za provođenje mjera zaštite od požara i spašavanja s ciljem zaštite života, zdravlja i sigurnosti ljudi i životinja te sigurnosti materijalnih dobara, okoliša i prirode od požara, uz društveno i gospodarski prihvatljiv požarni rizik. Za postizanje navedenog cilja ključnu ulogu ima Javna vatrogasna postrojba Opatija, koja može osigurati visoku razinu sustava zaštite od požara temeljem</p> <p>Programa JVP za:</p> <p>provođenje mjera zaštite od požara i spašavanja.</p> <p>Zbog neadekvatne sadašnje lokacije vatrogasnog doma u Opatiji, izgradit će se nova građevina za tu namjenu na novoj lokaciji a sve prema izrađenom glavnom projektu. Projektom se želi poboljšati radne uvjete JVP Opatija (omogućiti adekvatan pristup zgradi sukladno zahtijevanim normama, što brži i nesmetan izlazak na intervenciju, omogućiti izvođenje vatrogasnih vježbi i dr.).</p>

Organiziranje raznih predavanja vezanih na sigurnost turista i stanovništva posebno s privatnim iznajmljivačima, ali i edukacije kroz sustav cjeloživotnoga učenja unutar sigurnosnoga sustava kao i prema hotelima i drugim dionicima u turizmu. Donošenje programa drugih institucija u funkciji zaštite i spašavanja za područje grada Opatije. Posebno se to obnosi na organiziranost hitne zdravstvene službe i preseljenje doma zdravlja PGŽ-a na novu lokaciju jer postojeći objekti Doma zdravlja su neadekvatni, te ne zadovoljavaju standarde današnjeg vremena u okviru kojeg se osigurava i hitna medicinska služba sa suvremenim standardima. Isto tako pokazuje se potreba za nabavkom automatskih stabilizatora za spašavanje života u svakom hotelu, što bi dodatnom podiglo dodanu vrijednost na segmentu sigurnosti i zdravlja turista.

AKCIJE	VREMENSKI OKVIR	NOSITELJI (NO) – KLJUČNA ODGOVORNOST I SURADNICI (SU)	FINANCIRANJE
I.1. BA Izraditi program cjelokupnih sigurnosnih mjera za smještajne kapacitete koji bi se financirali iz EU fondova.	(2016.) – 2020.	NO: Policijska postaja Opatija; Vatrogasna jedinica; Hitna medicinska služba (ZZJZ)	Javno financiranje i EU fondovi
I.1. BB Tehničke uvjete sigurnosti turista u hotelima podignuti na višu razinu	(2016.) – 2020.	NO: Gospodarski subjekti (privatni investitori)	Javno-privatno (koncesije) uz pomoć sredstava EU-a
I.1. BC S privatnim iznajmljivačima organizirati razna predavanja vezana na sigurnost turista i stanovništva	(2016.) – 2020.	NO: TZ Opatija SU: Policijska postaja; Vatrogasna jedinica; Hitna medicinska služba (ZZJZ)	Javno-privatno (koncesije) uz pomoć sredstava EU-a
I.1. BD Kod koncesionara na plažama (i kampovima) osigurati minimalne uvjete sigurnosti	(2016.) – 2020.	NO: PGŽ, Policijska postaja; Vatrogasna jedinica; Hitna medicinska služba (ZZJZ)	Javno-privatno (koncesije) uz pomoć sredstava EU-a
I.1. BE Cjeloživotno učenje i edukacije u okviru službi i prema hotelima	(2016.) – 2020.	NO: Vatrogasna jedinica, SU: Gospodarski subjekti (hoteli)	Javno-privatno (koncesije) uz pomoć sredstava EU-a

PROJEKTI	VREMENSKI OKVIR	NOSITELJI (NO) – KLJUČNA ODGOVORNOST I SURADNICI (SU)	FINANCIRANJE
I.1. B1 Preseljenje doma zdravlja na novu lokaciju u okviru kojeg se osigurava i hitna medicinska služba	(2016.) – 2020.	NO: PGŽ	PGŽ uz pomoć sredstava EU-a
I.1. B2 Nabavka automatskih stabilizatora za spašavanje života – osigurati da svaki hotel ima svoj aparat	(2016.) – 2020.	NO: Hotelijeri SU: TZ Opatija, gospodarski subjekti (privatni investitori)	Javno-privatno i privatni investitori) uz pomoć sredstava EU-a
I.1. B3 Izgradnja novog vatrogasnog doma (Ova akcija vezana je uz mjere III.7.A; i III.7.B)	2018. – 2020.	NO: Grad Opatija, PGŽ, Vatrogasna jedinica	Grad Opatija i ostale JLS osnivači, JPP – uz pomoć sredstava EU-a

3.3.2. Održivi razvoj i zaštita okoliša

Razvoj turističke destinacije Opatije treba temeljiti na načelima održivosti, što je u suvremenim uvjetima temeljni scenarij uspješnoga razvoja turizma. U tom kontekstu je definiran strateški cilj i strateški prioritet kao i mjere u Strategiji, koje će se elaborirati kroz odgovarajuće aktivnosti i projekte.

STRATEŠKI PRIORITET I.1. RAZVOJ TEMELJITI NA NAČELIMA ODRŽIVOSTI

TEMELJI SE NA STRATEŠKOM CILJU I. – Održivi razvoj, optimalna alokacija resursa i briga za njihovo očuvanje

MJERA I. 1. C : SUSTAVNO PODIZATI UČINKOVITOST GRADSKJE UPRAVE

CILJ MJERE

Cilj mjere je stvoriti infrastrukturne pretpostavke za uspješno i koordinirano djelovanje svih segmenata u gradu, kako bi se iskoristili pozitivni sinergijski učinci takvog oblika djelovanja.

OPIS MJERE

Osnovu za učinkovito djelovanje vezano uz pravovremeno odlučivanje o svim pitanjima koja postavljaju stanovnici grada Opatije čini dobiveni certifikat 9001 (Grad Opatija je uskladila normu s 2015.). Da bi se Grad Opatija mogao percipirati kao ekološki prihvatljiva destinacija, nužno je sustavno osiguranje uvjeta za dobivanje certifikata ISO 14001, a kao potvrde da se slijede načela održivoga razvoja.

To podrazumijeva i aktivno uključivanje javnosti (različitih ciljnih skupina i stanovništvo) u sve razvojne projekte s ciljem da sve značajnije informacije budu dostupne javnosti (oglasna ploča, internetske stranice, tisak, ostali mediji...).

Sve aktivnosti moraju imati za rezultat podizanje razine informiranosti građana i bolju koordinaciju sa službama u Gradu Opatiji, skratiti prosječno vrijeme rješavanja problema, demokratskim putem će se provoditi izbor ključnih razvojnih projekata značajnih za Grad Opatiju i sl. Ocjenu dostignutoga stupnja podizanja učinkovitosti gradske uprave, treba temeljiti na rezultatima dobivenim obradom anketnog istraživanja zadovoljstva pojedinih ciljnih skupina i javnosti, na način da informacije budu dostupne javnosti, te da se na primjeren način ukazuje na ostvarena postignuća.

AKCIJE	VREMENSKI OKVIR	NOSITELJI (NO) – KLJUČNA ODGOVORNOST I SURADNICI (SU)	FINANCIRANJE
I.1. CA Uspostaviti sustav nadzora kvalitete rada vezano na dobiveni certifikat 9001.	(2016.) – 2020.	NO: Grad Opatija SU: Nezavisne agencije za ispitivanje javnog mijenja	Javno financiranje (Proračun Grada Opatije)
I.1. CB Osigurati uvjete za dobivanje certifikata ISO 14001 (kao potvrde da se slijede načela održivog razvoja)	(2016.) – 2020.	NO: Komunalna društva	Javno financiranje (sredstva komunalnih društava)
I.1.CC Državnom izmjerom uskladiti zemljišne knjige (Akcija I.1.CD je vezana i uz mjeru III.7.B.)	2017. – 2020.	NO: Ministarstvo pravosuđa i DGU SU: Grad Opatija	Javno financiranje (državni proračun i Proračun Grada Opatije)
I.1. CD Sve značajnije informacije moraju biti dostupne javnosti (internetske stranice, oglasna ploča, tisak i drugi mediji).	(2016.) – 2020.	NO: Grad Opatija	Javno financiranje (Proračun Grada)

MJERA I. 1. D : KONTINUIRANO PRILAGOĐAVATI PROSTORNU DOKUMENTACIJU TE PROVODITI MONITORING I EVALUACIJU PRIHVaćENIH PLANOVA, STRATEGIJE RAZVOJA I AKCIJSKOGA PLANA

CILJ MJERE	<p><i>Omogućiti ostvarenje dugoročnih ciljeva Grada Opatije zacrtanih ovom Strategijom, na taj način da će biti sredstvo za usmjeravanje razvoja k ostvarenju tih ciljeva putem prostorne dokumentacije za realizaciju životnih potreba ljudi.</i></p> <p><i>Ciljeve razvoja Grada Opatije utvrđene Strategijom razvoja nužno je pratiti i izradom (izmjenama i dopunama) Prostornog plan koji će subjekte planiranja upoznati sa svim mogućnostima razvoja i s posljedicama izbora ponuđenoga rješenja.</i></p>
OPIS MJERE	<p>Grad Opatija dužan je pratiti stanje u prostoru, izradu i provođenje dokumenata prostornoga uređenja te prostorne planove mijenjati ili dopunjavati u skladu s donesenim drugim razvojnim dokumentima (Strategija razvoja i Akcijski plan) te ukoliko se na temelju istraživanja odnosno drugih saznanja utvrde takve promjene koje bitno utječu na postojeće odnose u prostoru ili ako pojedina prostorna rješenja u donesenim planovima više ne odgovaraju utvrđenim interesima društvene zajednice. To se odnosi na sljedeće:</p> <ul style="list-style-type: none"> organizacija prostora Grada Opatije (održavanje cjeline) uređenje prostora (ostvariti sklad u prostoru) opremanje prostora (objekti, uređaji, instalacije) usmjeravanje razvoja (upravljanje k najboljim rješenjima) stvaranje funkcionalnog prostora (rad, stanovanje, rekreacija) stvaranje ekonomskog prostora (uvjeti za život i rad) stvaranje humane sredine (za čovjekove potrebe) stvaranje estetski oblikovanog prostora zadovoljenje općih potreba u gradu Opatiji. <p><i>Ublažavanje i eliminiranje brojnih proturječnosti između: prihvatnog kapaciteta (carrying capacity) prostora i objekata u njemu</i></p> <p><i>aktivnosti i mreže infrastrukture tehnologije i ekologije razvijenih i nerazvijenih dijelova grada (zaleđa) – potreba razvoja i nedostatka investicija, itd.</i></p> <p><i>podnošenje dvogodišnjih izvještaja o realizaciji prostornih planova.</i></p>

AKCIJE	VREMENSKI OKVIR	NOSITELJI (NO) – KLJUČNA ODGOVORNOST I SURADNICI (SU)	FINANCIRANJE
I.1. DA Jedanput u dvije godine podnijeti Gradskom vijeću izvješće o provođenju prostornog plana Grada Opatije	2017., 2019., 2021.	NO: Grad Opatija	Javno financiranje (Proračun Grada)
I.1. DB Jedanput u dvije godine podnijeti Gradskom vijeću izvješće o monitoringu provođenja ovog akcijskog plana i Strategije razvoja Grada Opatije	2017., 2019., 2021.	NO: Grad Opatija Tijelo za provođenje i praćenje Strategije i razvoj gospodarstva	Javno financiranje (Proračun Grada)
I.1. DC Izraditi studiju izračuna prihvatnog potencijala (kapaciteta) grada Opatije	(2016.) – 2020.	NO: Grad Opatija	Javno financiranje (Proračun Grada)
PROJEKTI	VREMENSKI OKVIR	NOSITELJI (NO) – KLJUČNA ODGOVORNOST I SURADNICI (SU)	FINANCIRANJE
I.1.D1 Idejni projekti zgrada na gradskom zemljištu	(2016.)–2020.	NO: Grad Opatija	Javno financiranje (proračun Grada)
I.1.D2 Izrada i ažuriranje službenih prostornih podloga	(2016.)–2017.	NO: Grad Opatija	Javno financiranje (proračun Grada)
I.1. D3 Izrada novih UPU-	(2016.)–2020.	NO: Grad Opatija	Javno financiranje (proračun Grada)
I.1.D4 Geodetski poslovi	(2016.)–2020.	NO: Grad Opatija	Javno financiranje (proračun Grada)
I.1.D5 Izrada stručnih podloga za	2017.	NO: Grad Opatija	Javno financiranje (proračun Grada)

Nove PPUG Opatije			
I.1.D6 Projekt infrastrukture za stanove POS-a	2017.	NO: Grad Opatija	Javno financiranje (proračun Grada)
I.1.D7 Izrada stručnih podloga za Novi UPU Opatija	2018.	NO: Grad Opatija	Javno financiranje (proračun Grada)
I.1.D8 Idejni projekti za gradnju novih stanova	2018.-2019.	NO: Grad Opatija	Javno financiranje (proračun Grada)
I.1.D9 GIS i ostali pomoćni poslovi	2017-2019.	NO: Grad Opatija	Javno financiranje (proračun Grada)
I.1.D10 Idejni, glavni i izvedbeni projekt za nogometno igralište (veza mjera III.8.E)	2017.-2018.	NO: Grad Opatija	Javno financiranje (proračun Grada)
I.1. D11 Izrada PPUG-a Opatija	2017.	NO: Grad Opatija	Javno financiranje (proračun Grada)
I.1. D12 Izrada projekta dekor rasvjete parka Angiolina	2018.	NO: Grad Opatij	Javno financiranje (proračun Grada)
I.1.D13 Konzervatorske i druge stručne podloge	2017.-2020.	NO: Grad Opatija	Javno financiranje (proračun Grada)
I.1. D14 Idejni projekt garaže Črnikovica	2018.	NO: Grad Opatija	Javno financiranje (proračun Grada)
I.1.D15 Glavni i izvedbeni projekt ceste Kolavići-Slavići	2017.-2018	NO: Grad Opatija	Javno financiranje (proračun Grada)
I.1.D16 Glavni projekt rekonstrukcije bočarije Opatija	2017.	NO: Grad Opatija	Javno financiranje (proračun Grada)
I.1.D17 Priprema aplikacije i dokument. za strukturne fondove EU.	2017.- 2020.	NO: Grad Opatija	Javno financiranje (proračun Grada)
I.1.D18 Integralni projekt revitalizacije kulturne baštine	2017.-2019.	NO: Grad Opatija	Javno financiranje (proračun Grada)
I.1.D19 Ostali geodetski poslovi	2017.-2019.	NO: Grad Opatija	Javno financiranje (proračun Grada)
I.1.D20 Projekt za izgr. garaže Gorovo s prist. cestom (veza projekt II.7.H1)	2016.)-2017.	NO: Grad Opatija	Javno financiranje (proračun Grada)
I.1.D21 Realizaciono rješenje trga Slatina	2017.-2018.	NO: Grad Opatija	Javno financiranje (proračun Grada)
I.1.D 22 Idejni i glavni projekt trga Slatina (veza na aktivnost III.7.GB)	2018.-2019.	NO: Grad Opatija	Javno financiranje (proračun Grada)
I.1.D23 Izvedbeni projekt natkrivanja ljetne pozornice	2018.	NO: Grad Opatija	Javno financiranje (proračun Grada)
I.1.D 24 Plan urbane opreme	2017.-2019.	NO: Grad Opatija	Javno financiranje (proračun Grada)
I.1.D 25 Idejni projekt spoja C Silve-Varljenska cesta	2017.-2018.	NO: Grad Opatija	Javno financiranje (proračun Grada)
I.1.D 26 Idejni projekt uređenja šetnice C. Silve	2017.	NO: Grad Opatija	Javno financiranje (proračun Grada)
I.1.D 27 Idejni projekt rasadnika u parku Angiolina (veza na aktivnost III.7.G)	(2016.)	NO: Grad Opatija	Javno financiranje (proračun Grada)
I.1.D 28 Idejni, glavni i izv. projekt ceste do groblja Veprinac	(2016.) -2017.	NO: Grad Opatija	Javno financiranje (proračun Grada)
I.1.D 29 Idejni, glavni i izv. projekt nadhodnika iznad N.C. do Amer. vrtova	(2016.)	NO: Grad Opatija	Javno financiranje (proračun Grada)
I.1.D 30 Glavni i izv. projekt ceste i parkirališta iznad groblja Opatija	(2016.)	NO: Grad Opatija	Javno financiranje (proračun Grada)
I.1. D31 Glavni projekt izgradnje društ. prostorija Moika	(2016.)	NO: Grad Opatija	Javno financiranje (proračun Grada)

I.1. D32 Idejni projekt rekonstrukcije ulice Plahuti	(2016.)	NO: Grad Opatija	Javno financiranje (proračun Grada)
I.1. D33 Idejni projekt uređenja parkinga vrha Ike (veza mjera II.7.H)	(2016.)	NO: Grad Opatija	Javno financiranje (proračun Grada)
I.1.D34 Idej., glavni i izd. projekt ceste iznad Amer. Vrtova u pravcu A. Mihića (veza projekt II.7.G6)	(2016.)	NO: Grad Opatija	Javno financiranje (proračun Grada)
I.1.D35 Geodetski poslovi za izgradnju cesta (veza projekt III.7.G6)	(2016.)	NO: Grad Opatija	Javno financiranje (proračun Grada)
I.1.D36 Konzervatorska podloga dijela naselja Opatija (veza akcija II.5.KB)	(2016.)-2018.	NO: Grad Opatija	Javno financiranje (proračun Grada)
I.1.D37 Idejni projekt garaže Črnikovica (veza mjera III.7.H)	2017.	NO: Grad Opatija	Javno financiranje (proračun Grada)
I.1.D38 Glavni i izv. projekt natkrivanja potoka Pančera	(2016.)	NO: Grad Opatija	Javno financiranje (proračun Grada)
I.1.D39 Prometno rješenje ulice A. Raspora i A Mihića	(2016.)	NO: Grad Opatija	Javno financiranje (proračun Grada)
I.1.D40 Idejni projekt društvenog doma i bočarije Oprić	(2016.)	NO: Grad Opatija	Javno financiranje (proračun Grada)
I.1.D41 Projekt sanacije bočarije Opatija	(2016.)	NO: Grad Opatija	Javno financiranje (proračun Grada)
I.1.D42 Izvedbeni projekt rekonstrukcije ulice Palmi	(2016.)	NO: Grad Opatija	Javno financiranje (proračun Grada)
I.1.D43 Izmjene i dopune UPU-a Opatija	2017.	NO: Grad Opatija	Javno financiranje (proračun Grada)
I.1. D44 Projektna dokumentacija za novi rotor na novoj cesti (iznad hot. Adriatic)	2017.	NO: Grad Opatija	Javno financiranje (proračun Grada)
I.1. D45 Projektna dokumentacija za izgradnju vatrogasnog puta vrh Ike	2017.	NO: Grad Opatija	Javno financiranje (proračun Grada)

MJERA I. 1. E: POTICATI OBNOVLJIVE IZVORE ENERGIJE I ENERGETSKU EFIKASNOST

CILJ MJERE	<i>Cilj mjere je poticati korištenje obnovljivih izvora energije i provoditi mjere energetske efikasnosti kako bi se smanjila energetska potrošnja te emisija stakleničkih plinova s područja grada, a u skladu s usvojenim Akcijskim planom energetske održivosti razvitka Grada Opatije (SEAP, 2013)</i>
OPIS MJERE	<p>Glavni ciljevi ove mjere na lokalnoj i regionalnoj razini su uspostava i primjena kontinuiranog i sustavnog gospodarenja energijom, strateškog planiranja energetike i održivog upravljanja energetske resursima. Grad Opatija se aktivno uključio u provedbu projekta Sustavnoga gospodarenja energijom (SGE) u objektima u vlasništvu ili pod upravljanjem Gradske uprave, kako bi vlastitom aktivnošću pružio pozitivan primjer svojim građanima i poslovnim subjektima te ih motivirao da i sami počnu efikasno koristiti energiju. Glavni ciljevi SGE projekta u Gradu Opatiji su ušteda energije, povećanje energetske efikasnosti te korištenje obnovljivih i ekološki prihvatljivih izvora energije.</p> <p>U akcijskom planu energetske održivosti razvitka grada potrebno je ponuditi mehanizme financiranja provedbe akcijskog plana (javno privatno partnerstvo, <i>esco</i> model, <i>revolving</i> fond, Hrvatska banka za obnovu i razvoj, Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost, Fondovi Europske unije...). Iskustva energetske osviještenih i razvijenih europskih gradova pokazuju da se bez programa sufinanciranja, te raznih drugih poticajnih programa gradskih uprava ne može očekivati značajnija provedba mjera energetske učinkovitosti neovisno o investicijskim troškovima i ekonomsko-energetskoj isplativosti njihove provedbe.</p>

Provođenjem projekta i ostvarivanjem navedenih ciljeva moguće je ostvariti: povećanje energetske efikasnosti i smanjenje potrošnje energije i energenata, financijske uštede i do 30 % u odnosu na početnu potrošnju energije, smanjenje emisija štetnih plinova u atmosferu, poticanje razvoja novih djelatnosti i lokalnoga poduzetništva, promjenu ponašanja građana obrazovanjem, a posebice otvaranjem energetski efikasnih (EE) info točaka u kojima se građani na licu mjesta mogu informirati i educirati o primjeni energetski efikasnih tehnologija i mjera u kućanstvima. Strateško je opredjeljenje Grada Opatije postići visoku učinkovitost potrošnje energije i zaštite okoliša.

Uspostavom Sustava gospodarenja energijom, poticanjem obnovljivih izvora energije i provođenjem mjera poboljšanja energetske učinkovitosti smanjiti će se troškovi za energiju i emisije stakleničkih plinova na najmanju moguću mjeru te poboljšati ekonomska učinkovitost u objektima, produktivnost i radni uvjeti za zaposlene. Da bi se to ostvarilo potrebno je uspostaviti organizaciju s odgovornim osobama za energetska učinkovitost, uspostaviti sustav mjerenja i nadzora potrošnje energije i utjecaja na okoliš, upravljati troškovima i poslovnom učinkovitošću, razvijati potrebne poslovne vještine i znanja, poticati male, ali kontinuirane doprinose svakog zaposlenika, trajno motivirati sve građane i redovito pratiti ostvarenje ciljeva i javno izvještavati.

AKCIJE	VREMENSKI OKVIR	NOSITELJI (NO) – KLJUČNA ODGOVORNOST I SURADNICI (SU)	FINANCIRANJE
I.1. EA Provoditi edukativne, informativne i promotivne mjere i aktivnosti na svim razinama u cilju smanjenja potrošnje energije	(2016.) – 2020.	NO: Grad Opatija, REA Kvarner, Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost SU: Udruga Žmergo, osnovna škola, dječji vrtić, FMTU	Javno financiranje (Proračun Grada), REA Kvarner, FZOEU
I.1. EB Poticati obnovljive izvore energije i energetska učinkovitost kroz poticaje i sustavnu obnovu javnih zgrada i javne rasvjete	(2016.) – 2018.	NO: Grad Opatija, Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost, Rea Kvarner SU: javni sektor, privatni sektor	Javno financiranje (Proračun Grada), REA Kvarner, FZOEU
I.1. EC Povećavati udio obnovljivih izvora energije u potrošnji	(2016.) – 2020.	NO: Grad Opatija, Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost, Rea Kvarner SU: javni sektor, privatni sektor	Javno financiranje (Proračun Grada), REA Kvarner, FZOEU
I.1. ED Izrada izmjena i dopuna SEAP-a Grada Opatije	(2016.) – 2020.	NO: Grad Opatija, Rea Kvarner SU: javni sektor, privatni sektor	Javno financiranje (Proračun Grada), REA Kvarner, FZOEU
PROJEKTI	VREMENSKI OKVIR	NOSITELJI (NO) – KLJUČNA ODGOVORNOST I SURADNICI (SU)	FINANCIRANJE
I.1.E 1 Obnova pročelja i krovova zgrada (Ova akcija vezuje se i na cilj II.5.)	(2016.) – 2020.	NO: Grad Opatija, FZOEU, REA Kvarner SU: gospodarski subjekti (privatni investitori)	Grad Opatija, Rea Kvarner, Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost
I.1.E. 2 Izraditi program energetske obnove obiteljskih kuća	(2016.) – 2020.	NO: Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost SU: javni i privatni sektor	Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost

I.1.E 3 Izrada dokumentacije za obnovu javnih zgrada	(2016.) – 2018.	NO: Grad Opatija	Javno financiranje Grad Opatija, REA Kvarner, Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost
I.1. E 4 Program vođenja energetske učinkovitosti	(2016.) – 2020.	NO: : Grad Opatija	Javno financiranje Grad Opatija, REA Kvarner, Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost
I.1. E 5 Izrada certifikata zgrada Grada Opatije	(2016.)	NO: : Grad Opatija	Javno financiranje Grad Opatija,
I.1.E 6 Energetska obnova javnih zgrada	2017. – 2020.	NO: Grad Opatija	Javno financiranje Grad Opatija,
I.1. E 7 Projekt obnove javne rasvjete (veza i točka III.7.A Interpolacija i sanacija javne rasvjete)	(2016.) – 2018.	NO: Grad Opatija	Javno financiranje Grad Opatija, JPP

MJERA I. 1. F: FORMIRATI TIJELO ZA PROVOĐENJE I PRAĆENJE STRATEGIJE RAZVOJA I RAZVOJ GOSPODARSTVA

CILJ MJERE	<p><i>Provođenje Strategije razvoja Grada Opatije putem trajne koordinacije svih nositelja mjera, provođenje monitoringa i evaluacije s internim ili vanjskim partnerima, koordinacija kod formiranja baze projekata i njihovoga vrednovanja od strane ustrojenoga Tijela za provođenje i praćenje Strategije razvoja i za razvoj gospodarstva (PPSRRG). Moguće je i umjesto formiranja samostalnoga tijela za provođenje i praćenje Strategije razvoja uspostaviti ugovorni odnos s vanjskom institucijom s preciznim zadacima oko praćenja provedbe Strategije razvoja Grada Opatije uz koordinaciju svih razvojnih projekata koji zadovoljavaju uvjete vrednovanja i njihovog praćenja do realizacije uz nužno podnošenje redovitih i izvanrednih izvještaja o provođenju Strategije.</i></p>
OPIS MJERE	<p>Ustrojavanje posebnoga „Tijela za provođenje i praćenje Strategije razvoja i za razvoj gospodarstva“ formira se s ciljem praćenja i provođenja Strategije razvoja kao i provođenje i praćenje brojnih drugih mjera iz područja gospodarstva, turizma i poduzetništva. Monitoring Strategije razvoja i njezina evaluacija, kao i monitoring napretka provedbe Strategije, treba ocjenjivati na godišnjoj razini. Redoviti monitoring osigurat će informacije o provedenim aktivnostima s podacima o nositeljima provedbe, uključenim financijskim sredstvima i njihovim izvorima te ostvarenim ili anticipiranim rezultatima. Izvješća o napretku podnositi će „Tijelo za provođenje i praćenje Strategije razvoja i za razvoj gospodarstva“, a usvajati će ih Stručni tim i Partnerski odbor.</p> <p>U Strategiji je naglasak na mehanizmu praćenja Strategije. Takav mehanizam počiva na stalnim promjenama i potrebi inoviranja, odnosno na mogućnostima da se konkretni sadržaji po ocjeni naručitelja unesu u Strategiju s ciljem njene kvalitete i provedivosti i želje da ona i dalje ostane živi dokument, fleksibilan i adaptabilan, kako je i zamišljen. Obrazovanje korisnika Strategije razvoja predstavlja jedan od temeljnih zadataka u okviru monitoringa, što nameće potrebu da se realno sagledaju potrebe te da se sustav cjeloživotnoga obrazovanja prilagodi stvarnim mogućnostima korisnika.</p> <p>Stoga bi sustav cjeloživotnoga obrazovanja korisnika Strategije razvoja Grada Opatije trebalo provesti kroz nekoliko međusobno povezanih dijelova, od predavanja, radionica, seminara, okruglih stolova, savjetovanja te konzultantskih usluga. Važno je stoga naglasiti da predviđeni monitoring mora prerasti u trajan kontrolni mehanizam. To je i potvrda da se izradom Strategije razvoja Grada Opatije proces ne završava, već se članovi tima (Stručni tim i Partnerski odbor) kontinuirano uključuju u monitoring, čime razvoj postaje predmetom kontinuiranog stručnog i znanstvenog istraživanja u interesu svih zainteresiranih javnih i privatnih subjekata, kao i stanovništva grada Opatije.</p> <p>Monitoring napretka i evaluacija utjecaja osigurat će informacije u svrhu javne debate i mogućeg reprogramiranja strateških dokumenata. Kako je upravo ova koordinacijska funkcija preduvjet za uspješnu realizaciju čitave Strategije o kojoj u konačnici ovisi i realizacija I. strateškog cilja vezanog na „Održivi razvoj, optimalnu alokaciju resursa i brigu za njihovo očuvanje“, ta je mjera i našla mjesto u strateškom prioritetu I.1. „Razvoj temeljiti na načelima održivosti“.</p> <p>Zadatak ovoga tijela je da se brine i formira bazu projekata iz Strategije razvoja, te da ostvaruje najužu suradnju sa službama PGŽ-a, LAG Terra Liburna, i brojnim javnim (državnim) i privatnim subjektima.</p>

AKCIJE	VREMENSKI OKVIR	NOSITELJI (NO) – KLJUČNA ODGOVORNOST I SURADNICI (SU)	FINANCIRANJE
I.1. FA Formirati tijelo za provođenje i praćenje strategije razvoja i razvoj gospodarstva	(2016.) – 2020.	NO: Grad Opatija, gradonačelnik	Javno financiranje (Proračun Grada)
I.1. FB Provesti sustav cjeloživotnoga obrazovanja korisnika Strategije putem predavanja, radionica, seminara, okruglih stolova, savjetovanja te konzultantskih usluga	(2016.) – 2020.	NO: Grad Opatija	Javno financiranje (Proračun Grada)

STRATEŠKI PRIORITET I.2. ZADRŽATI VISOKU RAZINU ČISTOĆE MORA, VODA, ZRAKA I TLA

TEMELJI SE NA STRATEŠKOM CILJU I. – Održivi razvoj, optimalna alokacija resursa i briga za njihovo očuvanje

MJERA I. 2. A: ORGANIZIRATI PERMANENTNO PRAĆENJE KAKVOĆE MORA I VODA

CILJ MJERE	<p><i>U segmentu osiguranja kvalitete mora za kupanje cilj ove mjere je:</i></p> <p><i>osigurati kvalitetu mora za kupanje na svim točkama uzorkovanja najmanje na razini izvrsne i dobre kvalitete</i></p> <p><i>izbjeci rizik ekscenih situacija u kojima bi se bilježila nezadovoljavajuća kvaliteta mora za kupanje i određivala mjera zabrane kupanja.</i></p>
OPIS MJERE	<p><i>U segmentu osiguravanja kvalitete vode za piće:</i></p> <p><i>zadržati visoku kvalitetu vode za piće,</i></p> <p><i>pravovremeno reagirati na sve naznake mogućih onečišćenja izvora zagađenja i sanirati iste.</i></p> <p><i>Pozicioniranje Grada Opatije kao zdrave, ekološke sredine poželjne za život i boravak.</i></p> <p>Ispitivanje kakvoće mora za kupanje na području grada Opatije provodi Nastavni zavod za javno zdravstvo PGŽ-a, temeljem Uredbe o kakvoći mora za kupanje (NN, 73/08) i EU direktive o upravljanju kakvoćom vode za kupanje (br.2006/7/EZ). Ispitivanje se provodi na svim javnim plažama na području Grada (ukupno 23 točke uzorkovanja). Svi rezultati ispitivanja javno su dostupni putem odgovarajućih web-servisa (http://baltazar.izor.hr/plazepub/kakvoca), te su za svaku točku uzorkovanja vidljivi od 2009. godine kada je započela primjena po metodologiji popisanoj Uredbom. Osim ocjene kakvoće mora javnost ima mogućnost uvida u osobitosti plaže, konfiguraciju, hidrometeorološke karakteristike, opremljenost, dostupnost i fotografije, a može davati i svoje komentare, javljati moguća onečišćenja te predlagati dodatna ispitivanja. Izvješće o kvaliteti mora za kupanje na području županije raspravljaju nadležna tijela Primorsko-goranske županije.</p> <p>Neovisno od javno dostavljenih podataka, o rezultatima ispitivanja Zavod izvješćuje i Upravni odjel za komunalni sustav i zaštitu okoliša kako bi se mogle pravovremeno poduzeti mjere i reagirati na eventualno lošije rezultate na pojedinoj točki.</p> <p>Na području grada Opatije uspostavljene su 4 zone zaštite izvorišta vode za piće (prikazane su na kartografskom prikazu br. 3B u Prostornom planu Grada Opatije). Prva zona sanitarne zaštite obuhvaća više vodno područje Učke. U ovoj zoni zaštitne mjere provode se odvodnjom svih otpadnih voda nepropusnom kanalizacijom izvan zone. Tu nisu predviđene nove zone gospodarske namjene niti razvitak naselja.</p> <p>Drugom zonom sanitarne zaštite obuhvaćeno je šire vršno područje Učke, gdje nisu predviđene nove zone gospodarske namjene niti nova naselja. Treća zona sanitarne zaštite obuhvaća središnji dio područja obuhvaćen Prostornim planom dok četvrta zona obuhvaća naseljeni dio gradskog područja obuhvaćen Prostornim planom. Na</p>

cjelokupnom sustavu javne vodoopskrbe (Sva izvorišta vode za piće kolektori, vodospreme, crpne stanice) uspostavljen je kvalitetni i trajni monitoring kvalitete vode za piće na dvije razine: kroz laboratorij komunalnoga društva, te kroz kontrole i analize vanjskih laboratorija.

AKCIJE	VREMENSKI OKVIR	NOSITELJI (NO) – KLJUČNA ODGOVORNOST I SURADNICI (SU)	FINANCIRANJE
I.2. AA Provoditi godišnje i pojedinačne ocjene (mjerenja) kakvoće mora i voda.	(2016.) – 2020.	NO: Nastavni zavod za javno zdravstvo Primorskog-goranske županije, Grad Opatija, komunalno poduzeće, Javna ustanova Park prirode Učka.	Javno financiranje (Proračun Grada)
I.2. AB Na Gradskom vijeću usvajati dvogodišnje izvješće o stanju u prostoru s rezultatima praćenja stanja kakvoće mora i voda	(2016.) – 2020.	NO: Grad Opatija	Javno financiranje (Proračun Grada)
I.2. AC Preispitati mjesta provođenja monitoringa kvalitete mora	(2016.) – 2020.	NO: Grad Opatija	Javno financiranje (Proračun Grada)
I.2. AD Izgradnja cjelovitoga sustava sanitarne kanalizacije spajanjem svih subjekata na sustav javne odvodnje (Vidjeti akcije i projekte prihvaćene na GV 15.01.2015.) AKCIJA I.2. AD je vezana na mjere III.7. C ; D	(2016.) – 2018.	NO: Liburnijske vode SU. Grad Opatija	Javno financiranje (sredstva Liburnijskih voda, proračun Grada, HV, EU fondovi, subjekti koji se priključuju)

3.3.3. Obrazovanje i kadrovi

Pošto je u turizmu „čovjek, ključ uspjeha“, za uspješan razvoj turizma određene destinacije od posebnoga je značaja uloga obrazovanja, te razvoj kadrova, sukladno suvremenim trendovima i potrebama za sustavno podizanje kvalitete. Kako se s razine turističke destinacije u kratkom roku ne može bitno utjecati na nacionalni obrazovni sustav, poseban se naglasak stavlja na problematiku cjeloživotnoga učenja u svim segmentima djelovanja, što može i treba bitno doprinijeti ukupnom turističkom razvoju destinacije.

STRATEŠKI PRIORITET I.3. OBRAZOVANJE I RAZVOJ Ljudskih RESURSA USKLADITI S POTREBAMA GOSPODARSTVA

TEMELJI SE NA STRATEŠKOM CILJU I. – Održivi razvoj, optimalna alokacija resursa i briga za njihovo očuvanje
E

MJERA I. 3. C: NADOKNADU NEDOSTAJUĆIH ZNANJA I VJEŠTINA NUDITI KROZ SUSTAV CJELOŽIVOTNOGA UČENJA NA SVIM RAZINAMA I ZA SVE DOBNE SKUPINE

CILJ MJERE	<i>Slijedom nacionalnih strateških odrednica i potrebi da se poboljša stupanj konkurentnosti na ljestvici cjeloživotnoga učenja, nužno je promicati sve oblike cjeloživotnoga učenja na radnom mjestu i mimo njega, kao pretpostavke za bolje zapošljavanje ili za podizanje opće kulture odnosno unapređenja opće razine znanja svih dobnih skupina, što uključuje i osobe treće dobi.</i>
OPIS MJERE	Jednom stečena znanja brzo zastarijevaju, a sustavno se javlja potreba i za stjecanjem novih znanja, nužnih da bi se mogao pratiti društveni, ekonomski i tehnološki razvoj. U tom pravcu se naglasak stavlja na izgradnju sustava cjeloživotnoga učenja, koji uključuje sve oblike formalnoga, neformalnoga i informalnoga učenja, što znači da se na redoviti obrazovni sustav moraju nadovezati svi oni ostali obrazovni profili, koji će osigurati da se jednom stečeno znanje

	<p>nadopuni i prilagodi novim zahtjevima.</p> <p>Sadržaji cjeloživotnoga učenja moraju slijediti zahtjeve tržišta te uvažavati prethodnu razinu stečenog znanja njihovih polaznika, što znači da programi moraju biti fleksibilni i prilagođeni stvarnim potrebama unapređenja znanja svake ciljne skupine polaznika. U tom procesu treba slijediti mjere definirane strateškim dokumentima, te iskoristiti mogućnosti obrazovnog okvira, koji je u tom pravcu postavilo Sveučilište u Rijeci, ali i rezultate istraživanja vezanih za valorizaciju svih oblika neformalnoga i informalnoga učenja, te samoučenja. Cjeloživotno učenje pomaže u osposobljavanju za deficitarna zanimanja kroz prekvalifikaciju ili nadoknadu nedostajućih znanja, ali i za stjecanje višeg stupnja znanja, vještina i kompetencija (razlikovni programi, tečajevi, seminari, programi osposobljavanja sa ili bez ECTS bodova uz dobivanje certifikata, ali i s mogućnošću licenciranja znanja, ljetne škole, radionice i sl.).</p> <p>Kulturu cjeloživotnoga učenja treba razvijati na radnom mjestu, a s ciljem stvaranja uvjeta za rast i razvoj, te kontinuirano povećanje kvalitete i prepoznatljivosti na tržištu. Cjeloživotnim učenjem se smatraju i oni programi koje lokalna zajednica osigurava mladima, nezaposlenima, građanima treće dobi pa čak i dužnosnicima, a osiguravaju se svrhom boljeg uključivanja u razvoj društva i stvaranja veće razine zadovoljstva i dobrobiti zaposlenih i građana. Paralelno sa razvojem programa, potrebno je od lokalne do nacionalne razine donijeti sustav poticajnih mjera, kako bi što veći broj zaposlenih ali i ostale ciljne skupine bile motivirane za kontinuirano uključivanje u sustav cjeloživotnoga učenja u kratkom i dugom roku.</p>
--	--

AKCIJE	VREMENSKI OKVIR	NOSITELJI (NO) – KLJUČNA ODGOVORNOST I SURADNICI (SU)	FINANCIRANJE
I.3. CA Programi stjecanja dodatnih, znanja, vještina i kompetencija usmjerenih za zapošljavanje i samozapošljavanje mladih	(2016.) – 2020.	NO: <i>Zavod za zapošljavanje, gospodarski subjekti, Sveučilište u Rijeci</i> SU: <i>Grad Opatija</i>	Zavod za zapošljavanje, Proračun grada Opatije, gospodarski subjekti
I.3. CB Programi edukacije usmjereni na podizanja kvalitete usluga, te učenje poslovnih stranih jezika za nositelje obiteljskoga smještaja	(2016.) – 2020.	NO: <i>TZ grada Opatije</i> SU: <i>Fakultet za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu Opatija, Udruga obiteljskog smještaja grada Opatije</i>	TZ grada Opatije – namjenska sredstva oblikovana iz boravišne takse, članarine, budžeta Grada Opatije te EU i srodnih fondova
I.3. CC Programi edukacije o provođenju mjera osobne sigurnosti i sigurnosti turista za potrebe nositelja obiteljskoga smještaja	(2016.) – 2020.	NO: <i>TZ grada Opatije</i> SU: <i>Policajska postaja Opatija; Vatrogasna jedinica Opatija; Hitna medicinska služba (ZZJ), Udruga obiteljskog smještaja grada Opatije</i>	TZ grada Opatije – namjenska sredstva oblikovana iz boravišne takse, članarine, budžeta Grada Opatije te EU i srodnih fondova
I.3. CD Programi edukacije o mjerama zaštite turista i imovine u hotelima i drugim smještajnim objektima	(2016.) – 2020.	NO: <i>Policajska postaja Opatija; Vatrogasna jedinica Opatija</i> SU: <i>TZ grada Opatija, Gospodarski subjekti (hoteli), TZ grada Opatija</i>	Namjenska sredstva gospodarskih subjekata i Grada Opatije (Namjenska sredstva pri TZ grada Opatija)
I.3. CE Programi edukacije za osobe koje dolaze u izravan kontakt s gostima o predstavljanju kulturno-povijesne baštine, običaja znamenitosti i događaja u destinaciji	(2016.) – 2020.	NO: <i>TZ grada Opatije</i> SU: <i>Gospodarski subjekti, ustanove u kulturi Grada Opatije, Sveučilište u Rijeci</i>	TZ grada Opatije – namjenska sredstva oblikovana iz boravišne takse, članarine, gospodarskih subjekata, budžeta Grada Opatije te EU i srodnih fondova
I.3. CF Programi stjecanja interdisciplinarnih znanja (sinergija specifičnosti djelatnosti i turizma) kao pretpostavke uspješnijega razvoja zdravstvenoga, kulturnog, nautičkog, kamping, ruralnog... turizma	(2016.) – 2020.	NO: <i>Gospodarski subjekti</i> SU: <i>TZ grada Opatije, Fakultet za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu Opatija</i>	Gospodarski subjekti u okviru politike obrazovanja i razvoja
I.3. CG Programi podizanja ekološke svijesti i poštivanja načela održivoga razvoja za stanovništvo i specifične ciljne skupine	(2016.) – 2020.	NO: <i>Grad Opatija i ekološke udruge</i> SU: <i>TZ grada Opatije, Fakultet za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu u Opatiji, Sveučilište u Rijeci</i>	Proračun Grada Opatije, EU i srodni fondovi

I.3. CH Poticajne mjere za stjecanje specijalističkih znanja usmjerenih na podizanje kvalitete usluga i postizanja boljih poslovnih rezultata	(2016.) – 2020.	NO: <i>Gospodarski subjekti</i> SU: <i>Fakultet za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu u Opatiji, Sveučilište u Rijeci, ostale obrazovne institucije</i>	Namjenska sredstva gospodarskih subjekata za poticanje cjeloživotnoga učenja zaposlenika
I.3. CI Programi edukacije usmjereni na stjecanje znanja za uspješniju implementaciju Strategije razvoja Grada Opatije	(2016.) – 2020.	NO: <i>Grad Opatija</i> SU: <i>Gospodarski subjekti; TZ grada Opatija, Fakultet za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu, konzultantske kuće</i>	Fond – namjenska sredstva izdvojena u okviru budžeta Grada Opatije

PROJEKTI	VREMENSKI OKVIR	NOSITELJI (NO) – KLJUČNA ODGOVORNOST I SURADNICI (SU)	FINANCIRANJE
I.3. C1 Provesti analizu i razraditi sustav cjeloživotnoga učenja, definirati programe, korisnike i način njegova financiranja, a u skladu sa stvarnim potrebama turističke destinacije Opatija	(2016.) – 2020.	NO: <i>Sveučilište u Rijeci, Gospodarski subjekti;</i> SU: <i>TZ grada Opatije, Grad Opatija, Fakultet za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu, Sveučilište u Rijeci, Thalassotherapie Opatija, suradne institucije iz zemlje i inozemstva</i>	Sredstava EU-a i drugih fondova, gospodarski subjekti i Proračun Grada Opatije

MJERA I. 3. D: PODUPIRATI OBRAZOVANJE ZA DEFICITARNA ZANIMANJA

CILJ MJERE	<i>Osigurati uvjete i izgraditi sustav poticaja, kako bi se organizacijski i financijski doprinijelo zadovoljenju potreba za deficitarnim zanimanjima, ali i za stjecanjem specifičnih znanja kada to nije moguće u postojećim obrazovnim programima na prostoru Grada Opatije i Rijeke ili ako njihovo ustrojavanje nije ekonomski isplativo.</i>
OPIS MJERE	<p>Hrvatski zavod za zapošljavanje (HZZ) svake godine definira koja su to deficitarna zanimanja, a kao preporuku za obrazovnu upisnu politiku i politiku stipendiranja, što uvažava i Grad Opatija kod dodjele stipendija za učenike i studente (slično rade i ostale JLS u okruženju). To se posebno odnosi na uvjete, kada objektivne okolnosti ne dozvoljavaju da se na prostoru grada Opatije (i Rijeke) osposobe kadrovski potencijali za deficitarna zanimanja, a za to postoji potreba i interes lokalne privreda. Naime, kako na području grada Opatije djeluju 4 srednje škole i FMTU, koji obrazuju učenike i studente za ona zanimanja, koja su pretežiti dio aktivnosti lokalnoga gospodarstva. Potrebe koje bi se eventualno javile izvan ovih okvira, trebalo bi rješavati na način da se na razini Grada Opatija koordiniraju gospodarski subjekti, a sve kako bi se osiguralo stjecanje znanja za deficitarna zanimanja (kako bi se udovoljilo postojećim i potencijalnim potrebama gospodarstva i javnog sektora). Postoji više različitih mogućnosti i načina da se ovaj problem premosti u dugom i kratkom roku pri čemu treba uvažiti sljedeće:</p> <p>Analizirati stanje u gospodarstvu i javnom sektoru, kako bi se ocijenila razina potreba i struktura profila koji predstavljaju deficitarna zanimanja ili deficitarne profile.</p> <p>Procijeniti potencijalne potrebe do kojih će doći zbog uvođenja novih tehnologija ili potreba za interdisciplinarnim znanjima, što do sada nije pokriveno postojećim nastavnim planovima i programima ili ih nije moguće ustrojiti u kratkom roku.</p> <p>Izraditi kriterije za financijsko podupiranje stjecanja znanja za deficitarna zanimanja koja ne nude obrazovne i znanstvene institucije na području grada Opatije i Rijeke. Razvijati nove obrazovne programe za one obrazovne profile, za koje postoji interes i ekonomsko opravdanje za ustrojavanje.</p> <p>Razraditi kriterije po kojima će se osiguravati školarina i drugi oblici financijske potpore polaznicima obrazovnih institucija u Republici Hrvatskoj ili inozemstvu (izvan PGŽ-a), koji se školuju za deficitarna zanimanja.</p> <p>Stvoriti uvjete u okvirima postojećih obrazovnih institucija ili izvan njih, kako bi se</p>

AKCIJE	VREMENSKI OKVIR	NOSITELJI (NO) – KLJUČNA ODGOVORNOST I SURADNICI (SU)	FINANCIRANJE
		<p>ustrojavali zajednički programski sadržaji u suradnji sa poznatim i priznatim institucijama iz zemlje ili inozemstva radi osiguranja deficitarnih profila (dislocirani studiji, zajednički studiji za stjecanje zajedničkih/dvostrukih diploma - <i>double degree</i>, ustrojavanje studija uz potporu EU fondova i sl.).</p> <p>Problem je višeslojan i treba ga tekuće rješavati, ovisno o stvarnim potrebama i mogućnostima, pri čemu Grad Opatija može preuzeti ulogu koordinatora između potreba (gospodarstvo i javni sektor) i optimalnih mogućnosti njihova rješavanja.</p>	
<p>I.3. DA Sklapanje ugovornih odnosa između gospodarskih subjekata odn. subjekata javnog sektora s obrazovnim institucijama radi osiguranja aktivnoga provođenja praktične nastave/praktičnoga rada za veći broj učenika/studenata, posebno za deficitarna zanimanja</p>	(2016.) – 2020.	<p>NO: <i>Gospodarski subjekti i subjekti javnog sektora</i> SU: <i>Ugostiteljska škola Opatija, Hotelijersko-turistička škola Opatija, Obrtnička škola Opatija, Gimnazija Opatija, Fakultet za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu Opatija, Sveučilište u Rijeci, ostale suradne obrazovne institucije</i></p>	<p>Sredstava EU i drugih fondova, ministarstva gospodarskih subjekata i obrazovnih institucija</p>
<p>I.3. DB Popularizacija i javna promocija obrazovnih programa iz sfere deficitarnih zanimanja, neophodnih u razvoju gospodarstva i javnoga sektora destinacije</p>	(2016.) – 2020.	<p>NO: <i>Gospodarski subjekti i subjekti javnoga sektora</i> SU: <i>Zavod za zapošljavanje, Hrvatska gospodarska komora, Ugostiteljska škola Opatija, Hotelijersko-turistička škola Opatija, Obrtnička škola Opatija, Gimnazija Opatija, ostale obrazovne institucije</i></p>	<p>Sredstava gospodarskih subjekata i Zavoda za zapošljavanje</p>
<p>I.3. DC Stipendiranje i druge poticajne mjere (izvan okvira redovitoga sustava stipendiranja koje provodi Grad Opatija), ciljno usmjerene na motiviranje učenika i studenata za deficitarna zanimanja</p>	(2016.) – 2020.	<p>NO: <i>Gospodarski subjekti i javni sektor</i> SU: <i>Grad Opatija</i></p>	<p>Fond temeljen na javno-privatnom partnerstvu gospodarstva i javnoga sektora</p>
<p>I.3. DD Sustavno i organizirano djelovanje u cilju prekvalifikacije nezaposlenih (Zavod za zapošljavanje) radi njihova preusmjerenja na stjecanje znanja, vještina i kompetencija za potrebe deficitarnih zanimanja</p>	(2016.) – 2020.	<p>NO: <i>Zavod za zapošljavanje</i> SU: <i>Grad Opatija, gospodarski subjekti i javni sektor, obrazovne institucije</i></p>	<p>Sredstava EU-a i drugih fondova, ministarstva, Zavod za zapošljavanje, Hrvatska gospodarska komora, gospodarski subjekti i javni sektor</p>
<p>I.3. DE Privremeno otvaranje podružnica/usmjerenja/odjeljenja onih obrazovnih institucija (iz zemlje ili inozemstva) kako bi se osiguralo izvođenje programa iz područja deficitarnih zanimanja u destinaciji</p>	(2016.) – 2020.	<p>NO: <i>Gospodarski subjekti i javni sektor</i> SU: <i>Grad Opatija</i></p>	<p>Sredstava EU-a i drugih fondova, ministarstva, Grad Opatija, gospodarski subjekti, javni sektor</p>
<p>I.3. DF Upućivanje nadarenih pojedinaca na stjecanje deficitarnih znanja na priznatim i poznatim obrazovnim institucijama u svijetu</p>	(2016.) – 2020.	<p>NO: <i>Gospodarski subjekti i javni sektor</i> SU: <i>Grad Opatija</i></p>	<p>Fond osiguran kroz javno-privatno partnerstvo</p>

I.3. DG Stvaranje specifičnih obrazovnih programa kroz međuinstitucionalnu suradnju obrazovnih institucija, koristeći pri tom i dobre veze sa zbratimljenim gradovima i drugim oblicima povezivanja	(2016.) – 2020.	NO: Obrazovne institucije SU: Grad Opatija, gospodarski subjekti i javni sektor, TZ grada Opatije	Sredstava EU i drugih fondova, ministarstva gospodarskih subjekata i javnoga sektora
--	-----------------	--	--

I.3. DH Stipendiranje učenika i studenata kroz sustav grada Opatije	(2016.) – 2020.	NO: Grad Opatija	Proračun Grada
--	-----------------	------------------	----------------

PROJEKTI	VREMENSKI OKVIR	NOSITELJI (NO) – KLJUČNA ODGOVORNOST I SURADNICI (SU)	FINANCIRANJE
I.3. D1 Provesti analizu i definirati stvarne potrebe za deficitarnim zanimanjima u turističkoj destinaciji Opatija, razraditi modele poticaja, definirati izvore financiranja i načine suradnje gospodarstva i javnoga sektora	(2016.) – 2020.	NO: Gospodarski subjekti; javni sektor; TZ grada Opatije, Fakultet za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu, Sveučilište u Rijeci, Hrvatska gospodarska komora, Zavod za zapošljavanje SU: Grad Opatija	Sredstava EU i drugih fondova, ministarstva, Zavod za zapošljavanje, gospodarski subjekti i Proračun Grada Opatije

MJERA I. 3. G: USTROJITI I SUSTAVNO RAZVIJATI MEĐUNARODNO EDUKACIJSKO SREDIŠTE ZA TURIZAM, ODRŽIVI RAZVOJ, EUROPSKE INTEGRACIJE I BIOTEHNOLOGIJE

CILJ MJERE	<i>Međunarodno edukacijsko središte za turizam, održivi razvoj, europske integracije i biotehnologije je u osnovi koncepcija integriranoga pristupa u osiguranju svjetske razine znanja, u uvjetima koji će omogućiti osposobljavanje kadrovskih potencijala koji su spremni odgovoriti suvremenim izazovima i pratiti smjernicama gospodarskoga razvoja grada Opatije.</i>
OPIS MJERE	<p>Dosadašnji razvoj i postignuća ostvarena u različitim sferama srednjoškolskoga i visokoškolskoga obrazovanja predstavljaju kvalitetan temelj za osnivanje Međunarodnoga edukacijskog središta za turizam, održivi razvoj, europske integracije i biotehnologije. To znači da postoje preduvjeti za objedinjavanje programskih sadržaja iz različitih znanstvenih grana, koje je moguće zajednički ponuditi korisnicima na nacionalnom i svjetskom tržištu, kroz jasno profilirane programe, ali i kroz interdisciplinarnu studije. Djelovanje Međunarodnoga edukacijskog središta treba temeljiti na koncepciji povezivanja nastavnika obrazovnih i znanstvenih institucija koje djeluju na području grada Opatije s nastavnicima vodećih svjetskih institucija, u kreiranju atraktivnih i tržišno prepoznatljivih programa. Naime, u tom procesu treba koristiti pozitivna iskustva već uspostavljene uspješne međuinstitucionalne suradnje sveučilišnih studija, postignuća ostvarena kroz znanstvene i stručne (posebno EU) projekte, te izrazitu otvorenost srednjoškolskih institucija za različite nove programe, kao i za profesionalno usavršavanje kadrova za specifične potrebe definirane od nacionalne do lokalne razine.</p> <p>Djelovanje Međunarodnoga edukacijskog središta bi trebalo biti posebno uspješno kroz globalnu prepoznatljivost sadržaja u svim oblicima obrazovanja, s posebnim naglaskom na različite oblike cjeloživotnoga učenja. U tom procesu moguće je slijediti činjenicu da je Opatija i danas prepoznatljiva po tome, da je bila generator znanja i rasadnik izvrsnih kadrova za različite razine ugostiteljskih i turističkih zanimanja, da je na ovim prostorima uspješno djelovao Savezni centar za unapređenje ugostiteljstva, ali i po tome da su se u Opatiji prvi put uspješno primijenili neki avangardni medicinski zahvati, koje su kasnije mnogi prihvatili i s uspjehom primjenjivali. Uz uvažavanje povijesnoga nasljeđa i svih otvorenih mogućnosti (npr. obrazovni programi temeljeni na stečevinama europskoga prava), moguće je uspješno povezati sa mogućnostima koje se otvaraju za ulazak svjetskih znanja, a sve s ciljem da se sve to ponudi na prostoru grada Opatije, za lokalne, regionalne, nacionalne i šire potrebe. Kvalitetan pristup ovom problemu za Grad Opatiju znači višestruki poticaj njegovu razvoju na novim osnovama, a u tu svrhu treba osigurati prostor i opremu, te poticati sve aktivnosti međunarodne i međuinstitucionalne suradnje. To se prvenstveno znači osiguranje kadrovskih potencijala za nove profile djelatnosti i nove razvojne zadatke, realno polazište za</p>

razvoj edukacijskog turizma, te prepoznatljivo obilježje koje podržava sintagmu „Opatija – sveučilišni grad“.

AKCIJE	VREMENSKI OKVIR	NOSITELJI (NO) – KLJUČNA ODGOVORNOST I SURADNICI (SU)	FINANCIRANJE
I.3. GA U okvirima Edukacijskoga središta za turizam, održivi razvoj, europske integracije i biotehnologije razvijati sadržaje atraktivne za strane nastavnike i studente, u cilju podizanja imidža destinacije	(2016.) – 2020.	NO: Sveučilište u Rijeci, TZ grada Opatije, Fakultet za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu Opatija, Thalassotherapie Opatija, Pravni fakultet Rijeka SU: Grad Opatija	Sredstava EU i drugih fondova, ministarstva, Proračun Grada Opatije, TZ grada Opatije, gospodarski subjekti i javni sektor
I.3. GB Edukacijsko središte za turizam, održivi razvoj, europske integracije i biotehnologije sagledavati u kontekstu ostvarivanja sintagme „Opatija – sveučilišni grad“	(2016.) – 2020.	NO: Sveučilište u Rijeci SU: Grad Opatija, Fakultet za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu, Thalassotherapie Opatija, TZ grada Opatije	Sredstava EU i drugih fondova, ministarstva, Proračun Grada Opatija, TZ grada Opatije
I.3. GC Djelovanje Edukacijskog središta za turizam, održivi razvoj, europske integracije i biotehnologije usmjeravati na programe stjecanja interdisciplinarnih znanja te istraživanja temeljenih na sinergiji odnosa suradnih institucija	(2016.) – 2020.	NO: Sveučilište u Rijeci SU: Grad Opatija; Fakultet za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu, Thalassotherapie Opatija, TZ grada Opatije	Sredstava EU i drugih fondova, ministarstva, zaklada, Proračun Grada Opatije
I.3. GD U djelovanju Edukacijskoga središta za turizam, održivi razvoj, europske integracije i biotehnologije poseban naglasak staviti na organiziranje ljetnih škola, istraživačkih kolonija, znanstvenih konferencija i sl.	(2016.) – 2020.	NO: Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta RH, Sveučilište u Rijeci, SU: Grad Opatija, TZ grada Opatije, Fakultet za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu Opatija, Thalassotherapie Opatija, Pravni fakultet Rijeka	Sredstava EU-a i drugih fondova, ministarstva, Proračun Grada Opatije, TZ grada Opatije, gospodarski subjekti i javni sektor
I.3. GE Edukacijsko središte za turizam, održivi razvoj, europske integracije i biotehnologije strateški usmjeriti na pružanje potpore razvoju „edukacijskoga turizma“	(2016.) – 2020.	NO: Turistička zajednica grada Opatije SU: Sveučilište u Rijeci, Grad Opatija, Fakultet za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu Opatija, Thalassotherapie Opatija, Pravni fakultet Rijeka	Sredstava EU-a i drugih fondova, ministarstva, Proračun Grada Opatije, TZ grada Opatije, gospodarski subjekti i javni sektor
PROJEKTI	VREMENSKI OKVIR	NOSITELJI (NO) – KLJUČNA ODGOVORNOST I SURADNICI (SU)	FINANCIRANJE
I.3. G1 Osigurati adekvatan prostor, opremu, programe i kadrove za uspješno funkcioniranje međunarodno prepoznatoga edukacijskog središta za turizam, održivi razvoj, europske integracije i biotehnologije	2019./2020.	NO: Ministarstvo znanosti obrazovanja i sporta i Ministarstvo turizma RH SU: Grad Opatija, Sveučilište u Rijeci, Fakultet za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu Opatija, Thalassotherapie Opatija, Pravni fakultet Rijeka	Sredstava EU i drugih fondova, ministarstva, Zavod za zapošljavanje, gospodarski subjekti

3.3.4. Javna infrastruktura – voda, odvodnja, otpad

Voda, odvodnja i zbrinjavanje otpada su one javne infrastrukturne pretpostavke bez kojih se ne može osigurati visoka kvaliteta ponude na razini turističke destinacije. Naglasak je na korištenju modernih tehnologija, dobroj organizaciji i provođenju načela održivoga razvoja.

STRATEŠKI PRIORITET III.7. POTICATI REALIZACIJU KAPITALNIH INFRASTRUKTURNIH PROJEKATA			
TEMELJI SE NA STRATEŠKOM CILJU III. – <i>Visoka kvaliteta života stanovništva i dobri uvjeti rada zaposlenika</i>			
Integralna mjera: III.7. A;B MJERA III. 7. A: STVORITI UVJETE ZA REALIZACIJU KAPITALNIH PROJEKATA MJERA III. 7. B: KORISTITI RAZLIČITE MODELE FINANCIRANJA KAPITALNE INFRASTRUKTURE			
CILJ MJERE	Strateška je opredijeljenost Grada Opatije da nastavi s ulaganjima i modernizacijom infrastrukture kao ključnim čimbenikom razvoja grada. Stoga je nužno trajno poticati inovacije i razvoj tehnologija, a posebno na sve načine amortizirati trajan manjak financijskih sredstava za realizaciju i održavanje infrastrukturnih projekata.		
OPIS MJERE	Planiranje i kapacitiranje infrastrukture predstavlja poseban izazov u planiranju razvoja, budući da kapaciteti infrastrukture moraju pratiti dinamične promjene u različitim sastavnicama živoga grada (špicu sezone, useljavanje novog stanovništva, porast broja automobila, novi modeli ponašanja, nove navike stanovništva...). Uz infrastrukturu se vežu i elementi socijalne politike, odnosno upravo je područje ulaganja u infrastrukturu često usko povezano sa socijalnom politikom, što umanjuje ekonomsku isplativost navedenih ulaganja i suzuje mogućnost iznalaženja alternativnih izvora financiranja (izvan proračuna jedinica lokalne samouprave). Pri strateškom promišljanju budućnosti Opatije, treba imati u vidu da je sukladno teorijskim spoznajama i praktičnim iskustvima sektor infrastrukture jedan od ključnih čimbenika rasta konkurentnosti grada pri privlačenju novih investicija.		
AKCIJE	VREMENSKI OKVIR	NOSITELJI (NO) – KLJUČNA ODGOVORNOST I SURADNICI (SU)	FINANCIRANJE
III. 7. A; B – A Pravovremeno osigurati sredstva za podmirenje krednih obveza za financiranje kapitalnih investicija	(2016.) – 2020.	NO: Grad Opatija – Upravni odjel za financije i društvene djelatnosti	Proračun Grada Opatije
PROJEKTI	VREMENSKI OKVIR	NOSITELJI (NO) – KLJUČNA ODGOVORNOST I SURADNICI (SU)	FINANCIRANJE
III.7.A1 Izgradnja KTC (Akcija je vezana i na mjere III.7.B; III.7.G)	(2016.) – 2017.	NO: Grad Opatija	Javno financiranje (Proračun Grada Opatije)
III.7.A2 Izgradnja dječjeg vrtića (Akcija je vezana i na mjere III.7.B)	(2016.) – 2018.	NO: Grad Opatija	Javno financiranje (Proračun Grada Opatije)
III.7.A3 Izgradnja vatrogasnoga doma (Akcija je vezana i na mjere III.7.B;)	2018. – 2020.	NO: Grad Opatija	Javno financiranje (Proračun Grada Opatije, proračuni ostalih JLS ili JPP)
MJERA III. 7. C: PRIMJENJIVATI MODERENE TEHNOLOGIJE U OPSKRBI PITKOM VODOM I U RJEŠAVANJU OTPADNIH VODA			
CILJ MJERE	<i>Konačni cilj ove mjere je riješena vodoopskrba, kao i priključenost na suvremeni sustav odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda cijelog područja grada Opatije.</i>		

	<i>Realizacija ovoga cilja unaprijedit će kvalitetu života lokalnoga stanovništva i osigurati će primjeren odnos prema okolišu, posebno moru i pozitivno utjecati na njegovo očuvanje.</i>
OPIS MJERE	<p>poboljšanja u postojećem sustavu</p> <p>primjena najsuvremenijih tehnoloških rješenja</p> <p>vodoistražni radovi na osiguranju dodatnih količina vlastite vode</p> <p>rast investicija u području vodoopskrbe i rješavanja odvodnje</p> <p>sustavno obrazovanje o značaju vodoopskrbe i rješenja odvodnje za kvalitetu života lokalnog stanovništva</p> <p>mjere zaštite izvorišta pitke vode</p> <p>osiguranje sredstava za financijsku podršku priključenju korisnika na sustav odvodnje otpadnih voda</p> <p>priprema projekata vodoopskrbe i odvodnje otpadnih voda za financiranje iz programa EU-a</p> <p>razvijanje svijesti kod građana o značaju i važnosti kvalitete vode.</p>

AKCIJE	VREMENSKI OKVIR	NOSITELJI (NO) – KLJUČNA ODGOVORNOST I SURADNICI (SU)	FINANCIRANJE
III.7. CA Trajna poboljšanja u postojećem sustavu- vodoopskrba javnom vodovodnom mrežom na cijelom području grada Opatije, te osiguranje dovoljnih količina vode za sve korisnike (Akcija III.7.CA je vezana na mjeru I.2.A i Mjeru II.7.D)	(2016.) – 2018.	NO: Liburnijske vode, Grad Opatija	Javno financiranje (Liburnijske vode, HV, EU, Proračun Grada Opatije)
III.7. CB Vodoistražni radovi na osiguranju dodatnih količina vlastite vode	(2016.) – 2020.	NO: Liburnijske vode	Javno financiranje (Liburnijske vode, HV, EU, Proračun Grada Opatije)
III.7. CC Zaštita izvorišta pitke vode	(2016.) – 2020.	NO: Liburnijske vode	Javno financiranje
III.7. CD Priprema projekata vodoopskrbe i odvodnje otpadnih voda za financiranje iz programa EU-a	(2016.) – 2020.	NO: Liburnijske vode	Javno financiranje
PROJEKTI	VREMENSKI OKVIR	NOSITELJI (NO) – KLJUČNA ODGOVORNOST I SURADNICI (SU)	FINANCIRANJE
III.7. C1 Sufinanciranje izgradnje kanalizacijskih priključaka (veza s akcijom I.2.AD)	(2016.) – 2017.	NO: Grad Opatija	Javno financiranje, Proračun Grada Opatije
III.7.C2 Vodoopskrba i sanitarna kanalizacija Ladeti Strmice	(2016.)	NO: Grad Opatija	Javno financiranje, Proračun Grada Opatije
III.7. C3 Suf. izr. projektne dok. za apliciranje prema EU fondovima	(2016.)	NO: Liburnijske vode	Javno financiranje, Proračun Grada Opatije
III.7. C4 Sanitarna kanalizacija na području Grada Opatije (veza s akcijom I.2.AD)	2017. – 2020.	NO: Liburnijske vode SU: Grad Opatija	Javno financiranje, Proračun Grada Opatije

MJERA III. 7. D: SUSTAV ZBRINJAVANJA OTPADA TEMELJITI NA EKO NAČELIMA I SMJERNICAMA EU-a

CILJ MJERE	<i>Cilj je mjere uskladiti sustav zbrinjavanja otpada s direktivama EU-a, te uspostaviti sustava koji je primjeren najvišim eko-načelima na dobrobit lokalnoga stanovništva.</i>
-------------------	--

OPIS MJERE	<p>Grad Opatija je dužan primijeniti EU standarde u području odvajanja otpada i za to treba stvoriti uvjete, kako bi se odvojeni otpad usmjerio i u ekonomsku eksploataciju. Nastaviti treba s poticajnim mjerama za kompostiranje, ali i za druge oblike brigu o otpadu prema EU načelima (Program na razini PGŽ-a, Marišćina). Upravljanje otpadom treba i medijski pratiti na način da se istaknu pozitivni primjeri, te osuđuju se devijacije te vrste. Tu spadaju i edukativni programi namijenjeni svim ciljnim skupinama korisnika, a posebno građanima. Naglasak treba staviti na uključivanje vrtića, škola, udruga i zdravstvenih ustanova, a komunalna poduzeća trebaju provoditi eko-razvojnu politiku.</p> <p>Sukladno zakonskoj regulativi, Grad Opatija je u srpnju 2014. usvojio Plan gospodarenja otpadom za razdoblje 2014. – 2019., koji postaje obvezujući razvojni dokument u segmentu gospodarenja otpadom.</p>
-------------------	---

AKCIJE	VREMENSKI OKVIR	NOSITELJI (NO) – KLJUČNA ODGOVORNOST i SURADNICI (SU)	FINANCIRANJE
III.7.DA Revizija Plana gospodarenja otpadom prema novom Planu gospodarenja RH	2017.	NO: Komunalac i Grad Opatija	Javno financiranje (proračuni Komunalca i Grada Opatije)
III.7. DB Selektiranje otpada – infrastrukturne pretpostavke, organizacija i edukacija (vidi akciju br. I.3.CG)	(2016.) – 2020.	NO: Komunalac Opatija	Javno financiranje (Proračun Grada Opatije)
III.7. DC Sufinanc. nab. posuda za odvojeno prikupljanje otpada	(2016.) – 2017.	NO: Grad Opatija	Javno financiranje (Proračun Grada Opatije, Fond za zaštitu okoliša)

3.3.5. Realizacija ključnih prometnih projekata

Dobar geoprometni položaj turističke destinacije Opatija nalaže osiguranje svih oblika prometnih pretpostavki (cestovna infrastruktura, promet u mirovanju...), tim više što rezultati istraživanja ukazuju da najveći broj turista u ovu turističku destinaciju dolazi osobnim automobilom ili autobusom. Ne manje značajne su mogućnosti korištenja prometovanja morskim putem. Plansko i sustavno rješavanje otvorenih prometnih problema, značajno doprinosi razvoju turističke destinacije.

MJERA III. 7. F: PODUPIRATI REALIZACIJU KLJUČNIH PROMETNIH PROJEKATA

CILJ MJERE	<p><i>Ovom mjerom potrebno je sustavno riješiti pitanje povezivanja gradskih naselja novim prometnicama u cilju kvalitetnijih prometnih rješenja u pojedinim naseljima, rasterećenja postojećih prometnica te opremanja neuređenih građevinskih područja od kojih je najvažnija prometnica koja će povezati naselja C. Sylva i Kuk i koja će rasteretiti Novu cestu (III cesta).</i></p> <p><i>Potreba za izgradnjom obilaznice očituje se u prekomjernom prometnom opterećenju gradova i turističkih središta (Opatija, Ičići, Lovran...) Opatijske rivijere. Izgradnjom obilaznice u znatnoj će se mjeri smanjiti tranzitni (prolazni) promet sa svim svojim negativnim učincima (buka vibracije, utjecaj na kvalitetu zraka i dr.), a povećati nivo prometne usluge i razina sigurnosti svih učesnika u prometu na promatranom području. Povezivanje na sustav postojećih prometnica ostvarit će se za područje Grada Opatije preko čvorova Lovran, Poljane (Ičići), Opatija jug, Benčinići i Frančiči.</i></p>
-------------------	--

OPIS MJERE

Strateška važnost projekta žičare Učka očituje se u povezivanju obale s padinama Učke radi osiguranja uvjeta za cjeloviti i kvalitetan turistički proizvod. Cilj mjere je realizirati dugoročno održivu varijantu žičare promatrano s ekonomskoga, ekološkog i društvenog aspekta.

Nužno je riješiti usko grlo pomorskoga prometa Opatije koje je vezano na dogradnju luke Opatija i zadovoljenje potreba i zahtijeva lokalnoga stanovništva i turista. Kao važan infrastrukturni projekt s visokom dodanom vrijednošću luka Opatija mora postati dio grada namijenjen komunalnom vezu, sportskim sadržajima, lučkom prometu, turističkom i izletničkom prometu, privezu velikih jahti i pristaništu kruzera. Međutim, osim prometnih funkcija, luka može postati novi, atraktivni javni prostor grada. Proširenjem luke i naglašavanjem njezine uloge podiže se kvaliteta gradskoga života i potiče njegov gospodarski i turistički razvoj.

Prostornim planom utvrđen je koridor širine 100 m za planiranu dionicu državne ceste tzv. »Liburnijske obilaznice« – čvor Lovran – čvor Frančiči. Za Liburnijsku obilaznicu izdana je lokacijska dozvola za dva prometna traka (a ne 4 kako je bilo ranije planirano), te je izrađen glavni projekt za dionicu od čvora Frančiči do čvora Lovran.

Zahvat izgradnje žičare uobičajen je u svijetu. Žičara za Učku je svakako nova atrakcija u prostoru i relativno manje šteti okolišu u usporedbi s cestovnim prometom te donosi novu kvalitetu za turiste i domicilno stanovništvo. Žičara bi približila ljepote Parka prirode Učka izletnicima i zaljubljenicima u prirodu, ali i doprinijela većoj ekonomskoj eksploataciji tog prostora na održivim temeljima. Na rubnim područjima Parka prirode Učka izgradili bi se turistički sadržaji kojima bi se obogatila turističko-ugostiteljska ponuda (restorani, sportski tereni, suvenirnica, *visitor* centar...). U izboru varijante prednost treba dati opciji koja je dugoročno prihvatljiva s ekonomskog, ekološkog i društvenog aspekta.

Luka Opatija ne zadovoljava suvremene potrebe za razvoj pomorskog prometa, niti za potrebe domicilnoga stanovništva, a niti je primjerena zahtjevima nautičke i turističke potražnje. Luka Opatija je *prometna infrastruktura kao sastavni dio „centralnog gradskog javnog područja“*. Projekt dogradnje luke Opatija prihvaćen je od resornih državnih, regionalnih razvojnih i sektorskih strategija te se nalazi u bazi razvojnih projekata Primorsko-goranske županije. U cilju potpore projektu potpisan je sporazum o sufinanciranju izrade projektne dokumentacije do lokacijske dozvole između Ministarstva pomorstva, prometa i infrastrukture, PGŽ-a i Grada Opatije. Diversifikacijom ponude otvorit će se mogućnost povećane turističke aktivnosti na području Grada Opatije i Opatijske rivijere i očuvat će se tradicija mjesta. Otvara se i mogućnost kvalitetnijeg i intenzivnijeg povezivanja i dolaska u Opatiju s morske strane. Novi bi akvatorij luke prema *Prostorno-prometnoj i programskoj analizi područja luke Opatija* trebao omogućiti prihvat:

velikih motornih jahti (mega jahti)
kruzera do 200 m
plovila za jednodnevne turističke izlete
plovila domicilnoga stanovništva
potrebe jedriličarskoga kluba
potrebe turističke privrede
izmještaj benzinske stanice na adekvatniju lokaciju.

Prva faza uređenja odnosi se na proširenje i rekonstrukciju opatijske Luke za domicilno stanovništvo, što je prilika da se stvori barem dio javnog obalnog prostora koji bi se mogao prepoznati kao ambijent rive, koji u mediteranskoj kulturi u pravilu generira uvijek iznenađujuće poticaje urbanoj društvenosti. U prvoj fazi uređenja luke Opatija - uređenje domicilnih vezova (plovila od 5 do 15 m dužine). Izgradnja gatova za plovila domicilnoga stanovništva i produženje postojećega operativnog gata. Prostor je tako koncipiran da bude u mogućnosti primiti veliki broj korisnika u različitim režimima, scenarijima korištenja, građana grada Opatije, te domaćih i stranih posjetitelja.

Dogradnja luke Opatija složen je prostorni element koji treba na odgovarajući način uklopiti u već izgrađenu strukturu grada vodeći računa da ne bude u koliziji s arhitektonskim izrazom 19. stoljeća po kojem je grad poznat. Veličina i kapaciteti luke Opatija, prema „Prostorno-prometnoj i programskoj analizi područja luke Opatija“ i bit će podređeni mjerilu grada, te će ujedno udovoljavati potrebama koje stvara „novo vrijeme“, a sve u skladu s specifičnim svojstvima lokacije. Prateći morfologiju i tip naselja te lokaciju dogradnjom luke Opatija oformit će se atraktivni javni prostor uz more kao akcent na šetnici Lungomare čime će ovaj projekt dogradnje imati značajan društveni doprinos za buduće generacije ujedno stvarajući „ambijent mediteranske rive“.

Opatijske šetnice. Postojeću trasu šetališta Carmen Sylva i druge šetnice osvježiti i preoblikovati s mogućom višeslojnom mrežom i *bypassima* trase, proširenjima i sl. za potrebe suvremene rekreacije i rehabilitacije u pretežito prirodnom okruženju. Pritom očuvati značajnije kulturne strukture šetališta što mu daje poseban šarm i patinu baštinjene vrijednosti.

AKCIJE	VREMENSKI OKVIR	NOSITELJI (NO) – KLJUČNA ODGOVORNOST I SURADNICI (SU)	FINANCIRANJE
III.7. FA Nastaviti pripreme i koordinaciju za izgradnju državne ceste „Liburnijske obilaznice“	(2016.) – 2020.	NO: Država RH (Ministarstvo pomorstva i infrastrukture), PGŽ (u području projekata koji su u njihovoj nadležnosti), Grad Opatija (i JLS Opatijske rivijere), investitori.	Javno financiranje (Proračun Grada Opatije)
III.7. FB Nastaviti pripreme i aktivnosti na izgradnji žičare na Učku	(2016.) – 2020.	NO: Žičara Učka d. o. o SU: PGŽ, JLS Opatijske rivijere, investitori.	Privatno-javno financiranje
III.7. FC Sufinanciranje radova na lučkom podr. uz inv. Lučke uprave	2017. – 2019.	Lučka uprava, PGŽ, Grad Opatija, privatni investitori	Javno financiranje (Lučka uprava, PGŽ, Proračun Grada)
III.7. FD Aktivnosti i inicijativa uz ulaganje u zračnu luku Rijeka	(2016.) – 2020.	NO: RH Ministarstvo prometa i infrastrukture, PGŽ i JLS Liburnijske rivijere	Javno financiranje (državni proračun, PGŽ i proračuni JLS Opatijske rivijere)
III.7. FE Financiranje izgradnje prometnica po zahtjevu investitora	(2016.) – 2020.	NO: Investitori, Grad Opatija, UO za komunalni sustav i zaštitu okoliša	Javno financiranje (Proračun Grada Opatije)
III./ FF Asfaltiranje cesta po zahtjevu MO	(2016.) – 2020.	NO: Investitori, Grad Opatija, UO za komunalni sustav i zaštitu okoliša	Javno financiranje (Proračun Grada Opatije)
PROJEKTI	VREMENSKI OKVIR	NOSITELJI (NO) – KLJUČNA ODGOVORNOST I SURADNICI (SU)	FINANCIRANJE
III.7.F1 Idejni projekt garaže Črnikovica	2018.	NO: Grad Opatija	Javno financiranje (Proračun Grada Opatije)
III.7.F2 Glavni i izvedbeni projekt ceste Kolavići-Slavići	2017. – 2018.	NO: Grad Opatija	Javno financiranje (Proračun Grada Opatije)
III.7.F3 Idejni projekt spoja C. Silve-Varljenske ceste (veza Mjera I.1.D)	2017. – 2018.	NO: Grad Opatija	Javno financiranje (Proračun Grada Opatije)
III.7.F4 Idejni, glavni i izvedbeni projekt nadhodnika iznad n. c. do Amer. vrtova	(2016.)	NO: Grad Opatija	Javno financiranje (Proračun Grada Opatije)
III.7.F5 Glavni, i izv. projekt ceste i parkirališta iznad groblja Opatija	(2016.)	NO: Grad Opatija	Javno financiranje (Proračun Grada Opatije)
III.7.F6 Idejni projekt rekonstrukcije Ulice Plahuti	(2016.)	NO: Grad Opatija	Javno financiranje (Proračun Grada Opatije)
III.7.7 Idejni, glavni izvedbeni projekt ceste	(2016.)		

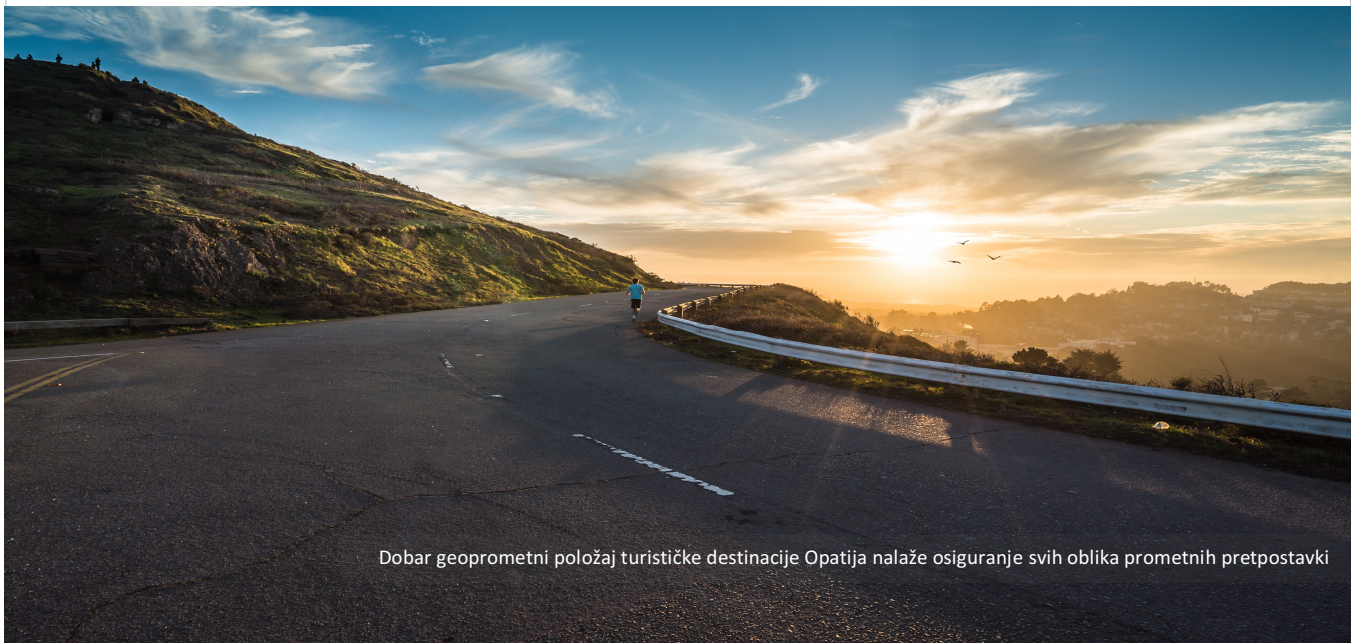
iznad Amer. vrtova u pravcu A. Mihića (veza Mjera II.7.G)		NO: Grad Opatija	Javno financiranje (Proračun Grada Opatije)
III.7.F8 Prometno rješenje Ulice A. Raspora i A. Mihića	(2016.)	NO: Grad Opatija	Javno financiranje (Proračun Grada Opatije)
III.7. F9 Izgradnja pristupne ceste za Dječji vrtić	2018.	NO: Grad Opatija	Grad Opatija – javno financiranje
III.7.F10 Izgradnja dionice 3. ceste (spoj C. Sylve i Varljenske ceste)	2017. – 2019.	NO: Grad Opatija	Grad Opatija – javno financiranje
III.7. F11 Popravak potpornih zidova	(2016.) – 2020.	NO: Grad Opatija	Grad Opatija – javno financiranje
III.7. F12 Izgradnja djela 3. ceste Kuk-Kosovo	(2016.) – 2020.	NO: Grad Opatija	Grad Opatija – javno financiranje
III.7. F13 Rekonstrukcija i proširenje poč. djela ulice Palmi	2017.	NO: Grad Opatija	Grad Opatija – javno financiranje
III.7. F14 Sanacija ceste Veli Jože	(2016.) – 2017.	NO: Grad Opatija	Grad Opatija – javno financiranje
III.7. F15 Rekonstrukcija ulice Put za Plahuti	(2018)	NO: Grad Opatija	Grad Opatija – javno financiranje
III.7. F16 Proširenje ceste od Lože do groblja Veprinac	2017.	NO: Grad Opatija	Grad Opatija – javno financiranje
III.7. F 17 Izgradnja ceste od A. Mihića do Amerik. vrtova	(2016) – 2020.)	NO: Grad Opatija	Grad Opatija – javno financiranje
III.77. F18 Uređenje ceste kod škole Ičići	(2016.)	NO: Grad Opatija	Grad Opatija – javno financiranje
III.7. F19 Uređenje dijela ulice Bana Mažuranića	(2016.)	NO: Grad Opatija	Grad Opatija – javno financiranje
III.7.F20 Priprema dokumentacije i izgradnja ugibališta u Ičićima	(2016.) – 2020.	NO: Grad Opatija	Grad Opatija – javno financiranje
III.7. F 21 Pristupna komunikacija Amerikanskim vrtovima	2017.	NO: Grad Opatija	Grad Opatija – javno financiranje
III.7. F22 Projekt sanacije obalne šetnice kod Kvarnera	2017.	NO: Grad Opatija	Grad Opatija – javno financiranje
III.7. F23 Popravak zidova na obalnoj šetnici	2017. – 2020.	NO: Grad Opatija	Grad Opatija – javno financiranje

MJERA III. 7. H:**SUSTAVNO RJEŠAVATI PROBLEME NEDOSTATKA PARKIRALIŠTA IZGRADNJOM GARAŽA I KROZ DRUGE PRIHVATLJIVE MODELE**

CILJ MJERE	<i>Rješavanje prometa u mirovanju – rješavati različitim modelima garažnih prostora u cilju ne samo kvalitetnijega rješenja za stanovnike Opatije, nego i za kvalitetno rješavanje prostora uvažavajući načela održivoga razvoja.</i>
OPIS MJERE	<p>Planirati javne garaže. Na taj bi se način iz proširene pješačke zone uklonio automobil, dok bi se interventni i opskrbeni promet zadržao. Minimalno potreban broj parkirališno-garažnih mjesta koji treba osigurati na građevnoj čestici građevine utvrđuje se prema veličini bruto površine ili broju korisnika (mjesta). Parkirališne potrebe rješavati će se korištenjem tablice i normativa odnosno prema odredbama planova uređenja užih područja, a unutar raspona propisanih Prostornim planom Grada Opatije. Prostorni Plan predvidio je lokacije za građevine sa funkcijom javne garaže.</p> <p>Cilj projekta Gorovo je poboljšati stanje prometa u mirovanju u samom centru grada Opatije. Grad Opatija je poznata turistička i kulturna destinacija, te time privlači mnoge posjetioce. Pošto se sva zbivanja događaju pretežito u samom centru grada priliv automobila tu je najintenzivniji. Također, i za lokalno stanovništvo je značajna lokacija u neposrednoj blizini škola, vrtića, pošte, banke i dr., te je rješavanje problema parkinga u centru grada neminovno. Idejnim</p>

rješenjem, u garaži je predviđeno cca 210 parkirna mjesta na 3 etaže.

PROJEKTI	VREMENSKI OKVIR	NOSITELJI (NO) – KLJUČNA ODGOVORNOST I SURADNICI (SU)	FINANCIRANJE
III.7. H1 Izgradnja garaže Gorovo s pristupnom cestom	(2016.) – 2017.	<i>NO: Grad Opatija ili gradska tvrtka</i>	Javno financiranje (Proračun Grada Opatije ili gradska tvrtka)
III.7.H2 Izgradnja ceste i parkirališta iznad groblja Opatija	2018.	<i>NO: Grad Opatija</i>	Grad Opatija – javno financiranje
III.7.H3 Izgradnja garaže Črnikovica	2018. – 2020.	<i>NO: Grad Opatija ili gradska tvrtka ili privatni investitor</i>	Grad Opatija – javno financiranje ili privatno financiranje
III.7.H4 Izgradnja parkirališta za autobuse u Iki	2018. – 2019.	<i>NO: Grad Opatija</i>	Grad Opatija – javno financiranje

Dobar geoprometni položaj turističke destinacije Opatija nalaže osiguranje svih oblika prometnih pretpostavki

3.3.6. Stvaranje uvjeta za razvoj zaleđa

Osnovno obilježje politike ruralnoga razvoja EU-a je nastojanje da se razvojno zaostajanje ruralnih područja zaustavi učinkovitim korištenjem svih njihovih resursa. Hrvatska politika ruralnog razvoja svojim razvojnim dokumentima i propisima slijedi europska usmjerenja. Model ruralnoga razvitka ima za cilj zadržati stanovništvo u ruralnim područjima, izjednačiti kvalitetu života u ruralnim i urbanim područjima, omogućiti povratak stanovništva iz urbanih u ruralna područja, povećati konkurentnost proizvodnje i time stvoriti veći dohodak poljoprivrednih proizvođača (ISRRRH, 2011: 2). Stoga je za poticanje razvoja zaleđa Opatije neophodno definiranje konceptualnoga okvira razvoja kroz donošenje ključnih dokumenata i planova razvoja kao i sustava poticajnih mjera.

STRATEŠKI PRIORITET II.6. RAZVOJ ZALEĐA TEMELJITI NA PODUZETNIŠTVU, RURALNOM TURIZMU, EKO-POLJOPRIVREDI I UZGOJU AUTOHTONIH (TRADICIJSKIH) SORTI

TEMELJI SE NA STRATEŠKOM CILJU II. – Uspješno gospodarstvo s naglaskom na cjelogodišnji turizam najviše kategorije

MJERA II.6.A1: PLANOVIMA I PROGRAMIMA DIVERSIFICIRATI DJELATNOSTI ZALEĐA KROZ RAZVOJ TURIZMA I NJEGOVO UMREŽAVANJE S POLJOPRIVREDOM, RURALNIM PODUZETNIŠTVOM, TE KORIŠTENJEM OBNOVLJIVIH IZVORA ENERGIJE

<p>CILJ MJERE</p>	<p><i>Cilj ove mjere je dvostruki. U prvom redu da se donošenjem planova i programa i definiranjem sustava poticaja, stvori konceptualni okvir i osiguraju preduvjeti za efikasno upravljanje razvojem ruralnog područja koje se nalazi na području Grada Opatije, te potakne gospodarski rast i turistički razvoj zaleđa. Uz navedeno da se izgradnjom sustava baznih stanica omogući planirano objedinjavanje meteoroloških i eko informacija i time omogući pružanje potrebnih informacija o mikroklimatskim prilikama različitim korisnicima: poljoprivrednicima sa ciljem njihovog poticanja i usmjeravanja u pravcu ekološkog uzgoja i uzgoja autohtonih sorti; turistima i rekreativcima kako bi mogli planirati svoje aktivnosti temeljem vremenskih prilika, te lokalnom stanovništvu u cjelini.</i></p>
<p>OPIS MJERE</p>	<p>Ova mjera temelji se na strateškim ciljevima/prioritetima i dokumentima nacionalne, regionalne i lokalne razine, gdje se ruralni razvoj ističe kao jedan od ključnih strateških ciljeva/prioriteta i čiji se razvoj potiče kroz veliki broj mjera. Ruralni prostor i ruralna naselja imaju svoje specifične karakteristike i probleme u odnosu na ruralna naselja i jedinstvene potencijale koji trebaju predstavljati osnovu u definiranju smjernica razvoja ruralnog prostora i ruralnih naselja.</p> <p>1) U skladu s utvrđenim strateškim prioritetom potrebno je za Grad Opatiju donijeti i Akcijski plan integralnoga održivog razvoja ruralnog područja Grada Opatije. Nosilac ove aktivnosti bio bi LAG Terra Liburna uz obvezno koordinaciju svih dionika Grada Opatije kao što su: Grad Opatija, Turistička zajednica grada Opatije, udruge i lokalni gospodarstvenici. Akcijski plan bi u sebi trebao objedinjavati razradu aktivnosti svih ključnih smjernica razvoja zaleđa. Ruralni razvoj se treba temeljiti na razvoju ruralnog poduzetništva i diversifikaciji djelatnosti zaleđa, u okviru kojih je potrebno primjenjivati inovacije i održivost. Mogućnosti za stvaranje novih radnih mjesta u okviru ruralnog poduzetništva, kao ključnih smjernica razvoja zaleđa povezane su sa:</p> <p>ruralnim turizmom</p> <p>poljoprivredom s naglaskom na razvoj u pravcu eko poljoprivrede uzgojem, preradom, prodajom i promocijom autohtonih (tradicijskih) sorti (maruni, trešnje i dr.).</p> <p>malim, specijaliziranim industrijskim proizvodnjama (ekološki prihvatljiva gradnja i proizvodnja ekološki prihvatljivih građevinskih materijala i ostalog)</p> <p>projektima vezanim uz proizvodnju toplinske i električne energije iz obnovljivih izvora energije – biomasa, solarne elektrane i dr. i uvođenjem novih tehnologija i korištenjem obnovljivih izvora energije u ruralnom poduzetništvu vezano uz uzgoj, proizvodnju i preradu, te prodaju i promociju poljoprivrednih proizvoda (eko i</p>

autohtonih proizvoda) i ruralni turizam.

Akcijski plan se treba temeljiti na: Lokalnoj razvojnoj strategiji LAG-a „Terra Liburna“ 2013. – 2015. kojom su obuhvaćeni gradovi i općine Opatijske rivijere (gradovi Opatija i Kastav, te općine Matulji, Lovran i Mošćenička Draga), Prostornom planu Parka prirode Učka, budući da se u sastavu Parka nalaze pojedina područja naselja u ruralno dijelu područja Grada Opatije, te Prostornom planu uređenja Grada Opatije. Akcijski plan u sebi treba integrirati sustav podrške otvaranju novih radnih mjesta i dati mogućnosti korištenja većeg broja financijskih izvora.

2) Za stvaranje dodatnih mogućnosti i unapređenje uzgoja autohtonih (tradicijskih) sorti, te poljoprivredu i stočarstvo potrebno je:

U suradnji s Agencijom za poljoprivredno zemljište raspolagati informacijama o raspoloživim poljoprivrednim površinama u vlasništvu države na području grada Opatije raspoloživih za zakup kao i površina u zakupu. Budući da su sada raspoložive poljoprivredne površine u većinskom dijelu usitnjene i relativno malih površina, povećavanje raspoloživih površina zasigurno otvara nove dodatne mogućnosti za bavljenje poljoprivrednom djelatnošću.

Za poticaje za ruralni razvoj na području grada Opatije razraditi kriterije, navedene u mjeri II.6.B., te ih integrirati kao posebnu mjeru u Program poticanja zapošljavanja i razvoja poduzetništva. Kriterije definirati zajednički sa LAG-om koji je te kriterije već razradio i s Općinom Matulji koja već to ima implementirano.

Obzirom da je na području grada Opatije planirano objedinjavanje meteoroloških informacija čiji je jedan od zadataka distribucija lokalnih meteoroloških podataka (Mjera I.1.B.), potrebno je izgraditi sustav baznih stanica sa meteorološkim informacijama, koje bi se primarno financirale iz odgovarajućih EU programa i fondova, te ostalih izvora financiranja, a kroz međusobnu suradnju JLS-a Opatijske rivijere, LAG-a i lokalnih poduzetnika. Korisnici njihovih informacija su poljoprivrednici, rekreativci, turisti, ali i lokalno stanovništvo u cjelini. Prikupljeni meteorološki podaci pomoći će u određivanju mikroklimatskih prilika određene lokacije, što će poljoprivrednicima olakšati izbor vrsta, sorata i tehnologije uzgoja.

Poljoprivrednici se na temelju prezentiranih informacija prognoznih modela za biljne bolesti, zabilježenih vremenskih prilika, aktiviranih alarma i vremenske prognoze, lakše odlučuju za primjenu potrebne agrotehnike, strategiju obrane u voćnjaku, lakše i preciznije se utvrđuju rokovi i obroci navodnjavanja. Prognozni modeli kroz aplikaciju daju pravovremenu informaciju o početku, trajanju i intenzitetu napada određene biljne bolesti ili štetnika. Time je omogućeno precizno određivanje roka tretiranja zaštitnim sredstvima te je olakšan izbor preparata. Pravilnom primjenom moguće je ostvariti značajne uštede novca i sredstava za zaštitu.

S aspekta turista i rekreativaca bi ove stanice mogle biti interesantna vizualna atrakcija koja im pokazuje zabilježene vremenske prilike mjesta u kojem se nalaze, ali i korisna u smislu planiranja aktivnosti na temelju trenutnih izmjerenih podataka i vremenske prognoze. Te informacije bile bi svakako korisne i predstavljale bi i unapređenje u infrastrukturnoj opremljenosti plaža, u smislu raspoloživosti informacija o jačini i smjeru vjetera (npr. za surfere), ali i opće informacije o temperaturi, zračenju itd. za same kupače. Bazne stanice treba povezati s Turističkim zajednicama u cilju pružanja tih informacija široj javnosti i turistima putem npr. objavljivanja na službenim stranicama Turističke zajednice grada Opatije i ostalih Turističkih zajednica Opatijske rivijere, Grada Opatije i drugdje. Inicijacijom gospodarskog razvoja ruralnog područja zasigurno se može doprinijeti jačanju ruralnih zajednica i povećanju kvalitete života stanovnika ruralnih naselja, ali i stvaranju dodatne vrijednosti kako turističkog proizvoda tako i cjelokupnog gospodarstva Grada Opatije.

AKCIJE

VREMENSKI OKVIR

NOSITELJI (NO) – KLJUČNA ODGOVORNOST I SURADNICI (SU)

FINANCIRANJE

II.6. A1A
Donijeti Akcijski plan integralnoga održivog razvoja ruralnoga područja grada Opatije s programom sustava podrške novim radnim mjestima

2017. – 2018.

NO: LAG Terra Liburna,
SU: Grad Opatija, Turistička zajednica grada Opatije,

Javno financiranje (Proračun Grada Opatije)

PROJEKTI	VREMENSKI OKVIR	NOSITELJI (NO) – KLJUČNA ODGOVORNOST i SURADNICI (SU)	FINANCIRANJE
<p>II 6. A1B U suradnji s agencijom za poljoprivredno zemljište raspolagati informacijama o raspoloživim poljoprivrednim površinama u vlasništvu države na području grada Opatije raspoloživih za zakup kao i površina u zakupu</p>	2017.	udruge, lokalni gospodarstvenici NO: Grad Opatija; Agencija za poljoprivredno zemljište	Javno financiranje (Proračun Grada Opatije)
<p>II 6. A1C Razraditi kriterije za ostvarivanje poticaja za ruralni razvoj na području grada Opatije, navedene u mjeri II.6.B., te ih integrirati kao posebnu mjeru u Program poticanja zapošljavanja i razvoja poduzetništva</p>	2018. (dugoročno)	NO: Grad Opatija	Javno financiranje (Proračun Grada Opatije)
II.6. A1.1 Projekt izgradnje sustava baznih stanica	2017. – 2020.	NO: LAG Terra Liburna, Udruga Lovranski marun SU: lokalni gospodarstvenici	Sredstva EU-a i ostali izvori financiranja
<p>MJERA II.6.B: Razraditi sustav poticajnih mjera za ruralni razvoj i osigurati sredstva za razvoj zaleđa (veza: mjera II.5.AG Subvencije kamata na poduzetničke kredite i mjera II.6.B Ostale mjere zapoticanje poduzetništva)</p>			
CILJ MJERE	<p><i>Svrha kreiranja sustava poticajnih mjera za zaleđe je stvaranje povoljnog poduzetničkoga okruženja za djelovanje poduzetnika u prioritarnim djelatnostima za razvoj ruralnog područja. Cilj koji se želi postići uspostavom efikasnog sustava mjera poticaja za zaleđe je veća raspoloživost financijskih sredstava i poboljšanje uvjeta za njihovu dodjelu, kao jedne od ključnih pretpostavki usmjerenja poduzetničkih aktivnosti prema ruralnim područjima.</i></p> <p><i>Cilj ove mjere je osiguranje financijskih sredstava za poticaje ruralnog razvoja na području Grada Opatije i svih JLS Opatijske rivijere, kao osnove dugoročnog financiranja razvoja turizma i poduzetništva, uz korištenje obnovljivih izvora energije, poljoprivrede s naglaskom na razvoj u pravcu eko poljoprivrede, uzgoja autohtonih (tradicijskih) sorti, te stočarstva u ruralnom području grada Opatije sa svrhom poticanja njegovog gospodarskog rasta i razvoja.</i></p>		
OPIS MJERE	<p>Sukladno metodologiji OECD-a ruralnim područjem smatra se ono s manje od 150 st./km². Na području Europe ruralna područja pokrivaju više od 90 % i u njima živi više od 56 % stanovnika. Slična situacija je i u RH gdje se čak 91,6 % ukupnog područja klasificira kao ruralno i u njemu živi 47,6 % ukupnog stanovništva. Na području Grada Opatije ruralno područje čini 89,95 % ukupnog teritorija grada Opatije na kojem živi 16,58 % stanovnika. Stoga je prethodno navedeno potvrda neophodnosti pridavanja važnosti razvoju ruralnog područja kao prostora visoke dodane vrijednosti urbanim cjelinama i temelja održivoga razvoja grada Opatije u cjelini. Na području grada Opatije, sukladno prethodno navedenom kriteriju OECD-a, ruralno područje obuhvaća <u>područje naselja Dobreć, Male Učke, Poljana, Vele Učke i Veprinca.</u></p> <p>Ruralni razvoj jedan je od prioriteta razvoja EU-a, te su za to područje osigurana značajna sredstva u okviru različitih programa i europskih fondova. Za razvoj ruralnog područja zaleđa grada Opatije, temeljenog na eko poljoprivredi, autohtonim proizvodima, ruralnom turizmu, poduzetništvu i korištenju obnovljivih izvora energije, postoje velike mogućnosti za korištenje sredstava iz EU fondova od 2014. godine. Potpora ruralnim područjima dolazi iz nekoliko fondova EU-a:</p> <p>Kohezijskog fonda (CF) Europskog fonda za regionalni razvoj (EFRD) Europskog socijalnog fonda (ESF)</p>		

Europskog fonda za pomorstvo i ribarstvo (EMFF),
Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj (EAFRD) i
Europskog fonda za garancije u poljoprivredi (EAGF).

Kohezijski fond (CF) je namijenjen državama članicama čiji je bruto nacionalni dohodak po stanovniku manji od 90 % prosjeka Europska unije, te financira projekte iz područja prometa i okoliša. Europski fond za regionalni razvoj (EFRD) ima za cilj jačanje ekonomske i socijalne kohezije u Europskoj uniji te smanjenje razvojnih razlika između njenih regija. Europski socijalni fond (ESF) potiče zapošljavanje i mogućnosti zaposlenja u Europskoj uniji. EFRD i ESF su poznati kao strukturni fondovi, a zajednički s CF financiraju kohezijsku politiku Europske unije. Za ruralni razvoj na raspolaganju su i sredstva ostalih navedenih fondova: EMFF, EAFRD i EAGF.

Preduvjet za korištenje sredstava Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EAFRD) u idućem programskom razdoblju od sedam godina je Program ruralnog razvoja RH 2014. – 2020., koji je prihvaćen od Europske komisije 26. svibnja 2015. godine. U okviru pojedinih programa i mjera, kada je riječ o sredstvima iz EU fondova, mogu se pojaviti ograničenja i nemogućnost kandidiranja projekata ruralnog razvoja, čiji bi nositelj bio Grad Opatija (npr. gradovi čiji je broj stanovnika ispod 10.000 i drugo). U takvim slučajevima postoji dobra praksa i u drugim gradovima Republike Hrvatske (npr. Karlovca) u mobilizaciji i davanju potpore mjesnim odborima za aktivno uključivanje u LAG-ove, uz obaveznu podršku i uključenost Grada Opatije prilikom prijave i realizacije takvih projekata, a čime se dodatno mogu stvoriti mogućnosti dionicima ruralnih naselja za korištenje sredstava iz Europskoga poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EAFRD) koristeći LEADER pristup (Povezanost aktivnosti za razvoj ruralnog gospodarstva). *Leader* koncept je inicirala Europska komisija s ciljem uključivanja ruralnog stanovništva, lokalnih čimbenika i lokalne uprave u svrhu razmatranja potencijala svojega kraja koje treba uobličiti kroz izradu i primjenu razvojne strategije. *LEADER* se odnosi na lokalne strategije razvoja koje obuhvaćaju integrirajuće i višesektorske aktivnosti koje se razrađuju i primjenjuju po pristupu odozdo prema gore, a u kojima Lokalne akcijske grupe (LAG-ovi), u ovom slučaju LAG *Terra Liburna*, koji bi trebao voditi cjelokupan proces koji uključuje inovacije, suradnju i umrežavanje.

Sljedeći izvor financiranja projekata predstavljaju nacionalni programi gdje različita ministarstva (Ministarstvo gospodarstva, Ministarstvo poljoprivrede, Ministarstvo poduzetništva i obrta, Ministarstvo turizma i dr.), Hrvatska turistička zajednica, fondovi (Fond za razvoj turizma, Fond za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost i dr.), agencije (Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju, HAMAG BICRO – Hrvatska agencija za malo gospodarstvo, inovacije i investicije i dr.), te HAVOR objavljuju natječaje jednom ili dva puta godišnje za dodjelu bespovratnih financijskih sredstava, odnosno kreditiranje uz subvencionirane kamatne stope.

Na regionalnoj razini, odnosno sa strane Primorsko-goranske županije također postoje različiti programi: programi kreditiranja uz subvencioniranu kamatnu stopu (Poduzetnik u PGŽ-u i dr.), dodjelu subvencija (REA Kvarner, PGŽ i dr.) i dodjelu bespovratnih sredstava (Regionalna razvojna agencija PORIN d. o. o., Obrtnička komora PGŽ-a i dr.).

Efikasnim sustavom poticaja na lokalnoj razini, osiguravanjem sredstava za ruralni razvoj Grada Opatije u gradskom proračunu, stvoriti će se dugoročnost u financiranju i osigurati kontinuitet u realizaciji projekata kojima će se potaknuti gospodarski rast i razvoj ruralnog područja i time povećati kvaliteta života stanovnika ruralnih mjesta, kao ključna pretpostavka dugoročne održivosti ruralnih mjesta i razvoja cjelokupnoga ruralnog prostora. Segment ruralnog turizma nema mjera ni na nacionalnoj ni na razini JL(R)S za početnike, pa bi se iz tog razloga predlaže da se za poticaje za ruralni turizam (II.6.B) dodjeljuje jednokratna potpora jednaka za sve nove pružatelje smještaja ili usluga koji su djelatnost započeli npr. max. godinu dana ranije, a kao prihvatljivi korisnici se mogu navesti registrirani iznajmljivači, OPG-i s upisanom dodatnom djelatnošću pružanja ugostiteljskih usluga u seljačkom domaćinstvu, te mikro i mali poduzetnici u ruralnom prostoru. Dodatno se može mjera specifično usmjeriti na neku određenu vrstu turizma (II.6. A2, II.6. A2B i II.6. A2C2 koja se dodatno potiču kroz kriterije. (Npr.: 5.000 kn fiksno za novog iznajmljivača; 1.000 kn za inovativni i ambijentalno usklađeni turistički smještajni kapaciteti; 1.000 kn za sportsko-rekreativne sadržaje; 1.000 kn za umreženost s lokalnim proizvođačima tipičnih i autohtonih proizvoda). Tri posljednja prijedloga potpora mogla bi se dodjeljivati i

za dizanje kvalitete postojećeg smještaja i nezavisno da li je netko novi iznajmljivač. Također je značajno naglasiti da je kod razrade kriterija za ostvarivanje poticaja vezano za poljoprivrednu proizvodnju potrebno konzultirati LAG *Terra Liburna*, budući da su oni s Općinom Matulji već razradili te kriterije.

Organizacijski sredstva za ruralni razvoj Grada Opatije pripadala bi formiranom „Tijelu za provođenje i praćenje Strategije razvoja i za razvoj gospodarstva“ (Mjera I. 1. F) i operativnog provođenja preko LAG-a *Terra Liburna*. Sredstva za ruralni razvoj Grada Opatije trebala bi:

financijski poticati ulaganja u prioritetna područja razvoja ruralnog područja (definirana Akcijskim planom integralnog održivog razvoja ruralnog područja Grada Opatije – Mjere II. 6.A.1

primjenjivati poticaje u okviru Sustava poticajnih mjera za zaleđe (Mjera II. 6.B. i Mjera II.6.A2) i u skladu s kriterijima o ostvarivanju poticaja za ruralni razvoj na području Grada Opatije.

Struktura financiranja prioritetnih područja ruralnog razvoja trebala bi biti definirana u aktima i odlukama o osiguranju sredstava. Na razini Grada Opatije, potrebno je dodatno inicirati razvoj ruralnoga područja kroz:

sufinanciranje kamatnih stopa na kredite iz sredstava osiguranih za ruralni razvoj Grada Opatije (Mjere II.6.A2 i II.6.C.) i za poduzetnike koji svoju poslovnu aktivnost usmjeravaju prema prioritetnim područjima ruralnog razvoja, s naglaskom na nove poduzetnike i sadržaje. (veza: mjera II.5.AG Subvencije kamata na poduzetničke kredite i mjera II.6.B Ostale mjere za poticanje poduzetništva)

poticaje za čišćenje starih i zapuštenih poljoprivrednih terasa i obnavljanje s njima povezanih „gromača“-suhozida (podzidi, terase, međe, kale) te kala kao preduvjeta razvoja poljoprivrede na zapuštenim poljoprivrednim površinama

poticaje za poljoprivrednu proizvodnju i stočarstvo

poticaje za revitalizaciju, proširenje uzgoja i stvaranje novih nasada autohtonih (tradicijskih) sorti i autohtonih proizvoda

poticaje za stvaranje matičnjaka pitomog kestena domaće populacije za dobivanje kvalitetnih plemki potrebnih za cijepljenje

poticaji za pčelarstvo

poticaje za certifikaciju autohtonih i ekoloških proizvoda i proizvođača

poticaje za lokalne ugostitelje koji nude i promoviraju autohtona jela i pića, te za njihovu pripremu koriste lokalne proizvode (poljoprivredni proizvodi i autohtone sorte iz domaćeg uzgoja, te ekološki proizvodi) a posebno poticati otvaranje novih objekata sa ponudom autohtonih menija

poticaji za razvoj ruralnoga turizma

poticaje za korištenje obnovljivih izvora energije u ruralnom području.

AKCIJE	VREMENSKI OKVIR	NOSITELJI (NO) – KLJUČNA ODGOVORNOST I SURADNICI (SU)	FINANCIRANJE
II.6. BA Sufinanciranje kamatnih stopa na kredite iz sredstava osiguranih za ruralni razvoj grada Opatije za poduzetnike koji svoju poslovnu aktivnost usmjeravaju prema prioritetnim područjima ruralnog razvoja definiranih akcijama u okviru Mjere II.6.A2 i II.6.C.	2018. (dugoročno)	NO: Grad Opatija	Javno financiranje (Proračun Grada Opatije)
II.6. BB Poticaji za čišćenje starih i zapuštenih poljoprivrednih terasa i obnavljanje s njima povezanih „gromača“-suhozida (podzidi, terase, međe, kale) te kala kao	2018. – 2019. (dugoročno)	NO: LAG Terra Liburna SU: Udruge	Sredstva EU-a i ostali izvori financiranja

preduvjeta razvoja poljoprivrede na
zapuštenim poljoprivrednim površinama

II.6. BC Poticaji za poljoprivrednu proizvodnju i stočarstvo	2018. (dugoročno)	NO: Grad Opatija	Sredstva EU-a, Proračun Grada Opatije i ostali izvori financiranja
II.6. BD Poticaji za revitalizaciju, proširenje uzgoja i stvaranje novih nasada autohtonih (tradicijskih) sorti i autohtonih proizvoda	2018. (dugoročno)	NO: Terra Liburna, Grad Opatija SU: PGŽ	Sredstva EU-a, Proračun Grada Opatije – poticaji, PGŽ i ostali izvori financiranja
II.6. BE Poticaji za stvaranje matičnjaka pitomog kestena domaće populacije za dobivanje kvalitetnih plemki potrebnih za cijepljenje	2018. (dugoročno)	NO: Udruga Lovranski marun i LAG Terra Liburna SU: Grad Opatija i ostale općine i gradovi Opatijske rivijere	Sredstva EU-a, Proračun Grada Opatije i ostalih općina i gradova, te ostali izvori financiranja
II.6. BF Poticaji za pčelarstvo	2018. (dugoročno)	NO: Udruge za pčelarstvo SU: Grad Opatija i ostale općine i gradovi Opatijske rivijere	Sredstva EU-a, Proračun Grada Opatije i ostalih općina i gradova, te ostali izvori financiranja
II.6. BG Poticaji za certifikaciju autohtonih i ekoloških proizvoda i proizvođača	2018. (dugoročno)	NO: Udruge i privatni poduzetnici SU: Grad Opatija i ostale općine i gradovi	Program ruralnoga razvoja RH, PGŽ-a, privatni poduzetnici
II.6. BH Poticaji za lokalne ugostitelje koji nude i promoviraju autohtona jela i pića, te za njihovu pripremu koriste lokalne proizvode (ekološke i autohtone sorte iz domaćeg uzgoja) a posebno poticati otvaranje novih objekata sa ponudom autohtonih menija	2018. (dugoročno)	NO: Grad Opatija	Sredstva EU-a, Proračun Grada Opatije i ostali izvori financiranja
II.6. BI Poticaji za razvoj ruralnog turizma (područja definirana Mjerom II. 6.A.2)	2018. (dugoročno)	NO :Grad opatija, Privatni investitori	Program ruralnoga razvoja RH, PGŽ, Lag Terra Liburna i Proračun Grada Opatije i ostali izvori
II.6. BJ Poticaji za korištenje obnovljivih izvora energije	2018. (dugoročno)	NO: Grad Opatija i privatni investitori SU: PGŽ	Program ruralnoga razvoja RH, PGŽ, Proračun Grada Opatije i ostali izvori

Osnovno obilježje politike ruralnoga razvoja EU-a je nastojanje da se razvojno zaostajanje ruralnih područja zaustavi učinkovitim korištenjem svih njihovih resursa prema načelima održivog razvoja

4

SPECIFIČNI PREDUVJETI RAZVOJA - AKCIJE I PROJEKTI

Iako je Ministarstvo turizma RH tijekom 2015. godine pokrenulo proces preustroja sustava turističkih zajednica koje bi se trebale transformirati u turističke zajednice po modelu destinacijske menadžment organizacije (DMO), proces donošenja seta zakona koji to reguliraju je zastao i nisu poznata konačna rješenja promjene sustava. Isto tako Strategija razvoja turizma RH do 2020. godine (NN 55/13) posebnu pozornost posvećuje destinacijskom menadžmentu odnosno upravljanju procesima razvoja turizma zbog povećanja učinkovitosti čitavoga turističkog sustava. Stoga je nužno postaviti model upravljanja turističkom destinacijom na tragu efikasnijeg upravljanja, definirati ekonomsku osnovu za cjelogodišnje poslovanje s nizom provedbenih akcija. Isto tako nužno je razraditi sustav poticajnih mjera za ruralni razvoj i osigurati sredstva za razvoj zaleđa te izraditi model za uređenje i upravljanje plažama. U ove specifične uvjete razvoja uključeni su i ključni događaji i manifestacije u funkciji izvrsnosti Opatije kao turističke destinacije.

4.1. Polazišta iz Strategije

Akcije i projekti koji odgovaraju sustavu mjera i ciljeva iz Strategije razvoja Grada Opatije, a koji su sastavni dio specifičnih preduvjeta razvoja, analizirani su kao integralna mjera koja objedinjava relevantne mjere iz Strategije (II.5. D ; II.5. H i II.5.E) kojima se definiraju specifični preduvjeti razvoja turizma Opatije i to:

Tablica 3. Strateški prioriteti i mjere vezani na specifične preduvjete razvoja

BROJ STRATEŠKOG PRIORITETA	STRATEŠKI PRIORITET	BROJ MJERE	MJERA
II.5.	SUSTAVNO POVEĆAVATI KVALITETU, ATRAKTIVNOST I KONKURENTNOST PONUDE	II.5.D)	Postaviti model upravljanja turističkom destinacijom (DMO, DMC)
		II.5.C)	Stvoriti propulzivno okruženje za razvoj poduzetništva
		II.5.E) II.6.B)	Definirati ekonomsku osnovu za cjelogodišnje poslovanje
		II.5.H)	Izraditi model upravljanja plažama
		II.5.B)	Aktivirati devastirane lokacije i objekte izvan funkcije

Izvor: Blažević at al. Strategija razvoja Grada Opatije 2015.-2020., str. 198.

4.2. SWOT analiza specifičnih preduvjeta razvoja grada Opatije

Za izradu SWOT analize specifičnih preduvjeta razvoja turizma u gradu Opatiji korišteni su podaci prikupljeni tijekom organiziranja radionica na kojima su nazočili nositelji različitih aktivnosti (iz domene javnog i turističkog menadžmenta, javnih djelatnika u javnim poduzećima i ustanovama, klubovima, kao i kreativni pojedinci) kritički promišljali razvoj Opatije posebno na segmentu upravljanja destinacijom, području destinacijskih usluga, definiranja ekonomske osnove za cjelogodišnje poslovanje, upravljanja plažama, područje usluga ugostiteljstva (hoteli, kampovi, kućna radinost, nautika, gastro ponuda), ključnih događanja i manifestacija. Provedeno je isto tako nekoliko dubinskih intervjua s najodgovornijim subjektima u hotelskom menadžmentu s unaprijed poslanim pitanja za intervju.

Slika 5. SWOT analiza specifičnih preduvjeta razvoja grada Opatije

<h2>SNAGE</h2> <ul style="list-style-type: none"> • dobra suradnja Grada i Turističke zajednice • hoteli visoke kategorije sadržajno prilagođeni potrebama gostiju • tradicija zdravstvenog turizma • Resursna osnova zaleđa za razvoj ruralnog i sportsko-rekreativnog turizma • parkovi 	<h2>SLABOSTI</h2> <ul style="list-style-type: none"> • turistički sadržaji za cjelogodišnje poslovanje • nedovoljno iskorišteni potencijali za razvoj zdravstvenog, ruralnog i nautičkog turizma • nedostatne mjere za poticanje cjelogodišnjega poslovanja • sadržaji, kapaciteti i ponuda na plažama • programska i dinamička neusklađenost događaja u destinaciji uzrokovana nedostatkom koordinacije • regulirati rad kafića koji se pretvaraju u noćne klubove (barove) • diferencijacija cijena između različitih kategorija (zvjezdica hotela) uz objavu minimalnih i maksimalnih cijena. • plaže ne prate razvoj hotelske industrije u Opatiji • sadržaji na šetnici Lungomare • odsutnost studije izračuna prihvatnog potencijala kupališnog prostora
<h2>PRILIKE</h2> <ul style="list-style-type: none"> • globalno prisutan rast potražnje za wellness i SPA uslugama, uslugama medicinskog, nautičkog, kongresnog i obiteljskog turizma, sportskim događajima i raznim oblicima sportske rekreacije • ustrojavanje destinacijskog menadžmenta (DMO, DMC) • -inovativni oblici hotelskog smještaja (difuzni, butik za pse, za jecu, edukacijski hoteli i sl.) i ostalih vrsta smještaja prikladnih za ruralna područja • gastro ponuda autohtonih jela i pića • važna ulogu aerodroma Rijeka (Krk) i aerodroma Grobnik i potrebna ulaganja u aktivnosti vezane uz aerodrom u funkciji razvoja hotelske industrije. • Svako godišnje doba mora imati svoje programe. • Lungomare šetnica – treba biti cjeloviti jedinstveni produkt sa sadržajima i manifestacijama na različitim punktovima. • nova urbana kvaliteta Opatije (Slatina) 	<h2>PRIJETNJE</h2> <ul style="list-style-type: none"> • neusklađenost turističke ponude sa suvremenim turističkim trendovima • nefleksibilnost u prilagodbi zahtjevima turističke potražnje • nedostatak koordinirati među nacionalnim, regionalnim i lokalnim institucijama

Izvor: Obrada rezultata anketnog istraživanja i radionica.

4.3. Akcije i projekti

4.3.1. Upravljanje turističkom destinacijom

Konkurentnost turističke destinacije na turističkom tržištu u velikoj mjeri će biti determinirana efikasnošću i efektivnošću destinacijskoga menadžmenta. Stoga je sa ciljem podizanja konkurentnosti turističke destinacije, potrebno promišljati o inovacijama u sustavu upravljanja turističkom destinacijom uvjetovanih tržišnim trendovima i temeljenih na iskustvima turističkih sustava najkonkurentnijih turističkih država i regija.

SUSTAVNO POVEĆAVATI KVALITETU, ATRAKTIVNOST I KONKURENTNOST PONUDE

TEMELJI SE NA STRATEŠKOM CILJU II. – Uspješno gospodarstvo s naglaskom na cjelogodišnji turizam najviše kategorije

MJERA II.5.D: POSTAVITI MODEL UPRAVLJANJA TURISTIČKOM DESTINACIJOM (ova mjera razrađena je u poglavlju 4.3.3. pod II.5.DB i II.5.DC)

<p>CILJ MJERE</p>	<p><i>Opatija kao turistička destinacija čini prostornu cjelinu ponude i raspolaže brojnim atraktivnostima, orijentirana je tržištu i turistima i njome se mora upravljati. Upravljanje turističkom destinacijom može samo inovativni i integralni destinacijski menadžment, koji ima znanje i jasnu viziju da izgradi model upravljanja destinacijom po uzoru na najbolju praksu razvijenih konkurentnih turističkih odredišta u Europskoj uniji.</i></p>
<p>OPIS MJERE</p>	<p>Turistička destinacija predstavlja turistički organiziranu i tržišno prepoznatljivu prostornu jedinicu, koja skupom svojih turističkih proizvoda potrošačima nudi cjelovito zadovoljenje turističkih potreba, a ključnu ulogu u postizanju konkurentnosti turističke destinacije ima destinacijski menadžment. Decentraliziranost i fragmentiranost turističke ponude često su danas limitirajući čimbenik konkurentnosti turističke destinacije, stoga je veoma važno koordinirano djelovanje svih razina destinacijskog menadžmenta, isto kao i poslovni odnosi koji postaju nezaobilazni u jačanju konkurentne sposobnosti destinacije. Nove destinacije zahtijevat će učinkovitiji menadžment u svim svojim podsustavima, te će se morati više brinuti o svojoj okolini i lokalnom stanovništvu, nego što su to činili njihovi raniji konkurenti.</p> <p>Prilikom upravljanja destinacijom, važno je uvažavati i upravljati jedinstvenim prirodnim resursima, kulturnim atributima i interesima destinacije. Stoga, turizam mora omogućiti ostvarivanje pozitivnih efekata danas, ali i stvoriti perspektivno nasljeđe budućim generacijama primjenjujući princip održivosti. Na promjene u sustavu upravljanja turizmom prvenstveno utječu tržišni trendovi. U turističkim sustavima konkurentnih država i regija upravljanje je organizirano na nekoliko razina kroz destinacijske menadžment organizacije (DMO): nacionalne turističke organizacije (NTO), regionalne menadžment organizacije (RMO), lokalne destinacijske menadžment organizacije (DMO) i turistički informacijski centri koji djeluju u sklopu DMO organizacija. NTO su odgovorne za marketing turizma na nacionalnoj razini, kao i za glavne strateške pravce razvoja i ciljeve turizma. RMO je odgovaran za upravljanje svim aspektima turizma regije. Lokalni DMO-i su operativni voditelji turizma na razini destinacije, a turistički informacijski centri su njihove podružnice. Bitno je naglasiti da ustrojavanje pojedinih RMO-a i DMO-a ne odgovara uvijek administrativnim organizacijskim jedinicama, a što ovisi o razvojnim i administrativnim specifičnostima regije odnosno destinacije i vodeći računa o njihovoj financijskoj održivosti.</p> <p>U RH temeljem Zakona o turističkim zajednicama i promicanju hrvatskog turizma ustrojen je sustav turističkih zajednica na nekoliko razina: Glavni ured HTZ-a, TZ-i županija, TZ-i područja, TZ Grada Zagreba, TZ-i gradova, TZ-i općina i TZ-i mjesta. U tom smislu ustroj turističkih zajednica na pojedinim razinama korespondira administrativnom ustroju (županije, grada, mjesta i dr.) i kao takav često ne prati prirodne i tržišne osobine turističkog proizvoda destinacije.</p> <p>U skladu s iskustvima konkurentnih turističkih gospodarstava trebalo bi izmijeniti postojeću legislativu, u pravcu ustrojavanja DMO-a iz postojećeg sustava turističkih zajednica, koji bi na</p>

efikasan i efektivan način brinuo o razvojnom usklađivanju interesa privatnoga i javnoga sektora u okviru pojedinih destinacija i omogućio stvaranje veće dodane vrijednosti u turizmu.

Na Grad Opatiju kao turističku destinaciju će u budućnosti utjecati mnogo čimbenika, ali najvažniji će biti tehnologija i suvremeni zahtjevi potražnje, odnosno turista. U kontekstu budućega upravljanja Opatijom kao destinacijom, nastavno na prethodno izneseno, trebalo bi se usmjeriti na ustrojavanje DMO-a Grada Opatije.

Budući da je područje Opatijske rivijere po svojim prirodnim i antropogenim značajkama jedinstveno, potrebno je razmišljati i u pravcu mogućnosti formiranja tijela za upravljanje destinacijom Opatijske rivijere u skladu s budućom zakonskom regulativom.

Uz usmjeravanje aktivnosti u pravcu ustrojavanja DMO-a, ključan je i proces usmjeravanja receptivnih agencija ka specijalizaciji u svom poslovanju (po temama, područjima, tržištima - zdravstveni turizam, privatni smještaj, DMC i drugo). U tom kontekstu turističke agencije trebaju biti inicijatori stvaranja novih turističkih proizvoda u Opatiji kao turističkoj destinaciji primjenjujući visoke standarde kvalitete koji posjeduju DMC-i u svijetu.

4.3.2. Stvoriti uvjete za cjelogodišnje poslovanje

Stvoriti uvjete za cjelogodišnje poslovanje treba temeljiti na interakciji više mjera definiranih Strategijom (II.5.C , II.5.E i II.6. B) uz naznaku da se na ovu integriranu mjeru nadovezuje i problematika obrađena pod strateškim prioritetom II.6. – Razvoj zaleđa temeljiti na poduzetništvu, ruralnom turizmu, eko-poljoprivredi i uzgoju autohtonih (tradicijskih) sorti, pa se iste trebaju promatrati u interakciji. U kontekstu navedenog je definiran integrirani cilj i opis mjere.

MEĐUOVISNOST MJERA OD UTJECAJA NA STVARANJE UVJETA ZA CJELOGODIŠNJE POSLOVANJE:

II.5.C; Stvoriti propulzivno okruženje za razvoj poduzetništva

II.5.E; Definirati ekonomsku osnovu za cjelogodišnje poslovanje

II.6.B; Razraditi sustav poticajnih mjera za ruralni razvoj i osigurati i osigurati sredstva za razvoj zaleđa

<p>CILJ (integrirane) MJERE</p>	<p><i>Ova mjera ima za cilj omogućavanje razvoja malog i srednjeg poduzetništva te obrtništva. Trebala bi, isto tako, omogućiti daljnji razvoj postojećih gospodarskih subjekata. Temelji se na rastućem broju uspješnih poslovnih subjekata, kontinuiranom povećanju izvoza, visokom stupnju inovacija, kvalitetnom, obrazovnom te fleksibilnom menadžmentu, povoljnom poslovnom okruženju i olakšanom pristupu financijskim i ostalim instrumentima.</i></p> <p><i>Opatija, kao i ostale turističke destinacije ima izraženu sezonalnost u poslovanju turističkog sektora, što posljedično utječe na gospodarske rezultate poduzetnika i obrtnika tokom godine, na zaposlenost i konačno na čitav javni i privatni sektor bitno umanjujući potencijalne rezultate. Potrebno je osmisliti, provoditi i poticati cjelogodišnje poslovanje ne samo u ugostiteljsko-turističkom sektoru, već i u ostalim sektorima gospodarstva. To je zajednički interes Grada, gospodarskih subjekata i građana čime bi se utjecalo na povoljnija i konstantna kretanja na tržištu rada i na ukupnom tržištu. Nužno je stoga donijeti Akcijski plan poticaja za cjelogodišnje poslovanje.</i></p>
<p>OPIS (integrirane) MJERE</p>	<p>Analiza je pokazala kako poduzetnike u današnjim teškim uvjetima gospodarske krize sputava administracija, uzastopna promjena pravila, nedostatak kvalificiranog kadra, visoki troškovi poslovanja, te nedostatak financijskih sredstava. Zbog tog razloga poduzetništvo, općenito, na razini cjelokupne Republike Hrvatske, pa tako i samog područja grada Opatije nije dovoljno konkurentno. Istodobno, gospodarstvo grada Opatije karakterizira monokultura, odnosno izrazito veliki udio tvrtki koje se bave turizmom.</p> <p>Gospodarski razvoj grada je složen, a financijska sredstva su ograničena, pa je potrebno osigurati uvjete za sinergijske procese gradske vlasti sa svim interesnim skupinama, što je moguće kroz osnivanje Tijela za provođenje i praćenje Strategije razvoja i za razvoj gospodarstva (PPSRRG) (Mjere I.1.F) i I.1.G. Sve zainteresirane strane trebale bi djelovati na podizanju razine</p>

konkurentnosti kroz: izgradnju poslovne infrastrukture i usluga za poduzetnike, poticanje izvoza, povećanje dostupnosti kapitala (što direktno znači i smanjivanje njegove cijene). Radi smanjivanja osjetljivosti gospodarstva potrebno je uz turizam razvijati komplementarne djelatnosti te djelatnosti koje neće smetati njegovom daljnjem razvoju, odnosno industrije koje se temelje na znanju, inovacijama i novim tehnologijama. Posebnu pažnju treba posvetiti zaštiti poduzetnika koji proizvode autohtone proizvode, proizvode s dodanom vrijednošću te one koji u sebi sadrže visoku razinu znanja. Ova mjera (zajedno s drugim, komplementarnim mjerama) treba realizirati rastom i razvojem malog i srednjeg poduzetništva te obrtništva.

Širi okvir ekonomske osnove cjelogodišnjeg poslovanja treba sagledavati u poticanju cjelokupnog gospodarskog razvoja na razini Republike Hrvatske, koji je obuhvaćen većim brojem strateških dokumenata (Strategija razvoja Grada Opatije: 241).

Grad treba aktivno učestvovati u poticanju cjelogodišnjeg poslovanja kroz politiku javnih davanja. Aktivno djelovati u pravcu promjene propisa, a kako bi se ukupno turističko gospodarenje u gradu stimuliralo na cjelogodišnje poslovanje, a destimuliralo izrazito sezonsko poslovanje. Osim navedenog bitno je da se stvori pozitivna gospodarska klima u gradu. Oni gospodarstvenici koji žele investirati i podizati kvalitetu usluge trebaju prepoznati i koristiti grad i gradsku upravu kao poslovne partnere usmjerene prema zajedničkom cilju. Potrebno je stvoriti preduvjete za cjelogodišnje poslovanje, što uključuje niz mjera koji su opisani u Strategiji.

Promjenama u sustavu davanja moglo bi se utjecati na cjelogodišnje poslovanje na način da poduzetnici i obrtnici koji rade tijekom cijele godine mogu računati na mjere i poticajna sredstva kako bi se ostvario cilj cjelogodišnjeg poslovanja. Stoga je nužno donijeti Akcijski plan programa mjera za poticaje cjelogodišnjem poslovanju.

AKCIJE	VREMENSKI OKVIR	NOSITELJI (NO) – KLJUČNA ODGOVORNOST I SURADNICI (SU)	FINANCIRANJE
II.5.CA Formirati poduzetnički centar za grad Opatiju	2017.	NO: Grad Opatija	Javno financiranje, Fondovi EU-a
II.5. CB Podržati privatno poduzetništvo u funkciji unapređenja kulturno-turističke ponude Opatije	2017. – 2020.	NO: Grad Opatija	Javno financiranje
II.5.EA Donijeti akcijski plan programa mjera za poticaje cjelogodišnjem poslovanju što je navedeno u opisu mjere	2017. – 2020.	NO: Grad Opatija, SU: TZ grada Opatije i svi korisnici para fiskalnih davanja na razini Grada	Javno financiranje
II.5.EB Aktivno djelovati prema višim razinama odlučivanja u smislu stvaranja uvjeta za cjelogodišnji rad (prijedlog za promjenu odluka i zakona RH koji reguliraju tu materiju (Vlada i Sabor RH i saborski zastupnici)	2017. – 2020.	NO: Grad Opatija, SU: Saborski zastupnici s područja Grada Opatije i PGŽ-a	Javno financiranje
II.5. EC Poticati subvenciju kamata od strane grada Opatija za poduzetničke kredite na investicijske aktivnosti (u skladu sa	2017.	NO: Grad Opatija	Javno financiranje

strateškim odrednicama razvoja), te za refinanciranje ranijih nepovoljnih kredita iste namjene.

4.3.3. Događaji, manifestacije i marketing aktivnosti (Upravljanje turističkom destinacijom)

Proces definiranja projekata i akcija usmjerenih prema implementaciji grada Opatije kao destinacije događaja, najvećim se dijelom danas oslanja na tradiciju i manifestacije koje datiraju iz povijesti i tradicije mediteranskoga kraja. Veliki broj manifestacija seže u daleku prošlost i uspješno se njeguje već duži niz godina. Sukladno globalnim uvjetima razvoja turizma i sve zahtjevnijim očekivanjima turista potrebno je kritički sagledati, analizirati i implementirati nove atrakcije i događanja namijenjenih specifičnim tržišnim segmentima, a sukladno raspoloživim resursima. Projektni zadatak usmjeren je prema cjelokupnom sagledavanju implementacije manifestacija i brendiranja (promicanja) grada Opatije, a sve u cilju produljenja sezone i uspostavljanja cjelogodišnjega poslovanja.

PRIORITET II.5. SUSTAVNO POVEĆAVATI KVALITETU, ATRAKTIVNOST I KONKURENTNOST PONUDE

TEMELJI SE NA STRATEŠKOM CILJU II. – *Uspješno gospodarstvo s naglaskom na cjelogodišnji turizam najviše kategorije*

MEĐUOVISNOST MJERA OD UTJECAJA NA STVARANJE UVJETA RAZVOJ DOGAĐAJA I MANIFESTACIJA, TE PROVOĐENJE MARKETINŠKIH AKTIVNOSTI

MJERA II.5.D: POSTAVITI MODEL UPRAVLJANJA TURISTIČKOM DESTINACIJOM

MJERA II.5.E: DEFINIRATI EKONOMSKU OSNOVU ZA CJELOGODIŠNJE POSLOVANJE

CILJ MJERE

Povećanje tržišne prepoznatljivosti sustava turističkih doživljaja i jačanje prepoznatljivosti i imidža grada Opatije kroz organizaciju manifestacija i događanja. Uspješno provođenje ovih mjera, koje čine temeljni ili osnovni skup preduvjeta za uspješnu turistifikaciju grada Opatije, zahtijeva integralni pristup menadžmentu turističke destinacije na svima razinama i strateško upravljanje svih ključnih segmenata, s naglaskom na marketinške aktivnosti.

OPIS MJERE

Višegodišnji turistički pokazatelji grada Opatije ukazuju na značajan položaj ove turističke destinacije na turističkoj mapi naše zemlje i regije. Iako se kontinuirano provode aktivnosti na povećanju broja dolazaka i ostvarenih noćenja u destinaciji, noviji podaci upozoravaju na nužnost „osvježavanja“ i osuvremenjivanja turističkoga proizvoda grada Opatije polazeći od koncepta održivog razvoja, raspoložive prirodne i resursne osnove, kao i postojeće turističke nadogradnje koju čini ukupnost upravljanja, kvalitete, marketinga, manifestacija i drugih nevidljivih usluga i procesa koje doprinose ciljanom rezultatu – a to je zadovoljavajuća i rastuća turistička potrošnja koja će generirati multiplikativne učinke za privrednike i stanovnike grada Opatiju i ukupnu zajednicu.

Visoka sezonalnost i još uvijek dominantan odmorišni oblik ljetovanja, odnosno pasivni odmor i boravak na suncu i moru ukazuju na potrebu osmišljavanja i tržišnog repositioniranja turističkoga proizvoda destinacije kako bi se spriječilo zaostajanje u odnosu na konkurentne turističke destinacije u regiji. Danas je nužno provesti segmentaciju turističke potražnje i turističkim proizvodom obuhvatiti željene segmente turista potrošača kako bi se modelirana željena turistička potrošnja, što je prema krovni sektorskim dokumentima i Strategiji razvoja Grada Opatije turizam najviše kategorije. Upravo takvi oblici odmora kao aktivni odmor, kulturni i zdravstveni turizam danas bilježe najviše stope rasta. Suvremeni turisti sve više žele nešto više od samog odmora, žele atrakcije, događanja, zabavne i edukativne programe – žele ostvariti odmor

svih osjećaja.

Proizlazi da je potrebno diversificirati sustav turističkoga proizvoda grada Opatije i sukladno tome provesti neophodna strateška kapitalna ulaganja, napraviti diversifikaciju ciljnih tržišta i potrošačkih segmenata, te posljedično ojačati brend grada Opatije. Provođenje navedenih aktivnosti zahtjeva izradu krovnih strateških dokumenata iz područja marketinga, što je premisa integralnog pristupa u razvoju marketinških i ukupnih turističkih aktivnosti na razini uspješne i konkurentske turističke destinacije.

Manifestacije i događaji predstavljaju izrazito efikasan način za promoviranje i povećanje pozitivnog imidža i brenda destinacije, što značajno koristi veliki broj turističkih destinacija u regiji. Događaji doprinose povećanju turističke potrošnje na svim razinama i smanjivanju sezonalnosti turističke potražnje uz preduvjet odgovarajuće resursno-atraksijske osnovice. Manifestacije i događaji također su izrazito segmentirani, te im je potrebno pristupiti imajući u vidu ciljna segmentna tržišta i raspoloživih turističke nadogradnje i kapaciteta turističke destinacije. Organizacijski princip i rezultati pozicioniranja događanja u turističkoj destinaciji determiniraju ukupne pozitivne (negativne) učinke na svekoliki ekonomski razvoj.

Specifičnost mediteranskih manifestacija svakako su autohtone i vrlo autentične manifestacije vezano uz primorski kraj i tradiciju koje se njeguju tijekom ljetnih mjeseci. Osim toga potrebno je planski pristupi razradi programa manifestacija i događanja tijekom čitave godine. Velike manifestacije poput Opatijskog karnevala i Balinjerade, Opatija carski grad, Opatija retro i druge trebaju se diversificirati prema željenim ciljnim tržištima. Preporuka je da se kroz inoviranje turističke ponude i implementaciju suvremenih tehnologija (MICE turizam, nautički turizam, zdravstveni turizam i *outdoor* turizam) selektivno pristupi izradi programa manifestacija koje bi naglasile neiskorištene razvojne potencijale turističke destinacije (eno-gastronomska, pokladna i sportska događanja, događanja za mlade, festivali za treću dobi). Osim organizacijskih i stručnih aktivnosti za održavanje manifestacija i događanja značajna je i resursna osnovica, odnosno prostor za njihovo održavanje. Izrazito je popularno da se takva događanja, posebice tijekom ljetnih mjeseci, održavaju na otvorenom u autohtonom mediteranskom okruženju.

AKCIJE	VREMENSKI OKVIR	NOSITELJI (NO) – KLJUČNA ODGOVORNOST I SURADNICI (SU)	FINANCIRANJE
II.5.DA Izrada Strateškoga marketing plana Grada Opatije do 2020.	2017.	NO: TZ grada Opatije SU: hotelska poduzeća i svi dionici turističkih usluga u Gradu Opatiji	Javno financiranje, fond - javno-privatno partnerstvo pri TZ grada Opatija (sufinanciranje zajedničkih aktivnosti od strane svih sudionika turističke ponude na razini destinacije), sredstva EU fondova (EU operativni programi za konkurentnost i ruralni razvoj), privatno financiranje
II.5.DB Osnivanje DMC – radi ustrojavanja paketa usluga značajnih za produženje sezone	2018.	NO: TZ grada Opatije	Javno financiranje TZ grada Opatije
II.5.DC Osnivanje DMO – radi koordiniranja i unapređenja aktivnosti na razini turističke destinacije	2018.	NO: TZ grada Opatije	Javno financiranje TZ grada Opatije
II.5.DD Provedba Operativnoga marketing plana Grada Opatije do 2020.	2017. – 2020.	NO: TZ grada Opatije SU: hotelska poduzeća i svi dionici turističkih usluga u Gradu Opatiji	Javno financiranje, Fond - javno-privatno partnerstvo pri TZ Grada Opatija (sufinanciranje zajedničkih aktivnosti od strane svih sudionika turističke ponude na razini destinacije), sredstva EU fondova (EU operativni programi za konkurentnost i ruralni razvoj), privatno financiranje
II.5. DE Unapređenje baze turističkih podataka i pokazatelja: <i>e-visitor</i>	(2016.) – 2020.	NO: TZ grada Opatije, dionici turističke ponude Grada Opatije	Javno financiranje (proračun TZ grada Opatije, uz potporu poticajnih sredstava iz drugih izvora), privatno financiranje

PROJEKTI	VREMENSKI OKVIR	NOSITELJI (NO) – KLJUČNA ODGOVORNOST I SURADNICI (SU)	FINANCIRANJE
II.5.D1 Kontinuirana izrada i inoviranje promotivnih materijala i oblika komunikacije	(2016.) – 2020.	NO: TZ grada Opatije, dionici turističke ponude Grada Opatije	Javno-privatno partnerstvo, sredstva EU fondova, javna uprava privatno financiranje
II.5.D2 Promocija destinacije kroz različite marketinške aktivnosti (posebne prezentacije, sajmove i slično)	(2016.) – 2020.	NO: TZ grada Opatije, dionici turističke ponude Grada Opatije	Javno-privatno partnerstvo, sredstva EU fondova, javna uprava, privatno financiranje
II.5.D3 Inovacije u integriranoj promocijskoj i komunikacijskoj praksi	(2016.) – 2020.	NO: TZ grada Opatije, dionici turističke ponude Grada Opatije	Javno-privatno partnerstvo, sredstva EU fondova, javna uprava, privatno financiranje
II.5.E1 Sufinanciranje manifestacija za organizaciju manifestacija i događaja	(2016.) – 2020.	NO: organizatori manifestacija i događanja, privatni poduzetnici, Grad Opatija, TZ grada Opatije	Javno-privatno partnerstvo, sredstva EU fondova, javna uprava (proračunska sredstva), privatno financiranje
II 5.E2 Karneval Opatija -Dječji karnevalski korzo -Balinjerada -Maškarani klapski maraton	(2016.) – 2020.	NO: TZ grada Opatije/ Grad Opatija SU: turističko gospodarstvo, Udruženje obrtnika, karnevalske udruge	Grad Opatija, javno privatno partnerstvo
II 5.E3 Ožujak-oaza wellnessa u Opatiji	(2016.) – 2020.	NO: TZ grada Opatija SU – Thalassoterapia, hoteli, klinike, ordinacije, ostali sudionici ponude usluga zdravstvenog turizma	TZ grada Opatije Javno-privatno partnerstvo
II 5.E4 Festival kave	(2016.) – 2020.	NO: TZ grada Opatija	TZ grada Opatije Javno-privatno partnerstvo
II 5.E5 Festival neovisnih kazališta RH „FEN“	(2016.) – 2020.	NO: Festival Opatija SU: Hrvatski muzej turizma	Javno-privatno partnerstvo
II 5.E6 „Gourmet priča“	(2016.) – 2020.	NO: TZ grada Opatija SU – ugostitelji, hoteli, udruženje obrtnika	TZ grada Opatije, javno-privatno partnerstvo
II 5.E7 Ljeto na ljetnoj	(2016.) – 2020.	NO: Festival Opatija	Proračun grada, javno-privatno partnerstva
II 5.E8 RetrOpatija	(2016.) – 2020.	NO: TZ grada Opatija SU – Grad Opatija, gospodarski subjekti i javni sektor, Udruženje obrtnika	TZ grada Opatije Grad Opatija turističko gospodarstvo
II 5.E9 Opatija – Carski grad	(2016.) – 2020.	NO: TZ grada Opatija SU: Grad Opatija, turističko gospodarstvo, kulturne udruge, Udruženje obrtnika	TZ grada Opatije Grad Opatija turističko gospodarstvo

II 5.E10 Međunarodno natjecanje slikara „Mandrač“	(2016.) – 2020.	NO: Hrvatski muzej turizma SU: Grad Opatija, Udruga likovnih umjetnika	Hrvatski muzej turizma Grad Opatija
II 5.E11 Učkarski samanj	(2016.) – 2020.	NO: JU „Park prirode Učka“ SU: Grad Opatija, PGŽ, TZ grada Opatije i Opatijske rivijere, TZ Kvarnera, Istarska županija, općine Lovran, M. Draga, Kršan i Lupoglav	Park prirode Učka, Javno-privatno partnerstvo
II 5.E12 Bečki tjedan	(2016.) – 2020.	NO: Festival Opatija SU: Grad Opatija, Hrvatski muzej turizma, TZ grada Opatija, turističko gospodarstvo, kulturne udruge, Lions club	Grad Opatija, javno-privatno partnerstvo
II 5.E13 Advent u Opatiji	(2016.) – 2020.	NO: TZ grada Opatija, Grad Opatija i Festival Opatija SU: Hrvatski muzej turizma, hotelijsko-turističko gospodarstvo, Udruženje obrtnika, kulturne udruge	Grad Opatija TZ grada Opatije javno-privatno partnerstvo
II 5.E14 Festival čokolade	(2016.) – 2020.	NO: TZ grada Opatija SU: turističko gospodarstvo, Hrvatski muzej turizma, Udruženje obrtnika	TZ grada Opatije
II 5.E15 Uskrs u Opatiji	(2016.) – 2020.	NO: TZ grada Opatije SU: turističko gospodarstvo, Hrvatski muzej turizma, Udruženje obrtnika	TZ grada Opatije

4.3.4. Uređenje i upravljanje plažama

STRATEŠKI PRIORITET II.5. SUSTAVNO POVEĆAVATI KVALITETU, ATRAKTIVNOST I KONKURENTNOST PONUDE

TEMELJI SE NA STRATEŠKOM CILJU II. – Uspješno gospodarstvo s naglaskom na cjelogodišnji turizam najviše kategorije

MJERA II.5.H: IZRADITI MODEL UPRAVLJANJA PLAŽAMA

CILJ MJERE

Temeljni cilj upravljanja plažama je uspostavljanje optimalne ravnoteže između očuvanja prirodnih vrijednosti plaža i osiguranja održivog korištenja njihovih razvojnih (rekreativnih) potencijala, uz obvezni izračun prihvatnog potencijala kupališnih prostora. S tim u vezi treba podizati razinu informiranosti korisnika i upravitelja plažnih područja o važnosti održivog upravljanja ovim vrijednim resursom te poticati sudjelovanje javnosti u programima upravljanja plažama.

OPIS MJERE

Plaže su značajni izvor prihoda i visoko vrijedni društveno ekonomski i nacionalni resurs koji zahtjeva učinkovito upravljanje. Upravljanje plažama danas ima mnogo šire značenje, kako gospodarsko tako i socioekološko, zbog čega ga treba temeljiti na principima održivog razvoja. Neovisno o izuzetnim prirodnim i/ili ambijentalnim obilježjima opatijskih plaža, još uvijek ne postoji suglasje oko poželjnog načina korištenja/upravljanja raspoloživim plažnim prostorom. Postoje plaže koje su infrastrukturno i/ili sadržajno potpuno neopremljene, a s druge strane, postoji sve veći broj plaža koje se prekomjerno koriste za generiranje prihoda, premašujući prihvatni kapacitet, čime je uvelike izgubljen njihov autentični šarm, ambijentalnost i posebnost. Izračun prihvatnog potencijala mora dati kriterije za ocjenu i odluku o standardu plažnog prostora po kupaču, te kakve aktivnosti poduzimati da se taj standard postigne (restriktivne aktivnosti ili razvoj, investiranje i povećanje prihvatnog potencijala po kupaču). Ravnopravnim definiranjem svih kupališnih površina, bez obzira na razinu uređenosti, kao strateškog potencijala, može se potaknuti cjelovito planiranje uređenja i upravljanja svim kupalištima u Opatiji.

Mjera je u funkciji uspostave sustavnog, promišljenog i održivog pristupa uređenju i upravljanju plažama kako bi se osiguralo oboje - dugoročno zadovoljstvo korisnika i ekonomski interes jedinica lokalne samouprave i/ili plažnih koncesionara. Grad će definirati ponudu i način korištenja plaža, te ostvariti neposrednu suradnju s PGŽ-om kao koncesionarom. Za uređene plaže ističe se potreba izrade analize prihvatnog kapaciteta i načina njihova održavanja, s obzirom na to da se one kao takve definiraju kroz prostorno plansku dokumentaciju (prostorni planovi jedinica lokalne i područne – regionalne samouprave). Kroz definiranje poželjnih načina uređenja turistički pogodnih plaža, i načina njihova optimalnog korištenja, kao i potrebnih sadržaja, mogućnosti naplate ulaza, tematiziranja i sl., provedba mjere podrazumijeva trajnu zaštitu prirodnosti i ambijentalnosti plažnog prostora uz istodobno osiguranje pozitivnih učinaka na lokalne proračune.¹ U skladu s tim, naglasak treba staviti na unapređenje sadržaja na plažama, mjerom se planira optimalan i ekološki prihvatljiv način upravljanja održivim razvojem plaža (povećanje plažnih prostora i atraktivnosti plaža uz podizanje kvalitete ponude). Dobra praksa upravljanja plažama temelji se na rezultatima istraživanja (stavovi znanstvenika i stručnjaka) i uvažavanju potreba lokalne zajednice.

AKCIJE	VREMENSKI OKVIR	NOSITELJI (NO) – KLJUČNA ODGOVORNOST I SURADNICI (SU)	FINANCIRANJE
II.5. HA Izraditi studiju izračuna prihvatnog potencijala Grada (vidjeti mjeru pod I.1.DC)	2018.	NO: Grad Opatija SU: TZ grada Opatije	Proračun Grada Opatije

¹ Više o tome: Projekt „1000 hrvatskih plaža“, FMTU, 2010., Projekt „1000 hrvatskih plaža - Jadranske morske zvijezde Kvarnera, 2013., studija Akcijski plan unapređenja ponude i turističke valorizacije jadranskih plaža

II. 5. HB Povećati atraktivnost plaža – opremiti i tematizirati plaže.	Dugoročno	NO: Grad Opatija, PGŽ	Javno-privatno (koncesije) uz pomoć sredstava EU-a, PGŽ
--	-----------	-----------------------	--

II. 5. HC Podizati kvalitetu ponude na plažama (Plava zastava)	(2016.) – 2020.	NO: Koncesionar	Javno-privatno (koncesije)
--	-----------------	-----------------	----------------------------

II.5. HD Pratiti čistoću mora i (monitoring)	(2016.) – 2020.	NO: PGŽ, Grad Opatija	Javno-privatno (koncesije)
--	-----------------	-----------------------	----------------------------

II. 5. HE Obnoviti plaže (carske plaže, Slatina i kupalište Lido)	(2016.) – 2020.	NO: PGŽ, Grad Opatija i gospodarski subjekti	Javno-privatno (koncesije) uz pomoć sredstava EU-a, PGŽ, Grad Opatija
---	-----------------	---	--

II.5. HF Povezivati znanja znanstvenika, umjetnika, stručnjaka i znanja lokalne zajednice (edukativne radionice o moru)	(2016.) – 2020.	NO: Kulturno umjetničke udruge	Kulturno umjetničke udruge
--	-----------------	-----------------------------------	----------------------------

PROJEKTI	VREMENSKI OKVIR	NOSITELJI (NO) – KLJUČNA ODGOVORNOST I SURADNICI (SU)	FINANCIRANJE
II.5. H1 Idejni projekt trga Slatina i obnova kupališta Slatina	2017. – 2020.	NO: PGŽ i Grad Opatija	Javno financiranje (proračun PGŽ-a i Grada uz pomoć sredstava EU-a)
II.5. H2 Obnova Pančere – uz kupalište Slatina	2018. – 2020.	NO: PGŽ	Javno financiranje (proračun PGŽ-a i Grada uz pomoć sredstava EU-a)
II.5. H3 Uređenje plaže Črnikovica	2018. – 2020.	NO: Grad Opatija	Javno financiranje
II.5. H4 Dohrana neuređenih plaža	(2016.) – 2020.	NO: Grad Opatija	Proračun Grada Opatije
II.5. H5 Tematsko uređenje dječje plaže Tomaševac	2018. – 2020.	NO: Grad Opatija	Javno financiranje (proračun Grada uz pomoć sredstava EU)
II.5. H6 Tematsko uređenje kupališta hotela Ambasador	2018. – 2019.	NO: Privatni investitor	Javno-privatno financiranje gospodarski subjekti (privatni investitori)
II.5. H 7 Tematsko uređenje plaže Škrbići	2018. – 2020.	NO: Grad Opatija	Javno financiranje
II.5. H8 Tematsko uređenje kupališta hotela Miramar	2018. – 2020.	NO: Privatni investitor	Javno-privatno financiranje gospodarski subjekti (privatni investitori)

II.5. H9 Tematsko uređenje plaže hotela Belveder	2018. – 2020.	NO: Privatni investitor	Javno privatno financiranje <i>gospodarski subjekti (privatni investitori)</i>
II.5. H10 Tematsko uređenje plaže Lipovica	2018. – 2020.	NO: Grad Opatija	Javno financiranje
II.5. H11 Tematsko uređenje povijesnog kupališta Lido	2018. – 2020.	NO: Privatni investitor	Javno privatno financiranje <i>PGŽ-a i gospodarski subjekti (privatni investitori)</i>
II.5. H12 Projekt i sanacija obalne šetnice kod Kvarnera	2018. – 2020.	NO: Grad Opatija i PGŽ	Javno financiranje
II.5. H 13. Uređenje plaže kod Fakulteta za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu u Iki	2018.	NO: Grad Opatija; FMTU Opatija	Proračun Grada, Sveučilište Rijeka FMTU Opatija
II.5.H 14 Uređenje obalne šetnice (Ograda obalnog puta; popravak zidova na obalnoj šetnici)	(2016.) – 2020.	Grad Opatija	Proračun Grada Opatije

4.3.5. Aktiviranje devastiranih lokacija i objekata izvan funkcije

Devastirane, zapuštene lokacije te objekte izvan funkcije potrebno je valorizirati i staviti u funkciju. Zapušteni objekti narušavaju ambijentalnu vrijednost destinacije te je potrebno izgraditi model cjelogodišnjega upravljanja turističkom destinacijom u kojoj će sve lokacije i objekti biti povezani u prostornu cjelinu stvarajući prepoznatljiv imidž Opatije kao grada izvrsnosti.

STRATEŠKI PRIORITET II. 5 - SUSTAVNO POVEĆAVATI KVALITETU, ATRAKTIVNOST I KONKURENTNOST PONUDE

TEMELJI SE NA STRATEŠKOM CILJU II. - Uspješno gospodarstvo s naglaskom na cjelogodišnji turizam najviše kategorije

MEĐUOVISNOST MJERA OD UTJECAJA NA AKTIVIRANJE DEVASTIRANIH LOKACIJA I OBJEKATA IZVAN FUNKCIJE

MJERA II. 5. B : PROMOVIRATI SINTAGMU „OPATIJA – GRAD IZVRSNOSTI“

MJERA II.5. C: STVORITI PROPULZIVNO OKRUŽENJE ZA RAZVOJ PODUZETNIŠTVA

MJERA II.5. E: DEFINIRATI EKONOMSKU OSNOVU ZA CJelogodišnje POSLOVANJE

CILJ (integrirane) MJERE

Cilj Grada Opatije je aktivirati devastirane, zapuštene lokacije te objekte izvan funkcije valorizirati. Zapušteni objekti narušavaju ambijentalnu vrijednost destinacije te se kao jedno od mogućih rješenja nameće uvođenje visoke komunalne naknade. Revitalizacijom npr. hotela Paris, ville Müntz u Ičićima i drugih objekata i lokacija izvršio bi se pritisak na vlasnike da ispune svoje obaveze kako bi se atraktivne lokacije vratile u funkciju.

OPIS MJERE

Kroz porezne i druge troškovne olakšice potrebno je stimulirati gospodarske subjekte da pojačaju svoju aktivnost dok bi zakonska odredba destimulirala pasivne subjekte, čiji su objekti izvan funkcije, te zapuštene i devastirane lokacije stave u funkciju, kako bi dodatni sadržaji omogućili bogatiji i sadržajni boravak turistima i lokalnom stanovništvu. Uspirkos svim naporima Grada Opatije hotel Paris u centru Opatije predstavlja napušteni i materijalno devastiran objekt koji bi se zakonskom odredbom trebao revitalizirati i staviti u funkciju. Nužno je kod privatnih investitora poticati obnovu, investiranje ili „reproduku“ vlasniku koji bi održao komercijalno hotelijerstvo kako bi se zaustavio daljnji materijalni gubitak za lokalnu zajednicu i hrvatski turizam. Grad Opatija kao turistička destinacija izvrsnosti treba izgraditi model cjelogodišnjeg upravljanja turističkom destinacijom u kojoj će sve lokacije i objekti biti povezani u prostornu cjelinu stvarajući prepoznatljiv imidž. Samo dobrom organizacijom i uređenjem prostora stvorit će se sklad za zadovoljenje općih potreba u gradu.

AKCIJE	VREMENSKI OKVIR	NOSITELJI (NO) – KLJUČNA ODGOVORNOST I SURADNICI (SU)	FINANCIRANJE
II.5. B, C i E – A Podržati (urbanističkim planovima i potrebnim odukama) nove investicije u funkciji aktivacije zapuštenih lokacija	Dugoročno	NO: Grad Opatija, SU: TZ Opatija, gospodarski subjekti (privatni investitori)	Javno-privatno financiranje uz pomoć sredstava EU
PROJEKTI	VREMENSKI OKVIR	NOSITELJI (NO) – KLJUČNA ODGOVORNOST I SURADNICI (SU)	FINANCIRANJE
II.5. B, C i E - 1 Osmisliti izradom UPU-a lokalitet tvornice ribljih konzervi Ika	Dugoročno	NO: Grad Opatija,	Javno financiranje
II.5.B,C i E-2 Mjere za poticanje poduzetnika	Dugoročno	Grad Opatija	Javno financiranje

5

SELEKTIVNI OBLICI TURIZMA GRADA OPATIJE - RAZVOJ PROIZVODA AKCIJE I PROJEKTI

Sukladno ključnim obilježjima Opatijske rivijere kao destinacije predlažu se selektivni oblici turizma u kojima se procjenjuje potencijalno najviša razina konkurentnosti Opatije na turističkom tržištu u budućem periodu: odmorišni turizam, zdravstveni turizam, kulturni turizam, sportsko-rekreativni, aktivni/*outdoor*, nautički, kongresni (MICE), ruralni u zaleđu, eno i gastro turizam. Implementacija navedenih selektivnih oblika turizma zahtijeva sudjelovanje, trajnu suradnju i dijalog svih dionika koji direktno ili indirektno utječu na kvalitetu turizma i turističke ponude PGŽ-a. Izrada ovoga Akcijskog plana razvoja turizma predstavlja intenzivniji rad na daljnjem turističkom razvoju Opatije, te daljeg ustrajnog stručnog i znanstvenog promišljanja razvoja turizma, s konačnim ciljem rasta blagostanja i kvalitete života lokalnog stanovništva.

5.1. Odmorišni turizam

Dugogodišnja istraživanja turističke potražnje na području Kvarnera i Opatije potvrđuju da je primarni motiv dolaska domaćih i inozemnih gostiju pasivni odmor i opuštanje korištenjem prirodnih i prostornih komparativnih prednosti Opatije poput čistoće mora i zraka i ljepote prirodnog krajolika. S druge strane elementi turističke ponude i kvaliteta ugostiteljskih (smještajnih i drugih) objekata, nemaju dovoljno razvijene konkurentske prednosti u odnosu na usporedive turističke destinacije u Hrvatskoj. Nezadovoljavajuća razina kvalitete integralnoga turističkog proizvoda Grada Opatije nepovoljno se održava na stupanj sezonalnosti i nezadovoljavajuću stopu iskorištenosti kapaciteta, i sporiji rast dnevne turističke potrošnje i što postepeno može dovesti do zaostajanja ove turističke destinacije. Tijekom provedenih strateških radionica istaknute su brojne slabosti turističke ponude i prostori za potrebna poboljšanja. U razradi ove problematike, slijedit će se poveznica između turizma i gospodarstva, uvažavajući tržišne trendove, pravni okvir EU-a, te relevantne strateške dokumente od globalne do lokalne razine od utjecaja na oblikovanje ukupne turističke ponude Grada Opatije. Uspješna implementacija mjera i aktivnosti zahtijeva integralni pristup kroz unapređenje sustava upravljanja kvalitetom, destinacijskoga menadžmenta, podizanje stručnosti i kvalitete kadrova u turizmu, proširivanja destinacijske ponude i odgovarajući marketing.

5.1.1. Polazišta iz Strategije

Opatija je turistička destinacija sa stoljetnom turističkom tradicijom temeljenoj na prirodnim resursima, ljepotama mora, klime i krajolika i bogatoj ugostiteljskoj turističkoj ponudi koja se gradi i razvija u skladu s potrebama turista. Turistički pokazatelji pokazuju pozitivne rastuće trendove u broju dolazaka i ostvarenih noćenja, posebice inozemnih turista koji čine preko 80 % turističke potrošnje u gradu Opatiji, te izraženu sezonalnost turističkih trendova jer se tijekom tri najposjećenija mjeseca (lipanj – kolovoz) ostvaruje preko 60 % ukupno ostvarenih noćenja.

Osmišljavanjem novih događanja i sadržaja, te redizajnom turističke ponude ovaj bi se trend trebao promijeniti, povećati cjelogodišnje iskorištavanje kapaciteta i povećati turistička potrošnja kroz postepenu prilagodbu segmentima turističke ponude više platežne sposobnosti. Udio noćenja ostvarenih u hotelima čini preko 80 %, iako se posljednjih godina povećava broj noćenja u obiteljskom smještaju. S druge strane smještajni kapaciteti u hotelima se sve više povećavaju i čine udio od preko 50 %, iz čega se može zaključiti da je trend ulaganja usmjeren u povećanje kvalitete i povećanje smještajnih kapaciteta u hotelima i sličnim smještajnim objektima.

Struktura smještajne ponude grada Opatije je zadovoljavajuća budući oko 60 % smještajnih kapaciteta čine hoteli i slični smještajni kapaciteti u kojima se ostvaruje oko 80 % ukupnih noćenja, ali ima prostora za poboljšanja i otklanjanje uočenih slabosti. Akcije i projekte razvoja odmorišnog turizma treba temeljiti na strateškom cilju II (Uspješno gospodarstvo s naglaskom na cjelogodišnje poslovanje najviše kategorije), na strateškom prioritetu 5 (Sustavno povećavati kvalitetu, atraktivnost i konkurentnost ponude), te mjerama II.5.B (Promovirati sintagmu „Opatija – grad izvrsnosti”) i II.5.E (Definirati ekonomsku osnovu za cjelogodišnje poslovanje).

5.1.2. SWOT analiza

Za izradu SWOT analize razvoja odmorišnoga turizma u gradu Opatiji korišteni su podaci dobiveni na strateškim radionicama u koje su bili uključeni svi dionici turističke ponude grada Opatije iz lokalne jedinice, gospodarstva i poduzetničkoga sektora. Tijekom radionica analizirana je dostignuta razina ponude (asortiman i kvaliteta ponude i razvojna ograničenja), mogući modeli rješavanja problema turističkih objekata izvan funkcije, uloga partnerskih institucija i udruga za integralni pristup turističkom razvoju grada Opatije, razrađivani mogući modela razvoja pojedinog segmenta turističke ponude i njihovi razvojni potencijali (hoteli, obiteljski smještaj, kampovi, eno-gastro ponuda), temelji brendiranja i veće prepoznatljivost (propisi i standardi, certifikati, akreditacija institucija i destinacije, specijalizacija i tematsko profiliranje), te podizanje razine informiranosti korisnika i kvalitete dostupnih informacija kroz implementaciju novih informacijskih tehnologija.

Slika 6. SWOT analiza razvoja odmorišnoga turizma u gradu Opatiji

SNAGE	SLABOSTI
<ul style="list-style-type: none"> • povijesno nasljeđe i tradicija (više od 170 godina turističke tradicije i više od 130 godina od izgradnje prvog luksuznog hotela na Jadranu i osnivanja Društva za uljepšavanje mjesta), tržišna atraktivnost i prepoznatljivost • korištenje proizvoda „sunce i more“ uz ostale turističke proizvoda koji visoko pozicioniraju turizam u gradu Opatiji • resursno-atraksijska osnova temeljena na prirodnim i povijesnim resursima • povoljna lokacija i položaj pogodna za razvoj odmorišnoga turizma • blizina i dostupnost velikih emitivnih tržišta • pogodna klima i aerosol kao preduvjeti za <i>wellbeing</i> i dugogodišnju lojalnost gostiju • visoki postotak lojalnih (stalnih) gostiju koju postaju aktivni promotori na domicilnim tržištima • prepoznatljiva i kvalitetna usluga u hotelima, posebice hotelima visoke kategorije sa 4* i 5*, ali i u drugim oblicima smještaja • prepoznatljiv brend obiteljskoga smještaja („Kvarner Family“ s pod-brendovima <i>pet-friendly</i>, <i>dog-friendly</i>, <i>bike-friendly</i>, <i>hike-friendly</i>) • dostupnost kvalitetne kadrovske resursne osnove, ljubaznost i profesionalnost zaposlenih i lokalnog stanovništva • potpora JLS, strukovnih asocijacija i zajednica u procesu unapređenja i podizanja kvalitete ponude • prilagođavanje turističkog proizvoda zahtjevima tržišta i globalnim trendovima • orijentacija na nove tehnologije i izvore informacija (internet, <i>Facebook</i>, tiskani i video materijali) • optimalan odnos cijene i kvalitete • multikulturalnost, otvorenost, orijentaciju na turizam 	<ul style="list-style-type: none"> • sezonalnost poslovanja i nezadovoljavajuća turistička potrošnja • ograničenja resursno-atraksijska osnove vezana uz regulativu zaštite kulturne i povijesne baštine koja ograničava mogućnost povećanja ekskluzivnih smještajnih kapaciteta (hotel heritage) • slabosti privatizacijskog procesa, nedovoljno stimulativna investicijska klima i česte promjene propisa na nacionalnoj razini • nedostatak poznatih hotelskih brendova i posljedično izostanak pozitivnog učinka na ukupni turistički razvoj • nedostatak sadržaja, događanja i manifestacija atraktivnih za sve ciljne skupine i cjelogodišnje poslovanje • nedostatak zabave i sadržaja noćnog života za različite dobne skupine (mladi, srednja i treća dob) • plažni prostor i sadržaji na plažama u potpunosti ne odgovaraju potrebama diversificirane turističke potražnje • nedostatak visoko-kvalitetnih kapaciteta i ponude u kampovima • nedovoljno korištenje EU fondova za financiranje proširivanja ponuda, posebice vezano za turističku valorizaciju Parka prirode Učka, te sadržaja za djecu, mlade i treću dob • neusklađena politika cijena (damping cijene, neloyalna konkurencija) na strani turističke ponude • neodgovarajući sustav ocjene kvalitete (licenciranja) obiteljskoga smještaja na nacionalnoj razini • nedostatak poticajnih mjera usmjerenih na prelazak sa klasičnih oblika obiteljskog smještaja u sustav malih, difuznih, integralnih hotela... usmjerenih na cjelogodišnje poslovanje i visoku kvalitetu ponude • nedovoljna uključenost autohtonih proizvoda u eno-gastronomsku i ukupnu ponudu destinacije • nedostatna briga o zaposlenicima, njihovom profesionalnom razvoju i opredjeljenje za struku (motiviranost, specijalizacije, cjeloživotno učenje, sigurnost radnog mjesta, lojalnost, pozicija u društvu)

PRILIKE

- privlačenje poznatih hotelskih brendova
- razvijanje modela tematski usmjerenog i diferenciranog razvoja turističke ponude i kapaciteta za razvoj odmorišnog turizma
- razvijanje poticajnog okruženja i cjelogodišnjeg plan događanja i manifestacija za kratkoročno i srednjoročno razdoblje, te sukladno tome diverzificirati i tematski prilagoditi turističku ponudu
- bolja organiziranost u privlačenju lokalnih, županijskih, nacionalnih i EU potpora i izvora financiranja u skladu sa konceptima održivog razvoja i Strategijom razvoja Grada Opatije
- viša razina uključenosti autohtonih proizvoda i vrijednosti u turističku ponudu destinacije (autohtoni zanati, objekti, proizvodi, stil života, obiteljska tradicija) u funkciji povećanja kvalitete, atraktivnosti i ponude odmorišnoga turizma
- stvaranje integralne politike svih dionika turističke ponude, posebice nosioca smještajne ponude, i destinacijskog menadžmenta na povećanju atraktivnosti destinacije, produženju sezone i povećanju turističke potrošnje
- podizanje razine dostupnosti informacija o ponudi destinacije, prije, za vrijeme i nakon dolaska gosta u destinaciju (e-punktovi, brzi internet...) uz korištenje modernih informacijskih i komunikacijskih tehnologija (mreže, sustavi, baze podataka, info-centri...), usklađeno sa primjerima najbolje svjetske prakse
- viša razina koordinacije na destinacijskoj razini u cilju stvaranja uvjeta za avio-goste
- stvaranje resursno-atraktivne i prostorne osnovu za kamping ponudu najviše kategorije (*glamping* objekti, tematski usmjereni kampovi za sportski aktivne osobe, obitelji, kamping odmorišta)
- implementacija financijskih pogodnosti za gospodarstvo i poduzetnike: povoljne kreditne linije, sufinanciranje kamata, mogućnost korištenja posebnih uvjeta i razvojnih programa
- ustrojavanje specijaliziranih agencija koje će kroz „pakete usluga“ motivirati dolazak u razdobljima izvan glavne sezone i promicanje određenih programa i sadržaja destinacije
- koristiti mogućnosti unapređenja ukupne ponude udruživanjem u klastere zbog efikasnijeg i učinkovitijeg nastupa na turističkom tržištu
- uvođenje stimulativnih mjera za promoviranje inovacija i najbolje prakse
- osigurati višu razinu koordinacije na razini turističke destinacije (javni sektor, turističke zajednice, turističke agencije, hotelske kuće, obiteljski smještaj i ostali dionici)
- koordinirati promotivne aktivnosti i nastupe na tržištima, definirati okvirne razine cijena za sve oblike smještaja i kategorija

- neizgrađenost službene statistike i vremenski odmak u dostupnosti bitnih informacija za upravljanje turističkom destinacijom
- neodgovarajući sustav online informiranja i rezervacije na razini Grada Opatije

PRIJETNJE

- globalna kriza i političke prijetnje koje mogu dovesti do pada standarda na emitivnim turističkim tržištima
- nedovoljno stimulativno okruženje za investicije i inovativni razvoj ukupnoga turističkog proizvoda i smještajnih kapaciteta grada Opatije
- neprepoznavanje i neuvažavanje sinergijskih učinaka ostvarivih integralnim pristupom turističkom razvoju na razini destinacija
- neodgovarajući sustav motiviranja kadrova (pad interesa za ugostiteljska zanimanja) i ulaganje u njihov razvoj (specijalizacije, cjeloživotno učenje, nagrađivanje), kao i zadovoljavanju njihovih potreba u destinaciji
- odljev stručnog kadra iz lokalne i nacionalne zajednice
- otvorena pitanja turističkoga zemljišta i pomorskog dobra, te neadekvatna usklađenost prostorno-planske dokumentacije i stvarnih razvojnih mogućnosti, neriješeni imovinsko-pravni odnosi i pravna regulativa
- potencijalno smanjenje sigurnosti destinacije (terorizam, ratna žarišta, izbjeglička kriza, nedostatne sigurnosne mjere u objektima i destinaciji)
- nestabilna porezna politika, birokratske zapreke i srodna ograničenja koja koče razvoj
- nedostatak podrške lokalne samouprave i domicilnog stanovništva u realizaciji inovativnih oblika ponude
- izostanak sustavne politike na podizanju kvalitete u ponudi obiteljskog smještaja (standardizacija i licenciranje smještajnih kapaciteta), podizanju intenziteta njihova korištenja (više od 90 dana u godini) i pretvaranje u male obiteljske, difuzne ili integralne hotele

- unapređenje ukupne razine znanja, vještina i kompetencija kroz sustav cjeloživotnoga učenja i drugih oblika komunikacije na svim razinama turističke ponude
- sustavno djelovanje u cilju turističke valorizacije zapuštenih i nekorisćenih turističkih objekata, rješavanje otvorenih pitanja turističkog zemljišta i pomorskog dobra, poreznog rasterećenja djelatnosti, stvaranje pozitivnog ozračja radi poticanja investicija i općenito radi podizanja ukupne kvalitete ponude
- ulagati napore da se značajno podigne ljestvica pozicioniranja po kriterijima globalne konkurentnosti
- unaprijediti sustav mjera kao potpore cjelogodišnjem poslovanju

Izvor: Obrada rezultata anketnog istraživanja.

5.1.3. Akcije i projekti

Proces definiranja projekata i akcija usmjerenih prema dinamičnom razvoju odmorišnoga turizma u gradu Opatiji treba se temeljiti na ukupnom sagledavanju svih ključnih elemenata: raspoloživoj resursnoj osnovici, postojećoj regulativi i pravnim okvirima definiranim na globalnoj, nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini uvažavajući specifičnosti i zahtjeve tržišta i tržišnih trendova. Projektni zadatak usmjeren je prema cjelokupnom sagledavanju odmorišnoga turizma kao temeljnog oblika turizma za razvoj grada Opatije koji se mora sinergijski razvijati sa svim ostalim elementima turizma, gospodarstva i zajednice, a sve u cilju produljenja sezone i uspostavljanja cjelogodišnjega poslovanja, ostvarivanja pozitivnih i rastućih turističkih prihoda što se posljedično pozitivno multiplicira na ukupnu zajednicu i porast blagostanja stanovništva.

SUSTAVNO POVEĆAVATI KVALITETU, ATRAKTIVNOST I KONKURENTNOST PONUDE

TEMELJI SE NA STRATEŠKOM CILJU II. – Uspješno gospodarstvo s naglaskom na cjelogodišnji turizam najviše kategorije

CILJ (integrirane) MJERE

Opatija je turistička destinacija odmorišnoga turizma s dugogodišnjom tradicijom, regionalnom i međunarodnom prepoznatljivošću. Razvoj odmorišnoga turizma provlači se kroz niz mjera usmjerenih na uspješno gospodarstvo s naglaskom na cjelogodišnji turizam najviše kategorije od kojih izdvajamo gore istaknute mjere. Ključno je naglasiti da se razvoj odmorišnoga turizma treba sagledavati kroz sustavni i integralni pristup ukupnoga turističkog razvoja s naglaskom na koordinaciji razvojnih i upravljačkih aktivnosti na razini nosioca turističke ponude, nosioca lokalnog i regionalnog turističkog razvoja. Cilj ove integralne mjere je razraditi model i aktivnosti razvoja odmorišnoga turizma polazeći od prirodne i resursno-atraktivne osnove, uvažavajući dostignuti stupanj razvoja i promišljajući kako osigurati siguran turistički razvoj u razdoblju 2016. – 2020., i nakon toga.

Temeljne smjernice razvoja na području odmorišnoga turizma temelje se na razvoju turističke ponude i to kroz razvoj turističkih proizvoda, nastavak privatizacijskih procesa, aktiviranje državne imovine u turizmu, unapređenje smještajne i ostale turističke ponude. U segmentu eno-gastronomije unatoč brojnim snagama i prepoznatljivosti grada Opatije kao gastronomske destinacije Kvarnera, kao ključne slabosti ističu se nedovoljno korištenje autohtone kuhinje za potrebe turizma, nedovoljno diversificirana ponuda, nedostatak visoko stručnog kadra i najsuvremenijih tehnologija. Navedeni strateški nedostaci razvoja turizma u gradu Opatiji ukazuju na potrebu dodatnoga razvoja turističke ponude i to s aspekta proširivanja turističkoga lanca vrijednosti, povećanja obujma i kvalitete smještaja na razini svih smještajnih jedinica, te turističku valorizacija zapuštenih resursno-atraktivne osnove. U tom se smislu i strateški dokumenti razvoja Grada Opatije 2016. – 2020. usmjeravaju na stvaranje atraktivnih turističkih proizvoda i povećanje kvalitete turističkog proizvoda.

OPIS (integrirane) MJERE

Kvantitativan, ali prvenstveno kvalitativni razvojni projekt koji se odnosi na postojeću i novu ugostiteljsku smještajnu ponudu značajan je čimbenik smanjivanja sezonalnosti i povećanja dnevne turističke potrošnje. Aktivnosti se odnose na povećanje investicija i izgradnju novih hotela i drugih oblika smještaja, modernizaciju postojećih smještajnih objekata sukladno specifičnim zahtjevima tržišta, aktiviranje nekorištenih objekata turističke namjene, te izgradnju namjenski determiniranih hotelskih kompleksa. Razvoj smještajne ponude odnosi se na izgradnju i povećanje kvalitete smještajnih sadržaja prema kategoriji „4* i više“ uz tematiziranje objekata (primjerice poslovni hoteli, hoteli zdravlja, obiteljski hoteli, sportski hoteli), odnosno dodavanje sadržaja kao što su bazenski kompleksi, zabavni sadržaji i sadržaji zabave za djecu. Cjelokupan razvoj hotelske ponude odmorišnoga turizma treba se temeljiti na konceptima održivog razvoja uzimajući u obzir bogatu tradiciju i građevinsku baštinu grada Opatije, destinacijske specifičnosti i raspoloživu resursno-atraktivnu osnovu. Stvaranje nove i povećanje kvalitete smještajne ponude u funkciji su generiranja dodatnih motiva turističkog dolaska i povezuje se uz izgradnju tematskih parkova i centara za posjetitelje, proširenja i uređenja raspoloživog plažnog prostora, unapređenje zabave i *shoppinga* i drugo.

S obzirom na brojne zaštićene objekte spomeničke i kulturne vrijednosti moglo bi se pristupiti razradi plana turistifikacije navedenih objekata s ciljem povećanja turističke atraktivnosti ponude (*hotel heritage*), na način da se dionicima olakša i ubrza proces implementacije

turističke ponude.

Izgradnja i unapređenje kvalitete kamping ponude na području grada Opatije treba biti usklađena s ukupnom turističkom ponudom grada Opatije uzimajući u obzir raspoloživu resursnu osnovicu. Zsigurno je da kamping ponuda koja ostvaruje 25,8 % ukupnih noćenja županije i 23 % ukupnog komercijalnog smještajnog kapaciteta županije predstavlja značajni segment turističke potražnje. Kvantitativni i kvalitativni razvoj kamping ponude potrebno je sagledati u okvirima visoke rentne vrijednosti u gradu Opatiji, raspoloživim resursima i prostornim potencijalima. Sukladno postojećim kapacitetima u gradu Opatiji razvoj je potrebno usmjeriti prema segmentu tematiziranih malih i srednjih kampova (eko kampovi, *boutique* kampovi, gastro kampovi, bio kampovi) uz uvođenje inovativnih oblika smještaja poput *glamping* objekata, bazenskih i *aqua* park sadržaja i kamping odredišta. Kamping sadržaji trebali bi se tematizirati i sadržajno usmjeriti prema determiniranom segmentu turističke potražnje: sadržaji za (zabave, učenja, rekreacije i sport), inovativne kampove za obitelji i slično. Za razvoj kamping turizma u gradu Opatiji značajna je turistifikacija lokacije Preluk i integralni pristup njegovoj turističkoj valorizaciji između gradova Rijeke i Opatije.

Značajni dio turističke ponude čini obiteljski smještaj koji se kroz brendiranje „Kvarner Family“ visoko pozicionirao u strukturi smještajne ponude. Unatoč ostvarenim rezultatima istraživanja provedene strateške radionice ukazuju na slabosti obiteljskog smještaja: zaostajanje za kvalitetom hotelskog smještaja, neloyalna konkurencija, problem neregistrirani kapaciteti, poteškoće u licenciranju kategorije, nedovoljno stimulativne mjere za modernizaciju objekata iz obiteljskog smještaja u male hotelske kapacitete, te nedovoljno razvijene ukupne usluge, manifestacije i atrakcije na razini destinacije što doprinosi pri izboru destinacije.

Eno-gastronomska ponuda predstavlja visoko rangirani motiv putovanja u Opatiju što potvrđuje činjenica da se dva restorana nalaze između prvih 10 restorana u Hrvatskoj i između prvih 10 restorana rangiranih na listi restorana Prijatelj vina (<http://www.dobri-restorani.hr/top-liste/dobri-restorani-2016>). Isticanje kvalitete i važnosti eno-gastronomske ponude naglašava uvođenje i promocija regionalnih brendova „Kvarner Gourmet“ i „Kvarner Food“. Usprkos navedenom postoje brojne slabosti i prostor za dodatna poboljšanja na ovom području: implementacija i aktivno korištenje autohtonih sezonskih namirnica, povećanje kvalitete stručnog kadra u pripremanju namirnica, uvođenje novijih tehnika pripreme namirnica, isticanje ljekovitih svojstava namirnica (mediteranska kuhinja) i važnosti ekološkog (bio) uzgoja, tematsko usmjeravanje eno-gastronomske ponude, te integralni pristup i promociji eno-gastronomske ponude i ukupne turističke ponude grada Opatije.

AKCIJE	VREMENSKI OKVIR	NOSITELJI (NO) – KLJUČNA ODGOVORNOST I SURADNICI (SU)	FINANCIRANJE
II.5.CDE-A Izraditi integralni model brendiranja destinacije, obuhvaća brendiranje smještajnih kapaciteta i gastro ponude u gradu Opatiji	(2016.) – 2020.	NO: TZ grada Opatije i hotelska poduzeća SU: privatni poduzetnici, pružatelji usluga eno-gastronomske ponude u gradu Opatiji	Javno financiranje, Fond - javno-privatno partnerstvo pri TZ grada Opatije (sufinanciranje zajedničkih aktivnosti od strane svih sudionika turističke ponude na razini destinacije), sredstva EU fondova (EU operativni programi za konkurentnost i ruralni razvoj).
II.5.CDE-B Interesno udruživanje (klaster) dionika turističke ponude zbog iskorištavanja sinergijskih učinaka na inozemnom i domaćem tržištu	(2016.) – 2020.	NO: TZ Grada Opatije, hotelska poduzeća i svi pružatelji ugostiteljskih usluga u Gradu Opatiji	Javno financiranje, Fond - javno-privatno partnerstvo pri TZ grada Opatije (sufinanciranje zajedničkih aktivnosti od strane svih sudionika turističke ponude na razini destinacije), sredstva EU fondova (EU operativni programi za konkurentnost i ruralni razvoj)
II.5.CDE-C Stvaranje poticajnog i propulzivnog okruženja za modernizaciju postojećih kapaciteta i nove investicije u skladu sa prostornim mogućnostima i principima održivog razvoja	(2016.) – 2020.	NO: TZ grada Opatije SU: hotelska poduzeća i svi pružatelji ugostiteljskih usluga u gradu Opatiji	Javno financiranje, Fond - javno-privatno partnerstvo pri TZ grada Opatije (sufinanciranje zajedničkih aktivnosti od strane svih sudionika turističke ponude na razini destinacije), sredstva EU fondova (EU operativni programi za konkurentnost i ruralni razvoj)
II.5. CDE-D Poticanje inovativnoga turističkog proizvoda s ciljem cjelogodišnjeg poslovanja i rasta turističkih	(2016.) – 2020.	NO: TZ grada Opatije, nosioci turističke ponude	Javno financiranje (proračun TZ grada Opatije, uz potporu poticajnih sredstava iz drugih izvora)

prihoda

PROJEKTI	VREMENSKI OKVIR	NOSITELJI (NO) – KLJUČNA ODGOVORNOST I SURADNICI (SU)	FINANCIRANJE
II.5. CDE – 1 Privlačenje svjetski poznatih hotelskih brendova	(2016.) – 2020.	NO: TZ grada Opatije, Grad Opatija i hotelska poduzeća SU: privatni poduzetnici, pružatelji usluga eno-gastronomске ponude u gradu Opatiji	Uobičajeni oblici financiranja poduzetničkih projekata, javno financiranje, sredstva EU fondova
II.5. CDE-2 Uvođenje sustava nefinancijskih poticaja za razvoj svih segmenata smještajne ponude (izrada projektne dokumentacije, tehnička pomoć, savjetovanje)	(2016.) – 2020.	NO: Grad Opatija, TZ grada Opatije i hotelska poduzeća SU: privatni poduzetnici, pružatelji usluga eno-gastronomске ponude u gradu Opatiji, TZ grada Opatije	Javna uprava (proračunska sredstva), Proračun TZ grada Opatije
II.5. CDE-3 Uvođenje sustava financijskih poticaja za razvoj svih segmenata smještajne ponude (komunalna naknada, koncesije, pokrivanje dijela troška kamata)	(2016.) – 2020.	NO: Grad Opatija, TZ Opatije i hotelska poduzeća SU: privatni poduzetnici, pružatelji usluga eno-gastronomске ponude u gradu Opatiji, TZ grada Opatije	Javna uprava (proračunska sredstva), namjenska sredstva, uobičajeni oblici financiranja privatnog sektora

5.2. Zdravstveni turizam

Zdravstveni turizam se sukladno tržišnim trendovima, u nacionalnim i regionalnim strateškim dokumentima Republike Hrvatske pozicionira kao turistički proizvod s najvećim potencijalom rasta. U tu svrhu je nužno istražiti dostignuti stupanj razvoja, te relevantne utjecajne činitelja, a kako bi se jasno definirala njegova pozicija i razvojni potencijali u razdoblju za koje se ovaj akcijski plan donosi, a uvažavajući njeno povijesno nasljeđe i raspoloživu resursnu osnovicu. U razradi ove problematike, slijedit će se poveznica između zdravstva i turizma, uvažavajući tržišne trendove, pravni okvir EU-a, te relevantne strateške dokumente od globalne do lokalne razine od utjecaja na oblikovanje zdravstveno-turističke ponude u gradu Opatiji.

5.2.1. Polazišta iz Strategije

Opatija je na prijelazu stoljeća bila prepoznata kao drugo najveće i najpoznatije KATEGORIZIRANO lječilište u Europi, na način da su se koristili prirodni ljekoviti činitelji (klima, morska voda...) i osiguravala visoka razina zdravstvenih usluga (62 liječnika) te privlačila klijentelu visoke platežne moći, na način da su se usluge nudila u 10 hotela, 44 pansiona, 83 vile, 12 sanatorija, izdavao se specijalizirani časopis, djelovale su lječilišne komisije i općenito se nudio zdravstveni turizam kao proizvod usklađen s trendovima toga razdoblja. Slijedom navedenoga se nameće pitanje, što treba učiniti da Opatija ponovno postane prepoznatljiva kao destinacija zdravstvenoga turizma sukladno suvremenim trendovima sa izraženom orijentacijom na cjelogodišnje poslovanje. Akcije i projekte

razvoja zdravstvenoga turizma treba temeljiti na strateškom cilju II (Uspješno gospodarstvo s naglaskom na cjelogodišnje poslovanje najviše kategorije), na strateškom prioritetu 5 (Sustavno povećavati kvalitetu, atraktivnost i konkurentnost ponude), te mjerama II.5.F (Iskoristiti povijesno nasljeđe, potencijale i resurse za razvoj zdravstvenog turizma) i II 5.L (Umrežiti ponudu zdravstvenog, ruralnog, kongresnog i nautičkog turizma u okviru KLASTERA), pa će se navedena polazišta i uvažavati. U razradi ove problematike voditi će se računa da je u turističkog destinaciji Opatija razvijena turistička i zdravstvena infrastruktura, kao resursna osnovica razvoja zdravstvenog turizma, čemu treba dodati povijesno nasljeđe i prirodnu resursnu osnovicu. Za razvoj zdravstvenoga turizma grada Opatije posebno značenje ima Thalassotherapie Opatija, na čije se usluge nadovezuju wellness i beauty-centri u hotelima i drugim oblicima ponude na razini destinacije, te veliki broj specijalističkih ambulanti i klinika, u sferi opće medicine, dentalnog turizma i estetske kirurgije.

5.2.2. SWOT analiza

Za izradu SWOT analize razvoja zdravstvenoga turizma u gradu Opatiji korišteni su podaci do kojih se došlo obradom informacija prikupljenim na način da su organizirane radionice, na kojima su nazočili nositelji zdravstveno-turističke ponude ove turističke destinacije. Tijekom radionica diskutirana je dostignuta razina ponude (asortiman i kvaliteta ponude i razvojna ograničenja), temelji podizanja nacionalne i međunarodne prepoznatljivosti (propisi i standardi, certifikati, akreditacija institucija i destinacije, specijalizacija i tematsko profiliranje), uloga partnerskih institucija i udruga (Referentni centar za zdravstveni turizam i medicinski programirani odmor Ministarstva zdravlja RH, Klaster ZT Kvarnera, TZ grada Opatije i TZ Kvarnera, destinacijski menadžment i specijalizirane turističke agencije u funkciji destinacijski menadžment kompanija) i sl.

Poseban je naglasak stavljen na iznalaženje mogućnosti kooperacije na razini turističke destinacije, s posebnim naglaskom na stvaranje uvjeta za unapređenje suradnje sa hotelijerima, privatnim i stranim osiguranjima, te organiziranjem specijaliziranih turističkih agencija, specijaliziranih za ove oblike turističke ponude. Naglašen je i problem prilagođavanje obrazovnog sustava stvarnim zahtjevima za stjecanjem interdisciplinarnih znanja (usku suradnju obrazovnih institucija, institucija koje nude usluge zdravstvenog turizma te institucija nadgradnje i lidera u struci) u svim segmentima, ali i za primjenu novih (čistih) tehnologija, te podizanje razine informiranosti korisnika i kvalitete dostupnih informacija.

Uz radionice, provedeno je i ciljno istraživanje, na način da je sastavljen poseban anketni upitnik, koji je upućen na sve sudionike zdravstveno-turističke ponude destinacije, kako bi se mogla ocijeniti dostignuta razina zdravstveno-turističke ponude destinacije, ali i da se detektiraju razvojne mogućnosti ove ponude u razdoblju za koje se ovaj Akcijski plan donosi.

Slika 7. SWOT analiza razvoja zdravstvenoga turizma grada Opatije

SNAGE

- povijesno nasljeđe i tradicija duga više od 170 godina
- prirodna resursna osnovica
- raspoloživi smještani kapaciteti
- sigurnost i ambijentalne vrijednosti destinacije
- profesionalnost zaposlenih u segmentu zdravstva i turizma
- raznovrsnost ponude usluga zdravstvenog turizma
- visoka razina suradnje sa svjetski poznatim medicinskim ustanovama i udrugama
- orijentacija na stjecanje međunarodno prepoznatljivim certifikata kvalitete
- prepoznatljivost usluga zdravstvenog turizma u Thalassoterapiji Opatija, u hotelima, klinikama, ordinacijama, beauty-centrima...
- uključenost u aktivnosti „Klastera zdravstvenog turizma Kvarnera“
- optimalan odnos cijene i kvaliteta

SLABOSTI

- nedovoljno korištenje potencijala zdravstvenog turizma za produženje sezone
- pravna regulativa i dominacija HZZO-a ograničavaju bolje tržišno pozicioniranje i valorizaciju resursa
- nedostatak ponude „paketa“ usluga na razini turističke destinacije
- manjak relevantnih informacija
- nedostatnost objedinjenih promotivnih aktivnosti na ciljnim tržištima
- nedovoljna zastupljenost osoba treće dobi kao i njima namijenjenih programa
- nedostatak elemenata za standardizaciju i kategorizaciju kapaciteta i ponude u segmentu wellness i spa usluga
- nedostatak podrške u cilju motiviranja kadrova za stjecanje interdisciplinarnih znanja

PRILIKE

- bolje pozicioniranje ponude usluga zdravstvenog turizma Opatije sukladno strateškim dokumentima i globalno prepoznatim potencijalom rasta od 15 – 25 %
- orijentacija na nove ciljne skupine korisnika, s naglaskom na cjelogodišnje korištenje kapaciteta, koristeći ograničenja zdravstvenog sustava zemalja EU i u svijetu
- poticanje sinergijskih procesa kroz bolju koordinaciju sudionika ponude na razini turističke destinacije (udruženo oglašavanje, avio-gosti...)
- bolje korištenje mogućnosti Klastera zdravstvenog turizma Kvarnera, kroz stvaranje „klubova“ i orijentacije na specifične ciljne skupine
- uvođenje eko-certifikata i drugi pristupi u orijentaciji na ekološki osviještene goste
- viši stupanj uključenosti i promocije aktivnosti u prirodi, zdravog načina života, zdrave prehrane, a kroz „tematska pješačenja“ i prakticiranja načina liječenja uz korištenje prirodnih resursa
- poticati turističke agencije na ponudu specijaliziranih paketa usluga s motivom unapređenja i zaštite zdravlja
- kreiranje promotivne brošure, web-stranice, informativnih panoa te na druge načine informirati postojeće i potencijalne korisnike o zdravstveno-turističkoj ponudi Opatije
- unaprijediti sustav statističkog i financijskog praćenja rezultata zdravstveno-turističke ponude Opatije
- vratiti „certifikat lječilišta“ u skladu s globalnim trendovima i standardima

PRIJETNJE

- restriktivno okruženje koje ograničava bolju tržišnu valorizaciju potencijala destinacije za razvoj zdravstvenog turizma
- ograničenja koja proizlaze iz pravnog okvira, te nedostatka odgovarajućih standarda i kriterija za kategorizaciju elemenata zdravstveno-turističke ponude
- daljnja prisutnost značajnog utjecaja HZZO-a na ugovorne organizacije (specijalne bolnice, klinike...) u ograničavanju njihove tržišne orijentacije, izboru kadrova (obveza zapošljavanja putem agencija a ne po natječaju), ograničenja u planiranju specijalizacija i sl.
- česte promjene i nedorečenost propisa, promjenjivi uvjeti financiranja, nedostatak poticaja...
- nedostatak kreativnih promotivnih aktivnosti ciljano usmjerenih na privlačenje ciljnih korisnika sa emitivnih tržišta u okruženja
- odlazak školovanih, stručnih i kvalitetnih kadrova (veća razina primanja, bolji uvjeti rada, mogućnosti osobnog razvoja...)
- pogoršanje uvjeta poslovanja zbog rasta eksterno izazvanih troškova (energija ..)
- nova porezna opterećenja (fiskalni i parafiskalni nameti)
- nedovoljno fleksibilna prostorno-planska rješenja, koja nisu usklađena sa stvarnim potrebama razvoja zdravstveno-turističke ponude u destinaciji

Izvor: Obrada rezultata anketnog istraživanja i radionica.

5.2.3. Akcije i projekti

U definiranju projekata i akcija značajnih za razvoj zdravstvenoga turizma grada Opatije, treba uvažavati postojeći pravni okvir (globalna, EU, nacionalna, regionalna i lokalna razina), pratiti tržišne trendove, kako bi se bolje valoriziralo povijesno nasljeđe i raspoloživa resursna osnovica (prirodna, infrastrukturna i kadrovska), a sve u cilju bolje tržišne valorizacije još uvijek nedovoljno iskorištenih potencijala za cjelogodišnje poslovanje i višu razinu prepoznatljivosti grada Opatije na globalnom turističkom tržištu.

STRATEŠKI PRIORITET II.5. SUSTAVNO POVEĆAVATI KVALITETU, ATRAKTIVNOST I KONKURENTNOST PONUDE

TEMELJI SE NA STRATEŠKOM CILJU II. – Uspješno gospodarstvo s naglaskom na cjelogodišnji turizam najviše kategorije

MJERA II.5.F: ISKORISTITI POVIJESNO NASLJEĐE POTENCIJALE I RESURSE ZA RAZVOJ ZDRAVSTVENOGA TURIZMA

CILJ MJERE

Opatija posjeduje iznimne, ali nažalost nedovoljno iskorištene lječilišne resurse temeljene na prirodnim ljekovitim činiteljima (klima, zrak, more, talasoterapija, ljekovito bilje, vegetacija, šetnice uz more, planinsko-šumske šetnice i dr.). Cilj mjere je razvijati zdravstveni turizam, odnosno medicinski, lječilišni i wellness turizam na osnovu resursne osnove koju Opatija ima.

OPIS MJERE

Slijedom trendova na turističkom tržištu nalaže se orijentacija turističke ponude između ostalih oblika i na zdravstveni turizam, koji bilježi prosječni godišnji porast turističke potražnje od 20–25 % godišnje. Upravo je zdravstveni turizam u svim strateškim dokumentima Republike Hrvatske (Glavni plan i Strategija razvoja turizma RH do 2020. godine) i Primorsko-goranske županije (Glavni plan razvoja turizma PGŽ-a, Strategija razvoja zdravstvene industrije PGŽ-a) dobio najviši razvojni prioritet. Značajan segment potencijalnih korisnika spreman je uložiti u prevenciju i rehabilitaciju vlastitog zdravlja, a da bi se ove tržišne mogućnosti mogle iskoristiti, potrebni su odgovarajući resursi i infrastruktura, kvalitetna medicinska skrb, turistički kapaciteti, ekološki sačuvan prostor te relevantna dodatna znanja za pružanje različitih oblika zdravstveno-turističke ponude na različitim hijerarhijskim razinama.

Također trebaju se ponuditi i razne aktivnosti usmjerene na očuvanje zdravlja i prevenciju bolesti kako turista tako i samih građana (npr. bolje iskoristiti sportsko-rekreativni potencijal mora, postaviti sprave za vježbanje duž šetnica, urediti biciklističke staze, trim staze, osmisliti ture za nordijsko hodanje itd.) tim više što je Opatija uključena u hrvatsku mrežu zdravih gradova (HMZG). Zdravstveno-turistička ponuda je heterogeni skup različitih oblika i vrsta programa gdje spadaju standardni i specifični oblici ponude *wellness* i SPA usluga, medicinskih i alternativnih tretmana, zdrave prehrane i promjena stila života i *well-being* turizma, estetska kirurgija i stomatologija, ali i različitih oblika liječenja bioenergijom, prakticiranja različitih tretmana alternativne medicine, kao i mogućih kombinacija specifičnih oblika zdravstveno-turističke ponude primjerice parkova zdravlja ili parkova iscjeljivanja, oblikovanih u prepoznatljive paket-aranžmane u okviru malih poduzetničkih poduhvata.

Kako je održavanje zdravlja i prevencija bolesti u zdravstvenom turizmu primarni motiv putovanja, moguće je osmisliti i realizirati ove sadržaje u razdobljima izvan glavne turističke sezone. Ukoliko se navedeni specifični sadržaji nude na profesionalan način, u atraktivnim turističkim destinacijama u kojima je osiguran kontakt s prirodom, uz odgovarajuću razinu kulturno-zabavnih sadržaja i interkulturalnu komunikaciju, ulaganje u ovaj oblik turizma se višestruko isplati. Naime, ponudom ovako koncipiranih specifičnih programa u području zdravstvenog turizma, moguće je osigurati cjelogodišnje bavljenje turizmom u turističkoj destinaciji, neovisno da li se sadržaji pružaju u hotelima, pansionima, lječilištima, farmama zdravlja, *wellness* centrima, ali i u svim oblicima malog obrta, ukoliko se slijede visoki standardi pružanja različitih usluga iz područja zdravstvenog turizma. Ulaskom u EU, RH je cjenovno konkurentna te veliki potencijal razvoja Opatija ima u stomatologiji, plastičnoj kirurgiji, ortopediji, fizioterapiji i talasoTerapiji. Ovdje je potrebno spomenuti i potencijal Opatije kao sportsko-rekreativne destinacije koja može ponuditi sportašima vrhunske pripreme.

AKCIJE	VREMENSKI OKVIR	NOSITELJI (NO) – KLJUČNA ODGOVORNOST I SURADNICI (SU)	FINANCIRANJE
II.5.FA Umrežavanje sudionika u ponudi zdravstvenog turizma na razini turističke destinacije Opatija, radi zajedničkog nastupa na tržištu	(2016.) – 2020.	NO: TZ grada Opatije i Klaster zdravstvenoga turizma Kvarnera SU: Thalassotherapie Opatija, hoteli, klinike, ordinacije, saloni i drugi pružatelji usluga zdravstvenog turizma u gradu Opatiji	Fond – javno-privatno partnerstvo pri TZ grada Opatija (sufinanciranje zajedničkih aktivnosti od strane svih sudionika turističke ponude na razini destinacije)
II 5. FB Brendiranje Opatije kao „lječilišne destinacije“ (KURORT) u okviru zajedničkih akcija da se turistička destinacija Kvarner (PGŽ) pozicionira kao „destinacija zdravlja“ a slijedom odrednica razvoja zdravstvenog turizma definiranih u strateškim dokumentima PGŽ i RH	(2016.) – 2020. (Dugoročno)	NO: Grad Opatija i TZ grada Opatija SU: Klaster zdravstvenog turizma Kvarnera, TZ Kvarnera, Thalassotherapie Opatija, hoteli, klinike, ordinacije, saloni i drugi pružatelji usluga zdravstvenog turizma u gradu Opatiji	Javno financiranje (Proračun Grada Opatije; Proračun TZ grada Opatije; Proračun TZ Kvarnera; udružena sredstva svih TZ Liburnije)
II 5. FC Izgradnja sustava kojime će se poticati razvoj zdravstveno-turističkog proizvoda (novi programi, viša kvaliteta, nova tržišta...) te postizanje nadprosječnih rezultata (produženje sezone, nova zapošljavanja, doprinos imidžu destinacije)	(2016.) – 2020.	NO: Zdravstveno-turističko gospodarstvo, Klaster zdravstvenoga turizma Kvarnera SU: TZ grada Opatije Grad Opatija, Hrvatska gospodarska komora, Thalassotherapie Opatija	Javno financiranje (Proračun Grada Opatije i Proračun TZ grada Opatije, uz potporu poticajnih sredstava iz drugih izvora)
PROJEKTI	VREMENSKI OKVIR	NOSITELJI (NO) – KLJUČNA ODGOVORNOST I SURADNICI (SU)	FINANCIRANJE
II.5. F1 Donošenje pravilnika o ostvarivanju poticaja i dodjeli nagrada za ostvarene iznimne rezultate u segmentu zdravstveno-turističke ponude turističke destinacije Opatija	2017.	NO: TZ grada Opatije i Klaster zdravstvenoga turizma Kvarnera SU: Grad Opatija	Sredstava EU i srodnih fondova
II.5. F2. Izgradnja wellness centra na razini destinacije uz uvažavanje raspoložive resursne osnovice, suvremenih trendova i izrađenih potreba unapređenja ukupne zdravstveno-turističke ponude destinacije;	Dugoročno	NO: Privatni poduzetnici SU: Grad Opatija (stvara pretpostavke za razvoj)	Uobičajeni oblici financiranja poduzetničkih projekata uz osiguranje uvjeta za investiranje
II.5. F3 Izgradnja sustava prikupljanja, obrade i prezentiranja informacija, radi podizanja razine informiranosti i ocjene konkurentnosti zdravstveno-turističke ponude (benchmarking)	(2016.)-2020.	NO: TZ grada Opatije; Klaster zdravstvenoga turizma Kvarnera; TZ Kvarnera SU: Grad Opatija, sudionici zdravstveno-turističke ponude na razini turističke destinacije, Fakultet za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu Opatija	Sredstva EU fondova te javno-privatno partnerstvo (Proračun Grada Opatije, Proračun TZ grada Opatije, te sufinanciranje sudionika zdravstveno-turističke ponude destinacije)

5.3. MICE turizam

Poslovna putovanja čine preko 20 % ukupnih europskih putovanja s izrazito dinamičkom prognozom rasta tijekom sljedećega desetljeća. S obzirom na tradiciju i postojeću turističko resursnu osnovu za razvoj poslovnog ili MICE turizma Grad Opatija i svi uključeni dionici trebaju intenzivirati aktivnosti na području ulaganja u razvoj, modernizaciju i osuvremenjivanje MICE ponude i unapređenje proizvoda MICE turizma, te marketinške i promotivne aktivnosti MICE turizma na nacionalnom i inozemnom tržištu. Glavni izazovi su razvoj suvremene i odgovarajuće MICE ponude, odnosno modernizacija i proširivanje kongresne ponude: kongresnog centra i multifunkcionalne dvorane (Dom kulture koji je u procesu gradnje raspolagati će kongresnom dvoranom za veće događaje), inovacija i razvoj MICE proizvoda, razvoj atraktivnosti i ekološke svijesti destinacije, te jačanje zračne povezanosti Grada Opatije s glavnim emitivnim tržištima poslovnih turista.

5.3.1. Polazišta iz Strategije

Opatija je turistička destinacija sa višegodišnjom tradicijom na području MICE turizma i reputacijom jedne od vodećih destinacija MICE turizma u Hrvatskoj. Osmišljavanjem novih događanja i sadržaja u okviru MICE turizma, te modernizacijom i osuvremenjivanjem MICE i ukupne turističke ponude ovaj bi se trend trebao nastaviti i pozitivno odražavati na daljnji rast i poboljšanje turistički pokazatelja destinacije. Akcije i projekte razvoja MICE turizma treba temeljiti na strateškom cilju II (Uspješno gospodarstvo s naglaskom na cjelogodišnje poslovanje najviše kategorije), na strateškom prioritetu 5 (Sustavno povećavati kvalitetu, atraktivnost i konkurentnost ponude), te mjerama II.5.I (Promovirati MICE turizam) i II.5.E (Definirati ekonomsku osnovu za cjelogodišnje poslovanje).

5.3.2. SWOT analiza

Za izradu SWOT analize razvoja MICE turizma u gradu Opatiji korišteni su podaci dobiveni na strateškim radionicama u koje su bili uključeni svi dionici turističke ponude grada Opatije iz lokalne jedinice, gospodarstva i poduzetničkog sektora. Tijekom radionica analizirana je dostignuta razina ponude (asortiman i kvaliteta ponude i razvojna ograničenja), mogući modeli modernizacije i unapređivanje MICE ponude, uloga partnerskih institucija za integralni pristup razvoju MICE turizma, temelji brendiranja i veće prepoznatljivost MICE turizma, te podizanje razine informiranosti i kvalitete dostupnih informacija o MICE turizmu kroz implementaciju novih informacijskih tehnologija.

Slika 8. SWOT analiza razvoja MICE turizma grada Opatije

SNAGE

- povoljna lokacija i položaj pogodan za razvoj MICE turizma
- tržišna atraktivnost i prepoznatljivost destinacija na nacionalnoj razini
- resursna osnova za razvoj MICE turizma – kongresni kapaciteti za manje i srednje skupovi
- blizina i dostupnost velikih međunarodnih emitivnih tržišta
- raspoloživa turistička ponuda za potrebe poslovnih turista: hoteli visoke kategorije, uglavnom 3* i 4* sa popratnim sadržajima za opuštanje i relaksaciju (*wellness*, sportska dvorana sa aparatima, manje dvorane za sastanke-*business* centar)
- dostupnost kvalitetne kadrovske resursne osnove, ljubaznost i profesionalnost zaposlenih i lokalnog stanovništva
- potpora JLS, strukovnih asocijacija i zajednica u procesu unapređenja i podizanja kvalitete ponude
- prilagođavanje turističkog proizvoda zahtjevima tržišta i globalnim trendovima
- orijentacija na nove tehnologije i izvore informacija (internet, *Facebook*, tiskani i video materijali)
- optimalan odnos cijene i kvalitete

SLABOSTI

- nepostojanje kongresnih kapaciteta za više od 1000 sjedećih mjesta
- nekonkurentnost MICE ponude na međunarodnom tržištu (ograničeni MICE kapacitet i zračna dostupnost)
- neadekvatna i zastarjela MICE ponuda koja zahtjeva ulaganja u inovativne proizvode i tehnološki napredne MICE tehnologije
- nedovoljno korištenje EU fondova za financiranje proširivanja MICE ponude
- neizgrađenost službene statistike i vremenski odmak u dostupnosti bitnih informacija za upravljanje MICE turizmom na razini turističke destinacije

PRILIKE

- razvijanje turističkog proizvoda i turističke ponude za razvoj MICE turizma
- unaprijediti organizacijski ustroj upravljanja MICE turizmom na destinacijskoj razini
- razvijanje poticajnog okruženja i cjelogodišnjeg plan kongresa za kratkoročno i srednjoročno razdoblje, te sukladno tome planirati i modernizirati MICE ponudu
- bolja organiziranost u privlačenju lokalnih, županijskih, nacionalnih i EU potpora i izvora financiranja u skladu sa konceptima održivog razvoja i Strategijom razvoja Grada Opatije usmjereno na MICE turizam
- stvaranje integralne politike svih dionika turističke ponude, posebice nosioca kongresne i smještajne ponude, i destinacijskog menadžmenta na povećanju atraktivnosti destinacije za pružanje MICE usluga, te posjedično produženju sezone i povećanje turističke potrošnje
- viša razina koordinacije na destinacijskoj i regionalnoj razini u cilju stvaranja uvjeta za bržu dostupnost poslovnih turista zračnim prijevozom (ključan razvojni element)
- podizanje razine dostupnosti informacija o ponudi MICE destinacije, dostupnosti informacijskih i inovativnih tehnologija
- ustrojavanje specijaliziranih agencija koje će

PRIJETNJE

- globalna kriza i političke prijetnje koje mogu dovesti do MICE potražnje u zemlji i inozemstvu
- nedovoljno stimulatívno okruženje za investicije i inovativni razvoj MICE turističkog proizvoda i svekolikog razvoja grada Opatije
- neprepoznavanje i neuvažavanje sinergijskih učinaka ostvarivih integralnim pristupom MICE razvoju na razini destinacija
- odljev stručnog kadra iz lokalne i nacionalne zajednice specijaliziranog za pružanje MICE usluga
- potencijalno smanjenje sigurnosti destinacije (terorizam, ratna žarišta, izbjeglička kriza, nedostatne sigurnosne mjere u objektima i destinaciji)
- nedostatak podrške lokalne samouprave i domicilnog stanovništva u realizaciji novih i inovativnih oblika MICE ponude
- izostanak sustavne politike na podizanju kvalitete u ponudi MICE turizma i nedostatak razvojnih projekata

<p>promovirati MICE turizam</p> <ul style="list-style-type: none"> • mogućnost unapređenja poslovnih rezultata udruživanjem svih dionika MICE ponude (destinacijski klaster) • osigurati višu razinu koordinacije na razini turističke destinacije (javni sektor, turističke zajednice, turističke agencije, hotelske kuće, obiteljski smještaj i ostali dionici) na području MICE turizma • koordinirati promotivne aktivnosti i nastupe na tržištima, definirati okvirne razine cijena za sve oblike smještaja i kategorija u području MICE turizma • unapređenje ukupne razine znanja, vještina i kompetencija za MICE turizam • certificiranje i uvođenje sustava kvalitete i brandiranja za nositelje turističke ponude na području MICE turizma 	
--	--

Izvor: Obrada rezultata anketnog istraživanja.

5.3.3. Akcije i projekti

Proces definiranja projekata i akcija usmjerenih prema dinamičnom razvoju MICE turizma grada Opatija treba se temeljiti na ukupnom sagledavanju svih ključnih elemenata: raspoloživoj resursnoj osnovici, postojećoj regulativi i pravnim okvirima uvažavajući specifičnosti i zahtjeve tržišta i tržišnih trendova. Projektni zadatak usmjeren je prema cjelokupnom sagledavanju MICE turizma kao značajnog oblika turizma za razvoj grada Opatije koji se mora sinergijski razvijati sa svim ostalim elementima turizma, gospodarstva i zajednice, a sve u cilju produljenja sezone i uspostavljanja cjelogodišnjeg poslovanja, ekološki usmjerene proizvodnje, ostvarivanja pozitivnih i rastućih turističkih prihoda što se posljedično pozitivno multiplicira na ukupnu zajednicu i porast blagostanja stanovništva.

STRATEŠKI PRIORITET II.5. SUSTAVNO POVEĆAVATI KVALITETU, ATRAKTIVNOST I KONKURENTNOST PONUDE

TEMELJI SE NA STRATEŠKOM CILJU II. – Uspješno gospodarstvo s naglaskom na cjelogodišnji turizam najviše kategorije

MJERA II.5.I: PROMOVIRATI MICE (Meeting, Incentives, Conventions, Events) TURIZAM

CILJ MJERE

Cilj ove mjere je razraditi model i aktivnosti razvoja MICE turizma polazeći od raspoložive resursne osnove za implementaciju MICE turizma, ali i razvijajući turističku nadogradnju i integralni pristup u razvoju MICE turizma na razine turističke destinacije i regije KVARNER.

OPIS MJERE

Pojam poslovni ili MICE (Meetings, Incentives, Congresses and Exhibitions) turizam sve se više ističe na ljestvici prioriteta selektivnih oblika turizma i bilježi pozitivne pokazatelje rasta. Koristi se za opisivanje turističke ponude poslovnih sastanaka, kongresa, izložbi, seminara, stručna usavršavanja, *team-buildinga* i *incentive* poslovnih putovanja. Osnovna karakteristika ovoga selektivnog oblika turizma je sastanak na unaprijed dogovorenu temu, na određenom mjestu i s ograničenim brojem sudionika.

MICE turizam je usmjeren na ciljni segment poslovnih gostiju, karakterizira ga cjelogodišnje poslovanje i turistička potrošnja inovativnih i specifičnih proizvoda što značajno doprinosi pozitivnim učincima na turističku potrošnju i ekološkim prednostima za turističku destinaciju koja razvija MICE turizam. Potiče bolju iskorištenost turističke infrastrukture i osigurava

zaposlenost izvan sezone. Ekspanzija vladinih i nevladinih organizacija, globalizacija i rast multinacionalnih korporacija, suradnja javnog i privatnog sektora, intenzivan rast udruženja, kooperacija i integracija na globalnoj razini, potreba za stručnim i cjeloživotnim obrazovanjem, te poticajna putovanja samo su neki od uzroka intenzivnog rasta ovog oblika turizma.

Razvojni aspekti MICE turizma u turističkoj destinaciji temelji se na postojanju odgovarajuće kongresne infrastrukture: (a) kongresnog centra sa jednom ili više kongresnih dvorana i dvorana za sastanke, te (b) kongresna infrastruktura unutar hotela koji pružaju usluge kongresne ponude, a što ovisi o segmentu MICE turističke potražnje koja se želi obuhvatiti (manji, srednji ili veći *eventi* i kongresi). Osim kongresne infrastrukture za razvoj MICE turizma značajni elementi su: (a) zračna i cestovna prometna povezanost i dostupnost, (b) poslovni hoteli i hotelska infrastruktura koja prati potrebe i očekivanja poslovnih turista, (c) specifične turističke usluge koje zadovoljavaju današnje potrebe razvoja MICE turizma, a koje se odnose na: suvremene informacijske i prezentacijske tehnologije i opremu (nove tehnologije), educirani i specijalizirani kadrovi za komunikaciju i prevođenje, servis uređivanja prostora i poslovnih *evenata*, organizacija i održavanje zabavnih programa i dodatnih sadržaja u okviru MICE turizma i drugo. Iz navedenog proizlazi da se uspješan razvoj MICE turizma temelji na zajedničkom razvoju svih segmenata turističke ponude, općih i specifičnih, uključujući kontinuiranu suradnju i interakciju između privrede, lokalne i nacionalne odnosno regionalne privrede usmjerene na MICE ponudu, naravno ovisno o veličini poslovnog skupa.

Opatija je destinacija sa dugogodišnjom tradicijom MICE turizma i prema podacima nalazi se na drugom mjestu po kapacitetima kongresne infrastrukture, iza Zagreba. Strategija razvoja turizma RH do 2020. godine ističe značajne regije za MICE turizam: Istra, Kvarner, Dubrovnik i Zagreb. Prema kapacitetima kongresne infrastrukture najveći broj dvorana ima kapacitet do 100 mjesta, što je pozitivno sa stajališta rastuće potražnje za većim brojem dvorana malog i srednjeg kapaciteta, slijede dvorane sa 100-300 mjesta dok je iznimno mali broj dvorana od 300-500 mjesta, odnosno 500-3000 mjesta. Raspoloživi kongresni prostor je 58 dvorana sa ukupno 6.431 sjedećim mjestom po potrebi se komplementira s multifunkcionalnim dvoranama za kongrese: Villa Angiolina, Umjetnički paviljon Juraj Šporer, Villa Antonio, Kulturni dom Zora, Ljetna pozornica i Sportska dvorana. Novi kapaciteti Doma kulture predstavljat će značajno poboljšanje MICE ponude, što je potrebno integrirati u marketinške i promocijske aktivnosti MICE turizma.

Podaci potvrđuju da MICE turizam bilježi rastuće podatke i da su poslovni turisti većim dijelom domaći turisti. Isto tako istraživanja su pokazala da je za razvoj MICE turizma u Hrvatskoj potrebna bolja zračna povezanost, brendiranje grada Opatije kao kongresne destinacije, modernizacija postojećih i proširivanje kongresnih kapaciteta i destinacijskog kongresnog centra, kao sinteza aktivnosti svih dionika MICE turizma.

AKCIJE	VREMENSKI OKVIR	NOSITELJI (NO) – KLJUČNA ODGOVORNOST I SURADNICI (SU)	FINANCIRANJE
II.5. IA Stvaranje propulzivnog okruženja za modernizaciju postojećih kapaciteta i nove investicije u MICE turizam	(2016.) – 2020.	NO: TZ grada Opatije i Grad Opatija SU: hotelska poduzeća i svi pružatelji MICE usluga u gradu Opatiji	Javno financiranje, fond - javno-privatno partnerstvo pri TZ grada Opatija (sufinanciranje zajedničkih aktivnosti od strane svih sudionika turističke ponude na razini destinacije), sredstva EU fondova (EU operativni programi za konkurentnost i ruralni razvoj), privatno financiranje
II.5. IB Implementacija sustava za prikupljanje i obradu podataka i analizu multiplikativnih učinaka	(2016.) – 2020.	NO: TZ grada Opatije, Grad Opatija, nosioci MICE turističke ponude	Javno financiranje - Proračun TZ grada Opatije, uz potporu poticajnih sredstava iz drugih izvora), privatno financiranje
II.5. IC Izgradnja integralnog sustava destinacijskog menadžmenta u funkciji razvoja MICE turističke ponude	(2016) – 2020.	NO: TZ grada Opatije i Grad Opatija SU: hotelska poduzeća i svi pružatelji MICE usluga u gradu Opatiji	Javno financiranje (Proračun Grada Opatije; Proračun TZ grada Opatije; Proračun TZ Kvarnera; udružena sredstva svih TZ Liburnije
	2018.		Javno financiranje (Proračun

II.5. ID Implementacija informacijske osnove i baze podataka za planiranje, implementaciju i praćenje MICE turizma na destinacijskoj razini i razini projekta	Dugoročno	NO: TZ grada Opatije SU: hotelska poduzeća i svi pružatelji MICE usluga u gradu Opatiji	Grada Opatije i Proračun TZ grada Opatije, uz potporu poticajnih sredstava iz drugih izvora), privatno financiranje
PROJEKTI	VREMENSKI OKVIR	NOSITELJI (NO) – KLJUČNA ODGOVORNOST I SURADNICI (SU)	FINANCIRANJE
II.5.11 Destinacijski MICE centar za brži i kvalitetniji razvoj MICE turizma na svim razinama	2018.	NO: TZ grada Opatije	Javno-privatno partnerstvo, sredstva EU fondova, javna uprava, privatno financiranje
II.5.12 Osvremenjivanje i modernizacija MICE ponude kroz implementaciju suvremenih tehnologija i informacijske opreme	(2016.) – 2020. (Dugoročno)	NO: hotelska poduzeća i svi pružatelji MICE ponude u gradu Opatiji	Privatno financiranje, javno financiranje (proračunska sredstva), sredstva EU fondova
II.5.13 Uvođenje certifikata „zeleno hotelijerstvo“ za ekološki osviještene dionice MICE turističke ponude	(2016.) – 2020. (Dugoročno)	NO: Grad Opatija, TZ grada Opatije i hotelska poduzeća SU: privatni poduzetnici, pružatelji MICE ponude u gradu Opatiji	Uobičajeni oblici financiranja poduzetničkih projekata, javno financiranje, sredstva EU fondova
II.5.14 Cestovna povezanost Grada Opatije i zračnih luka – financijska potpora lokalne i županijske samouprave	(2016.) – 2020. (Dugoročno).	No: Republika Hrvatska, PGŽ, Grad Opatija i jedinice LS Opatijske rivijere, TZ grada Opatije, sufinanciranje hotelskih poduzeća	Javno-privatno partnerstvo, sredstva EU fondova, javno financiranje, privatno financiranje
II.5.15 Modernizacija postojećih MICE kapaciteta i opreme	(2016.) – 2020. (Dugoročno)	NO: pružatelji MICE ponude u gradu Opatiji	Privatno financiranje, sredstva EU fondova, državni proračun
II.5.16 Edukacija kadrova i certificiranje u kongresnim odjelima	(2016.) – 2020. (Dugoročno)	NO: pružatelji MICE ponude u gradu Opatiji	Privatno financiranje, sredstva EU fondova, državni proračun

5.4. Kulturni turizam

Posljednjih se dvadesetak godina daje veliko značenje na svjetskom turističkom tržištu pojmu kulturni turizam kao selektivnoj vrsti turizma koja označava boravak turista u destinaciji koje je djelomično ili u potpunosti motivirana kulturnim atrakcijama ili događajima. Prema izvještajima OECD-a i UNWTO-a (Shore, 2010: 5) u 2007. godini 40 % ukupnoga međunarodnog turizma čini upravo kulturni turizam. Razlog tome da je postotak tako velik leži u činjenici da turisti žele upoznati kulturno-povijesnu baštinu, ali isto tako turističke destinacije neprestano pretvaraju kulturne resurse u turističke atrakcije. Osim toga turističke destinacije stvaraju nove kulturne atrakcije u cilju da im one pridonese stvaranju konkurentnih prednosti, ali i smanje sezonalnost, stvore novi turistički proizvod, jačaju potrošnju i jačaju ekonomski razvoj.

Grad Opatija posjeduje kulturno-povijesnu baštinu, ali i tradiciju održavanja kulturnih događaja koju treba dodatno unaprijediti i prilagoditi suvremenim zahtjevima turističkog tržišta odnosno novim potrebama modernog turista. U razvoju kulturnoga turizma nužna je sinergija sektora kulture i turizma, a osobito integracija svih dionika uključenih u stvaranju kulturnoga turističkog proizvoda.

5.4.1. Polazišta iz Strategije

Razvoj kulturnoga turizma naglašen je u Strategiji razvoja Grada Opatije kao jedan od selektivnih oblika turizma koji će pridonijeti kvaliteti, atraktivnosti i konkurentnosti ponude. Kulturni turizam mora razvijati na valorizaciji postojeće resursne osnove kvalitetnom ponudom i programima te uključivanjem programskih rješenja u program „Rijeka 2020. – Europska prijestolnica kulture“ u kojem je naglasak na integralno djelovanje. Akcije i projekte razvoja kulturnoga turizma treba temeljiti na stratešku cilju II. Uspješno gospodarstvo s naglaskom na cjelogodišnji turizam najviše kategorije u okviru koga se nalazi mjera: „Razvijati kulturni turizam na valorizaciji resursa kvalitetnim programima i uključivanjem u projekt 'Grad prijestolnica kulture' i na strateškom cilju III“. Visoka kvaliteta života stanovništva i dobri uvjeti rada zaposlenika se nalazi u okviru mjera: „Realizirati projekte usmjerene na podizanje razine kulturne-turističke ponude“.

5.4.2. SWOT analiza

Za izradu SWOT analize kulturnoga turizma grada Opatije korišteni su podaci dobiveni na radionicama u koje su bili uključeni svi dionici turističke ponude grada Opatije i u okviru kojih su istaknute snage i slabosti kulturne ponude Opatije, ali isto tako dani prijedlozi za unapređenje kulturne ponude destinacije. Također su utvrđene prilike i prijetnje iz okoline destinacije. U okviru radionica analizirana je postojeća kulturna turistička ponuda, djelovanje pojedinih poslovnih subjekata u razvoju kulturne ponude destinacije te uloga integriranog djelovanja u razvoju kulturne ponude. U raspravama osobita je važnost je sagledavanju mogućih rješenja postojeće problematike kulturne ponude.

Slika 9 . SWOT analiza kulturnoga turizma grada Opatije

SNAGE

- bogata i prepoznatljiva kulturno-povijesna baština (graditeljska baština, povijesne ličnosti, povijesni tijek razvoja turizma, nematerijalna baština – tradicijski običaji i sl.)
- jedini Muzej turizma u Republici Hrvatskoj i susjednim zemljama
- ustanova u kulturi s dugogodišnjem poslovanjem Festival Opatija
- poslovni subjekti, udruge, umjetnici koji sudjeluju u ponudi kulture grada Opatije
- održavanje različitih manifestacija i događanja na Ljetnoj pozornici u Opatiji, prostorima grada i drugim prostorima organizatora kulturne ponude
- izgradnja Kulturnog doma u Opatiji
- interes lokalne zajednice za razvoj kulturne ponude grada Opatije
- razvijen interes za razvoj kulture kod lokalnih kreativnih ljudi
- uključenost u kooperativno djelovanje sudionika okupljenih na pripremi dobivanju projekta Rijeka 2020 – EPK - Europska prijestolnica kulture (<http://www.rijekaepk.eu/>) tematske orijentacije „Luka različitosti“ („Port of diversity“) s tri uporišna stupa „voda, rad i migracije“
- razvijena turistička infrastruktura koja osigurava potporu turističkoj valorizaciji kulturno-povijesne baštine
- karnevalska događanja u zimskim mjesecima (Balinjerada, dječja povorka, maškarani plesovi...)

SLABOSTI

- nedovoljna suradnja organizacija u kulturi i nositelja turističke ponude (hotela, restorana, trgovina, privatnih iznajmljivača i sl.)
- nedovoljna promocija kulturnih događanja i kulturne baštine (potreba za unapređenjem načina informiranja)
- nedostatak velikih kulturnih događaja usmjerenih na animiranje značajnije turističke potražnje
- vremensko kašnjenje s programima iz kulture (nemogućnost dugoročnog planiranja manifestacija i događaja)
- preklapanje programa kulturne ponude pojedinih nositelja programskih rješenja – potreba za koordinacijom programa sa strane TZ Opatije
- nedovoljan broj kulturnih programa u zimskim mjesecima
- nedovoljan interaktivni pristup suvremenom posjetitelju kulturne ponude (dinamičan pristup gdje posjetitelj sudjeluje u ponudi npr. na prostoru Lungomare i sl.)
- nedovoljno brendiranje Opatije kao grada bogate kulturne-povijesne baštine
- buka (npr. muzika iz kafića, različiti programi na terasama itd.) ometaju izvođenje drugih programa (npr. na Ljetnoj pozornici)
- nedovoljna razvijenost turističkih sadržaja vezanih uz kulturni i kreativni turizam (nedostatak dobro osmišljenih turističkih proizvoda, događanja i usluga temeljenih na kulturnoj baštini te snažnih kulturno-povijesnih atrakcija)
- nedovoljno razvijena svijest lokalne zajednice o značaju kulturne baštine kao važnog razvojnog resursa i identiteta
- općenito slaba pripremljenost raspoloživih kulturnih atrakcija za posjetitelje (nedostaje interpretacija, sadržaji, infrastruktura, organizacija posjeta...)
- nedostatak kadrova za snažniji razvoj kulturnog turizma (nedostatak menadžmenta u kulturi, nedostatna znanja potrebna za čuvanje i upravljanje kulturnim resursima...)
- nedovoljan interes poduzetnika za pokretanje poduzetničkih projekata u domeni kulturnog turizma
- velika ovisnost o javnom financiranju
- nedovoljan broj sponzorstava i donacija
- nepovezanosti aktivnosti ustanova i lokalnih inicijativa, nedostatak aktivne suradnje i nadograđivanja institucionalnih i izvaninstitucionalnih aktivnosti

PRILIKE

- mogućnost ostvarenja programskih rješenja u okviru zacrtanih smjernica grada Rijeke kao Europske prijestolnice kulture 2020.
- rast interesa kulturom motiviranih turista (kako kulturnim događanjima tako i kulturno-povijesnom baštinom)
- zainteresiranost lokalnog stanovništva za razvoj i unapređenje kulturne ponude
- slijedom Strategije razvoja turizma RH do 2020. Aktivan pristup realizaciji ciljeva snažnijeg razvoja kulturnog turizma, s posebnim naglaskom na stvaranje kulturnog proizvoda destinacije, njegovo brendiranje i snažniju turističku valorizaciju, pogotovo u razdobljima izvan glavne sezone
- uočavanje novih trendova u kulturnoj turističkoj ponudi na međunarodnoj razini (interaktivan i dinamičan pristup posjetitelju) - segment pogodan za korištenje sredstava EU fondova

PRIJETNJE

- konkurentne destinacije koje razvijaju svoju kulturnu ponudu na kulturno-povijesnoj baštini i događajima (npr. Zadar, Split, Rovinj itd.)
- nedostatak interesa za financiranje kulture sa strane sponzora i donatora
- visok stupanj administriranja i ograničenja u turističkoj valorizaciji kulturnih vrijednosti
- komercijalizacija kulturno-povijesne baštine na krivim polazištima, koja se ne temelji na načelima održivog razvoja
- kriza, demografska slika, kriza i nepovoljna poduzetnička klima, ograničavaju korištenje i valorizaciju potencijala povijesno-kulturne baštine kroz kulturni turizam (nedostatak financijskih sredstava za održavanje, nepovoljni uvjeti financiranja razvoja...)
- neriješeni imovinsko-pravni odnosi objekata od značaja za valorizaciju povijesne i kulturne baštine

Izvor: Obrada rezultata anketnog istraživanja i radionica.

5.4.3. Akcije i projekti

Predloženi akcije i projekti kulturnoga turizma usmjereni su prema kontinuiranom i dinamičnom inoviranju kulturne ponude koja se mora temeljiti na sagledavanju svih ključnih elemenata kulturne ponude: postojećoj kulturno-povijesnoj baštini, djelovanju kulturnih institucija, brojnosti i različitosti kulturnih događaja, raznovrsnosti nositelja programskih rješenja i njihovih programa. U okviru zacrtanih akcija i projekata moraju se uvažavati specifičnosti i zahtjeve turističkog tržišta te tržišnih trendova, a u cilju stvaranja sve kvalitetnije i raznovrsnije kulturne ponude Opatije. Unapređujući ukupnost kulturne ponude destinacije Opatija može se ovim selektivnim oblikom turizma pridonijeti rješavanju problema sezonalnosti, inoviranju turističkog proizvoda, jačanju potrošnje te ukupnom ekonomskom razvoju.

STRATEŠKI PRIORITET 5 - SUSTAVNO POVEĆAVATI KVALITETU, ATRAKTIVNOST I KONKURENTNOST PONUDE

TEMELJI SE NA STRATEŠKOM CILJU II. - Uspješno gospodarstvo s naglaskom na cjelogodišnji turizam najviše kategorije

MJERA II. 5. K : RAZVIJATI KULTURNI TURIZAM NA VALORIZACIJI RESURSA KVALITETNIM PROGRAMIMA I UKLJUČIVANJEM U PROJEKT „GRAD PRIJESTOLNICA KULTURE“

CILJ MJERE

Turizam postaje kanal ekonomske, društvene i kulturne razmjene, a visok stupanj kulturne razmjene zauzvrat stimulira turizam. Kulturna globalizacija u turizmu predstavlja ujedno povećanje razmjene kulturnih simbola čime izravno uzrokuje promjene lokalnog kulturnog krajolika. U pojam kulturni turizam uključene su različite kulturne atrakcije te aktivno sudjelovanje u živom kulturnom nasljeđu kao i u svakodnevnom životu lokalne zajednice.

<p>OPIS MJERE</p>	<p>Zaštita i očuvanje kulturnih dobara grada Opatije je od velikog značaja za očuvanje identiteta i grada i Kvarnera kao regije te ima i veliku turističku vrijednost. Stoga se kulturna dobra moraju čuvati u neokrnjenom i izvornom stanju te se treba omogućiti njihovo sustavno prenošenje budućim naraštajima, što je u skladu s načelima održivog razvoja. Idealan je sklop povezivanja kulture i turizma, gdje je turizam bitan korisnik i promotor kulture. Promocija kulturnih vrijednosti treba ponajprije ciljati na ljude koji žive na nekom području, koji moraju postati svjesniji bogatstva lokalne povijesne, umjetničke i prirodne baštine. Bez muzeja i kulturne baštine nema identiteta neke sredine, a bez njega nema ničega što bi jedno odredište razlikovalo od drugog sličnog ili istovjetnog. Turistička se industrija zasniva na raznovrsnosti i različitosti.</p> <p>Ono što turista, a posebno kulturnog turista, zanima jest ono što nema kod kuće. Drugi ljudi, sa svojim običajima i načinom života, sa svojim manifestacijama, svojom kulturnom baštinom, svojim muzejima – svojim identitetom. To znači da Opatija treba sudjelovati i graditi identitet svoje destinacije. Kulturni identitet skupina je karakteristika po kojima se prepoznaju specifičnosti ljudskih zajednica. Kulturni je identitet složen i dijelom se temelji na kulturi koja se baštinila, ali se isto tako stalno stvara i mijenja. Identitet se dijelom i proizvodi. U tome destinacija u svojoj sredini treba imati važnu ulogu. Voljeti svoju baštinu preduvjet je da se njezine vrijednosti mogu prenijeti drugima – redovitim posjetiteljima i povremenim turistima. Poželjno turističko odredište gradi se na osobitosti koja neku zajednicu čini različitom od drugih i na tome se trebaju temeljiti turistički proizvodi destinacije. U kulturnom turizmu prožimaju se gotovo svi faktori koji čine osobnost nekog mjesta, što može uključivati povijest, etnologiju, arheologiju, umjetnost, arhitekturu, stanovništvo i njihov životni stil – tradiciju, društvenu, gospodarsku i političku strukturu, ali i hranu, vino i ostale lokalne proizvode, kao i još mnogo toga. Uključi li se u to krajolik, flora i fauna npr. Parka prirode Učka, dobiva se ono što Opatiju razlikuje od drugih destinacija, dakle njezina osobnost ili identitet. Ako se želi potaknuti turistička aktivnost tijekom većega dijela godine, razvoj kulturnog turizma jedan je od prioriteta. Kulturni turizam trebao bi biti integriran u ukupnu turističku ponudu grada, regije odnosno države te shvaćen kao dio ukupnih kulturnih i turističkih razvojnih procesa posebice imajući na umu da su aktivnosti povezane s kulturom sve važnije posjetiteljima tijekom njihova boravka.</p>		
<p>AKCIJE</p>	<p>VREMENSKI OKVIR</p>	<p>NOSITELJI (NO) – KLJUČNA ODGOVORNOST I SURADNICI (SU)</p>	<p>FINANCIRANJE</p>
<p>II.5.KA Izrada Strategije razvoja kulturnog turizma grada Opatija</p>	<p>2018.</p>	<p>NO: TZ grada Opatije SU: Grad Opatija</p>	<p>Javno financiranje (Proračun TZ Opatije)</p>
<p>II.5.KB Provedba projekta Opatija-grad kulturne i parkovne baštine (veza mjera I.1.D18)</p>	<p>Dugoročno</p>	<p>NO: Grad Opatija, SU: TZ grada Opatije, gospodarski subjekti (privatni investitori)</p>	<p>Javno financiranje uz pomoć sredstava EU</p>
<p>II.5.KC Unaprijediti programe u kulturi na području grada Opatije te zajedničkim konceptom i koordinacijom razviti mrežu kulturne ponude i njenu prepoznatljivost u okruženju + mjere: II.5.D i II.5.E</p>	<p>(2016.) – 2020.</p>	<p>NO: svi nositelji programskih rješenja u kulturi</p>	<p>Javno i privatno financiranje</p>
<p>II.5.KD Specijalizacija kulturne ponude i unaprjeđenje postojećih događanja (FEN, Carski grad, RetrOpatija, glazbena događanja...) + mjere: II.5.D i II.5.E</p>	<p>(2016.) – 2020.</p>	<p>NO: Festival Opatija, TZ Opatija SU: gospodarski subjekti, udruge, samostalni umjetnici koji sudjeluju u stvaranju kulturne ponude</p>	<p>Javno financiranje (TZ Opatija, Grad Opatija), privatno financiranje</p>
	<p>(2016.) – 2020.</p>	<p>NO: Grad Opatija,</p>	<p>Javno (TZ Opatija, Grad</p>

II.5. KE Uključivanje u projekt Rijeka – Europska prijestolnica kulture 2020.		<i>turistička zajednica, Festival Opatija, Hrvatski muzej turizma, gospodarski subjekti, udruge koji sudjeluju u stvaranju kulturne ponude</i>	Opatija, Hrvatski muzej turizma, Festival Opatija) i privatno financiranje
II.5. KF Turistička signalizacija kulturno- povijesne baštine grada Opatije	(2016.) – 2020.	<i>NO: Grad Opatija SU: TZ Opatija</i>	Javno financiranje (Grad Opatija, TZ Opatija)
II.5.KG Uključivanje (zaštita i interpretacija) povijesnog naslijeđa u kulturnu ponudu	(2016.) – 2020.	<i>NO: TZ Opatija SU: poslovni subjekti, udruge, zainteresirani pojedinci za očuvanje baštine</i>	Javno financiranje pomoć sredstava EU
II.5.KH Podizanje kvalitete eno- gastronomске ponude te jačanje uključenosti u projekte Kvarner- <i>gourmet</i> i Kvarner- <i>food</i> i uključivanje ugostiteljskih objekata u postojeće manifestacije te stvaranje novih prepoznatljivih gastro manifestacija	(2016.) – 2020.	<i>NO: TZ Opatija, ugostiteljski objekti</i>	Javno i privatno financiranje
PROJEKTI	VREMENSKI OKVIR	NOSITELJI (NO) – KLJUČNA ODGOVORNOST I SURADNICI (SU)	FINANCIRANJE
II.5.K1 Revitalizacija rasadnika u Parku Angiolina – interpretacijski centar (info punkt)- (veza mjera III.7.G8)	Dugoročno	<i>NO: Grad Opatija SU: TZ Opatija</i>	Javno financiranje
II.5.K2 Poboljšati koordiniranost između nositelja različitih kulturnih programa i događanja u vremenskom i tematskom smislu te unaprijediti postojeće događaje	(2016.) – 2020.	<i>NO: TZ Opatija SU: Festival Opatija, Festival Kvarner, Hrvatski muzej turizma, poslovni subjekti (hoteli i dr.), udruge i drugi nositelji kulturnih programa</i>	Javno financiranje (TZ Opatija)
II.5.K3 Unaprijediti korištenje ICT tehnologije u promociji i prodaji kulturnih turističkih proizvoda	(2016.) – 2020.	<i>NO: TZ Opatija</i>	Javno financiranje (TZ Opatija)
II.5.K4 Organizacija programa klasične i druge glazbe s obzirom na bogatu povijest glazbe u Opatiji	Dugoročno	<i>NO: Festival Opatija SU: TZ Opatije, Festival Kvarner</i>	Javno financiranje
II.5.K5 Sudjelovanje u programu Lungomare/Coast Lines – EPK Rijeka – 2020.	2016. – 2020.	<i>NO: Hrvatski muzej turizma</i>	Javno financiranje uz pomoć sredstava EU-a
II.5.K6 Uključivanje tradicijskih barki u turističkoj ponudi (Ika) – obnova i zaštita (tradicija barkajola)	(2016.) – 2020.	<i>NO: TZ Opatije, udruge za očuvanje pomorske i ribarske tradicije</i>	Javno financiranje uz pomoć sredstava EU-a
II.5.K7 Uključivanje eno-gastronomске	(2016.) – 2020.	<i>NO: ugostiteljski objekti SU: TZ Opatija</i>	Javno i privatno financiranje

ponude u mega događaje destinacije
te stvaranje novih gastro događaja uz
učesće prepoznatljivih imena
domaće i strane gastronomije

STRATEŠKI PRIORITET 7 – POTICATI REALIZACIJU KAPITALNIH INFRASTRUKTURNIH PROJEKATA

TEMELJI SE NA STRATEŠKOM CILJU III. – Visoka kvaliteta života stanovništva i dobri uvjeti rada zaposlenika

MJERA III. 7. G : REALIZIRATI PROJEKTE USMJERENE NA PODIZANJE RAZINE KULTURNO-TURISTIČKE PONUDE

CILJ MJERE	<p><i>Realizirati nekoliko atraktivnih projekata koji će podignuti razinu kulturne i turističke ponude poput projekata Kulturnog doma, kao i natkrivanja ljetne pozornice, te rješavanje šireg akvatorija opatijske luke u funkciji prometne, turističke i kulturne ponude i novostvorene vrijednosti. Isto tako konsolidirati prostor u samom srcu grada (Slatina, Lido, Angelina) izgradnjom sadržaja društvene, turističke i druge prihvatljive namjene.</i></p>
OPIS MJERE	<p>Važno je ovdje istaći ciljeve zapisane u Programsko prostornoj studiji kupališta Slatina i idejnim rješenjima kupališta Slatina, Anđelina – Lido (Programsko-prostorna studija kupališta Slatina; Idejna rješenja kupališta Slatina i Anđelina– Lido, Grad Opatija, Upravni odjel za prostorno uređenje) zbog njihove aktualnosti, a koje se odnose na sljedeće:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Podići značaj područja Slatina za grad i značaj u širem kontekstu, gdje Slatina postaje glavni gradski trg izgradnjom sadržaja društvene (javne), turističke i druge prihvatljive namjene. • Omogućiti svim građanima da kvalitetno i intenzivno koriste prostor 24 sata kroz sva godišnja doba. • Težiti optimalnom rješenju za obnovu kupališta Slatina, tako da Slatina postane novo mjesto susreta, centralno mjesto Opatije. <p>Osim Kulturnog doma i natkrivanja ljetne pozornice, koja razmišljanja i ideje već duže vrijeme egzistiraju i imaju svoje duboko opravdanje, budući da predstavljaju ključnu pretpostavku za organizaciju kulturnih sadržaja tijekom cijele godine. Daljnji važan segment nove vrijednosti Opatije je rješavanje šireg akvatorija opatijske luke.</p>

AKCIJE	VREMENSKI OKVIR	NOSITELJI (NO) – KLJUČNA ODGOVORNOST I SURADNICI (SU)	FINANCIRANJE
III.7.GA Stvaranje uvjeta za manifestacije i događaje u kulturi te obogaćivanje kulturne ponude (veza MJERA I.1.D18)	Dugoročno	NO: Grad Opatija, privredni subjekti	Javno i privatno uz pomoć sredstava EU,

PROJEKTI	VREMENSKI OKVIR	NOSITELJI (NO) – KLJUČNA ODGOVORNOST I SURADNICI (SU)	FINANCIRANJE
III.7.G1 Dovršetak izgradnje Kulturnog doma Opatija	(2016.) – 2017.	NO: Grad Opatija	Javno financiranje

III.7.G2 Ljetna pozornica Opatija – rekonstrukcija i natkrivanje	Dugoročno	NO: Grad Opatija	Javno financiranje uz pomoć sredstava EU
---	-----------	------------------	--

III.7.G3 Izvedbeni projekt natkrivanja ljetne pozornice	2018.	<i>NO: Grad Opatija</i>	Javno financiranje (Proračun Grada)
III.7.G4 Uređenje Mandrača i trga u Voloskom	2017.	<i>NO: Grad Opatija</i>	Javno financiranje
III.7.G5 Uređenje pojasa obalnog šetališta - Lungomare	Dugoročno	<i>NO: Grad Opatija</i>	Javno financiranje uz pomoć sredstava EU
III.7.G6 Uređenje pješačke komunikacije i stubišta, šetalište Obnova šetališta Carmen Sylve Pješačke komunikacije i stubišta	Dugoročno	<i>NO: Grad Opatija</i>	Javno financiranje
III.7.G7 Amerikanski vrtovi rekonstrukcija vrtova i revitalizacija botaničke zbirke	Dugoročno	<i>NO: Grad Opatija, Parkovi d. o. o. Opatija SU: TZ Opatija, gospodarski subjekti (privatni investitori)</i>	Javno financiranje (Grad Opatija i Parkovi d. o. o.) uz pomoć sredstava EU
III.7.G8 Pristupna komunikacija Amerikanskim vrtovima	(2016.) – 2017.	<i>NO: Grad Opatija</i>	Javno financiranje
III.7.G9 Unaprijediti kulturno- turističku ponudu Crkva s parkom Sv. Jakov - Crkva sv. Jakov - Park Sv. Jakov - Umjetnički paviljon „Juraj Šporer“ (veza Mjera I.1.D18)	Dugoročno	<i>NO: Grad Opatija, SU: TZ Opatija, gospodarski subjekti (privatni investitori)</i>	Javno financiranje uz pomoć sredstava EU
III.7.G10 Unaprijediti kulturno- turističku ponudu Vila Angiolina s perivojem Vila Angiolina Perivoj Angiolina	Dugoročno	<i>NO: Grad Opatija, SU: TZ Opatija, gospodarski subjekti (privatni investitori)</i>	Javno financiranje pomoć sredstava EU
III.7.G11 Uređenje dekorativne rasvjete Parka Angiolina	(2016.) – 2018.	<i>NO: Grad Opatija</i>	<i>Javno financiranje</i>
III.7.G12 Idejni projekt rasadnika u Parku Angiolina	(2016.)	<i>NO: Grad Opatija</i>	Javno financiranje (Proračun Grada)
III.7.G13 Obnova fontane Slatina (bazen i strojarnica)	2017.	<i>NO: Grad Opatija</i>	<i>Grad Opatija</i>

III.7.G14 Obnova vrijednog drveća	(2016.) – 2020.	NO: Grad Opatija	Grad Opatija
III.7.G15 Glavni projekt izgradnje društvenih prostorija MO Ika	(2016.)	NO: Grad Opatija	Javno financiranje (Proračun Grada)

5.5. Ruralni turizam

Za razvoj zaleđa grada Opatije, odnosno ruralnih naselja i cjelokupnog ruralnog prostora, neophodno je u buduće pridati veću važnost tim područjima i to prvenstveno kroz stvaranje organizacijskih i infrastrukturnih preduvjeta za razvoj ruralnih naselja na području grada Opatije. Stoga su u nastavku definirane akcije i projekti realizacija kojih omogućava ostvarenje nužnih preduvjeta za gospodarski razvoj ruralnog područja grada Opatije, ali i za jačanje ruralnih zajednica i povećanje kvalitete života u ruralnim naseljima.

5.5.1. Polazišta iz Strategije

Ruralni prostor na području grada Opatije obiluje prirodnim atraktivnostima uključujući i Park prirode Učka, ima bogatu resursnu osnovu za razvoj infrastrukture potrebne za sportsko-rekreativni turizam, šume pitomog kestena (maruna) koje imaju tradicijsku vrijednost u prepoznatljivosti ovoga područja kroz lovranski marun, resursnu osnovu za razvoj eko-poljoprivrede, uzgoj tradicijskih sorti voća, povrća i bilja, te s njima povezanim velikim potencijalom za razvoj ruralnog turizma i ruralnog poduzetništva, uz korištenje obnovljivih izvora energije. Ulaganja u ove segmente predstavljaju generator razvoja zaleđa i ključne segmente koji gradu Opatiji u cijelosti mogu omogućiti višestruke pozitivne efekte kroz:

- Zadržavanje stanovništva u ruralnim područjima kroz samozapošljavanje s ciljem zaustavljanja depopulacije i propadanja ruralnih naselja.
- Omogućavanje i poticanje otvaranja novih radnih mjesta kroz bavljenje poljoprivredom s naglaskom na eko poljoprivredu, uzgojem i preradom maruna i drugih tradicijskih sorti, kao i kroz bavljenje turizmom i drugim djelatnostima, kroz poticanje ruralnog poduzetništva i korištenje obnovljivih izvora energije.
- Smanjenje ovisnosti grada Opatije isključivo o turizmu.
- Razvoj ambijentalno usklađenih turističkih smještajnih kapaciteta u ruralnom dijelu i novih sportsko-rekreacijskih sadržaja čime će pridonijeti inovaciji ukupnoga turističkog proizvoda grada Opatije.
- Stvaranje prepoznatljivog identiteta Opatije temeljeno je na:
  - autohtonim proizvodima i proizvođačima, koji njeguju izvornost u proizvodnji proizvoda na tradicionalan način
  - dodjeljivanjem posebnog znaka „Hrvatska autohtona kuhinja“ lokalnim ugostiteljima
  - uključivanje poljoprivrednih i autohtonih proizvoda iz domaće proizvodnje, te eko-proizvoda u gastronomsku ponudu lokalnih restorana i hotela
  - zaštita, obnova i korištenje suhozida (podzidi, terase, međe, kale).

Važnost predloženih mjera, akcija i projekata za zaleđe potrebno je sagledati kroz dodanu vrijednost koju ruralno područje može dati za ukupni turistički proizvod Opatije i multiplikativne efekte za cjelokupno gospodarstvo grada Opatije. Stoga je za realizaciju strateškog prioriteta za razvoj zaleđa, kao i njegovih planiranih mjera, akcija i projekata, od izuzetne važnosti razumjeti da je riječ o čitavom području Opatijske rivijere, pri čemu inicijator u realizaciji aktivnosti za poticanje razvoja zaleđa treba biti Grad Opatija, kao najveća JLS na području Opatijske rivijere. Za uspješnu realizaciju tih aktivnosti nužno je i uključivanje ostalih JLS Opatijske rivijere, svih turističkih zajednica, LAG-a Terra Liburne i ostalih pravnih i fizičkih subjekata. Cilj je ovog strateškog prioriteta stvaranje ne samo jedinstvene prepoznatljivosti na turističkom tržištu već i spoznaja da je tako ambiciozan cilj nemoguće provesti bez sustavnog pristupa Opatijskoj rivijeri kao cjelini, koju karakteriziraju zajedničke prirodne i antropogene značajke gradova Opatije i Kastva, te općina Matulji, Lovran i Mošćenička Draga koji joj pripadaju. Nužno je stvaranje prepoznatljivosti svakog pojedinog područja u sastavu Opatijske rivijere. Jedino u takvom okruženju moguće je postići puni sinergijski učinak i pozitivne efekte razvoja zaleđa za cjelokupno gospodarstvo Opatijske rivijere.

5.5.2. SWOT analiza

Kroz SWOT analizu će se prezentirati rezultati istraživanja kroz radionice, intervjuje i druge oblike prikupljanja podataka od ciljnih stručnjaka i drugih odgovarajućih izvora, relevantnih za tematiku koja se obrađuje.

Slika 10. SWOT analiza razvoja ruralnoga turizma grada Opatije

SNAGE	SLABOSTI
<ul style="list-style-type: none"> • Ambijentalna očuvanost ruralnog prostora • Bogatstvo prirodnim atrakcijama • Park prirode Učka • Šume pitomoga kestena (lovranskoga maruna) koje imaju tradicijsku vrijednost u prepoznatljivosti ovog područja • Resursna osnova za razvoj eko-poljoprivrede • Mogućnosti uzgoja tradicijskih sorti voća, povrća i bilja • Resursna osnova za razvoj za sportsko-rekreativnoga turizma 	<ul style="list-style-type: none"> • Nепрепознатост потенцијала залеђа и не придаванје доволјног значаја руралном подручју • Недоволјна потпора ЈЛС развоју руралног подручја • Недостатак јасне стратегије и акцијског плана развоја руралног подручја • Недоволјно коришћење средстава из ЕУ фондова за рурални развој • Недостатак туристичких смештајних капацитета • Недоволјни спорско-рекреативни садржаји • Неразвијеност еко-полјопривреде • Недоволјна улагања у ревитализацију узгоја и стварање нових наслада аутоhtonих sorti, првенствено шума питомог kestena (lovranskoga maruna) • Непостојање матичњака питомог kestena као основе за стварање нових наслада • Недоволјна стручна подршка локалним подузетницима • Мали број регистrirаних особа уписаних у Уписник полјопривредника као и OPG-a • Мали број манифестација, изложби и фестивала повезаних с аутоhtonим и еко производима • Promocija локалних аутоhtonих sorti и производа, те sorti и производа из еколошког узгоја

PRILIKE

- Sustavno djelovanje u cilju stvaranja boljih uvjeta života i rada u ruralnim naseljima
- Mogućnosti za brži gospodarski i turistički razvoj ruralnih područja podrškom Grada Opatije kroz sustav poticajnih mjera
- Stvaranje novih radnih mjesta kroz diversifikaciju djelatnosti i ruralno poduzetništvo
- Efikasnije korištenje sredstava iz EU fondova za ruralni razvoj
- Korištenje mogućnosti za lokalne poduzetnike kroz LAG Terra Liburna
- Meteorološke i eko-informacije korisne za poljoprivrednike, rekreativce, turiste i lokalno stanovništvo
- Stvaranje novog turističkog proizvoda (novi itinerari) i specijalizacija agencija za ruralni turizam
- Sustavno prilagođavanje ruralnog turističkog proizvoda zahtjevima tržišta i globalnim trendovima
- Stvaranje prepoznatljivosti lokalne ugostiteljske i turističke ponude povezane sa ponudom autohtonih i eko-proizvoda
- Novi, inovativni i ambijentalno usklađeni turistički smještajni kapaciteti
- Ponuda raznovrsnih sportsko-rekreativnih sadržaja
- Smanjenje sezonalnosti poslovanja u turizmu
- Stvaranje dodatne vrijednosti ruralnih područja za ukupnu turističku ponudu Grada Opatije
- Umreženost poljoprivrednika sa ugostiteljskim i turističkim objektima
- Lovranski marun kao brend
- Razvoj putova (cesti) maruna i ostalih tematskih putova
- Certifikacija autohtonih proizvoda i njihovi proizvođača, te proizvoda i proizvođača iz ekološkog uzgoja
- Kontinuitet u edukaciji poduzetnika i informiranosti lokalnog stanovništva
- Škole u prirodi

PRIJETNJE

- Depopulacija ruralnih naselja
- Loša kvaliteta života i rada u ruralnim naseljima
- Stagnacija u gospodarskom i turističkom razvoju ruralnog područja i naselja
- Zapuštenost i propadanje prirodnih i antropogenih atraktivnosti zaleđa
- Mogućnost zagađivanja vode za piće i mora zbog nerazvijenoga održivog agro-eko sustava zaleđa

Izvor: Obrada rezultata anketnog istraživanja i radionica.

5.5.3. Akcije i projekti

Predložene akcije i projekti vezani uz ruralni turizam, koji odgovaraju sustavu mjera i ciljeva iz Strategije razvoja Grada Opatije, analizirani su i predloženi temeljem pretpostavke razvoja poljoprivrede i umreženosti turizma s poljoprivredom, koje bi uz ostale djelatnosti definirane Akcijskim planom integralnoga održivog razvoja ruralnoga područja grada Opatije bile ključni generatori razvoja ruralnog prostora i naselja.

U okviru razvoja ruralnoga turizma realizacijom predloženih akcija stvorile bi se mogućnosti za iniciranje razvoja poljoprivredne proizvodnje s naglaskom na eko poljoprivredu i uzgoja autohtonih

sorti kojima bi se zajedno sa razvojem turizma u ruralnim prostorima stvorile nove mogućnosti cjelogodišnjega poslovanja i doprinijelo konkurentnosti turističkoga proizvoda grada Opatije. Naglasak je na povezanosti poljoprivrede i turizma u stvaranju novog turističkog proizvoda, ali treba svakako ostaviti i mogućnost razvoja drugih sadržaja vezanih uz turizam na ruralnom području grada Opatije.

STRATEŠKI PRIORITET II.6. RAZVOJ ZALEĐA TEMELJITI NA PODUZETNIŠTVU, RURALNOM TURIZMU, EKO-POLJOPRIVREDI I UZGOJU AUTOHTONIH (TRADICIONALNIH) SORTI

TEMELJI SE NA STRATEŠKOM CILJU II. – Uspješno gospodarstvo s naglaskom na cjelogodišnji turizam najviše kategorije

MJERA II.6.A2: PLANOVIMA I PROGRAMIMA DIVERSIFICIRATI DJELATNOSTI ZALEĐA KROZ RAZVOJ TURIZMA I NJEGOVO UMREŽAVANJE S POLJOPRIVREDOM, RURALNIM PODUZETNIŠTVOM, TE KORIŠTENJEM OBNOVLJIVIH IZVORA ENERGIJE

CILJ MJERE	<p><i>Cilj ove mjere je da se diversifikacijom djelatnosti zaleđa potakne rast i razvoj ruralnih područja i naselja temeljen na njihovim postojećim potencijalima sa svrhom stvaranja dodatne vrijednosti za područje grada Opatije u cjelini, kao i sinergijskog efekta kroz suradnju s drugim JLS Opatijske rivijere koji bi djelovao u pravcu razvoja cjelokupnog područja zaleđa kojeg pokrivaju i druge JLS.</i></p>
OPIS MJERE	<p>Ruralni prostor na području grada Opatije obiluje prirodnim atraktivnostima uključujući i Park prirode Učka, ima bogatu resursnu osnovu za razvoj infrastrukture potrebne za sport i rekreaciju, šume maruna vezano uz koje je moguće razviti rekreativni turizam s berbom maruna, potencijale za uzgoj ostalih autohtonih (tradicijskih) sorti i eko uzgoj, bogato kulturno nasljeđe, što predstavlja veliki potencijal za razvoj ruralnog turizma i ruralnoga poduzetništva, uz korištenje obnovljivih izvora energije.</p> <p>Stoga bi ruralni turizam grada Opatije umrežen s poljoprivredom trebali karakterizirati:</p> <ul style="list-style-type: none"> • novi i inovativni i ambijentalno usklađeni turistički smještajni kapaciteti (agroturizmi, kušaonice, ruralne kuće za odmor, ruralni obiteljski i edukativni, te difuzni hoteli, ruralni kampovi) • ponuda raznovrsnih sportsko-rekreativnih sadržaja (biciklističke staze i brdski biciklizam, pješačke staze, adrenalinski parkovi, dječji parkovi, <i>paintball</i>, te ponuda za mogućnost jahanja, penjanja, letenja, safarija i ostalih sadržaja sporta i rekreacije) • umreženost proizvođača i prerađivača (poljoprivrednika i proizvođača proizvoda) i ponuđača (turističkih i ugostiteljskih objekata) vidljiva kroz korištenje ekološki uzgojenih namirnica domaće proizvodnje i ekoloških proizvoda, te autohtonih sorti i proizvoda u ponudi lokalnih turističkih i ugostiteljskih objekata • umreženost turističkih smještajnih kapaciteta zaleđa s ostalim nositeljima turističke ponude i drugim dionicima u zaleđu i urbanim središtima na domaćem i međunarodnom nivou • očuvanje prirodnih i antropogenih značajki ruralnog prostora vidljive kroz (1) ponudu autohtonih jela i pića u lokalnim turističkim i ugostiteljskim objektima (2) ponudu kulturnih i zabavnih programa u turističke svrhe i (3) bogatstvo biljnog i životinjskog svijeta • stvaranje novoga turističkog proizvoda (novi itinerari koji povezuju autohtonu gastronomsku ponudu, te prirodne i kulturne atraktivnosti zaleđa i okolice; geografski itinerari – Kvarner, Jadranski otoci i dr.; tematski itinerari – Frankopani i glagoljaška baština Kvarnera; vina i gastronomija i sl.; izleti – obilasci PP Učka, lokalno kulinarsko i sl.) • usklađenost ponude u ruralnom turizmu grada Opatije s ponudom ostalih mjesta Opatijske rivijere • međusobna povezanost TZ-a Opatijske rivijere i ostalih dionika u promociji ruralnog turizma.

AKCIJE

VREMENSKI OKVIR

NOSITELJI (NO) – KLJUČNA
ODGOVORNOST I SURADNICI (SU)

FINANCIRANJE

II.6. A2A Izgradnja novih i rekonstrukcija postojećih turističkih smještajnih kapaciteta (inovativni i ambijentalno usklađeni)	2017. (Dugoročno)	NO: <i>Privatni investitori</i> SU: <i>Grad Opatija (Odjel za urbanizam) i LAG Terra Liburna</i>	Grad Opatija – poticaji (jednokratna potpora) i privatni investitori uz pomoć sredstava EU-a
II 6. A2B Ponuda novih sportsko- rekreativnih sadržaja	2017. (Dugoročno)	NO: <i>Privatni investitori</i> SU: <i>Grad Opatija (Odjel za urbanizam), LAG Terra Liburna i Park Prirode Učka</i>	Grad Opatija – poticaji (jednokratna potpora), Park prirode Učka i privatni investitori uz pomoć sredstava EU-a
II 6. A2C Umreženost proizvođača i prerađivača (poljoprivrednika i proizvođača proizvoda) i ponuđača (turističkih i ugostiteljskih objekata) vidljiva kroz korištenje namirnica domaće proizvodnje i ekoloških proizvoda, te autohtonih sorti i proizvoda u ponudi lokalnih turističkih i ugostiteljskih objekata	2018. (Dugoročno)	NO: <i>Agro Opatija</i>	Grad Opatija – poticaji (jednokratna potpora), LAG Terra Liburna i privatni investitori uz pomoć sredstava EU-a
II.6.A2D Stvaranje novog turističkog proizvoda (novi itinerari)	2017. – 2018. (Dugoročno)	NO: <i>LAG Terra Liburna i TZ grada Opatije i ostale TZ Opatijske rivijere</i>	Grad Opatija – poticaji (jednokratna potpora) i privatni investitori uz pomoć sredstava EU-a
II.6.A2E Međusobna povezanost TZ-a Opatijske rivijere i ostalih dionika u promociji ruralnog turizma.	2017. (Dugoročno)	NO: <i>Turističke zajednice Opatijske rivijere</i> SU: <i>Privatni investitori</i>	Turističke zajednice Opatijske rivijere i privatni investitori

MJERA II.6.C: Razviti ekološku poljoprivrednu proizvodnju i revitalizirati uzgoj autohtonih (tradicijskih) sorti

CILJ MJERE	<p>Razvojem poljoprivredne proizvodnje i njezinim povezivanjem s ruralnim turizmom želi se ojačati pojedine segmente zaleđa, za koje postoji resursna osnova i koji će omogućiti gospodarski razvoj zaleđa. Razvoj poljoprivrede je potrebno usmjeravati i u pravcu ekološke poljoprivrede. Ekološka poljoprivreda je sustav poljoprivrednoga gospodarenja koja teži etički prihvatljivoj, ekološki čistoj, socijalno pravednoj i gospodarski isplativoj poljoprivrednoj proizvodnji, a to je čini gospodarskom djelatnošću koja se u cijelosti uklapa u paradigmu održivog razvoja. Takvim načinom uzgoja maksimalno se smanjuje uporaba kemijskih umjetnih gnojiva, pesticida i zaštitnih sredstava čime se povećava prirodna otpornost, a primjenjuje se na lokalna područja uvažavajući njihove socioekonomske, geoklimatske i kulturne posebnosti. Razvoj održivog agro-eko sustava ima osobitu važnost za zaleđe kojeg karakterizira propusno krško tlo zbog kojeg postoji opasnost od zagađenja prvenstveno vode za piće i mora, pa predstavlja jedan od ključnih preduvjeta njihove visoke kakvoće. Kroz revitalizaciju uzgoja autohtonih sorti želi se zadržati i unaprijediti prepoznatljivost grada Opatije, ali i čitave Opatijske rivijere kroz ponudu takvih proizvoda.</p>
OPIS MJERE	<p>Uz pokretanje poljoprivredne proizvodnje i njezinog usmjeravanja prema ekološkoj poljoprivredi, potrebno je obnoviti općenito i vrtlarsku i voćarsku proizvodnju i revitalizirati uzgoj autohtonih (tradicijskih) sorti, a što se prvenstveno odnosi na unapređenje i obnovu uzgoja pitomog kestena ili poznatijeg kao <i>lovranski marun</i>.</p> <p>Pitomi kesten (<i>lovranski marun</i>) je svojevrsni brend, po kojemu je prepoznatljivo ne samo područje grada Opatije već i čitave Opatijske rivijere i iz tog razloga ima poseban značaj kao potencijalni resurs za razvoj zaleđa. Uzgoj pitomoga kestena se ne potiče niti ga se koristi u</p>

dovoljnoj mjeri u gastronomiji i promociji kako grada Opatije tako i ostalih gradova i općina Opatijske rivijere. U tom kontekstu grad Opatija, ali i čitava Opatijska rivijera, treba iskoristiti postojeće potencijale za uzgoj pitomog kestena i drugih tradicijskih sorti, te klimatske i pedološke uvjete koji omogućavaju intenzivan uzgoj pitomog kestena kao osnovne ili dopunske djelatnosti uz turizam ruralnoga područja (npr. branje pitomoga kestena za turiste i boravak u prirodi).

Usmjeravanje poljoprivrede prema ekološkoj poljoprivredi imat će za posljedicu ekološki aspekt benefita, ali i ekonomske efekte za pojedine poduzetnike na koje ukazuje nekoliko činjenica: rast potražnje za eko proizvodima i organskom hranom, a posebno organski uzgojenim voćem, potpora ekološkoj poljoprivredi kroz dodjelu bespovratnih sredstava u sklopu nacionalnih, te EU programa i fondova, zaštita ekoloških proizvođača od neobjavljene konkurencije proizvođača konvencionalnih proizvoda, certificiranje ekoloških proizvoda, te postojanje nacionalnog Akcijskog plana ekološke poljoprivrede.

Za poticanje razvoja poljoprivrede i usmjeravanja u pravcu eko poljoprivrede, te uzgoja autohtonih (tradicijskih) sorti potrebno je realizirati sljedeće aktivnosti:

- čišćenje starih i zapuštenih poljoprivrednih terasa, kala i obnavljanje „gromača“, kao osnovnog preduvjeta razvoja poljoprivrede, budući da je zbog napuštanja poljoprivrede veliki dio njih zapušten (Mjera II. 6.B.)
- u suradnji s Agencijom za poljoprivredno zemljište raspolagati informacijama o raspoloživim poljoprivrednim površinama u vlasništvu države na području grada Opatije raspoloživih za zakup kao i površina i zakupu (Mjera II. 6.A.1)
- sufinancirati poljoprivrednu proizvodnju s naglaskom na eko poljoprivredi, te revitalizaciju, proširenje uzgoja i preradu autohtonih (tradicijskih) sorti temeljem kriterija o ostvarivanju poticaja za ruralni razvoj na području grada Opatije (Mjera II. 6.A.1)
- osigurati stručnu osobu (agronom, tehnolog) koja će biti angažirana sa strane LAG-a Terra Liburna i pružati potrebnu stručnu pomoć poduzetnicima i udrugama vezano uz ekološki uzgoj i uzgoj autohtonih sorti
- izgraditi sustav meteoroloških baznih stanica, koje će pružiti neophodne informacije poljoprivrednicima ali i turistima i rekreativcima (Mjera II. 6.A.1)
- mogućnost zakupa državnog ili gradskog zemljišta za stvaranje matičnjaka pitomoga kestena
- stvaranje matičnjaka pitomog kestena i to prvenstveno domaće populacije u cilju dobivanja kvalitetnih plemki potrebnih za cijepljenje, kako bi se sačuvala autohtonost i postojeći brend pitomog kestena (*lovranskog maruna*)
- proizvodnja sadnica autohtonih (tradicijskih) sorti voća, povrća i bilja, osobito pitomog kestena i sadnica iz ekološkog uzgoja
- provođenje mjera zaštite u postojećim šumama pitomog kestena
- (sanitarna sječa, tretiranje protiv štetnika, dohranjivanje pitomog kestena i dr.)
- podizanje trajnih nasada autohtonih (tradicijskih) sorti, osobito maruna i sorti za ekološki uzgoj
- razvoj putova (cesti) maruna i drugih tematskih putova po uzoru na primjere dobre prakse u Europi (npr. Lugano u Švicarskoj)
- uzgoj u plastenicima i staklenicima s naglaskom na ekološki uzgoj
- certifikaciju autohtonih (tradicijskih) proizvoda i proizvođača (Mjera II. 6.D), te proizvoda i proizvođača iz ekološkoga uzgoja
- povezivanje sredstava za ruralni razvoj s lokalnim udrugama za ekološki uzgoj i uzgoj autohtonih (tradicijskih) sorti koje bi uz poduzetnike bile ključni realizatori navedenih aktivnosti i nositelji novih projekata
- kontinuitet u edukaciji poduzetnika i informiranju lokalnoga stanovništva kroz organiziranje radionica o ekološkom uzgoju i uzgoju autohtonih (tradicijskih) sorti, te njihovoj preradi i mogućnostima upotrebe u proizvodnji
- organiziranje sajmova proizvođača autohtonih (tradicijskih) sorti i sorti iz eko uzgoja;
- razvoj mreže između uzgajivača, prerađivača i ponuđača autohtonih (tradicijskih) sorti i sorti iz eko uzgoja (Mjera II. 6. E)
- udruživanje poljoprivrednih proizvođača (Mjera II. 6.E)
- uključivanje lokalnih autohtonih sorti i sorti iz eko uzgoja u lokalnu gastronomsku ponudu (Mjera II. 6. F)
- povećati broj manifestacija, izložbi i festivala povezanih s autohtonim i eko proizvodima
- promocija lokalnih autohtonih sorti i proizvoda, te sorti i proizvoda iz domaćeg i ekološkog uzgoja.

AKCIJE	VREMENSKI OKVIR	NOSITELJI (NO) – KLJUČNA ODGOVORNOST I SURADNICI (SU)	FINANCIRANJE
II.6.CA Čišćenje starih i zapuštenih poljoprivrednih terasa, kala i obnavljanje „gromača“, kao osnovnog preduvjeta razvoja poljoprivrede, budući da je zbog napuštanja poljoprivrede veliki dio njih zapušten	2018. – 2019. (Dugoročno)	NO: LAG Terra Liburna	Program ruralnog razvoja RH, PGŽ-a, LAG-a Terra Liburna
II.6.CB Osigurati stručnu osobu (agronom, tehnolog) koja će biti angažirana sa strane LAG-a Terra Liburna i pružati potrebnu stručnu pomoć poduzetnicima i udrugama vezano uz poljoprivredu i ekološki uzgoj, te uzgoj autohtonih sorti	2017. (Dugoročno)	NO: LAG Terra Liburna	Javno financiranje (Proračun LAG-a Terra Liburna)
II.6.CC Mogućnost zakupa državnog ili gradskog zemljišta za stvaranje matičnjaka pitomoga kestena	2018. (Dugoročno)	NO: Ministarstvo poljoprivrede, SU: privatni poduzetnici	Javno-privatno (Grad Opatija - poticaji i privatni investitori uz pomoć sredstava EU-a)
II.6.CD Stvaranje matičnjaka pitomog kestena (lovranskoga maruna)	2018. (Dugoročno)	NO: Privatni poduzetnici, Udruge	Javno-privatno (Grad Opatija - poticaji i privatni investitori uz pomoć sredstava EU-a)
II.6.CE Proizvodnja sadnica autohtonih (tradicijskih) sorti voća, povrća i bilja, osobito pitomoga kestena i sadnica iz ekološkoga uzgoja	Dugoročno	NO: Privatni poduzetnici	Javno-privatno (Grad Opatija – poticaji i privatni investitori uz pomoć sredstava EU-a)
II.6.CF Provođenje mjera zaštite u postojećim šumama pitomoga kestena (sanitarna sječa, tretiranje protiv štetnika, dohranjivanje pitomog kestena i dr.)	2017. (Dugoročno)	NO: Udruge, privatni poduzetnici, Grad Opatija	Javno-privatno (Grad Opatija – poticaji i privatni investitori uz pomoć sredstava EU-a)
II.6.CG Podizanje trajnih nasada autohtonih (tradicionalnih) sorti, osobito maruna i sorti za ekološki uzgoj	Dugoročno	NO: Privatni poduzetnici, Grad Opatija	Javno-privatno (Grad Opatija – poticaji i privatni investitori uz pomoć sredstava EU-a)
II.6.CH Razvoj putova (cesti) maruna i drugih tematskih putova po uzoru na primjere dobre prakse u Europi (npr. Lugano u Švicarskoj)	2017. – 2018. (Dugoročno)	NO: LAG Terra Liburna, TZ grada Opatije SU: Udruge, privatni poduzetnici	Javno financiranje (Proračun TZ grada Opatije), LAG-a Terra Liburna, Program ruralnoga razvoja

II.6.CI Uzgoj u plastenicima i staklenicima s naglaskom na ekološki uzgoj	Dugoročno	NO: <i>Privatni poduzetnici</i>	Javno-privatno (Grad Opatija – poticaji i privatni investitori uz pomoć sredstava EU-a)
II.6.CJ Povezivanje sredstava za ruralni razvoj s lokalnim udrugama za ekološki uzgoj i uzgoj autohtonih (tradicijskih) sorti koje bi uz poduzetnike bile ključni realizatori navedenih aktivnosti i nositelji novih projekata	Dugoročno	NO: <i>Privatni poduzetnici, udruge</i>	Privatni investitori
II.6.CK Kontinuitet u edukaciji poduzetnika i informiranju lokalnog stanovništva kroz organiziranje radionica o ekološkom uzgoju i uzgoju autohtonih (tradicijskih) sorti, te njihovoj preradi i mogućnostima upotrebe u proizvodnji	Dugoročno	NO: <i>LAG Terra Liburna</i> SU: <i>Udruge, obrazovne institucije</i>	Javno financiranje (proračun LAG-a Terra Liburna)
II.6.CL Promocija lokalnih autohtonih sorti i proizvoda, te poljoprivrednih proizvoda iz domaćeg i ekološkog uzgoja	2017. – 2018. (Dugoročno)	NO: <i>Privatni poduzetnici</i> SU: <i>Udruge, LAG Terra Liburna, TZ grada Opatije</i>	Privatni investitori, LAG Terra Liburna, TZ grada Opatije

MJERA II. 6. D) - Ustrojiti i promovirati oznaku izvornosti i kvalitete za autohtone (tradicijske) proizvode i proizvođače

CILJ MJERE	<i>Cilj mjere je da se dodjeljivanjem oznake autohtonim (tradicijskim) proizvodima i proizvođačima, zaštite ti proizvodi i da se unaprijedi njihova prepoznatljivost na tržištu, a čime bi se stvorila dodana vrijednost i prepoznatljivost i za Opatiju, kao područje kojem ti proizvodi pripadaju. Ova mjera temelji se na strateškim ciljevima/prioritetima i dokumentima nacionalne, regionalne i lokalne razine, gdje se ruralni razvoj ističe kao jedan od ključnih strateških ciljeva/prioriteta i čiji se razvoj potiče kroz veliki broj mjera. Ruralni prostor i ruralna naselja imaju svoje specifične karakteristike i probleme u odnosu na ruralna naselja i jedinstvene potencijale koji trebaju predstavljati osnovu u definiranju smjernica razvoja ruralnog prostora i ruralnih naselja.</i>
OPIS MJERE	Područje Opatijske rivijere, kojoj pripadaju gradovi Opatija i Kastav, te Općine Matulji, Lovran i Mošćenička Draga, je zbog svojih prirodnih i antropogenih značajki potrebno promatrati kao jedinstvenu cjelinu. Razvojno-marketinški plan turizma Opatijske rivijere, predloženom vizijom Opatijsku rivijeru pozicionira kao izvornu mediteransku destinaciju koja nudi sofisticiran i ekskluzivan turistički proizvod, njeguje gostoprimstvo, autentičan izgled i prostornu jedinstvenost. Inicijator u stvaranju oznake izvornosti može biti Grad Opatija, ali je nužno i uključivanje ostalih JLS Opatijske rivijere s ciljem stvaranja njezine jedinstvene prepoznatljivosti na turističkom tržištu. Udruga Lovranski marun izradila je „markicu“, po narudžbi Primorsko-goranske županije, koja se dodjeljuje proizvođačima i prerađivačima pitomog kestena, odnosno lovranskog maruna. „Markica“ je tijekom listopada 2014. godine bila prezentirana javnosti. Stvaranje „markice“ za lovranski marun ima višestruke pozitivne efekte: 1) doprinos zaštiti tržišta pitomog kestena (lovranskog maruna) od sve većeg uvoza stranih i manje vrijednih sorti, a koje direktno ugrožavaju vrijednost lovranskog maruna; 2) bolja prepoznatljivost pitomog kestena (lovranskog maruna) i njegovih proizvođača na tržištu; 3) bolja prepoznatljivost Opatije, ali i čitave Opatijske rivijere kao područja na kojem se pitomi

	<p>kesten (lovranski marun) uzgaja.</p> <p>Obzirom na činjenicu da je pitomi kesten (<i>lovranski marun</i>) vezan za ovo područje, uz što se nadovezuju i njegova kvaliteta i svojstva, odnosno njegove posebnosti predlaže se da se za njega pokrene inicijativa (npr. Udruga Lovranski marun koja je već osmislila prema zahtjevu PGŽ markicu za lovranski marun) i istraže mogućnosti uz podršku Grada Opatije za dobivanje oznake izvornosti za lovranski marun. U Hrvatskoj je, prema regulativi koja regulira područje oznaka izvornosti i oznaka zemljopisnog porijekla, ukupno zaštićeno 12 proizvoda.</p>
--	---

AKCIJE	VREMENSKI OKVIR	NOSITELJI (NO) – KLJUČNA ODGOVORNOST I SURADNICI (SU)	FINANCIRANJE
II.6.DA Istražiti mogućnosti za dobivanje oznake izvornosti za lovranski marun	2017.	NO: Grad Opatija i Udruga Lovranski marun	Javno financiranje (Proračun Grada Opatije), PGŽ, sredstava EU

MJERA II. 6. E) - Izgraditi mrežu uzgajivača, prerađivača i ponuđača autohtonih (tradicijskih) sorti i proizvoda, te sorti i proizvoda iz eko-uzgoja

CILJ MJERE	<i>Cilj ove mjere je unaprijediti i stvoriti nove mogućnosti prodaje lokalnih proizvoda.</i>
OPIS MJERE	<p>Proizvodnja poljoprivrednih proizvoda u zaleđu usmjerenih na tržište danas je vrlo mala, u većinskom dijelu većinom se proizvodi za vlastite potrebe. Međutim i tako skromna proizvodnja susreće se s problemom u plasmanu proizvoda na tržište. Budući da je poljoprivreda jedan od ključnih generatora razvoja zaleđa, paralelno sa planiranjem razvoja uzgoja autohtonih sorti te sorti iz ekološkog uzgoja, njihove prerade i proizvodnje proizvoda, potrebno je planirati i razviti mogućnosti za plasiranje proizvedenih poljoprivrednih i ostalih proizvoda na tržište. U tom kontekstu potrebno je realizirati sljedeće aktivnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Postavljanje tipiziranih trgovina s info punktom sa strane LAG-a u dogovoru s Gradom Opatija i urbanistima, na kojima bi se jednom ili više puta tjedno nudili prioritarno proizvodi poljoprivrednih proizvođača s područja grada Opatije, ali i ostalih proizvođača s područja LAG-a, s ciljem omogućavanja direktne prodaje kupcima. • Korištenje postavljenih tipiziranih punktova za promotivne aktivnosti LAG-a s ciljem približavanja autohtonih i ekoloških proizvoda lokalnom stanovništvu. • Pokretanje maloprodajne trgovine s lokalnim proizvodima u suradnji s LAG-om. • Udruživanje poljoprivrednih proizvođača u ciljanoj proizvodnji uz podršku LAG-a (zadruge, udruge, poslovna suradnja i dr.). • Kontinuirana edukacija u vidu radionica i seminara sa strane LAG-a i udruga u koordinaciji s LAG-om. • Održavanje sajмова poljoprivrednih proizvođača. • Razvoj prodajno-opkrbne platforme u suradnji s LAG-om koja će se baviti ugovaranjem, savjetovanjem i dostavom s ciljem osiguravanja otkupa lokalnim proizvođačima i povezivanja s ugostiteljskim sektorom kao njihovim tržištem. • Međusobno povezivanje LAG-a i udruga vezanih uz ekološki uzgoj i uzgoj autohtonih (tradicijjskih sorti), te njihovo povezivanje s ostalim subjektima sa ciljem promocije i inicijativa za nove projektne ideje.

AKCIJE	VREMENSKI OKVIR	NOSITELJI (NO) – KLJUČNA ODGOVORNOST I SURADNICI (SU)	FINANCIRANJE
II.6.EA Postavljanje tipiziranih trgovina s info punktom sa strane LAG-a u dogovoru s Gradom Opatija i urbanistima	2017. (Dugoročno)	NO: LAG Terra Liburna SU: Grad Opatija	LAG Terra Liburna, sredstva EU-a
	2017.	NO: LAG Terra Liburna i	LAG Terra Liburna, udruge,

II.6. EB Korištenje postavljenih tipiziranih punktova za promotivne aktivnosti LAG-a s ciljem približavanja autohtonih i ekoloških proizvoda lokalnom stanovništvu	(Dugoročno)	<i>privatni poduzetnici SU: Udruge</i>	privatni investitori, sredstva EU-a
II.6. EC Pokretanje maloprodajne trgovine s lokalnim proizvodima u suradnji s LAG-om	2018. (Dugoročno)	<i>NO: LAG Terra Liburna i privatni poduzetnici</i>	LAG TERRA LIBURNA, Privatni investitori, sredstva EU-a
II.6. ED Udruživanje poljoprivrednih proizvođača u ciljanoj proizvodnji uz podršku LAG-a (zadruge, udruge, poslovna suradnja i dr.)	Dugoročno	<i>NO: LAG Terra Liburna SU: Udruge i privatni poduzetnici</i>	LAG Terra Liburna, privatni poduzetnici i sredstva EU-a
II.6. EE Kontinuirana edukacija poduzetnika u vidu radionica i seminara sa strane LAG-a i udruga u koordinaciji s LAG-om	Dugoročno	<i>NO: LAG Terra Liburna i udruge</i>	LAG Terra Liburna, privatni poduzetnici i sredstva EU-a
II.6. EF Održavanje sajмова poljoprivrednih proizvođača	Dugoročno	<i>NO: LAG Terra Liburna, udruge i privatni poduzetnici</i>	LAG Terra Liburna, udruge, privatni investitori i sredstva EU-a
II.6. EG Razvoj prodajno-opkrbne platforme u suradnji s LAG-om koja će se baviti ugovaranjem, savjetovanjem i dostavom s ciljem osiguravanja otkupa lokalnim proizvođačima i povezivanja s ugostiteljskim sektorom kao njihovim tržištem	2018. – 2019. (Dugoročno)	<i>NO: LAG Terra Liburna</i>	LAG Terra Liburna, privatni investitori i sredstva EU-a
II.6. EH Međusobno povezivanje LAG-a i udruga vezanih uz ekološki uzgoj i uzgoj autohtonih (tradicijskih sorti), te njihovo povezivanje s ostalim subjektima s ciljem promocije i inicijativa za nove projektne ideje	Dugoročno	<i>NO: LAG Terra Liburna, Udruge</i>	LAG Terra Liburna, Udruge i privatni investitori i sredstva EU-a

MJERA II. 6. F) - Oblikovati i promovirati gastronomsku ponudu autohtonih jela i pića

CILJ MJERE

Gastronomska ponuda temeljena na ponudi lokalnih specijaliteta jedan je od bitnih segmenata u očuvanju lokalne kulture i običaja i stvaranju diferenciranoga turističkog proizvoda, što je i osnovni cilj ove mjere.

OPIS MJERE

Suvremeno turističko tržište karakterizira jaka konkurencija među turističkim destinacijama, te

se iz tog razloga sve više stavlja na naglasak na jedinstvenost i originalnost ponude čime turistička destinacija može stvoriti konkurentsku prednost, te povećati atraktivnost ponude temeljenu na autentičnosti. Gastronomska ponuda autohtonih jela i pića je jedan od ključnih elemenata na kojima se može temeljiti diferenciranost i dodana vrijednost turističkog proizvoda destinacije.

U tu svrhu osmišljen je projekt brendiranja Hrvatske autohtone kuhinje, kojim se željelo istaknuti važnost gastronomske baštine, potaknuti širenje nacionalne gastronomske ponude, autohtonih menija, te korištenje izvornih domaćih namirnica u cilju njegovanja tradicijske ponude. Posebni znak „Hrvatska autohtona kuhinja“ temelji se na Pravilniku o utvrđivanju posebnog standarda – Hrvatska autohtona kuhinja, čime se omogućio organizirani pristup ugostiteljima u prezentiranju i ponudi autohtonih jela gostima, kao nove dodane vrijednosti njihovoj ponudi. U okviru ove mjere planirane su sljedeće aktivnosti:

- unapređivanje proizvoda, usluga, proizvođača i proizvodnih procesa
- podizanje svijesti o nužnosti autohtonosti u turističkoj ponudi
- poticanje ponude autohtonih jela i pića (Mjera II. 6.B.)
- korištenje namirnica lokalnih proizvođača hrane iz ekološkog uzgoja i tradicijskih sorti u pripremi autohtonih jela, te ponuda autohtonih menija u ugostiteljskim objektima
- dodjeljivanje posebnog znaka „Hrvatska autohtona kuhinja“ lokalnim ugostiteljima.

AKCIJE	VREMENSKI OKVIR	NOSITELJI (NO) – KLJUČNA ODGOVORNOST I SURADNICI (SU)	FINANCIRANJE
II.6.FA Dodjeljivanje posebnog znaka „Hrvatska autohtona kuhinja“ lokalnim ugostiteljima	2017. – 2018. (Dugoročno)	NO: Grad Opatije i udruge	Grad Opatija i privatni investitori

5.6. Sportsko-rekreacijski turizam

Sukladno tržišnim trendovima, te svojom prisutnošću o odredbama nacionalnih dokumenata i akcijskih planova Ministarstva turizma Republike Hrvatske, u turističkoj destinaciji Opatija, kao i cijelog regiji, nisu dovoljno iskorišteni potencijali za razvoj sportsko-rekreacijske ponude. Navedeno se temelji na provedenim istraživanjima, usmjerenim na ocjenu dostignutog stupnja razvoja i ocjenu relevantnih utjecajnih činitelja, kao i mogućnosti razvoj u razdoblju za koje se ovaj akcijski plan donosi. U razradi ove problematike, slijediti će se primjeri dobre svjetske prakse, te mogućnosti razvoja ovoga turističkog proizvoda, uz uvažavanje stavova stručnjaka i potencijala koje Grad Opatija može ponuditi u priobalju i zaleđu (Park prirode Učka), te kroz suradnju sa destinacijama u okruženju, na način da se aktivno uključuje u velike sportske događaje i druge oblike ponude na regionalnoj i nacionalnoj razini.

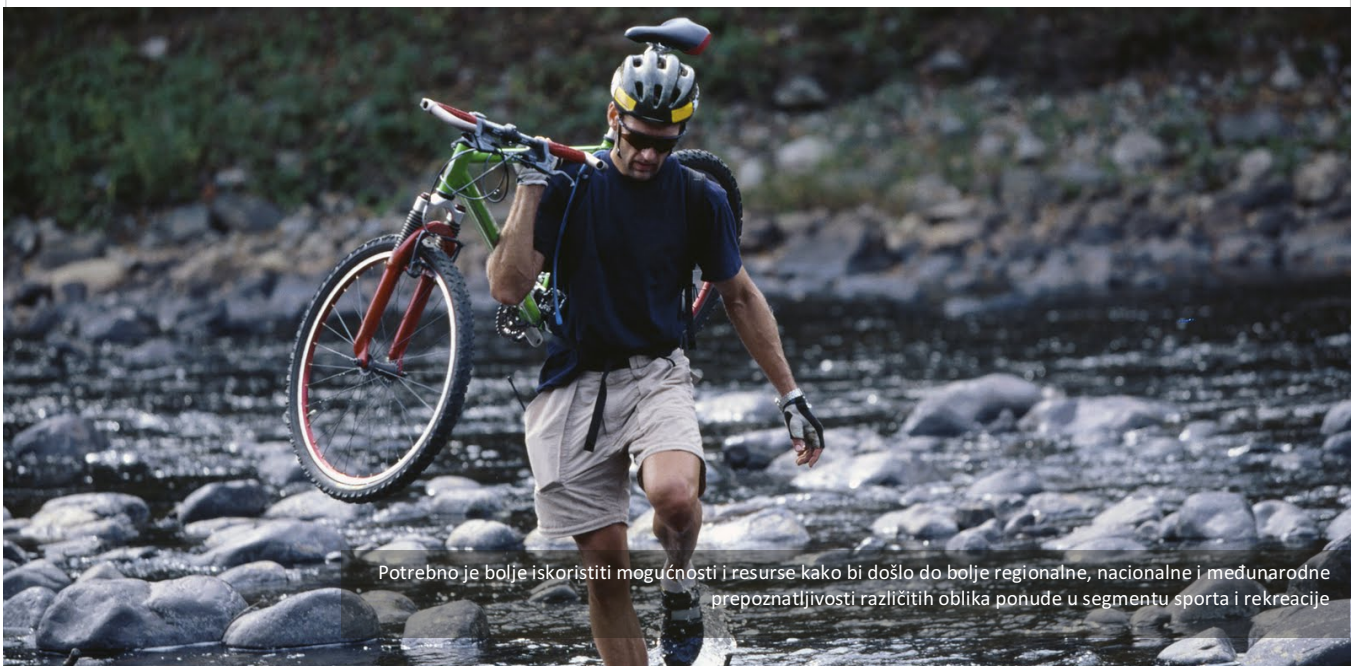
5.6.1. Polazišta iz Strategije

U povijesti Opatije su sport i rekreacija bili usko povezani sa zdravstvenim turizmom, posebno na prijelazu stoljeća, kada je Opatija bila prepoznata kao drugo po rangu kategorizirano lječilište u Europi, a u liječenju se naglasak stavlja na prirodne ljekovite činitelje, s posebnim naglaskom na rekreativne aktivnosti. Naime za potrebe liječenja srčanih bolesnika propisivale su se šetnje i aktivnosti na za to posebno označenim putovima/stazama (zelena, plava, crvena...), čije je vrijeme i intenzitet korištenja bio uvjetovan tipom bolesti i fazi liječenja. Navedeno ukazuje na potrebu da se

navedene i druge rekreacijske aktivnosti, te pozitivna iskustva u organiziranju velikih sportskih priredbi sagledaju u okvirima suvremenih potreba i mogućnosti, a kao temelja za razvoj sportsko-rekreacijskog turizma u Opatiji. Iako Opatija nema velikih prostornih mogućnosti, postoje područja i mogućnosti, po kojima može postati atraktivna i prepoznatljiva kao destinacija ponude sporta i rekreacije, pri čemu treba uvažavati suvremene trendove, resursnu osnovicu i entuzijazam mnogih sportskih udruga i klubova, ali i potrebu za stvaranjem uvjeta za cjelogodišnje poslovanje. Akcije i projekte razvoja sportsko-rekreacijskog turizma treba temeljiti na sinergiji odnosa više strateških ciljeva, strateških prioriteta i mjera. Na način da se poveže potreba za unapređenjem prepoznatljivih selektivnih oblika ponude, a da se iskoriste resursi dostupni na razini turističke destinacije, relevantni za bavljenje sportom i rekreacijom.

5.6.2. SWOT analiza

Za izradu SWOT analize razvoja sportsko-rekreacijskog turizma u gradu Opatija korišteni su podaci prikupljeni tijekom organiziranja radionica na kojima su nazočili nositelji različitih aktivnosti iz domene sporta i rekreacije (Sportski savez Grada Opatija, organizacije, klubovi, ustanove, kreativni pojedinci...). Tijekom radionica diskutirana je dostignuta razina razvoja te ukazano na nedovoljno iskorištene mogućnosti kao i na ograničenja koja treba premostiti kako bi došlo do bolje regionalne, nacionalne i međunarodne prepoznatljivosti različitih oblika ponude u segmentu sporta i rekreacije. Poseban je naglasak stavljen na nedostatak infrastrukturnih pretpostavki i kao i na potrebu višeg stupnja koordiniranosti različitih oblika turističke ponude na razini turističke destinacije, a u stvaranju atraktivnog i tržišno prihvatljivog sportsko-rekreacijskog turističkog proizvoda destinacije, prvenstveno promatrano u kontekstu osiguranja sadržaja za cjelogodišnje poslovanje. Potreban je viši stupanj suradnje sa hotelijerima i ostalim nositeljima turističke ponude, te viši stupanj njihova prilagođavanja zahtjevima korisnika sa ovog specifičnog turističkog tržišta. Kao i u drugim segmentima ponude, nužno je kroz programe cjeloživotnoga učenja osigurati stjecanje interdisciplinarnih znanja kako bi svi sudionici uključeni u ovaj segment turističke ponude posjedovali relevantna znanja iz sporta, rekreacije i turizma.

Potrebno je bolje iskoristiti mogućnosti i resurse kako bi došlo do bolje regionalne, nacionalne i međunarodne prepoznatljivosti različitih oblika ponude u segmentu sporta i rekreacije

Slika 11. SWOT analiza razvoja sportsko-rekreacijskoga turizma u gradu Opatiji

SNAGE

- Sportski savez grada Opatija okuplja 41 članicu, koje aktivno djeluju na različitim područjima sporta i rekreacije, s potencijalima kvalitetne turističke valorizacije
- globalno prepoznata natjecanja europskog i svjetskog ranga u bridžu, dugogodišnja organizacija turnira veTerrana u tenisu, suorganizacija „Tour de Croatia“, „Croatia rely“, te niza ostalih natjecanja, priredbi, škola, kampova...
- mogućnosti sportske dvorane „Marino Cvjetković“ za turističku valorizaciju priredbi u segmentu sporta i rekreacije (mali nogomet, rukomet, košarka, odbojka, borilački sportovi, spektakli ...)
- raspoloživost različitih vrsta i kategorija smještajnih kapaciteta i drugih sadržaja tijekom cijele godine
- značajna podrška turističke zajednice, Grada Opatije i drugih JLS
- uvažavati strateške odrednice iz ranije prihvaćene „Studije razvoja sporta i rekreacije“ (Kineziološki fakultet) u prostornom pozicioniranju i sadržajnom osmišljavanju programa razvoja sporta i rekreacije

SLABOSTI

- Nedorečenost i neusklađenost propisa različitih ministarstava, što ograničava razvoj sportsko-rekreacijskih aktivnosti sukladno potražnji i tržišnim trendovima
- nedostatak zajedničke razvojne politike, nedostatna infrastrukturna opremljenost (bike-staze, pješačke-staze, planinarski-putovi, stijene za penjanje, javni WC-i, planinarski domovi, prenoćišta, informativni materijali, osposobljene vodičke službe...), kao i financijska potpora gospodarstva te drugih izvora (dominira Proračun Grada Opatija)
- nedostatna koordinacija na razini destinacije
- nedovoljno korištenje bespovratnih sredstava EU-a i srodnih fondova
- nedostatak specijaliziranih agencija usmjerenih na plasman „paketa“ usluga aktivnog odmora

PRILIKE

- bolja valorizacija resursne osnovice tradicije organiziranja sportskih priredbi
- bolja koordinacija i zajednički proračun za promociju i realizaciju aktivnosti na razini destinacije
- uspješnija valorizacija mora (vaterpolo, plivanje, ronjenje, podvodni ribolov, udičarenje, jedrenje, surfanje na dasci, potopljeni brodovi, podvodne atrakcije)
- koristeći potencijale rekreativaca i mogućnosti unapređenja i zaštite zdravlja u kreiranju novih programa i aktivnosti
- turistički valorizirati gostovanja i posjete poznatih sportaša, koristeći medije i druge oblike promocije
- aktiviranje zatvorenih objekata i izgradnja novih (npr. vizitor-centar na Poklonu, na vrhu Učke)
- programe aktivnog odmora trebaju postati motiva dolaska u destinaciju
- izgradnjom odgovarajuće infrastrukture (tenis-tereni, golf tereni, olimpijski bazen, aqua-park...) stvoriti uvjete za produženje sezone
- osigurati pretpostavke za valorizaciju potencijala od 180 km biciklističkih staza, mapirati pješačke staze, osigurati mape i vođenje
- poticati škole u prirodi, kampove, edukacijsko-povijesne ture, provoditi druge edukacijske programe
- inicirati dodjelu Velike nagrade Opatije u bridžu, organizirati škole bridža te EU - otvoreno prvenstvo u bridžu
- osigurati tijela koje će pružiti infrastrukturnu potporu organiziranju događanja na razini Grada Opatija

PRIJETNJE

- nedovoljno uvažavanje pravila struke u donošenju i primjeni propisa i standarda kojima se regulira turistička ponuda sporta i rekreacije
- nepotrebno birokratiziranje i pretjerana administracija, umjesto podrške kreativnosti i uvažavanje globalnih trendova i stvarnih potreba ciljnih korisnika
- stagniranje destinacije zbog nerješavanja infrastrukturnih pretpostavki i neuvažavanja resursne osnovice u oblikovanju i turističkoga proizvoda sporta i rekreacije
- nerješavanje problema ponude „na crno“, što dovodi do pada imidža destinacije
- nedostatak politike unapređenja i zaštite okoliša i primjene načela održivog razvoja
- gubitak stečene pozicije i imidža zbog nepravovremenog rješavanja organizacijskih problema, pogotovo onih, za čije rješavanje nisu potrebna značajna sredstva, već viši stupanj koordinacije i podrška zajednice
- zatvaranje u uske granice jedne turističke destinacije, bez koordinacije na razini regije i šire
- nedovoljna nacionalna podrška globalno prepoznatljivim projektima

Izvor: Obrada rezultata anketnoga istraživanja i radionica.

5.6.3. Akcije i projekti

U definiranju projekata i akcija značajnih za razvoj sportsko-rekreacijskoga turizma grada Opatija, treba sagledati dostignuti stupanj razvoj ovog selektivnog oblika turističke ponude na razini Primorsko-goranske županije kao regije i šire, pošto je moguće zadovoljiti potrebe ciljnih korisnika i slijediti tržišne trendove, samo ako se za to osiguraju relevantni prostorni, vremenski i organizacijski uvjeti, koji najčešće prelaze okvire jedne jedinice lokalne samouprave. Problematika je utoliko složenija, što se tržišna valorizacija sporta i rekreacije mora nadovezati na razvoj ove djelatnosti u društvenoj zajednici, što nameće povezivanje ciljeva turističkog razvoja (strateški cilj II) s ciljevima lokalne zajednice (strateški cilj III), čije povezivanje se prezentira u sljedećoj tablici.

STRATEŠKI PRIORITETI KOJE TREBA SLIJEDITI:

- II.5. SUSTAVNO POVEĆAVATI KVALITETU, ATRAKTIVNOST I KONKURENTNOST PONUDE**
III 7. POTICATI REALIZACIJU KAPITALNIH INFRASTRUKTURNIH PROJEKATA
III 8. IZGRADITI GRAD VISOKE DRUŠTVENE ODGOVORNOSTI I SOCIJALNE ODGOVORNOSTI

Ovi se strateški prioriteti temelje na sljedećim strateškim ciljevima

- II) Uspješno gospodarstvo s naglaskom na cjelogodišnji turizam najviše kategorije**
III) Visoka kvaliteta života stanovništva i dobri uvjeti rada zaposlenika

MEĐUOVISNOST MJERA OD UTJECAJA NA RAZVOJ SPORTSKO-REKREACIJSKOGA TURIZMA:

- II.5.A: IZRADITI „AKCIJSKI PLAN RAZVOJA TURIZMA“ S NAGLASKOM NA SELEKTIVNE OBLIKE TURIZMA (u segmentu sportsko - rekreacijskoga turizma)**
- II.5.J: OSIGURATI KVALITETNE SADRŽAJE ZA MLADE (u segmentu sporta i rekreacije)**
- III.7.A: STVORITI UVJETE ZA REALIZACIJU KAPITALNIH OBJEKATA DRUŠTVENE INFRASTRUKTURE (za potrebe sporta i rekreacije, uz mogućnost valorizacije u turizmu)**
- III.8.A: DJECI I MLADIMA OSIGURATI KVALITETNE PROGRAME ZA RAZVOJ I UKLJUČIVANJE U ZAJEDNICU (kroz sport i rekreaciju)**
- III.8.E: UNAPREĐIVATI PROGRAME I SADRŽAJE U KULTURI, SPORTU I REKREACIJI (segment sporta i rekreacije)**
- III.8.G: OSTVARIVANJE SINERGIJSKIH UČINAKA KROZ POVEZIVANJE NA RAZINI OPATIJSKE RIVIJERE (radi zajedničkoga korištenja resursne osnovice za razvoj sporta i rekreacije)**

CIJ (integrirane) MJERE

U okviru Akcijskog plana razvoja turizma definirati sportsko-rekreacijski turizam kao jedan od strateških prioriteta u podizanju konkurentnosti kroz motiviranje ciljnih korisnika na dolazak u turističku destinaciju Opatija, tijekom cijele godine. U tu svrhu je potrebno razraditi i ponuditi atraktivne i inovativne sadržaje u segmentu sporta i rekreacije, prvenstveno za mlađu populaciju gostiju, koji su u ovoj turističkoj destinaciji nedovoljno zastupljeni. U tu svrhu je potrebno osmisliti kvalitetne programe, izgraditi nedostajuće kapitalne objekte, te bolje turistički valorizirati aktivnosti klubova i udruga u segmentu sporta i rekreacije, a kao pretpostavke podizanja konkurentnosti ove destinacije, prvenstveno kroz sinergiju odnosa na razini uže i šire regije.

OPIS (integrirane) MJERE

U realizaciji ove mjere treba uvažiti da turistička destinacija Opatija i njeno okruženje nedovoljno valorizira atraktivnu resursnu osnovicu u ponudi usluga sporta i rekreacije na ciljnom turističkom tržištu (posebno prirodni, krajobrazni potencijali, povijesne priče i zdrav okoliš) i to u kreiranju programa iz segmenta biciklizma, planinarenja, penjanja, ronjenja, trčanja, *trekkinga*, šetnji, kajakarenja i sl., koristeći Park prirode Učka i mogućnosti povezivanja priobalja i zaleđa. Ova je ponuda atraktivna u razdobljima izvan glavne sezone, kada se mogu neograničeno koristiti raspoloživ smještajni kapaciteti (različitih kategorija i lokacija) i sve veća orijentacija na specifične potrebe ove ciljne skupine korisnika. Ne manje značajna je podrška

Grada Opatije i drugih JLS, turističkih zajednica na rivijeri, te zainteresiranih udruga, klubova, organizacija i entuzijasta u promoviranju, organiziranju velikih sportskih priredbi, uz naglasak da često izostaje veće aktiviranje ostalih sudionika turističke ponude na razini destinacije.

Navedeno je utoliko značajnije, kada se zna da na području grada Opatija djeluje veliki broj klubova i udruga (41 članica) okupljenih oko Sportskog saveza Grada Opatije, kojima Grad Opatija pruža značajnu financijsku podršku po transparentnim kriterijima. Značajan poticaj ovim aktivnostima dala je novoizgrađena sportska dvorana „Marino Cvjetković“, čije su prostorne mogućnosti pogodne za održavanje treninga i natjecanja u malom nogometu, rukometu, košarki, odbojki, borilačkim vještinama, no ona pruža i druge mogućnosti održavanja različitih javnih, kulturnih i zabavnih događaja. Za *outdoor* aktivnosti je od velikog značaja kvaliteta djelovanja Planinarskog društva Opatija (proglašeno najboljim između 600 u RH), posebno njihove aktivnosti vezane za očuvanje okoliša, markiraju staza, te pružanju relevantnih informacija za sve strukture korisnika. U tom procesu se prepoznaju problemi koji proizlaze iz nedorečenosti propisa i drugih ograničenja, koja onemogućavaju snažnije uključivanje različitih ciljnih skupina u valorizaciju ove resursne osnovice. Kroz snažnije uključivanje mladih na lokalnoj razini, stvaraju se relevantne pretpostavke za osmišljavanje programa sporta i rekreacije, koji će biti atraktivni za privlačenje turista mlađe životne dobi.

U koncipiranju aktivnosti u segmentu sporta i rekreacije moguće je slijediti pozitivna iskustva stečena organiziranjem EU sveučilišnih sportskih igara, uspješne realizacije priprema profesionalnih sportaša prije velikih natjecanja (reprezentacija), organiziranju sportskih škola, sportskih kampova, a posebno u organiziranju velikih sportskih priredbi, poput višegodišnje organizacije turnira veterana u tenisu, natjecanja europskog i svjetskog ranga u bridžu (7 prvenstava u 6 godina), suorganizaciji biciklističke utrke „*Tour de Croatia*“, uspješne realizacije automobilskih natjecanja „*Croatia rely*“, *auto-moto show*, *oldtimeri* i sl., a s posebnim naglaskom na popularizaciju onih aktivnosti u prirodi, koje mogu biti značajna poveznica sa sadržajem zdravstvenoga turizma. Za uspješnu realizaciju novih mogućnosti potrebna su određena kapitalna ulaganja, među kojima se može izdvojiti potreba izgradnje olimpijskog bazena (aktualni zahtjevi za pripreme sportaša, ali i za potrebe zdravlja), većeg broja tenis terena, golf igrališta, *aqua*-parka, zatvorenih prostora za penjanje te ostalih zatvorenih prostora koji nude sadržaje za razdoblja loših vremenskih uvjeta. U definiranju sadržaja i uvjeta, mogu slijediti rezultati ranijih analiza definiranih Studijom razvoja sporta i rekreacije u turističkoj destinaciji Opatija, koju su izradili stručnjaci Kineziološkog fakulteta (naručitelj je bila bivša Općina Opatija).

Ograničavajući činitelj razvoja su nedvojbeno nedorečeni propisi (neusklađenost propisa ministarstava pomorstva, turizma, gospodarstva, kulture, zaštite okoliša, znanosti obrazovanja i sporta...), ali i nedostatak kooperativnosti nekih subjekata (npr. Hrvatske šume...), čime se ograničavaju mogućnosti osmišljavanja atraktivnih sadržaja, posebno u izgradnji i opremanju *moto-cross* staza, *bike*-staza, pješačkih-staza, planinarskih putova, korištenja stijena za penjanje i sl. Zbog nedovoljno koordinacije na razini destinacije/regije, teško je kreirati „velike sportske događaje“ koji nose značajne koristi, ali je prethodno potrebno osigurati i udružiti značajna sredstva za promociju i operativnu provedbu (sada se prvenstveno koriste sredstva iz Proračuna Grada Opatije). Rješavanje ove problematike je neophodno za brendiranje destinacije prepoznatljive po sadržajima aktivnog odmora. Poput ostalih selektivnih oblika turizma, za uspješan plasman paketa usluga sportsko-rekreacijske ponude potrebne su specijalizirane agencije, a svim sudionicima u lancu vrijednosti, potrebna su interdisciplinarna znanja tj. dobro poznavanje sinergije odnosa koji nastaju kroz specifičnosti valorizacije sporta u turizmu, za što treba osigurati odgovarajuće obrazovne programe (specijalistički studiji i cjeloživotno obrazovanje).

Za pohvalu je sve značajnija orijentacija sudionika turističke ponude na zadovoljenje specifičnih potreba ove ciljne skupine gostiju (npr. usklađivanje sa zahtjevima standarda (*bike-friendly*) uz naglasak da u sustavu provođenja nedostaje izgrađenost sustava kontrole, što znači obveznost provođenja reakreditacije odn. periodičnoga licenciranja jednom stečenog certifikata, kategorije ili pozicije. Navedene i druge aktivnosti na podizanju kvalitete, mogu značajno doprinijeti zadovoljstvu korisnika koji su sudjelovali i motiviranju novih za programe i aktivnosti aktivnog odmora (sport i rekreacija) u cilju produženja sezone i podizanju stupnja iskorištenja kapaciteta. Naglasak mora biti na interakciji djelovanja stručnjaka kroz sinergiju odnosa sporta i turizma, što zahtjeva uvažavanje visoke razine profesionalnosti u oblikovanju, promociji i sadržaja sporta i rekreacije (poštivanje propisa i standarda, kontrola kvalitete, savjeti stručnjaka, briga o okolišu...). Za uspješnu realizaciju velikih sportskih i srodnih događaja, nužno je osigurati financijske i druge pretpostavke kroz aktivnu suradnju različitih sudionika turističke ponude na razini destinacije (sportski klubovi i udruge, smještajni kapaciteti, organizacija na razini destinacije, prateća kulturna i druga događanja...), što nalaže prihvaćanja kriterija za izradu zajedničkog proračuna, objedinjavanje marketinških aktivnosti, te uvažavanja specifičnosti izvođenja na putu jasno definiranog cilja.

ODGOVORNOST I SURADNICI (SU)			
<p>II. 5. JA & III.8. AA Predložiti one sadržaje sporta i rekreacije, koji će biti u skladu sa stvarnim potrebama tržišta, s naglaskom na poticanje sinergije odnosa članova sportskih klubova i udruga s partnerskim organizacijama</p>	(2016.) – 2020. Dugoročno	<p>NO: Sportski savez grada Opatije SU: TZ grada Opatije, Grad Opatija, gospodarstvo i javni sektor</p>	Fond – javno-privatno partnerstvo (fond pri TZ grada Opatije)
<p>III 8. EA Osmišljavati, promovirati i tržišno pozicionirati relevantne „pakete usluga“ atraktivnog i zdravog odmora, u kojima će se naglasak staviti na bolje korištenje raspoložive resursne osnovice i infrastrukturnih mogućnosti, a slijedom potreba koje definiraju suvremeni trendovi i platežno sposobna potražnja (tijekom cijele godine)</p>	(2016.) – 2020. Dugoročno	<p>NO: Gospodarstvo, specijalizirane agencije SU: TZ grada Opatije; Sportski savez grada Opatije</p>	Fond – javno-privatno partnerstvo (fond pri TZ grada Opatije)
<p>III.8.GA Umrežavati sve sudionike uključene u ponudu sadržaja relevantnih za razvoj sporta i rekreacije u destinaciji Opatija i susjednim JLS (Opatijska rivijera) a radi zajedničke promocije, budžetiranja i organiziranja velikih i tržišno prepoznatljivih sportskih priredbi i srodnih događaja</p>	(2016.)-2020.	<p>NO: TZ grada Opatija, Grad Opatija SU: Sportski savez grada Opatija; hotelsko-turističko gospodarstvo, Udruga obrtnika</p>	Fond – javno-privatno partnerstvo pri TZ grada Opatije (sufinanciranje zajedničkih aktivnosti od strane sudionika turističke ponude na razini destinacije)
<p>III 8. GB Brendirati Opatiju kao destinaciju „aktivnog odmora“, a u sklopu zajednički poduzetih akcija na razini „Opatijske rivijere“, turističke destinacije Kvarner (PGŽ), a slijedom postignuća i korištenjem mogućnosti Thalassoterapije Opatija</p>	(2016.) – 2020.	<p>NO: TZ grada Opatija; Grad Opatija; Thalassoterapia Opatija SU: Sportski savez grada Opatija (savjetodavno); gospodarstvo i javni sektor u Gradu Opatiji</p>	Javno-privatno partnerstvo (fond pri TZ grada Opatije)
<p>II 5. AA Razraditi sustav primjene standarde kvalitete onih smještajnih objekata, koji su orijentirani na specifičnu ponudu usluga sporta i rekreacije, što uključuje kontrolu, akreditaciju i periodično licenciranje jednom stečenih pozicija</p>	(2016.) – 2020. (Dugoročno)	<p>NO: Gospodarstvo, TZ grada Opatije SU: Sportski savez grada Opatije, obiteljski smještaj</p>	Sredstava EU-a i srodnih fondova, javna sredstva i sredstva turističkog gospodarstva i vlasnika obiteljskog smještaja
PROJEKTI	VREMENSKI OKVIR	NOSITELJI (NO) – KLJUČNA	FINANCIRANJE

ODGOVORNOST I SURADNICI (SU)			
<p>II. 5. A1 Stvoriti pretpostavke za organiziranje dodjele „Velike nagrade Opatije u <i>bridgeu</i>“, otvaranje škole <i>bridgea</i>, te osigurati uvjete za realizaciju „EU otvorenog prvenstva u <i>bridgeu</i>“ (veliki sportski događaj koji može privući 1500 – 2000 osoba visoke platežne moći)</p>	(2016.) – 2020.	<p>NO: TZ grada Opatije i „Bridge sportski klub Opatija“ SU: Grad Opatija, hotelsko-turističko gospodarstvo, Sportski savez grada Opatije, specijalizirane turističke agencije</p>	Javno-privatno partnerstvo (fond pri „Bridge sportskom klubu Opatija“)
<p>III.7. A1 Izgraditi ili urediti nedostajuće kapitalne objekte, kao temeljnu infrastrukturnu pretpostavku snažnijeg razvoja sportsko-rekreacijskoga turizma, s orijentacijom na cjelogodišnje korištenje</p>	Dugoročno	<p>NO: Grad Opatija i susjedne JLS, privatni investitori SU: TZ grada Opatije, Sportski savez grada Opatije, specijalizirane turističke agencije, PGŽ</p>	Sredstava EU-a i srodnih fondova, javna sredstva i sredstva investitora
<p>III.7. A2 Osigurati infrastrukturne pretpostavke za kvalitetnu realizaciju <i>outdoor</i> aktivnosti (staze za bicikliste, motocikle, pješake, uvjete za penjače), boravak u Parku prirode Učka, te objekte za smještaj i prehranu namjenski prilagoditi turističkoj valorizaciji prema mogućnostima okruženja, te osigurati organizacijske pretpostavke visoke kvalitete usluga (markacija, specifične karte, vodičke službe, promotivni materijali, dostupnost...), s naglaskom na brendiranje specifičnih oblika ponude</p>	(2016.) – 2020. Dugoročno	<p>NO: Grad Opatija, Park prirode Učka, TZ grada Opatije SU: Sportski savez grada Opatije, Poduzetnici, gospodarstvo i javni sektor</p>	Sredstava EU-a i srodnih fondova, Proračun Grada Opatije i TZ grada Opatije, sufinanciranje interesnih skupina iz privatnog sektora
<p>III.7. A3 Izgraditi Centar za posjetitelja („Vizitor centar Poklon“) u cilju bolje informiranosti korisnika i kvalitetnije tržišne valorizacije mogućnosti Parka prirode Učka</p>	(2016.)-2020.	<p>NO: Park prirode Učka SU: Ministarstvo zaštite okoliša i prirode, IŽ, PGŽ, Grad Opatija, Općina Kršan</p>	Sredstava strukturnih fondova EU-a, sredstva fondova za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost, sredstva Parka prirode Učka i partnerskih institucija
<p>III.7.A4 Glavni projekt rekonstrukcije i rekonstrukcija boćarije Opatija (veza Mjera I.1.D)</p>	2017.	NO: Grad Opatija	Javno financiranje (Proračun Grada)
<p>III.8.E1 Idejni, glavni i izvedbeni projekt za nogometno igralište (veza mjera I.1.D10)</p>	2017.-2018.	NO: Grad Opatija	Javno financiranje (Proračun Grada)

5.7. Nautički turizam

Nautički turizam je selektivni oblik turizma koji doprinosi ostvarivanju temeljnih strateški ciljeva „Uspješno gospodarstvo s naglaskom na cjelogodišnji turizam najviše kategorije“. S obzirom na dostupnost nautičkih luka i luka za javni prijevoz grad Opatija raspolaže odgovarajućom resursnom osnovicom koju bi trebalo prilagoditi sve više diversificiranoj potražnji na području nautičkoga turizma. Radi se o obliku turizma koji bi dobrom organizacijom i nadogradnjom mogao doprinijeti povećanju turističke potrošnje i ostvarivanju značajnih učinaka za ukupno gospodarstvo.

5.7.1. Polazišta iz Strategije

Opatija je turistička destinacija s višegodišnjom tradicijom na području nautičkoga turizma. Osmišljavanjem novih događanja i sadržaja u okviru nautičkog turizma, te modernizacijom i osuvremenjivanjem nautičke i ukupne turističke ponude ovaj bi se trend trebao nastaviti i pozitivno odražavati na daljnji rast i poboljšanje turistički pokazatelja destinacije. Akcije i projekte razvoja nautičkoga turizma treba temeljiti na strateškom cilju II (Uspješno gospodarstvo s naglaskom na cjelogodišnje poslovanje najviše kategorije), na strateškom prioritetu 5 (Sustavno povećavati kvalitetu, atraktivnost i konkurentnost ponude), te mjeri II.5.E (Definirati ekonomsku osnovu za cjelogodišnje poslovanje).

5.7.2. SWOT analiza

Za izradu SWOT analize razvoja nautičkoga turizma u gradu Opatiji korišteni su podaci dobiveni na strateškim radionicama u koje su bili uključeni svi dionici turističke ponude grada Opatije iz lokalne jedinice, gospodarstva i sektora nautičkoga turizma. Tijekom radionica analizirana je dostignuta razina ponude (asortiman i kvaliteta ponude i razvojna ograničenja), mogući modeli modernizacije i unapređivanje nautičke ponude, uloga partnerskih institucija za integralni pristup razvoju nautičkoga turizma, temelji brendiranja i veće prepoznatljivosti nautičkog turizma, te podizanje razine informiranosti i kvalitete dostupnih informacija o nautičkom turizmu kroz implementaciju novih informacijskih tehnologija.

Slika 12. SWOT analiza razvoja nautičkoga turizma u gradu Opatiji

SNAGE

- blizina emitivnih tržišta i prometna povezanost koja osigurava nautičarima dostupnost i atraktivnost tijekom cijele godine, te razvoj u skladu sa smjernicama iz Strategije razvoja nautičkog turizma RH (prirodne pretpostavke, biološka raznolikost, ekološki očuvan okoliš, atraktivno podmorje, prirodne zaštićene uvale)
- pomorska tradicija i nautička infrastruktura (opremljene marine, sjedište ACI-marina RH, prirodne uvale) s mogućnostima proširenja kapaciteta
- Kvarnerski akvatorij ima visoki stupanj sigurnosti i zaštite (sigurna destinacija, izgrađen sustav traženja i spašavanja na moru)
- razvijena prateća turistička infrastruktura (smještajni kapaciteti, uslužne djelatnosti i drugi sadržaji)
- kvalitetni kadrovski resursi (stručnost, gostoljubivost, znanje stranih jezika, informiranost)
- očuvan okoliš i briga o okolišu (dostatnost pitke voda, zbrinjavanje otpadnih voda i otpada, korištenje alternativnih izvora energije)

SLABOSTI

- nedostatan kapacitet u lukama nautičkog turizma (nedovoljan broj vezova – posebice za veće jahte)
- neodgovarajuća pravna regulativa i administrativne barijere koje ograničavaju kvalitetan i kreativan razvoj i smanjuju profitabilnost poslovanja (potpuno destimulativna porezna politika nije usklađena s dobrom praksom razvijenih zemalja nautičkog turizma u okruženju)
- neusklađenost radnog vremena institucija koje pružaju prateće usluge (lučke uprave, benzinske postaje na moru, uredi za potporu nautičarima)
- nelojalna konkurencija marinama od strane komunalnih luka i sportskih lučica (niža kvaliteta usluga i cijene)
- neodgovarajuća kategorizacija luka nautičkog turizma, te nedovoljna tematska usmjerenost marina u fazi planiranja, izrade prostorno-planske dokumentacije i orijentacije na ciljnog kupca
- nedostatak aktivnosti na premošćivanju visoke sezonalnosti potražnje
- nedovoljna koordiniranost sudionika turističke ponude na razini destinacije, što stvara dojam izoliranosti gostiju – nautičara, a to rezultira neispunjenim očekivanjima u kontekstu „vrijednost za novac“
- nedostatak informacija o nautičkom turizmu (neusklađenost službene terminologije, manjkavost podataka službene statistike, nedostatak standarda u praćenju i prezentiranju rezultata poslovanja)
- izostanak kontrole i sankcioniranja neodgovarajućeg ponašanja nautičara u segmentu očuvanja i zaštite morskog akvatorija (otpadne vode, čvrsti otpad)
- nedovoljna orijentacija na stjecanje interdisciplinarnih znanja, vještina i kompetencija značajnih za unapređenje razvoja nautičkog turizma s posebnim naglaskom na poznavanje većeg broja stranih jezika i poticanje sinergijskih odnosa u ovom segmentu djelatnosti

PRILIKE

- bolje korištenje i uključenost u prostor jedinstvenog europskog tržišta (blizina razvijenih emitivnih zemalja EU, dobre prometnice, sigurna destinacija, očuvana priroda, atraktivni lokaliteti, turistička infrastruktura)
- agresivnijim marketinškim aktivnostima i koordiniranim djelovanjem usmjeravati ovu ciljnu skupinu gostiju na dolazak u destinaciju (i šire) povodom organiziranja prepoznatljivih događaja (kulturne priredbe, koncerti, karneval, gastronomska događanja, unapređenje zdravlja, veliki sportski događaji)
- osiguranje visoke kvalitete i raznovrsnosti usluga, sukladno specifičnim zahtjevima nautičara (servisiranje i održavanje svih vrsta i kategorija plovila, te prateće usluge)
- poticanje stranih ulaganja uz poštivanje načela održivog razvoja

PRIJETNJE

- eksterni utjecaji koji utječu na preusmjeravanje tokova nautičara prema određenoj destinaciji (rat, kriza, epidemije, elementarne nepogode, klimatske promjene)
- neusklađenost i neprilagođenost propisa i druge regulative u odnosu na stvarne potrebe i mogućnosti prakse, pogotovo ako novi propisi dovode do ugrožavanja dostignute razine nautičkog turizma na globalnom tržištu (neodgovarajuća privatizacija, nekonzistentni regulatorni sustav, nedovoljno stimulativan porezni sustav, konfliktne situacije)
- nedovoljna briga o okolišu u planiranju i realiziranju projekata novih marina i lučica, ali i u njihovom operativnom poslovanju (zagađenje mora, podmorja i okoliša zbog neodgovarajućeg odlaganja otpada), što može dovesti do ugrožavanja komplementarnih gospodarskih aktivnosti i procesa (marikultura), te kvalitete života u okruženju (prirodna resursna osnovica

- uvođenje *online* prijave plovila, plaćanja naknada i statističkog praćenja prometa, a kao pretpostavke bolje kontrole, učinkovitije naplate i višeg stupnja informiranosti svih razina korisnika
- unapređenje i usklađivanje postojećih propisa i normi, kako u segmentu ujednačavanja terminologije, tako i u osiguranju informacija za unapređenje upravljanja u segmentu ponude usluga nautičkog turizma
- sustavno povećavati sigurnost plovidbe i unapređivati promptnost spašavanja na moru
- pozitivnim marketinškim aktivnostima „demistificirati“ negativnu konotaciju značenja vjetera „bura“, kao opasnog činitelja plovidbe na Kvarneru, s ciljem da se njene vrijednosti pretvore u prednost (veliko značenje za uspješno jedrenje u akvatoriju)
- planski i odgovorno povećati broj i strukturu vezova sukladno rastu potražnje, vodeći računa o opterećenju akvatorija i obale (*carring capacity*), te uvjetima i mogućnostima razvoja (broj plovila u čarteru), vodeći računa o očuvanju prirodnih resursa (obale, priobalja, mora) i poštivanju načela održivog razvoja
- sustavno djelovati na poboljšanje informacijske osnovice upravljanja kroz izgradnju jedinstvene baze podataka na razini destinacije i njenog uključivanja na nacionalnu bazu podataka, koja treba uvažavati specifičnosti nautičkog turizma a sve marine je trebaju dosljedno slijediti, radi mogućnosti ocjene vlastite pozicije u odnosu na konkurenciju (prihvaćanje standardiziranog sustava pokazatelja)
- bolje promovirati nautičke mogućnosti i pogodnosti kroz udruženo oglašavanje i zajedničko predstavljanje na sajmovima, izradi promidžbenih materijala a posebno kroz organizirane boravke novinara, partnera i studijskih grupa, te više koristiti Internet kao sredstvo komuniciranja i plasmana kapaciteta i kao medij za *off* i *online* oglašavanje
- stvaranje relevantnih baza podataka na razini destinacije radi cjelovitog informiranja gostiju i ocjene uspješnosti različitih elemenata u strukturi ponude te ulozi nautičkog turizma prateći suvremene trendove i potrebe suvremenih nautičara

za razvoj turizma)

- produbljavati probleme izazvane postojećim sustavom „administriranja“, koji nisu usklađeni sa stvarnim potrebama djelatnosti, koji mogu preusmjeriti nautičare na druge lokacije

Izvor: Obrada rezultata anketnoga istraživanja.

5.7.3. Projekti i akcije

Proces definiranja projekata i akcija usmjerenih prema dinamičnom razvoju nautičkog turizma grada Opatije treba se temeljiti na ukupnom sagledavanju svih ključnih elemenata: raspoloživoj resursnoj osnovici, postojećoj regulativi i pravnim okvirima uvažavajući specifičnosti i zahtjeve tržišta i tržišnih trendova. Projektni zadatak usmjeren je prema cjelokupnom sagledavanju nautičkog turizma kao značajnog oblika turizma za razvoj grada Opatije koji se mora sinergijski razvijati sa svim ostalim elementima turizma, gospodarstva i zajednice, a sve u cilju produljenja sezone i uspostavljanja cjelogodišnjeg poslovanja, ekološki usmjerene proizvodnje, ostvarivanja pozitivnih i rastućih turističkih prihoda što se posljedično pozitivno multiplicira na ukupnu zajednicu i porast blagostanja stanovništva.

STRATEŠKI PRIORITET II.5. SUSTAVNO POVEĆAVATI KVALITETU, ATRAKTIVNOST I KONKURENTNOST PONUDE

TEMELJI SE NA STRATEŠKOM CILJU II. – Uspješno gospodarstvo s naglaskom na cjelogodišnji turizam najviše kategorije

RAZVOJ NAUČIKOGA TURIZMA TREBA TEMELJITI NA INTERRAKCIJI SLJEDEĆIH MJERA:

MJERA II.5.C: STVORITI PROPULZIVNO OKRUŽENJE ZA RAZVOJ PODUZETNIŠTVA

MJERA II.5.D: STVORITI MODEL UPRAVLJANJA TURISTIČKOM DESTINACIJOM

MJERA II.5.E: DEFINIRATI EKONOMSKU OSNOVU ZA CJELOGODIŠNJE POSLOVANJE

CILJ MJERE	<p><i>Unaprijediti nautički turizam u gradu Opatiji proširivanjem postojeće ponude nautičkih vezova, podizanjem razine usluga u lukama nautičkog turizma, te diversifikacijom i proširivanjem turističke ponude namjene nautičarima. I u ovom primjeru selektivnoga turizma radi se o razvijanju turističke nadogradnje, temeljene na bogatoj resursno osnovici, i integralnom pristupu u razvoju nautičkog turizma na razine turističke destinacije grada Opatije.</i></p>
OPIS MJERE	<p>Razvoj nautičkog turizma u gradu Opatiji potrebno je sagledati u okvirima postojećih resursnih kapaciteta u lukama nautičkog turizma, koja su pod upravom tvrtke ACI d. d. sa sjedištem u Opatiji i hotelskog poduzeća Liburnija Riviera Hoteli d. d. i raspoloživih vezova u lukama otvorenim za javni promet, uključujući lučice za manja plovila. S obzirom na orijentiranost destinacije prema moru i aktivnostima nautičkog turizma nije potrebno naglašavati kako ovaj selektivni oblik turizma ima veliki značaj u ostvarivanju kvantitativnog i kvalitativnog turističkog razvoja destinacije grada Opatije.</p> <p>Iako se nautičkim turizmom želi naglasiti osnova i potencijal za cjelogodišnje poslovanje (pripreme i održavanje vozila tijekom zimskih mjeseci, veliki broj tranzita tijekom razdoblja proljeće – ljeto) istraživanja su pokazala izrazitu sezonalnost u poslovanju postojećih kapaciteta nautičkog turizma. U usporedbi s drugim mediteranskim destinacijama luke nautičkog turizma ocijenjene su lošijom ponudom čartera, nedostatnim brojem tranzitnih vezova i nezadovoljavajućom opremljenošću marina. Zbog otklanjanja navedenih nedostataka potrebno je razviti, modernizirati i unaprijediti nautički turistički proizvod kroz rast kvalitetne nautičke ponude, uvođenje novih čistih tehnologija u poslovanju nautičkih marina, ekološki usmjeravati ponašanje turista nautičara tijekom boravka u marinama i tijekom plovidbe (prezentacije i edukacije), modernizirati proizvodi namijenjeni nautičarima (<i>sail&stay</i>), ulaganje programe edukacije mladih o osnovama nautike i jedrenja, pojava novih tržišta i novih tržišnih segmenata potražnje nautičkog turizma, porast potražnje vezano za veća plovila (12+m) i mega jahte (24+metara), skraćivanje boravka nautičara, naglašena važnost očuvanja okoliša.</p> <p>Razvoj nautičkog turizma i nautičkog proizvoda u gradu Opatiji velikim je dijelom determiniran dobrim geografskim položajem, no koji je ipak inferioran u odnosu na destinacije nautičkog turizma na srednjem i južnom Jadranu. S obzirom na prirodnu ljepotu navedenih područja i stabilnije vremenske prilike tijekom čitave godine, ovo dio naše zemlje ima značajne komparativne prednosti, posebice izgradnjom magistralne i modernizacijom cestovnog prometa. Nautičke luke grada Opatije izvrsne su za lokalno (domicilno) stanovništvo, nautičare koji sa bližim emitivnih tržišta ovdje imaju stalni vez i koja im je polazišna točka tijekom boravka na plovilu. Povećanje turističke potrošnje u području nautičkog turizma i povećanje ukupnog broja nautičkog turizma može se usmjeriti kroz povećavanje kvalitete i dostupnih čitave palete proizvoda, kao i kroz segmentirani i diferencirani pristup ukupnom proizvodu nautičkog turizma, osuvremenjivanju dodatne ponude nautičkih marina (<i>eno-gastro, shopping, servisne službe i drugo</i>).</p>

AKCIJE	VREMENSKI OKVIR	NOSITELJI (NO) – KLJUČNA ODGOVORNOST I SURADNICI (SU)	FINANCIRANJE
II.5.CDE-A Interesno udruživanje (klaster) dionika turističke ponude nautičkog turizma zbog iskorištavanja sinergijskih		NO: TZ grada Opatije, hotelska poduzeća i svi pružatelji nautičkog usluga u gradu Opatiji SU: Grad Opatija	Javno financiranje, fond – javno-privatno partnerstvo pri TZ grada Opatija (sufinanciranje zajedničkih aktivnosti od strane svih sudionika turističke ponude na razini destinacije), sredstva EU

učinaka na inozemnom i domaćem tržištu	2016. – 2020.		fondova (EU operativni programi za konkurentnost i ruralni razvoj), privatno financiranje
II.5.CDE-B Stvaranje propulzivnog okruženja za modernizaciju postojećih kapaciteta i nove investicije u nautičkom turizmu	(2016.) – 2020.	NO: TZ grada Opatije SU: hotelska poduzeća i svi pružatelji nautičkih usluga u Gradu Opatiji SU: Grad Opatija	Javno financiranje, Fond – javno-privatno partnerstvo pri TZ grada Opatija (sufinanciranje zajedničkih aktivnosti od strane svih sudionika turističke ponude na razini destinacije), sredstva EU fondova (EU operativni programi za konkurentnost i ruralni razvoj), privatno financiranje
II.5. CDE-C Izgradnja integralnoga sustava destinacijskog menadžmenta u funkciji razvoja nautičkog turističke ponude	(2016.) – 2020.	NO: TZ grada Opatije, nosioci nautičkog turističke ponude SU: Grad Opatija	Javno financiranje (Proračun Grada Opatije i proračun TZ grada Opatije, uz potporu poticajnih sredstava iz drugih izvora), privatno financiranje
II.5. CDE-D Implementacija informacijske osnove i baze podataka za planiranje, implementaciju i praćenje nautičkog turizma na destinacijskoj razini i razini projekta	(2016.) – 2020.	NO: TZ grada Opatije, nosioci nautičkog turizma SU: Grad Opatija	Javno financiranje (Proračun Grada Opatije i proračun TZ grada Opatije, uz potporu poticajnih sredstava iz drugih izvora), privatno financiranje
PROJEKTI	VREMENSKI OKVIR	NOSITELJI (NO) – KLJUČNA ODGOVORNOST I SURADNICI (SU)	FINANCIRANJE
II.5.CDE-1 Destinacijski centar za brži i kvalitetniji razvoj nautičkog turizma na svim razinama	(2016.) – 2020.	NO: TZ grada Opatije i hotelska poduzeća SU: privatni poduzetnici, pružatelji MICE ponude u gradu Opatiji, Grad Opatija	Javno-privatno partnerstvo, sredstva EU fondova, javna uprava (proračunska sredstva), privatno financiranje
II.5.CDE-2 Osvremenjivanje i modernizacija nautičke ponude (implementacija suvremenih tehnologija i informacijske opreme)	(2016.) – 2020.	NO: hotelska poduzeća i svi pružatelji nautičke ponude u gradu Opatiji	Privatno financiranje, javno financiranje (proračunska sredstva), sredstva EU fondova
II.5. CDE-3 Modernizacija i proširivanje postojećih kapaciteta, te izgradnja novih kapaciteta i opreme nautičkoga turizma	(2016.) – 2020.	NO: pružatelji ponude nautičkog turizma u gradu Opatiji	Privatno financiranje, sredstva EU fondova, državni proračun
II.5.CDE-4 Osmišljavanje i organiziranje evenata i događanja u marinama nautičkoga turizma	(2016.) – 2020.	NO: nositelji nautičke ponude, privatni poduzetnici, TZ grada Opatije	Privatno financiranje, javni proračun
II.5.CDE-5 Financijske i nefinancijske subvencije za godišnji vez u ACI marini Ičići (dobivanje dodatnih usluga umjesto popusta – korištenje sinergijskih učinaka)	(2016.) – 2020.	NO: pružatelji nautičkih usluga, privatni poduzetnici	Privatno financiranje

6

Opatija grad izvrsnosti

Opatija treba biti grad izvrsnosti u najširem smislu ove riječi. To podrazumijeva sinergijski pojam izvrsnosti za građane, turiste, gospodarstvenike i zajednicu, izvrsnost za sve segmente turističke potražnje i sva ciljna tržišta. Opatija treba postati prepoznatljivi brend za najkvalitetnije, najbolje i najsadržajnije putovanje i odmor. Opatija treba biti grad u kojemu su ljudi zadovoljni i ispunjeni, grad u kojem turisti doživljavaju neke nove emocije i provode nezaboravne trenutke, grad uspješnih poduzetnika i aktivne poduzetničke klime.

Opatija treba biti grad izvrsnosti u najširem smislu ove riječi. To podrazumijeva sinergijski pojam izvrsnosti za građane, turiste, gospodarstvenike i zajednicu, izvrsnost za sve segmente turističke potražnje i sva ciljna tržišta. Opatija treba postati prepoznatljivi brend za najkvalitetnije, najbolje i najsadržajnije putovanje i odmor. Opatija treba biti grad u kojemu su ljudi zadovoljni i ispunjeni, grad u kojem turisti doživljavaju neke nove emocije i provode nezaboravne trenutke, grad uspješnih poduzetnika i aktivne poduzetničke klime. Izvrsnost podrazumijeva integralnu kvalitetu usluga i posljedično životnih uvjeta turističke, odnosno kvantitativan i kvalitativan razvoj turističke infrastrukture i nadogradnje. Cilj ove mjere je: a) provoditi aktivno brendiranje i promociju brenda „Opatija – grad izvrsnosti“, b) postaviti integralni model upravljanja turističkom destinacijom sa svim ključnim dijelovima, c) umrežiti i tematski i/ili sadržajno integrirati selektivne oblike ponude (odmorišni, zdravstveni, ruralni, kongresni, kulturni i nautički turizam) sa svim dionicima turističke ponude čime će se ostvariti sinergijski učinci na svim razinama dostupnosti, d) uz naglašavanje važnosti implementacije suvremene tehnologije i informatizacije na svim razinama radi bolje informiranosti turista u svim fazama putovanja, kao i stjecanja mogućnosti aktivnog prikupljanja potrebnih podataka i informacija usmjerenih prema upravljanju i usmjeravanju svekolikoga turističkog i gospodarskog razvoja grada Opatije.

Promocija sintagme „Opatija – grad izvrsnosti“ je marketinški izazov i zadatak koji treba sistematično istražiti, analizirati i implementirati. Promotivne aktivnosti vezane su uz osmišljavanje plana marketinških aktivnosti i promociju (vidjeti mjeru: Događaji, manifestacije i marketing). Ono što je važno istaknuti je da se ova sintagma može postići jedino kao rezultati uvođenja svih predloženim mjera i plana aktivnosti koje proizlaze iz Destinacijskoga akcijskog plana Grada Opatije, odnosno da je ova mjera sinteza provođenja svih projekata i akcija na destinacijskoj razini, a polazeći od strateškog razvojnog dokumenta Strategije razvoja Grada Opatije.

Umrežavanje segmenata ponude dovodi do koncentracije ponude s jedne strane i racionalizacije troškova s druge strane. Ispravan i sustavan pristup u organiziranju udruženja ili klastera danas se koristi u brojnim segmentima i sferama gospodarstva, pri čemu je od ključne važnosti organizacija, strategija i ciljevi koje klaster želi ostvariti. Opatija može umrežiti ponudu selektivnih oblika turizma i svih dionika u lancu vrijednosti turističkog proizvoda (vertikalno i horizontalno) s obzirom na postojeće programe i strateške ciljeve koji se žele postići.

Umrežavanje ponude zdravstvenoga turizma potiče se posljednjih godina uslijed rastuće popularnosti i zdravstvenoga turizma u PGŽ-u i gradu Opatiji. Individualni pristup i rezultati koji se postižu u zdravstvenom turizmu su zavidni, a potencijali relativno neiskorišteni. Budući se radi o promociji na stranim tržištima, a što je sa povezano za velikim troškovima i stalnim marketinškim aktivnostima, izražena je potreba za udruživanjem u ovom segmentu. Klaster zdravstvenoga turizma treba uključivati sve zainteresirane stranke: javne turističke organizacije, turističke agencije, prijevoznike, hotelijere, marketinške agencije i zdravstvene djelatnika.

Klaster zdravstvenoga turizma može se organizirati na razini šire regije (Kvarner), ali Grad Opatija treba prepoznati i poticati ove aktivnosti, te se uključiti u njihov rad i promociju. Grad odobrava manja izdvajanja (komunalna naknada) za objekte koji su namijenjeni obavljanju zdravstvenih usluga, ali treba raditi na uvođenju dodatnih olakšica i motivacija svih koji rade i/ili se uključuju u ovaj sektor. Umrežavanje ponude kongresnog turizma predstavlja značajan potencijal za privlačenje skupova i događanja u Opatiju.

Potencijal kongresnoga turizma poznat je i prepoznatljiv za Opatiju, no s obzirom na izdvojene i pojedinačno ograničavajuće resurse umrežavanje svih zainteresiranih sudionika u pružanju kongresnog turizma pozitivno bi se odrazilo na poslovne rezultate, a posebice harmonizaciju poslovnih prihoda tijekom cijele godine. Klaster kongresnoga turizma trebao bi okupiti: javne turističke organizacije, turističke agencije, prijevoznike, hotelijere, marketinške agencije, kao i sve ostale koji posluju u ovom sektoru.

Umrežavanje ponude ruralnog turizma ima potencijal u gradu Opatiji iako je to nešto slabije razvijen segment ponude. Upravo je mogućnost osnivanja klastera velika prilika da se ruralni turizam razvije

na ispravan način, brže i u skladu s modelom održivoga razvoja. Klaster ruralnoga turizma trebao bi obuhvaćati investitore i gospodarstvenike iz turističkog sektora, poljoprivrede, sporta i marketinga. Integrirani pristup u razvoju i ponudi ruralnog turizma zahtijeva prepoznavanje mogućnosti koje se mogu ponuditi prvenstveno u zaleđu grada Opatije, te njihova implantaciju u privlačenju specifične tržišne niše zainteresirane za ovaj segment turističke ponude.

Horizontalno i vertikalno povezivanje dionika može se pospešiti osiguranjem uključenosti svih dionika turističkog razvoja i lokalnoga stanovništva u implementaciji zaključaka Strategije i Akcijskoga plana. To se postiže provedbom programa podizanja razine svijesti o svim aktivnostima i projektima, odnosno provođenjem internog marketinga. Tu se posebna pozornost treba pridati popularizaciji ključnih obilježja turističke aktivnosti i zadataka svih dionika u javnom i privatnom sektoru kroz organizaciju i redovito provođenje edukacijskih predavanja o turizmu i povezanim temama, organiziranje tematskih tribina i zajedničku promociju.

Jedan od ključnih preduvjeta izvrsnosti je upravljanje kvalitetom. Održivost uz kvalitetu predstavlja jedan od važnih preduvjeta konkurentnosti destinacije i boljeg tržišnog pozicioniranja, a koja se provodi kroz uvođenja standarda kvalitete i sve popularnijeg ekostandarda (zeleni standardi) na segmentu smještajne ponude i ukupne turističke ponude. Marke kvalitete poput Kvarner *Family* s podbrendovima *Pet Friendly*, *Bike Friendly* i *Hike Friendly*, Kvarner *Health and Wellbeing*, Kvarner *Outdoor*, Kvarner *Culture*, Kvarner *Gourmet* i Kvarner *Food* koriste se s ciljem povećanja konkurentnosti turističke destinacije i marketinške promocije, ali i zbog podizanja svijesti i edukacije o važnosti kvalitete. Grad Opatija treba poticajno djelovati na dionike turističke ponude da potakne brendiranje i njegovu evaluaciju na redovitoj osnovi, te da različitim stimulativnim mjerama poticajno djeluje na povećanje kvalitete i certificiranje usluga ili objekata u gradu Opatiji.

Bolja informiranost turista (info-punktovi, *wi-fi* dostupnost, društvene mreže, interaktivne mape i putokazi) uz definirane sustave kvalitete, te udruživanje turističke ponude i diversificirani pristup ciljnim tržištima uz organiziran centralizirani sistem upravljanja ključnim turističkim procesima dovest će do kratkoročnoga i srednjoročnoga pozitivnog trenda u ostvarivanju svih turističkih pokazatelja uz naglasak rastuće turističke potrošnje i prihoda od turizma.

7

Akcijski plan – koordintori,
dinamika provedbe, izvori
financiranja i pokazatelji
uspjeha

MJERE	AKCIJE I PROJEKTI KOORDINATOR AKCIJE/ PROJEKTA	PRIORITETNE AKCIJE I PROJEKTI (legenda)	TRAJANJE					IZVORI FINANCIRANJA	POKAZATELJI USPJEHA (PROJEKTI)
			2016.	2017.	2018.	2019.	2020. ...i dalje		
***	NAJVIŠI PRIORITET								
**	VISOKI PRIORITET								
*	VAŽNA AKCIJA / PROJEKT								
SLUŽBE I MJERE SIGURNOSTI RAZVIJATI PO NAČELIMA ODRŽIVOSTI									
	AKTIVNOSTI I KOORDINATOR AKCIJE	PRIORITET	TRAJANJE 2016.-2020. I DALJE					IZVORI FINANCIRANJA	POKAZATELJI USPJEHA
	I.1. BA Izraditi program cjelokupnih sigurnosnih mjera za smještajne ugostiteljske objekte koji bi se financirali iz EU fondova. <i>Polijska postaja Opatija; Vatrogasna jedinica; Hitna medicinska služba (ZZJZ)</i>	***	+	+	+	+	+	<i>Proračuni Policijske postaje, Vatrogasne jedinice i Hitne medicinske službe i sredstva EU fondova</i>	<i>Izrađen program</i>
	I.1. BB Tehničke uvjete sigurnosti turista u hotelima podignuti na višu razinu <i>TZ Opatija, (Grad Opatija, gospodarski subjekti (privatni investitori))</i>	***	+	+	+	+	+	Gospodarski subjekti	<i>U najmanje 10 hotela u Opatiji organizirati tehničke uvjete sigurnosti na višoj razini</i>
	I.1. BC S privatnim iznajmljivačima organizirati razna predavanja vezana na sigurnost turista i stanovništva <i>TZ Opatija (Polijska postaja; Vatrogasna jedinica; Hitna medicinska služba (ZZJZ))</i>	**	+	+	+	+	+	Proračun TZ Opatija	<i>Realizacija aktivnosti u sferi odgovornosti nositelja/kordinatora*</i>
	I.1. BD Kod koncesionara na plažama (i kampovima) osigurati minimalne uvjete	**	+	+	+	+	+	Koncesionari (obveze u koncesijskim ugovorima)	Provedba predloženih aktivnosti sukladno

sigurnosti				definiranom terminskom planu
<i>Policijska postaja; Vatrogasna jedinica; Hitna medicinska služba (ZZJZ); Gospodarski subjekti</i>				
I.1. BE Cjeloživotno učenje i edukacije u okviru službi i prema hotelima	**	+ + + + +	<i>Vatrogasna jedinica i gospodarski subjekti</i>	Provedba predloženih aktivnosti sukladno definiranom terminskom planu
<i>Vatrogasna jedinica: (Gospodarski subjekti - hoteli)</i>				
PROJEKTI				
I.1. B1 Preseljenje doma zdravlja na novu lokaciju u okviru kojeg se osigurava i hitna medicinska služba	***	+ +	<i>Proračun PGŽ-a uz pomoć sredstava EU-a</i>	Preseljenje doma zdravlja
<i>PGŽ</i>				
I.1. B2 Nabavka automatskih stabilizatora za spašavanje života – osigurati da svaki hotel ima svoj aparat	**	+ + + + +	Gospodarski subjekti- hotelijeri	U najmanje 15 hotela osigurati nabavku automatskih stabilizatora
<i>TZ Opatije (hotelijeri; gospodarski subjekti- privatni investitori)</i>				
I.1. B3 Izgradnja novoga vatrogasnog doma	***	+ + +	<i>Proračun Grada Opatije i ostale JLS osnivači, uz pomoć sredstava EU-a</i>	Izgrađeni novi vatrogasni dom
<i>Grad Opatija i ostale JLS osnivači, JPP; (PGŽ; Vatrogasna jedinica)</i>				
ODRŽIVI RAZVOJ I ZAŠTITA OKOLIŠA				
AKTIVNOSTI I KOORDINATOR AKCIJE	PRIORI- TET	TRAJANJE 2016.-2020. I DALJE	IZVORI FINANCIRANJA	POKAZATELJI USPJEHA
I.1. CA Uspostaviti sustav nadzora kvalitete rada vezano na dobiveni certifikat 9001.	*	+ + + + +	Proračun Grada Opatije	Provedba predloženih aktivnosti sukladno definiranom terminskom planu
<i>Grad Opatija (SU: Nezavisne agencije za ispitivanje javnog mijenja)</i>				
I.1. CB	*	+	<i>Komunalna društva</i>	Provedba predloženih

Osigurati uvjete za dobivanje certifikata ISO 14001 (kao potvrde da se slijede načela održivog razvoja)

aktivnosti sukladno definiranom terminskom planu

Komunalna društva

I.1.CC
Državnom izmjerom uskladiti zemljišne knjige (Akcija I.1.CC je vezana i uz mjeru III.7.B.)

***

+ + + +

Ministarstvo pravosuđa i Proračun Grada Opatije

Provedba predloženih aktivnosti sukladno definiranom terminskom planu

Ministarstvo pravosuđa i Grad Opatija

I.1. CD
Sve značajnije informacije moraju biti dostupne javnosti (internetske stranice, oglasna ploča, tisak i drugi mediji).

***

+ + + +

Proračun Grada Opatije

Provedba predloženih aktivnosti sukladno definiranom terminskom planu

Grad Opatija

AKTIVNOSTI I KOORDINATOR AKCIJE

PRIORITET

TRAJANJE 2016.-2020. I DALJE

IZVORI FINANCIRANJA

POKAZATELJI USPJEHA

I.1. DA
Jedanput u dvije godine podnijeti Gradskom vijeću izvješće o provođenju prostornih planova Grada Opatije

***

+ + +

Proračun Grada Opatije

Podneseno izvješće GV

Grad Opatija, Upravni odjel za prostorno uređenje

I.1. DB
Jedanput u dvije godine podnijeti Gradskom vijeću izvješće o monitoringu provođenja ovoga Akcijskog plana i Strategije razvoja Grada Opatije

***

+ + +

Proračun Grada Opatije

Podneseno izvješće GV

*Grad Opatija
Tijelo za provođenje i praćenje Strategije razvoja i razvoj gospodarstva*

I.1. DC
Izraditi studiju izračuna prihvatnog potencijala (kapaciteta) Grada Opatije

**

+

Proračun Grada Opatije

Izrađena studija

Grad Opatija

PROJEKTI

projekte od I.1. D1 do I.1. D45 vidi na kraju tablice

MJERA I. 1. D :	AKTIVNOSTI I KOORDINATOR AKCIJE	PRIORITET	TRAJANJE 2016.-2020. I DALJE	IZVORI FINANCIRANJA	POKAZATELJI USPJEHA
KONTINUIRANO PRILAGOĐAVATI PROSTOR DOKUMENTACIJU TE PROVODITI I MONITORING I EVALUACIJU PRIHVATNIH PLANOVA, STRATEGIJE RAZVOJA I AKCIJSKOG PLANA	I.1. EA Provoditi edukativne, informativne i promotivne mjere i aktivnosti na svim razinama u cilju smanjenja potrošnje energije	*	+ + + + + +	<i>Gospodarski subjekti</i>	Provedba predloženih aktivnosti sukladno definiranom terminskom planu
	Gospodarski subjekti				
	I.1.EB Poticati obnovljive izvore energije i energetske učinkovitost kroz poticaje i sustavnu obnovu javnih zgrada i javne rasvjete	*	+ + +	<i>Proračun Grada Opatije, Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost</i>	Provedba predloženih aktivnosti sukladno definiranom terminskom planu
	Grad Opatija				
	I.1. EC Povećavati udio obnovljivih izvora energije u potrošnji	*	+ + + + + +	<i>Gospodarski subjekti</i>	Provedba predloženih aktivnosti sukladno definiranom terminskom planu
<i>Gospodarski subjekti</i>					
I.1.E : POTICATI OBNOVLJIVE IZVORE ENERGIJE I ENERGETSKU UČINKOVITOST	I.1. ED Izrada izmjena i dopune provedbe SEAP-a mjera energetske obnove Grada Opatije	*	+ + + + +	<i>Proračun Grada Opatije</i>	Revidirani akcijski plan gospodarenja energijom
	Grad Opatija				
PROJEKTI					
I.1.E 1	Obnova pročelja i krovova zgrada (veza cilj II.5.)	*	+ + + + +	<i>Proračun Grada Opatije, Gospodarski i privatni subjekti</i>	Najmanje saniranih 100 fasada i krovova
	Grad Opatija				
I.1.E. 2	Izraditi program energetske obnove obiteljskih kuća	**	+ + + + +	<i>Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost</i>	Izrađen program energetske obnove obiteljskih kuća
	<i>Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost</i>				
I.1.E 3	Izrada dokumentacije za energetske obnovu javnih zgrada	**	+ + +	<i>Grad Opatija</i>	Izrađena dokumentacija
	Grad Opatija				
I.1. E4	Energetska obnova javnih zgrada	**	+ + + +	<i>Grad Opatija</i>	Energetski obnovljene javne zgrade

	Grad Opatija					
	I.1.E 5 Program vođenja energetske učinkovitosti	**	+ + + + +	Grad Opatija	Izrađen program	
	Grad Opatija					
	I.1.E 6 Izrada certifikata zgrada Grada Opatije	**	+	Grad Opatija	Izrađen certifikat	
	Grad Opatija					
	I.1.E 7 Projekt obnove javne rasvjete (veza aktivnost III.7. A interpolacija i sanacija javne rasvjete)	**	+ + + + +	Grad Opatija	Izrađen projekt obnove javne rasvjete i izvršena interpolacija i sanacija javne rasvjete	
	Grad Opatija					
	AKTIVNOSTI I KOORDINATOR AKCIJE	PRIORITET	TRAJANJE 2016.-2020. I DALJE	IZVORI FINANCIRANJA	POKAZATELJI USPJEHA	
MJERA I. 1. F: FORMIRATI TIJELO ZA PROVOĐENJE I PRAĆENJE STRATEGIJE RAZVOJA I RAZVOJ GOSPODARSTVA	I.1. FA Formirati tijelo za provođenje i praćenje strategije razvoja i razvoj gospodarstva Grad Opatija	***	+	Proračun Grada Opatije	Formirano tijelo	
	I.1. FB Provesti sustav cjeloživotnoga obrazovanja korisnika Strategije putem predavanja, radionica, seminara, okruglih stolova, savjetovanja te konzultantskih usluga. Grad Opatija	**	+ + + + +	Proračun Grada Opatije, gospodarski subjekti i javna poduzeća	Provedba predloženih aktivnosti sukladno definiranom terminskom planu	
MJERA I. 2. A: ORGANIZIRATI PERMANENTNO PRAĆENJE KAKVOĆE MORA I VODA	I.2. AA Provoditi godišnje i pojedinačne ocjene (mjerjenja) kakvoće mora i voda. Grad Opatija	***	+ + + + +	Proračun Grada Opatije	Provedba predloženih aktivnosti sukladno definiranom terminskom planu	
	I.2. AB Na Gradskom vijeću usvajati dvogodišnje izvješće o stanju u prostoru s rezultatima praćenja stanja kakvoće mora i voda Grad Opatija	***	+ + +	Proračun Grada Opatije	Usvojeno izvješće na GV	
	I.2. AC	***	+	Proračun Grada Opatije	Provedba predloženih	

Preispitati mjesta provođenja monitoringa kvalitete mora (posebno na plažama)				aktivnosti sukladno definiranom terminskom planu
<i>Grad Opatija</i>				
I.2. AD Izgradnja cjelovitoga sustava sanitarne kanalizacije spajanjem svih subjekata na sustav javne odvodnje (Vidjeti akcije i projekte na GV 15.01.2015.) Akcija i.2. AD je vezana na mjere III.7. C i D)	+	+	+	Izgradnja cjelovitoga sustava sanitarne kanalizacije
<i>Liburnijske vode</i>				
OBRAZOVANJE I KADROVI				

AKTIVNOSTI I KOORDINATOR AKCIJE	PRIORI - TET	TRAJANJE 2016.-2020. I DALJE	IZVORI FINANCIRANJA	POKAZATELJI USPJEHA				
I.3. CA Programi stjecanja dodatnih, znanja, vještina i kompetencija usmjerenih za zapošljavanje i samozapošljavanje mladih Zavod za zapošljavanje; gospodarski subjekti, Sveučilište u Rijeci / obrazovne institucije	***	+	+	+	+	+	Namjenska sredstva Zavoda za zapošljavanje, gospodarskih subjekata, MZOS, Sveučilišta u Rijeci, EU-a i srodni fondovi	Broj programa / broj certifikata.
I.3. CB Programi edukacije usmjereni na podizanja kvalitete usluga, te učenje poslovnih stranih jezika za nositelje obiteljskog smještaja TZ grada Opatije / obrazovne institucije	***	+	+	+	+	+	Namjenska sredstva TZ grada Opatije, Grad Opatija te EU-a i srodni fondovi	Broj programa / broj certifikata.
I.3. CC Programi edukacije o provođenju mjera osobne sigurnosti i sigurnosti turista za potrebe nositelja obiteljskog smještaja TZ grada Opatije / PU Opatija	**	+	+	+	+	+	Namjenska sredstva TZ grada Opatije, sredstva iz budžeta Grada Opatije te EU-a i srodnih fondova	Broj polaznika.
I.3. CD Programi edukacije o mjerama zaštite turista i imovine u hotelima i drugim smještajnim objektima TZ grada Opatije / PU Opatija	**	+	+	+	+	+	Namjenska sredstva gospodarskih subjekata, TZ grada Opatije i Grad Opatija	Broj polaznika
I.3. CE								

<p>Programi edukacije za osobe koje dolaze u izravan kontakt s gostima o predstavljanju kulturno-povijesne baštine, običaja znamenitosti i događaja u destinaciji</p> <p><i>TZ grada Opatije / obrazovne institucije</i></p>	**	+	+	+	+	+	+	Namjenska sredstva TZ Grada Opatije, budžeta Grada Opatije te EU-a i srodnih fondova	Broj certifikata
<p>I.3. CF Programi stjecanja interdisciplinarnih znanja (sinergija specifičnosti djelatnosti i turizma) kao pretpostavke uspješnijeg razvoja zdravstvenog, kulturnog, nautičkog, kamping, ruralnog ... turizma</p> <p><i>TZ grada Opatije / obrazovne institucije</i></p>	**	+	+	+	+	+	+	Izdvojena namjenska sredstva gospodarskih subjekta	Broj odobrenih / realiziranih interdisciplinarnih programa / broj certifikata
<p>I.3. CG Programi podizanja ekološke svijesti i poštivanja načela održivog razvoja za stanovništvo i specifične ciljne skupine</p> <p><i>Grad Opatija / obrazovne institucije</i></p>	**	+	+	+	+	+	+	Proračun Grada Opatije, EU i srodni fondovi	Broj polaznika.
<p>I.3. CH Poticajne mjere za stjecanje specijalističkih znanja usmjerenih na podizanje kvalitete usluga i postizanja boljih poslovnih rezultata</p> <p><i>Gospodarski subjekti / obrazovne institucije</i></p>	**	+	+	+	+	+	+	Namjenska sredstva gospodarskih subjekata za poticanje cjeloživotnoga učenja zaposlenika	Donošenje pravilnika / formiranje fonda / broj korisnika
<p>I.3. CI Programi edukacije usmjereni na stjecanje znanja za uspješnu implementaciju Strategije razvoja Grada Opatije</p> <p><i>Grad Opatija</i></p>	***	+	+	+	+	+	+	Fond - namjenska sredstva izdvojena u okviru budžeta Grada Opatija	Broj polaznika / broj realiziranih aktivnosti
PROJEKTI									
<p>I.3. C1 Provesti analizu i razraditi sustav cjeloživotnoga učenja, definirati programe, korisnike i način njegova financiranja, a u skladu sa stvarnim potrebama turističke destinacije Opatija</p> <p><i>Sveučilište u Rijeci, gospodarski subjekti / TZ grada Opatije, obrazovne institucije;</i></p>	***	+	+	+	+	+	+	Sredstava EU-a i drugih fondova, gospodarski subjekti i proračun Grada Opatija	Prihvaćeni rezultati istraživanja na Gradskom vijeću / certifikacija programa

<i>Thalassothrapia</i>				
AKTIVNOSTI I KOORDINATOR AKCIJE	PRI-ORI-TET	TRAJANJE 2016.-2020. I DALJE	IZVORI FINANCIRANJA	POKAZATEL I USPJEHA
<p>I.3. DA Sklapanje ugovornih odnosa između gospodarskih subjekata odn. subjekata javnog sektora sa obrazovnim institucijama radi osiguranja aktivnog provođenja praktične nastave/praktičnog rada za veći broj učenika / studenata, posebno za deficitarna zanimanja</p> <p><i>Gospodarski subjekti i subjekti javnog sektora</i></p>	***	+ + + + +	Sredstava EU-a i drugih fondova, ministarstva, gospodarskih subjekata i obrazovnih institucija	Broj učenika / studenata aktivno uključenih u praktičnu nastavu / praktičan rad po gospodarskim subjektima
<p>I.3. DB Popularizacija i javna promocija obrazovnih programa iz sfere deficitarnih zanimanja, neophodnih u razvoju gospodarstva i javnog sektora destinacije</p> <p><i>Gospodarski subjekti i subjekti javnog sektora</i></p>	***	+ + + + +	Sredstava gospodarskih subjekata i Zavoda za zapošljavanje	Izrađen dokument u kojem se definiraju deficitarna zanimanja i način zadovoljenja ovih potreba
<p>I.3. DC Stipendiranje i druge poticajne mjere (izvan okvira redovitog sustava stipendiranja), ciljno usmjerene na motiviranje učenika i studenata za deficitarna zanimanja</p> <p><i>Grad Opatija</i></p>	**	+ + + + +	Fond temeljen na javno-privatnom partnerstvu gospodarstva i javnog sektora	Osnovan fond / doneseni kriteriji i operativne mjere njihove realizacije
<p>I.3. DD Sustavno i organizirano djelovanje u cilju prekvalifikacije nezaposlenih (Zavod za zapošljavanje) radi njihova preusmjeravanja na stjecanje znanja, vještina i kompetencija za potrebe deficitarnih zanimanja</p> <p><i>Zavod za zapošljavanje</i></p>	**	+ + + + +	Sredstava EU-a i drugih fondova, ministarstva, Zavoda za zapošljavanje, Hrvatske gospodarske komore, gospodarskih subjekata i javnog sektora	Definiranje potreba i programa prekvalifikacije / Broj novozaposlenih nakon prekvalifikacije
<p>I.3. DE Privremeno otvaranje podružnica / usmjerenja / odjeljenja onih obrazovnih institucija (iz zemlje ili inozemstva) kako bi se osiguralo izvođenje programa iz područja deficitarnih zanimanja u destinaciji</p> <p><i>Grad Opatija</i></p>	**	+ + + + +	Sredstava EU-a i drugih fondova, ministarstva, Grada Opatija, gospodarskih subjekata, javnog sektora	Broj i vrste ustrojenih novih obrazovnih programa iz deficitarnih zanimanja u destinaciji – prema načinu realizacije

MJERA I. 3. G: USTROJITI I SUSTAVNO RAZVIJATI MEĐUNA RODNO EDUKACIJSKO SREDIŠTE ZA TURIZAM, ODRŽIVI RAZVOJ, EURO - PSKE INTEGRACIJE I BIOTEHNOLOGIJE	I.3. DF Upućivanje nadarenih pojedinaca na stjecanje deficitarnih znanja na priznatim i poznatim obrazovnim institucijama u svijetu <i>Gospodarski subjekti i javni sektor*</i>	**	+ + + + +	Fond osiguran kroz javno-privatno partnerstvo	Broj osoba upućenih na obrazovanje u inozemstvo / po izvorima financiranja i obrazovnim programima
	I.3. DG Stvaranje specifičnih obrazovnih programa kroz međuinstitucionalnu suradnju obrazovnih institucija, koristeći pri tom i dobre veze sa zbratimljenim gradovima i drugim oblicima povezivanja <i>Obrazovne institucije/ Grad Opatija</i>	**	+ + + + +	Sredstava EU-a i drugih fondova, ministarstva, gospodarskih subjekata i javnoga sektora	Broj, vrste i visina dobivenih potpora / po suradnim institucijama iz inozemstva
	I.3. DH Stipendiranje učenika i studenata kroz sustav Grada <i>Grad Opatija</i>	**	+ + + + +	Proračun grada	Broj stipendiranih učenika i studenata
	PROJEKTI				
I.3. D1 Provesti analizu i definirati stvarne potrebe za deficitarnim zanimanjima u turističkoj destinaciji Opatija, razraditi modele poticaja, definirati izvore financiranja i načine suradnje gospodarstva i javnog sektora <i>Gospodarski subjekti</i>	***	+ + + + +	Sredstava EU-a i drugih fondova, Ministarstva, Zavod za zapošljavanje, gospodarski subjekti i Proračun Grada Opatija	Izrađen Projekt prihvaćen na Gradskom vijeću	
AKTIVNOSTI I KOORDINATOR AKCIJE	PRI-ORITET	TRAJANJE 2016.-2020. I DALJE	IZVORI FINANCIRANJA	POKAZATELJI USPJEHA	
I.3. GA U okvirima Edukacijskog središta za turizam, održivi razvoj, europske integracije i biotehnologije razvijati sadržaje atraktivne za strane nastavnike i studente, u cilju podizanja imidža destinacije <i>Grad Opatija / Sveučilište u Rijeci</i>	**	+ + + + +	Sredstava EU i drugih fondova, Ministarstva, TZ Grada Opatija, gospodarskih subjekata i javnoga sektora	Broj zajedničkih programa / Broj stranih nastavnika u destinaciji / Broj stranih studenata u destinaciji / Broj priznanja za postignute uspjehe	
I.3. GB Edukacijsko središte za turizam, održivi razvoj, europske integracije i biotehnologije sagledavati u kontekstu	**	+ + + + +	Sredstava EU i drugih fondova, ministarstva, Proračun Grada Opatija, TZ grada Opatije	Broj osoba koje su izravno (sudionici edukacijskih programa) ili neizravno	

ostvarivanja sintagme „Opatija – sveučilišni grad“

Grad Opatija / Fakultet za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu Opatija – Sveučilišta u Rijeci

(obitelj, prijatelji, pratnja ...), čiji je motiv dolaska u destinaciju obrazovanje

I.3. GC
Djelovanje Edukacijskog središta za turizam, održivi razvoj, europske integracije i biotehnologije usmjeravati na programe stjecanja interdisciplinarnih znanja te istraživanja temeljenih na sinergiji odnosa suradnih institucija

*

+ + + + +

Sredstava EU i drugih fondova, Ministarstva, Zaklada, Proračun Grada Opatija

Broj i vrsta certificiranih interdisciplinarnih programa / broj stečenih certifikata

Grad Opatija / Sveučilište u Rijeci

I.3. GD
U djelovanju Edukacijskog središta za turizam, održivi razvoj, europske integracije i biotehnologije poseban naglasak staviti na organiziranje ljetnih škola, istraživačkih kolonija, znanstvenih konferencija i sl.

*

+ + + + +

Sredstava EU-a i drugih fondova, ministarstva, Proračun Grada Opatije, TZ grada Opatije, gospodarski subjekti i javni sektora

Broj i vrsta osoba uključenih u pojedine programe (po zemljama i vrstama programa)

FMTU/Grad Opatija

I.3. GE
Edukacijsko središte za turizam, održivi razvoj, europske integracije i biotehnologije strateški usmjeriti na pružanje potpore razvoju „edukacijskog turizma“

*

+ + + + +

Sredstava EU-a i drugih fondova, ministarstva, Proračun Grada Opatije, TZ grada Opatije, gospodarski subjekti i javni sektora

Statističko praćenje broja gostiju / noćenja kojima je obrazovanje temeljni motiv dolaska u destinaciju

Fakultet za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu Opatija – Sveučilište u Rijeci / TZ grada Opatije

PROJEKTI

I.3. G1
Osigurati adekvatan prostor, opremu, programe i kadrove za uspješno funkcioniranje međunarodno prepoznatog edukacijskog središta za turizam, održivi razvoj, europske integracije i biotehnologije

***

+ +

Sredstava EU-a i drugih fondova, ministarstva, Zavod za zapošljavanje, gospodarski subjekti

Realizirana investicija odn. investicijsko ulaganje i opremanje, uz primjenu standarda djelatnosti

Grad Opatija / Fakultet za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu Opatija – Sveučilište u Rijeci

JAVNA INFRASTRUKTURA - VODA, ODVODNJA, OTPAD

AKTIVNOSTI I KOORDINATOR AKCIJE	PRIORITET	TRAJANJE 2016.-2020. I DALJE						IZVORI FINANCIRANJA	POKAZATELJI USPJEHA
III.7. A,B- A Pravovremeno osigurati sredstva za podmirenje krednih obveza za financiranje kapitalnih investicija <i>Grad Opatija</i>	***	+	+	+	+	+	+	Grad Opatija	Pravodobno osigurana sredstva
PROJEKTI									
III. 7.A1 Izgradnja KTC-a (Akcija vezana i na III.7.B i III.7.G) <i>Grad Opatija</i>	***	+	+					Grad Opatija	Izgrađen KTC
III.7. A2 Izgradnja dječjeg vrtića (Akcija je vezana na mjeru III.7.B) <i>Grad Opatija</i>	***			+	+			Grad Opatija	Izgrađen dječji vrtić
III.7.A3 Izgradnja vatrogasnog doma (Akcija vezana na mjeru III.7.B) <i>Grad Opatija</i>	***			+	+			Grad Opatija	Izgrađen vatrogasni dom

Integralna MJERA III.7. A;B

III.7.A :Stvoriti uvjete ZA REALIZACIJU KAPITALNIH PROJEKTA

III.7.B: KORISTITI RAZLIČITE MODELE FINANCIRANJA KAPITALNE INFRASTRUKTURE

AKTIVNOSTI I KOORDINATOR AKCIJE	PRI ORI TET	TRAJANJE 2016.-2020. I DALJE						IZVORI FINANCIRANJA	POKAZATELJI USPJEHA
III.7. CA Trajna poboljšanja u postojećem sustavu- vodoopskrba javnom vodovodnom mrežom na cijelom području Grada, te osiguranje dovoljnih količina vode za sve korisnike (Akcija je vezana na mjeru I.2.A i II.7.D) <i>Liburnijske vode</i>	**	+	+	+	+	+	+	<i>Liburnijske vode i Grad Opatija</i>	Provedba predloženih aktivnosti sukladno definiranom terminskom planu
III.7. CB Vodoistražni radovi na osiguranju dodatnih količina vlastite vode <i>Liburnijske vode</i>	*	+	+	+	+	+	+	<i>Liburnijske vode</i>	Provedba predloženih aktivnosti sukladno definiranom terminskom planu
III.7. CC Zaštita izvorišta pitke vode <i>Liburnijske vode</i>	**	+	+	+	+	+	+	<i>Liburnijske vode</i>	Provedba predloženih aktivnosti sukladno definiranom terminskom planu
III.7. CD Priprema projekata vodoopskrbe i odvodnje	***	+	+	+	+			<i>Liburnijske vode</i>	Provedba predloženih aktivnosti sukladno

otpadnih voda za financiranje iz programa EU-a					definiranom terminskom planu
<i>Liburnijske vode</i>					
PROJEKTI					
III.7. C1 Sufinanciranje izgradnje kanalizacijskih priključaka	***	+ + + + + + +	<i>Grad Opatija</i>		Izgrađeni kanal. priključci
Grad Opatija					
III.7.C2 Vodoopskrba i sanitarna kanalizacija Ladeti Strmice	**	+	<i>Grad Opatija</i>		Izgrađena vodoopskr. I kanalizacija
Grad Opatija					
III.7. C3 Suf. izr. projektne dok. za apliciranje prema EU fondovima		+	<i>Liburnijske vode</i>		Izrađena projektna dok.
Liburnijske vode					
III.7. C4 Sanitarna kanalizacija na području Grada	***	+ + +	<i>Liburnijske vode</i>		Izrađena sanit. kanal.
Liburnijske vode i Grad Opatija					
AKTIVNOSTI I KOORDINATOR AKCIJE	PRI ORI -TET	TRAJANJE 2016.-2020. I DALJE	IZVORI FINANCIRANJA		POKAZATELJI USPJEHA
III.7. DA Revizija Plana gospodarenja otpadom prema novom Planu gospodarenja RH	***	+	<i>Komunalac Opatija</i>		Revidirani Plan gospodarenja otpadom
<i>Komunalac Opatija i Grad Opatija</i>					
III.7. DB Selektiranje otpada -infrastrukturne pretpostavke, organizacija i edukacija (veza akcija I.3.CG)	***	+ + + + + + +	<i>Komunalac Opatija</i>		Provedba predloženih aktivnosti sukladno definiranom terminskom planu
<i>Komunalac Opatija</i>					
III.7. DC Sufinanc. nab. posuda za odvojeno prikupljanje otpada	***	+ +	<i>Grad Opatija (sufinancier)</i>		Nabavljene posude za odvojeno prikupljanje otpada
Komunalac Opatija(Grad Opatija-sufinancier)					

PODUPRIJETI REALIZACIJU KLJUČNIH PROMETNIH PROJEKATA				
AKTIVNOSTI I KOORDINATOR AKCIJE	PRI ORI -TET	TRAJANJE 2016.-2020. I DALJE	IZVORI FINANCIRANJA	POKAZATELJI USPJEHA
III.7. FA Nastaviti pripreme i koordinaciju za izgradnju državne ceste „Liburnijske obilaznice“ <i>RH; PGŽ, Grad Opatija</i>	**	+ + + + + +	<i>Proračun RH (Ministarstvo pomorstva i infrastrukture), (Sredstva PGŽ-a, u području projekata u njihovoj nadležnosti) Grad Opatija (i JLS Opatijske rivijere), investitori.</i>	Završena I. faza projekta
III.7. FB Nastaviti pripreme i aktivnosti na izgradnji žičare na Učku <i>JLS</i>	**	+ + + +	<i>Privatni investitori, ostale JLS, PGŽ</i>	Izgrađena žičara na Učku
III.7. FC Sufinanciranje radova na lučkom podr. uz inv. Lučke uprave <i>Lučka uprava; Grad Opatija</i>	***	+ + +	<i>Lučka uprava, PGŽ, Grad Opatija, privatni investitori</i>	Završetak I. faze uređenja luke Opatija
III.7. FD Aktivnosti i inicijativa uz ulaganje u zračnu luku Rijeka <i>Grad Opatija</i>	**	+ + + +	<i>Ministarstvo prometa i infrastrukture, PGŽ, JLS Liburnijske rivijere</i>	Provedba predloženih aktivnosti sukladno definiranom terminskom planu
III.7. FE Financiranje izgradnje prometnica po zahtjevu investitora <i>Grad Opatija i investitori</i>	***	+ + + + + +	<i>Investitori</i>	Izgrađene prometnice
III.7. FF Asfaltiranje cesta po zahtjevu MO <i>Grad Opatija</i>	***	+ + + + + +	<i>Investitori; Grad Opatija</i>	Izgrađene ceste
PROJEKTI				
III.7. F1 Idejni projekt garaže Črnikovica <i>Grad Opatija</i>	**	+	<i>Grad Opatija</i>	Izrađen idejni projekt

III.7. F2 Glavni i izvedbeni projekt ceste Kolavići-Slavići <i>Grad Opatija</i>	**	+	+	<i>Grad Opatija</i>	Izrađen glavni i izvedbeni projekt
III.7. F3 Idejni projekt spoja C. Silve – Varljenska cesta <i>Grad Opatija</i>	**	+	+	<i>Grad Opatija</i>	Izrađen idejni projekt
III.7. F4 Idejni projekt uređenja šetnice C. Silve <i>Grad Opatija</i>	**	+		<i>Grad Opatija</i>	Izrađen idejni projekt
III.7. F5 Idejni, glavni i izvedbeni projekt nadhodnika iznad n.c. do Amer. vrtova <i>Grad Opatija</i>	**	+		<i>Grad Opatija</i>	Izrađeni projekti
III.7.F6 Glavni i izvedbeni projekt ceste i parkirališta iznad grobља Opatija <i>Grad Opatija</i>	**	+		<i>Grad Opatija</i>	Izrađeni projekti
III.7. F7 Idejni projekt rekonstrukcije ulice Plahuti <i>Grad Opatija</i>	**	+		<i>Grad Opatija</i>	Izrađen idejni projekt
III.7. F8 Idejni, glavni i izvedbeni projekt ceste iznad Amer. vrtova u pravcu A. Mihića (veza mjera II.7.G)	**	+		<i>Grad Opatija</i>	Izrađeni projekt
III.7. F9 Prometno rješenje ulica A. Raspora i A. Mihića <i>Grad Opatija</i>	**	+		<i>Grad Opatija</i>	Izrađeno prometno rješenje
III.7. F 10 Izgradnja pristupne ceste za Dječji vrtić <i>Grad Opatija</i>	**		+	<i>Proračun Grada Opatije</i>	Izgrađena pristupna cesta
III.7. F11 Izgradnja dionice 3. ceste (spoj C. Sylve i Varljenske ceste) <i>Grad Opatija</i>	**	+	+	<i>Proračun Grada Opatije</i>	Izgrađena dionica

III.7. F12 Popravlak potpornih zidova Grad Opatija	**	+	+	+	+	+	Proračun Grada Opatije	Popravljeni potporni zidovi
III.7. F13 Izgradnja djela 3. ceste Kuk-Kosovo Grad Opatija	**	+	+	+	+	+	Proračun Grada Opatije	Realiziran projekt
II.7. F14 Rekonstrukcija i proširenje poč. djela ulice Palmi Grad Opatija	**		+				Proračun Grada Opatije	Rekonstrukcija i proširena ulica
III.7. F 15 Sanacija ceste V. Jože Grad Opatija	**	+	+				Proračun Grada Opatije	Sanirana cesta
III.7. F 16 Rekonstrukcija ulice Put za Plahuti Grad Opatija	**			+			Proračun Grada Opatije	Rekonstrukcija ulica
III.7. F17 Proširenje ceste od Lože do groblja Veprinac Grad Opatija	**		+				Proračun Grada Opatije	Proširena cesta
III.7. F 18 Izgradnja ceste A. Mihića do Amerikanskih vrtova Grad Opatija	**	+	+	+	+	+	Proračun Grada Opatije	Izgrađena cesta
III.77. F19 Uređenje ceste kod škole Ičići Grad Opatija	**		+				Proračun Grada Opatije	Uređena cesta
III.7. F20 Uređenje dijela ulice Bana Mažuranića Grad Opatija	**		+				Proračun Grada Opatije	Uređen dio ulice
III.7.F21 Priprema dokumentacije i izgradnja ugibališta u Ičićima Grad Opatija	**	+	+	+	+	+	Proračun Grada Opatije	Pripremljena dokumentacija i izgrađeno ugibalište u Ičićima
	**		*				Proračun Grada	Izgrađena pristupna

MJERA III. 7. H: SUSTAV NO RJEŠAVA TI PROBLE ME NEDOST ATKA PARKIRA LIŠTA IZGRAD NJOM GARAŽA I KROZ DRUGE PRIHVAT LJIVE MODELE	III.7. F 22 Pristupna komunikacija Amerikanskim vrtovima <i>Grad Opatija</i>				<i>Opatije</i>	komunikacija		
	III.7. F23 Projekt sanacije obalne šetnice kod Kvarnera <i>Grad Opatija</i>	**	+			<i>Proračun Grada Opatije</i>	Sanirana šetnica	
	III.7. F24 Popravak zidova na obalnoj šetnici <i>Grad Opatija</i>	**	+	+	+	+	<i>Proračun Grada Opatije</i>	Popravljeni zidovi na obalnoj šetnici
	III.7. H1 Izgradnja garaže Gorovo <i>Grad Opatija</i>	***	+	+	+	+	<i>Proračun Grada Opatije</i>	Izgrađena garaža Gorovo
	III.7. H2 Izgradnja ceste i parkirališta iznad groblja Opatija <i>Grad Opatija</i>	**		+			<i>Proračun Grada Opatije</i>	Izgrađena cesta i parkiralište iznad groblja
	III.7.H3 Izgradnja garaže Črnikovica <i>Grad Opatija</i>	**			+	+	<i>Proračun Grada Opatije</i>	Izgrađena garaža
III.7.H4 Izgradnja parkirališta za autobuse u Iki <i>Grad Opatija</i>	**			+	+	<i>Proračun Grada Opatije</i>	Izgrađen parking za autobuse	
STVARANJE UVJETA ZA RAZVOJ ZALEĐA								
	AKTIVNOSTI I KOORDINATOR AKCIJE	PRI ORI - TET	TRAJANJE 2016.-2020. I DALJE		IZVORI FINANCIRANJA	POKAZATELJI USPJEHA		
MJERA II.6. A PLANOVI MA I PROGRA MIMA DIFERSIFI CIRATI DJELATN OSTI ZALEĐA KROZ RAZVOJ TURIZMA I NJE - GOVO	II 6. A1A Donijeti Akcijski plan integralnog održivog razvoja ruralnog područja Grada Opatije s programom sustava podrške novim radnim mjestima <i>LAG Terra Liburna; Grad Opatija</i>	***	+	+	Javno financiranje (proračun Grada Opatije)	Donesen akcijski plan		
	II 6. A1B U suradnji s agencijom za poljoprivredno zemljište raspolagati informacijama o raspoloživim	***	+		Javno financiranje (Proračun Grada Opatije)	Raspolagati informacijama o raspoloživim poljoprivrednim površinama u vlasništvu države na		

UMREŽAVANJE S POLJOPRIVREDNIM PODUZETNIŠTVOM, TE KORIŠTENJE OBNOVLJIVIH IZVORA ENERGIJE	poljoprivrednim površinama u vlasništvu države na području Grada Opatije raspoloživih za zakup kao i površina u zakupu					području Grada
	<i>Grad Opatija, Agencija za poljoprivredno zemljište</i>					
	II 6. A1C Razraditi kriterije za ostvarivanju poticaja za ruralni razvoj na području Grada Opatije, navedene u mjeri II.6.B, te ih integrirati kao posebni mjeru u Program poticanja zapošljavanja i razvoja poduzetništva	***	+ + + +	Javno financiranje (Proračun Grada Opatije)		Razrađeni kriteriji i uključeni u Program poticanja zapošljavanja i razvoja poduzetništva
	<i>Grad Opatija</i>					
PROJEKTI						
	II.6. A 1.1 Projekt izgradnje sustava baznih stanica			Sredstva EU-a i ostali izvori financiranja		
	<i>LAG Terra Liburna, i Udruga Lovranski marun</i>		+ + + +			Izrađen projekt
	AKTIVNOSTI I KOORDINATOR AKCIJE	PRIORITET	TRAJANJE 2016.-2020. I DALJE	IZVORI FINANCIRANJA	POKAZATELJI USPJEHA	
	II.6.BA Sufinanciranje kamatnih stopa na kredite iz sredstava osiguranih za ruralni razvoj Grada Opatije za poduzetnike koji svoju poslovnu aktivnost usmjeravaju prema prioritetnim područjima ruralnog razvoja definiranih akcijama u okviru Mjere II.6.A.2. i II.6.C	***	+ + + +	Javno financiranje (Proračun Grada Opatije)	Provedba predloženih aktivnosti sukladno definiranom terminskom planu	
	<i>Grad Opatija</i>					
	II.6.BB Poticaji za čišćenje starih i zapuštenih poljoprivrednih terasa i obnavljanje s njima povezanih „gromača“-suhozida (podzidi, terase, međe, kale) te kala kao preduvjeta razvoja poljoprivrede na zapuštenim poljoprivrednim površinama	**	+ + + +	Sredstva EU-a i ostali izvori financiranja	Provedba predloženih aktivnosti sukladno definiranom terminskom planu	

LAG Terra Liburna

II.6.BC Poticaji poljoprivrednu proizvodnju i stočarstvo	**	+	+	+	+	Sredstva EU-a, Proračun Grada Opatije i ostali izvori financiranja	Provedba predloženih aktivnosti sukladno definiranom terminskom planu
<i>Grad Opatija</i>							

II.6.BD Poticaji za revitalizaciju, proširenje uzgoja i stvaranje novih nasada autohtonih (tradicijskih) sorti i autohtonih proizvoda	**	+	+	+	+	Sredstva EU-a, Proračun Grada Opatije – poticaji, PGŽ i ostali izvori financiranja	Provedba predloženih aktivnosti sukladno definiranom terminskom planu
--	----	---	---	---	---	--	---

LAG Terra Liburna, Grad Opatija

II.6.BE Poticaji za stvaranje matičnjaka pitomog kestena domaće populacije za dobivanje kvalitetnih plemki potrebnih za cijepljenje	**	+	+	+	+	Sredstva EU-a, Proračun Grada Opatije i ostalih općina i gradova Opatijske rivijere i izvori financiranja	Provedba predloženih aktivnosti sukladno definiranom terminskom planu
--	----	---	---	---	---	---	---

Udruga Lovranski marun i LAG Terra Liburna

II.6.BF Poticaji za pčelarstvo	**	+	+	+	+	Sredstva EU, proračun Grada Opatije i ostalih općina i gradova Opatijske rivijere, te ostali izvori financiranja	Provedba predloženih aktivnosti sukladno definiranom terminskom planu
<i>Udruga za pčelarstvo, Grad Opatija</i>							

II.6.BG Poticaji za certifikaciju autohtonih i ekoloških proizvoda i proizvođača	**	+	+	+	+	Program ruralnog razvoja RH, PGŽ i privatni	Provedba predloženih aktivnosti sukladno definiranom terminskom planu
<i>Udruge i privatni poduzetnici</i>							

II.6.BH Poticaji za lokalne ugostitelje koji nude i promoviraju autohtona jela i pića, te za njihovu pripremu koriste lokalne proizvode (ekološke i autohtone sorte iz domaćeg uzgoja) a posebno poticati otvaranje novih objekata sa ponudom autohtonih menija	**	+	+	+	+	Sredstva EU, Proračun Grada Opatije i ostali izvori financiranja	Provedba predloženih aktivnosti sukladno definiranom terminskom planu
--	----	---	---	---	---	--	---

Grad Opatija

II.6.BI Poticaji za razvoj ruralnog turizma (područja definirana Mjerom II. 6.A.2.)	**	+	+	+	+	Program ruralno razvoja RH, PGŽ, LAG Terra Liburna, proračun Grada Opatije i ostali izvori financiranja	Provedba predloženih aktivnosti sukladno definiranom terminskom planu
--	----	---	---	---	---	---	---

Grad Opatija i privatni investitori

II.6.BJ
Poticaji za korištenje obnovljivih izvora energije

**

+ + + +

Program ruralnog razvoja RH, PGŽ, proračun Grada Opatije, LAG Terra Liburna i ostali izvori financiranja

Provedba predloženih aktivnosti sukladno definiranom terminskom planu

Grad Opatija i privatni investitori

STVARANJE UVJETA ZA RAZVOJ PODUZETNIŠTVA I CJelogodišnje poslovanje**AKTIVNOSTI I KOORDINATOR AKCIJE****PRIORI -TET****TRAJANJE 2016.-2020. I DALJE****IZVORI FINANCIRANJA****POKAZATELJI USPJEHA**

II.5.CA
Formirati poduzetnički centar za grad Opatiju

***

+

Proračun Grada Opatije

Oformljen poduzetnički centar grada Opatije

Grad Opatija

II.5. CB
Podržati privatno poduzetništvo u funkciji unapređenja kulturno-turističke ponude Opatije

***

+ + + + +

Proračun Grada Opatije

Provedba predloženih aktivnosti sukladno definiranom terminskom planu

Grad Opatija

II.5.EA
Donijeti Akcijski plan programa mjera za poticaje cjelogodišnjem poslovanju (navedeno u opisu mjere)

***

+ + + +

Proračun Grada Opatije

Provedba predloženih aktivnosti sukladno definiranom terminskom planu

Grad Opatija

II.5.EB
Aktivno djelovati prema višim razinama odlučivanja u smislu stvaranja uvjeta za cjelogodišnji rad (prijedlog za promjenu odluka i zakona RH koji reguliraju tu materiju (Vlada i Sabor RH i saborski zastupnici)

***

+ + + + +

Proračun Grada Opatije

Provedba predloženih aktivnosti sukladno definiranom terminskom planu

Grad Opatija

II.5. EC
Poticati subvenciju kamata od strane grada Opatija za poduzetničke kredite na investicijske aktivnosti (u skladu sa strateškim odrednicama razvoja), te za refinanciranje ranijih nepovoljnih kredita iste namjene.

***

+

Proračun Grada Opatije

Poticanje subvencije kamate na kredite

Grad Opatija

DOGAĐAJI, MANIFESTACIJE I MARKETING AKTIVNOSTI (UPRAVLJANJE TURISTIČKOM DESTINACIJOM)

AKTIVNOSTI I KOORDINATOR AKCIJE	PRIORITET	TRAJANJE 2016.-2020. I DALJE	IZVORI FINANCIRANJA	POKAZATELJI USPJEHA
II.5.DA Izrada Strateškog marketing plana Grada Opatije do 2020. TZ grada Opatije	***	+	Javno financiranje, Fond-javno-privatno partnerstvo pri TZ Grada Opatije (sufinanciranje zajedničkih aktivnosti od strane svih sudionika turističke ponude na razini destinacije), sredstva EU fondova (EU operativni programi za konkurentnost i ruralni turizam), privatno financiranje	Donesen Strateški marketing plan Grada Opatije
II.5.DB Osnivanje DMC – radi ustrojavanja paketa usluga značajnih za produženje sezone	***	+	TZ Opatije	Formirati najmanje 4 DMC-a na razini Grada Opatije
II.5.DC Osnivanje DMO – radi koordiniranja i unapređenja aktivnosti na razini turističke destinacije	***	+	TZ Opatije	Provedba predloženih aktivnosti sukladno definiranom terminskom planu
II.5.DD Provedba Operativnog marketing plana Grada Opatije do 2020. TZ grada Opatije	***	+ + + + +	Javno financiranje, Fond-javno-privatno partnerstvo pri TZ grada Opatije (sufinanciranje zajedničkih aktivnosti od strane svih sudionika turističke ponude na razini destinacije), sredstva EU fondova (EU operativni programi za konkurentnost i ruralni turizam), privatno financiranje	Provođenje i vidljivi rezultati Operativnog marketing plana Grada Opatije (marketinški rezultati, poslovni rezultati, segmentacija potražnje)
II.5.DE Unapređenje baze turističkih podataka i pokazatelja: e-visitor TZ grada Opatije	***	+ + + + +	Javno financiranje (Proračun Grada Opatije i Proračun TZ grada Opatije, uz potporu poticajnih sredstava iz drugih izvora), privatno financiranje	Raspoloživi statistički podaci za vođenje turističke politike
	***	+ + + + +		Provedba

II.5.EA Osmišljavanje i tržišno pozicioniranje novih atraktivnih događaja i manifestacija kao motiv dolaska u destinaciju						<i>Javno financiranje, javno-privatno partnerstvo pri TZ grada Opatije, proračunska sredstva grada, sredstva EU fondova</i>	predloženih aktivnosti sukladno definiranom terminskom planu
TZ grada Opatije							
PROJEKTI							
II.5.D1 Kontinuirana izrada i inoviranje promotivnih materijala i oblika komunikacije	***	+	+	+	+	+	+
TZ grada Opatije						<i>Javno-privatno partnerstvo, sredstva EU fondova, javna uprava (proračunska sredstva), privatno financiranje</i>	Marketinške brošure i interaktivni materijali za strateška tržišta na razini destinacije
II.5. D2 Promocija destinacije kroz različite marketinške aktivnosti (posebne prezentacije, sajmove i slično)	***	+	+	+	+	+	+
TZ grada Opatije						<i>Javno-privatno partnerstvo, sredstva EU fondova, javna uprava (proračunska sredstva), privatno financiranje</i>	Prisutnost na svim značajnijim manifestacijama
II.5.D3 Inovacije u integriranoj promocijskoj i komunikacijskoj praksi	**	+	+	+	+	+	+
TZ grada Opatije						<i>Javno-privatno partnerstvo, sredstva EU fondova, javna uprava (proračunska sredstva), privatno financiranje</i>	Suvremena tehnologija komunikacijskih materijalima
II.5.E1 Sufinanciranje manifestacija za organizaciju manifestacija i događaja	***	+	+	+	+	+	+
TZ grada Opatije						<i>Javno-privatno partnerstvo, sredstva EU fondova, javna uprava (proračunska sredstva), privatno financiranje</i>	Financijske i nefinancijske subvencije
II 5. E2 Karneval Opatija -Dječji karnevalski korzo -Balinjerada -Maškarani klapski maraton	***	+	+	+	+	+	+
TZ grada Opatije						<i>TZ grada Opatija, Grad Opatija, turističko gospodarstvo, Udruženje obrtnika, karnevalske udruge</i>	Održane predviđene manifestacije
II 5. E3 Ožujak-oaza wellnessa u Opatiji	***	+	+	+	+	+	+
TZ grada Opatije Turističko gospodarstvo						<i>TZ grada Opatija, Thalassoterapia, hoteli, klinike, ordinacije, ostali sudionici ponude usluga zdravstvenog turizma, JU „PP Učka“</i>	Održana oaza wellnessa
	***	+	+	+	+	+	+
							Održan festival

II 5. E4 Festival kave <i>TZ grada Opatije</i>								TZ grada Opatija	kave	
II 5. E5 Festival neovisnih kazališta RH „FEN“ <i>Festival Opatija</i>	***	-	+	+	+	+	+	+	+	Održan festival neovisnih kazališta RH „FEN“
II 5. E6 <i>Gourmet priča</i> <i>TZ grada Opatije U gostitelji</i>	***		+	+	+	+	+	+	+	Održana <i>Gourmet priča</i> TZ grada Opatija Javno-privatno partnerstvo
II 5.E7 Ljeto na ljetnoj <i>Festival Opatija</i>	***		+	+	+	+	+	+	+	Održano Ljeto na ljetnoj Festival Opatija
II 5. E8 RetrOpatija <i>TZ grada Opatije</i>	***		+	+	+	+	+	+	+	Održan RetrOpatija TZ grada Opatija , Grad Opatija <i>gospodarski subjekti i javni sektor</i>
II 5. E9 Opatija - Carski grad <i>TZ grada Opatije</i>	***		+	+	+	+	+	+	+	Održan manifestacija Opatija – Carski grad TZ grada Opatija SU: Grad Opatija, turističko gospodarstvo,kulture udruge
II 5. E10 Međunarodno natjecanje slikara „Mandrać“ <i>Hrvatski muzej turizma</i>	***		+	+	+	+	+	+	+	Održan „Mandrać“ Hrvatski muzej turizma SU –Grad Opatija, Udruga likovnih umjetnika
II 5. E11 Učkarski samanj <i>JU „Park prirode Učka“</i>	***		+	+	+	+	+	+	+	Održan „Učkarski sajam“ JU „Park prirode Učka“ SU – Grad Opatija, PGŽ, TZ grada Opatije i Opatijske rivijere, TZ Kvarnera, Istarska županija, općine Lovran, M. Draga, Kršan i Lupoglav
II 5. E12 Bečki tjedan <i>Grad Opatija Festival Opatija</i>	***		+	+	+	+	+	+	+	Održan Bečki tjedan Festival Opatija SU: Grad Opatija, Hrvatski muzej turizma, TZ grada Opatija, turističko gospodarstvo,kulture udruge, Lions club
	***		+	+	+	+	+	+	+	

II 5. E13 Advent u Opatiji TZ grada Opatije Grad Opatija Festival Opatija						TZ grada Opatija, Grad Opatija i Festival Opatija, Hrvatski muzej turizma, hotelijersko- turističko gospodarstvo, Udruženje obrtnika, kulturne udruge	Održan Advent u Opatiji		
II 5. E14 Festival čokolade TZ grada Opatije Grad Opatija	***	+	+	+	+	+	+	TZ grada Opatija turističko gospodarstvo, Hrvatski muzej turizma, Udruženje obrtnika	Održan festival čokolade
II 5. E15 Uskrs u Opatiji TZ grada Opatije	***	+	+	+	+	+	+	TZ grada Opatija turističko gospodarstvo, Hrvatski muzej turizma, Udruženje obrtnika	Organiziran Uskrs u Opatiji

MODEL UPRAVLJANJA PLAŽAMA

AKTIVNOSTI I KOORDINATOR AKCIJE	PRIOR I-TET	TRAJANJE 2016.-2020. I DALJE	IZVORI FINANCIRANJA	POKAZATELJI USPJEHA			
II.5. HA Izraditi studiju izračuna prihvatnog potencijala Grada (vidjeti mjeru pod I.1.DC) Grad Opatija	***	+	Javno financiranje Grad Opatija	Izrađena studija prihvatnog potencijala Kupališnog prostora			
II. 5. HB Povećati atraktivnost plaža – opremiti i tematizirati plaže: PGŽ	***	+	Javno-privatno (koncesije) uz pomoć sredstava EU PGŽ	Realizirani projektni zadaci			
II. 5. HC Podizati kvalitetu ponude na plažama (Plava zastava) Koncesionar	***	+	+	+	+	Javno-privatno (koncesije)	Minimalno 5 Plavih zastava
II.5. HD Pratiti čistoću mora i (monitoring) PGŽ, Grad Opatija	***	+	+	+	+	Javno-privatno (koncesije)	Mjerljivi godišnji rezultati mjenja čistoće mora i plaža
II. 5. HE Obnoviti plaže (carske plaže, Slatina i kupalište Lido)	***	+	+	+	+	Javno-privatno (koncesije) uz pomoć sredstava EU (PGŽ, Grad Opatija)	Obnovljene plaže

<i>PGŽ, Grad Opatija i gospodarski subjekti</i>										
II.5. HF	Povezivati znanja znanstvenika, umjetnika, stručnjaka i znanja lokalne zajednice (edukativne radionice o moru)	*		+	+	+	+	+	Kulturno umjetničke udruge	Mjerljivi broj održanih radionica
<i>Kulturno umjetničke udruge</i>										
PROJEKTI										
II.5. H1	Idejni projekt trga Slatina i obnova kupališta Slatina	***		+	+	+	+	Javno financiranje (proračun PGŽ-a i Grada uz pomoć sredstava EU)	Obnovljeno kupalište	
<i>PGŽ i Grad Opatija</i>										
II.5. H2	Obnova Pančere – uz kupalište Slatina	***			+	+	+	Javno financiranje (proračun PGŽ-a i Grada uz pomoć sredstava EU)	Obnovljena Pančera	
<i>PGŽ</i>										
II.5. H3	Uređenje plaže Črnikovica	***		+	+			Javno financiranje	Obnovljena Plaža Črnikovica	
<i>Grad Opatija</i>										
II.5. H4	Dohrana i uređenje neuređenih plaža	***		+	+	+	+	Proračun Grada Opatije	Dohranjene plaže	
<i>Grad Opatija</i>										
II.5. H5	Tematsko uređenje dječje plaže Tomaševac	***			+	+		Javno financiranje (proračun Grada uz pomoć sredstava EU)	Uređenja dječja plaža Tomaševac	
<i>Grad Opatija</i>										
II.5. H6	Tematsko uređenje kupališta hotela Ambasador	***				+	+	Javno –privatno financiranje <i>gospodarski subjekti (privatni investitori)</i>	Uređeno kupalište hotela Ambasador	
<i>Privatni investitori</i>										
II.5. H 7	Tematsko uređenje plaže Škrbići	***			+	+		Javno financiranje <i>Grad Opatija</i>	Uređena plaža Škrbići	
<i>Grad Opatija</i>										
II.5. H8	Tematsko uređenje kupališta hotela Miramar	***				+	+	Javno privatno financiranje <i>gospodarski subjekti (privatni investitori)</i>	Uređeno kupalište hotela Miramar	
<i>Privatni investitori</i>										

<i>Privatni investitori</i>										
II.5. H9 Tematsko uređenje plaže hotela Belveder	***		+	+	Javno privatno financiranje <i>gospodarski subjekti (privatni investitori)</i>	Uređena plaža Belveder				
<i>Privatni investitori</i>										
II.5. H10 Tematsko uređenje plaže Lipovica	***		+	+	Javno financiranje <i>Grad Opatija</i>	Uređena plaža Lipovica				
<i>Grad Opatija</i>										
II.5. H11 Tematsko uređenje povijesnog kupališta Lido	***		+	+	Javno privatno financiranje <i>PGŽ-a i gospodarski subjekti (privatni investitori)</i>	Uređeno kupalište Lido				
<i>PGŽ</i>										
II.5. H12 Projekt i sanacija obalne šetnice kod Kvarnera	**		+		Javno financiranje <i>Grad Opatija i PGŽ</i>	Sanirana obalna šetnica kod Kvarnera				
<i>Grad Opatija</i>										
II.5. H 13. Uređenje plaže kod Fakulteta za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu u Iki	**			+	Proračun Grada, Sveučilište Rijeka FMTU Opatija	Obnovljeno kupalište Ika ispod FMTU-a				
<i>Grad Opatija</i>										
II.5.H 14 Uređenje obalne šetnice (Ograda obalnog puta; popravak zidova na obalnoj šetnici)	**		+	+	+	+	+	+	Proračun Grada	Uređena šetnica
<i>Grad Opatija</i>										

AKTIVIRANJE DEVASTIRANIH LOKACIJA I OBJEKATA IZVAN FUNKCIJE

AKTIVNOSTI I KOORDINATOR AKCIJE	PRIORITET	TRAJANJE 2016.-2020. I DALJE	IZVORI FINANCIRANJA	POKAZATELJI USPJEHA					
II.5. B, C, E - A Podržati (urbanističkim planovima i potrebnim odlukama) nove investicije u funkciji aktivacije zapuštenih lokacija	***		+	+	+	+	+	Javno financiranje <i>(Proračun Grada Opatije)</i>	Provedba predloženih aktivnosti sukladno definiranom terminskom planu
<i>Grad Opatija</i>									
PROJEKTI									
II.5.B,C i E - 1 Osmisliti izradom UPU-a	**		+	+	+	+	+	<i>Proračun Grada Opatije</i>	Provedba

lokality tvornice ribljih konzervi Ika						predloženih aktivnosti sukladno definiranom terminskom planu		
Grad Opatija								
II.5.B,C i E - 2 Mjere za poticanje poduzetnika	***	+	+	+	+	+	Proračun Grada Opatije	Provedba predloženih aktivnosti sukladno definiranom terminskom planu
Grad Opatija								

SELEKTIVNI OBLICI TURIZMA GRADA OPATIJE

ODMORIŠNI TURIZAM

AKTIVNOSTI I KOORDINATOR AKCIJE	PRIORITET	TRAJANJE 2016.-2020. I DALJE	IZVORI FINANCIRANJA	POKAZATELJI USPJEHA				
II.5.CDE-A Izraditi integralni model brendiranja destinacije, koji obuhvaća brendiranje smještajnih kapaciteta i gastro ponude Grada Opatije	***	+	+	+	+	+	Javno financiranje, Fond - javno-privatno partnerstvo pri TZ grada Opatije (sufinanciranje zajedničkih aktivnosti od strane svih sudionika turističke ponude na razini destinacije), sredstva EU fondova (EU operativni programi za konkurentnost i ruralni razvoj), proračunska sredstva grada	Izrađen model brendiranja destinacije Opatija
<i>TZ grada Opatije</i>								
II.5.CDE-B Interesno udruživanje (klaster) dionika turističke ponude zbog iskorištavanja sinergijskih učinaka na inozemnom i domaćem tržištu	***	+	+	+	+	+	Javno financiranje, Fond - javno-privatno partnerstvo pri TZ Grada Opatija (sufinanciranje zajedničkih aktivnosti od strane svih sudionika turističke ponude na razini destinacije), sredstva EU fondova (EU operativni programi za konkurentnost i ruralni razvoj)	Organiziran klaster dionika turističke ponude
<i>TZ grada Opatije</i>								
II.5.CDE-C Stvaranje poticajnog i propulzivnog okruženja za modernizaciju postojećih kapaciteta i nove investicije u skladu sa prostornim mogućnostima i principima održivog razvoja	**	+	+	+	+	+	Javno financiranje, Fond - javno-privatno partnerstvo pri TZ grada Opatija (sufinanciranje zajedničkih aktivnosti od strane svih sudionika turističke ponude na razini destinacije), sredstva EU fondova (EU operativni programi za konkurentnost i ruralni razvoj)	Provedba predloženih aktivnosti sukladno definiranom terminskom planu
<i>TZ grada Opatije</i>								

razvoj)								
II.5. CDE-D Poticanje inovativnog turističkog proizvoda sa ciljem cjelogodišnjeg poslovanja i rasta turističkih prihoda	***	+	+	+	+	+	Javno financiranje (proračun Grada Opatije i proračun TZ grada Opatije, uz potporu poticajnih sredstava iz drugih izvora)	Provedba predloženih aktivnosti sukladno definiranom terminskom planu
<i>TZ grada Opatije</i>								
PROJEKTI								
II.5. CDE - 1 Privlačenje svjetski poznatih hotelskih brendova	***	+	+	+	+	+	Uobičajeni oblici financiranja poduzetničkih projekata, javno financiranje, sredstva EU fondova	Provedba predloženih aktivnosti sukladno definiranom terminskom planu
<i>Grad Opatija i TZ grada Opatije</i>								
II.5. CDE-2 Uvođenje sustava nefinancijskih poticaja za razvoj svih segmenata smještajne ponude (izrada projektne dokumentacije, tehnička pomoć, savjetovanje)	***	+	+	+	+	+	Javna uprava (proračunska sredstva), Proračun TZ grada Opatije	Provedba predloženih aktivnosti sukladno definiranom terminskom planu
<i>Grad Opatija</i>								
II.5. CDE-3 Uvođenje sustava financijskih poticaja za razvoj svih segmenata smještajne ponude (komunalna naknada, koncesije, pokrivanje dijela troška kamata)	***	+	+	+	+	+	Javna uprava (proračunska sredstva), namjenska sredstva, uobičajeni oblici financiranja privatnog sektora	Provedba predloženih aktivnosti sukladno definiranom terminskom planu
<i>Grad Opatija</i>								
ZDRAVSTVENI TURIZAM								
AKTIVNOSTI I KOORDINATOR AKCIJE	PRIORITET	TRAJANJE 2016.-2020. I DALJE					IZVORI FINANCIRANJA	POKAZATELJI USPJEHA
II.5.FA Umrežavanje sudionika u ponudi zdravstvenog turizma na razini turističke destinacije Opatija, radi zajedničkog nastupa na tržištu	***	+	+	+	+	+	Fond - javno-privatno partnerstvo pri TZ grada Opatija (sufinanciranje zajedničkih aktivnosti od strane svih sudionika turističke ponude na razini destinacije)	Broj zajedničkih nastupa na tržištu / broj i naziv sudionika po pojedinom nastupu (po vrstama i karakteru nastupa)
<i>TZ grada Opatije / Klaster ZT Kvarnera</i>								
II 5. FB	***	+	+	+	+	+	Javno financiranje (proračun Grada	Prihvaćen koncept /

<p>Brendiranje Opatije kao „lječilišne destinacije“ (KURORT) u okviru zajedničkih akcija da se turistička destinacija Kvarner (PGŽ) pozicionira kao „destinacija zdravlja“ a slijedom odrednica razvoja zdravstvenog turizma definiranih u strateškim dokumentima PGŽ i RH</p> <p>Grad Opatija, TZ grada Opatije / Klaster ZT Kvarnera / TZ Kvarnera</p>	<p>Opatije i proračun TZ grada Opatije)</p>	<p>dodjela certifikata (sukladno važećim propisima i standardima)</p>	
<p>II 5. FC Izgradnja sustava kojime će se poticati razvoj zdravstveno-turističkog proizvoda (novi programi, viša kvaliteta, nova tržišta...) te postizanje nadprosječnih rezultata (produženje sezone, nova zapošljavanja, doprinos imidžu destinacije, prepoznatljiva kvaliteta...)</p> <p><i>Zdravstveno-turističko gospodarstvo / Klaster zdravstvenog turizma Kvarnera</i></p>	<p>** + + + + + +</p>	<p>Javno financiranje (proračun Grada Opatije; Proračun TZ grada Opatije; Proračun TZ Kvarnera; udružena sredstva svih TZ Liburnije</p>	<p>Broj novih programa i novih tržišta, poboljšani rezultati poslovanja kroz produženje sezone</p>
PROJEKTI			
<p>II.5. F1 Donošenje pravilnika o ostvarivanju poticaja i dodjeli nagrada za ostvarene iznimne rezultate u segmentu zdravstveno-turističke ponude turističke destinacije Opatija</p> <p><i>Klaster zdravstvenog turizma Kvarnera</i></p>	<p>** +</p>	<p>TZ Grada Opatije i Klaster zdravstvenog turizma Kvarnera</p>	<p>Donesen pravilnik</p>
<p>II.5. F2 Izgradnja <i>wellness</i> centra na razini destinacije uz uvažavanje raspoložive resursne osnovice, suvremenih trendova i izrađenih potreba unapređenja ukupne zdravstveno-turističke ponude destinacije</p> <p><i>Privatni poduzetnici</i></p>	<p>** + + + + + +</p>	<p>Sredstava EU i srodnih fondova; privatni poduzetnici</p>	<p>Izgrađen <i>wellnes</i> centar</p>
<p>II.5. F3 Izgradnja sustava prikupljanja, obrade i prezentiranja informacija, radi podizanja razine informiranosti i ocjene konkurentnosti zdravstveno-turističke ponude (<i>benchmarking</i>)</p> <p><i>TZ Grada Opatija / Klaster zdravstvenog turizma Kvarnera / TZ Kvarnera</i></p>	<p>** + + + + + +</p>	<p>Uobičajeni oblici financiranja poduzetničkih projekata uz osiguranje uvjeta za investiranje (Grad Opatija stvara pretpostavke za razvoj)</p>	<p>Realizirana investicija</p>

MICE TURIZAM

AKTIVNOSTI I KOORDINATOR AKCIJE	PRIORITET	TRAJANJE 2016.-2020. I DALJE	IZVORI FINANCIRANJA	POKAZATELJI USPJEHA
<p>II.5.IA Interesno udruživanje (klaster) dionika turističke ponude MICE turizma iskorištavanja sinergijskih učinaka na inozemnom i domaćem tržištu</p> <p>TZ grada Opatije</p>	***	+ + + +	Javno financiranje, Fond - javno-privatno partnerstvo pri TZ grada Opatija (sufinanciranje zajedničkih aktivnosti od strane svih sudionika turističke ponude na razini destinacije), sredstva EU fondova (EU operativni programi za konkurentnost i ruralni razvoj), privatno financiranje	Klaster dionika MICE turističke ponude Grada Opatije
<p>II.5.IB Stvaranje propulzivnog okruženja za modernizaciju postojećih kapaciteta i nove investicije u MICE turizam</p> <p>TZ grada Opatije</p>	***	+ + + + +	Javno financiranje, Fond - javno-privatno partnerstvo pri TZ grada Opatija (sufinanciranje zajedničkih aktivnosti od strane svih sudionika turističke ponude na razini destinacije), sredstva EU fondova (EU operativni programi za konkurentnost i ruralni razvoj), privatno financiranje	Ustrojiti destinacijski menadžment i interni marketing kao poticaj razvoja MICE turizma
<p>II.5. IC Izgradnja integralnog sustava destinacijskog menadžmenta u funkciji razvoja MICE turističke ponude</p> <p>TZ grada Opatije</p>	***	+ +	Javno financiranje (proračun Grada Opatije i proračun TZ grada Opatije, uz potporu poticajnih sredstava iz drugih izvora), privatno financiranje	Integralni marketing u funkciji razvoja MICE turizma
<p>II.5. ID Implementacija informacijske osnove i baze podataka za planiranje, implementaciju i praćenje MICE turizma na destinacijskoj razini i razini projekta</p> <p>TZ grada Opatije</p>	***	+ + + +	Javno financiranje (proračun Grada Opatije i proračun TZ grada Opatije, uz potporu poticajnih sredstava iz drugih izvora), privatno financiranje	Ulaganja u informatizaciju opremu za MICE turizam
PROJEKTI				
<p>II.5.I1 Destinacijski MICE centar za brži i kvalitetniji razvoj MICE turizma na svim razinama</p>	***	+	Javno-privatno partnerstvo, sredstva EU fondova, javna uprava (proračunska sredstva), privatno	Formiranje destinacijskog MICE centra

KULTURNI TURIZAM				
AKTIVNOSTI I KOORDINATOR AKCIJE	PRI-ORITET	TRAJANJE 2016.-2020. I DALJE	IZVORI FINANCIRANJA	POKAZATELJI USPJEHA
II.5.12 Osvremenjivanje i modernizacija MICE ponude kroz implementaciju suvremenih tehnologija i informacijske opreme TZ grada Opatije	***	+ + + +	Privatno financiranje, javno financiranje (proračunska sredstva), sredstva EU fondova	Implementaciju suvremene opreme u modernizaciji u MICE ponude
II.5.13 Uvođenje certifikata „zeleno hotelijerstvo“ za ekološki osviještene dionice MICE turističke ponude Hotelski subjekti	***	+ + + +	Uobičajeni oblici financiranja poduzetničkih projekata, javno financiranje, sredstva EU fondova	Promicanje ekološke osviještenosti destinacija koje nude MICE turizam
II.5.14 Cestovna povezanost Grada Opatije i zračnih luka – financijska potpora lokalne i županijske samouprave Grad Opatija i TZ grada Opatije	***	+ + + +	Javno-privatno partnerstvo, sredstva EU fondova, javno financiranje, privatno financiranje	Različiti oblici financijskih i nefinancijskih potpora za uspostavljanje bolje cestovne komunikacije sa zračnim lukama
II.5.15 Modernizacija postojećih MICE kapaciteta i opreme Privatni poduzetnici	***	+ + + +	Privatno financiranje, sredstva EU fondova, državni proračun	Modernizirani postojeći MICE kapaciteti
II.5. KA Izrada Strategije razvoja kulturnog turizma grada Opatija TZ grada Opatije	***	+	Javno financiranje (Proračun TZ Opatija)	Izrađena strategija
II.5. KB Provedba projekta Opatija-grad kulturne i parkovne baštine Grad Opatija	***	+ + + + + +	Javno financiranje uz pomoć sredstava EU	Provedba projekta
II.5. KC Unaprijediti programe u kulturi na području grada Opatije te zajedničkim	**	+ + + + +	Javno i privatno financiranje	Razvijena mreža kulturne ponude s prepoznatljivi

konceptom i koordinacijom razviti mrežu kulturne ponude i njenu prepoznatljivost u okruženju + mjere II.5.D i II.5.E						m programima			
Svi nositelji programskih rješenja u kulturi									
II.5. KD Specijalizacija kulturne ponude i unaprjeđenje postojećih događanja (FEN, Carski grad, Retro Opatija, glazbena događanja...)+ mjere: II.5.D i II.5.E	***	+	+	+	+	+	Javno financiranje (TZ Opatija, Grad Opatija), privatno financiranje	Provedba predloženih aktivnosti sukladno definiranom terminskom planu	
Festival Opatija i TZ Opatija									
II.5. KE Uključivanje u projekt Rijeka – Europska prijestolnica kulture 2020.	***	+	+	+	+	+	Javno (TZ Opatija, Grad Opatija, Hrvatski muzej turizma, Festival Opatija) i privatno financiranje	Provedba predloženih aktivnosti sukladno definiranom terminskom planu	
Grad Opatija									
II.5. KF Turistička signalizacija kulturno-povijesne baštine grada Opatije	***	+	+	+	+	+	Javno financiranje (Grad Opatija, TZ Opatija)	Provedba predloženih aktivnosti sukladno definiranom terminskom planu	
Grad Opatija									
II.5. KG Uključivanje (zaštita i interpretacija) povijesnog naslijeđa u kulturnu ponudu	*	+	+	+	+	+	Javno financiranje pomoć sredstava EU	Provedba predloženih aktivnosti sukladno definiranom terminskom planu	
TZ Opatija									
II.5 KH Podizanje kvalitete eno-gastronomske ponude te jačanje uključenosti u projekte Kvarner-gourmet i Kvarner-food i uključivanje ugostiteljskih objekata u postojeće manifestacije te stvaranje novih prepoznatljivih gastro manifestacija	***	+	+	+	+	+	Javno i privatno financiranje	Provedba predloženih aktivnosti sukladno definiranom terminskom planu	
TZ Opatija									
PROJEKTI									
II.5.K1 Revitalizacija rasadnika u Parku Angiolina – interpretacijski centar (info punkt)	***	+	+	+	+	+	Javno financiranje	Uređen interpretacijski centar	
Grad Opatija									
II.5.K2	***	+	+	+	+	+	Javno financiranje (TZ Opatija)	Provedba predloženih	

Poboljšati koordiniranost između nositelja različitih kulturnih programa i događanja u vremenskom i tematskom smislu te unaprijediti postojeće događaje					aktivnosti sukladno definiranom terminskom planu
TZ Opatija i sunositelji: Festival Opatija, Festival Kvarner, Hrvatski muzej turizma, poslovni subjekti (hoteli i dr.), udruge i drugi nositelji kulturnih programa					
II.5.K3 Unaprijediti korištenje ICT tehnologije u promociji i prodaji kulturnih turističkih proizvoda	***	+ + + + + +	Javno financiranje (TZ Opatija)		Provedba predloženih aktivnosti sukladno definiranom terminskom planu
TZ Opatija					
II.5.K4 Organizacija programa klasične i druge glazbe s obzirom na bogatu povijest glazbe u Opatiji	**	+ + + + + +	Javno financiranje		Provedba predloženih aktivnosti sukladno definiranom terminskom planu
Festival Opatija					
II.5.K5 Sudjelovanje u programu Lungomare/Coast Lines – EPK Rijeka – 2020.	***	+ + + + +	Javno financiranje uz pomoć sredstava EU		Sudjelovanju u programu 2020. i provedba predloženih aktivnosti sukladno definiranom terminskom planu
Hrvatski muzej turizma					
II.5.K6 Uključivanje tradicijskih barki u turističkoj ponudi (Ika) – obnova i zaštita (tradicijska barkajola)	**	+ + + + +	Javno financiranje uz pomoć sredstava EU		Uključenost tradicijskih barki u turističkoj ponudi
TZ Opatija, udruge					
II.5.K7 Uključivanje eno-gastronomске ponude u megadogađaje destinacije te stvaranje novih gastro događaja uz učešće prepoznatljivih imena domaće i strane gastronomije	**	+ + + + +	Javno (TZ Opatija) i privatno financiranje		Provedba predloženih aktivnosti sukladno definiranom terminskom planu
Ugostiteljski objekti					
AKTIVNOSTI I KOORDINATOR AKCIJE	PRIORITET	TRAJANJE 2016.-2020. I DALJE	IZVORI FINANCIRANJA	POKAZATELJI USPJEHA	
III.7.GA Stvaranje uvjeta za manifestacije i događaje u	***	+ + + + + +	Javno i privatno uz pomoć sredstava EU		Provedba predloženih aktivnosti sukladno

kulturi te obogaćivanje kulturne ponude					definiranom terminskom planu				
Grad Opatija									
PROJEKTI									
III.7.G1 Dovršetak izgradnje Kulturnog doma Opatija	***	+	+	Javno financiranje	Izgrađen i otvoren Kulturni dom Opatija				
Grad Opatija									
III.7.G2 Ljetna pozornica Opatija – rekonstrukcija i natkrivanje	***	+	+	+	+	+	Javno financiranje uz pomoć sredstava EU	Završena rekonstrukcij a i natkrivanje	
Grad Opatija									
III./G3 Izvedbeni projekt natkrivanja ljetne pozornice				+	Javno financiranje- proračun Grada Opatije	Izrađen izvedbeni projekt			
Grad opatija									
III.7.G4 Uređenje Mandrača i trga u Voloskom	**		+	Javno financiranje	Uređen Mandrač i trg u Voloskom				
Grad Opatija									
III.7.G5 Uređenje pojasa obalnog šetališta Lungomare	**	+	+	+	+	+	+	Javno financiranje uz pomoć sredstava EU	Provedba predloženih aktivnosti sukladno definiranom terminskom planu
Grad Opatija									
III.7.G6 Uređenje pješačke komunikacije i stubišta, šetalište Obnova šetališta Carmen Sylve Pješačke komunikacije i stubišta	**	+	+	+	+	+	+	Javno financiranje	Provedba predloženih aktivnosti sukladno definiranom terminskom planu
Grad Opatija									
III.7.G7 Amerikanski vrtovi u Opatiji rekonstrukcija vrtova i revitalizacija botaničke zbirke	***	+	+	+	Javno financiranje (Grad Opatija i Parkovi d.o.o.) uz pomoć sredstava EU	Provedba predloženih aktivnosti sukladno definiranom terminskom planu			
Parkovi d. o. o., Grad Opatija									
III.7.G8 Pristupna komunikacija Amerikanskim vrtovima	***	+		Javno financiranje	Izrađena pristupna komunikacija				
Grad Opatija									

III.7.G9 Unaprijediti kulturnu-turističku ponudu Crkva s parkom Sv. Jakov - Crkva sv. Jakov - Park Sv. Jakov - Umjetnički paviljon „Juraj Šporer“ Grad Opatija	***	+	+	+	+	+	+	Javno financiranje uz pomoć sredstava EU	Provedba predloženih aktivnosti sukladno definiranom terminskom planu
III.7.G10 Unaprijediti kulturnu-turističku ponudu Vila Angiolina s perivojem Vila Angiolina Perivoj Angiolina Grad Opatija	***			+				Javno financiranje pomoć sredstava EU	Provedba predloženih aktivnosti sukladno definiranom terminskom planu
III.7.G11 Uređenje dekorativne rasvjete Parka Angiolina Grad Opatija	***					+		Javno financiranje (Grad Opatija)	Izrađena dekorativna rasvjeta
III.7.G12 Idejni projekt rasadnika u Parku Angiolina Grad Opatija	***		+					Javno financiranje (Grad Opatija)	Izrađen idejni projekt
III.7.G13 Obnova fontane Slatina (bazen i strojnica) Grad Opatija	***					+		Javno financiranje (Grad Opatija)	Obnovljena fontana
III.7.G14 Obnova vrijednog drveća Grad Opatija	**		+	+	+	+	+	Javno financiranje (Grad Opatija)	Kontinuirana aktivnost
III.7.G15 Glavni projekt izgradnje društvenih prostorija MO Ika Grad Opatija	**					+		Javno financiranje (Grad Opatija)	Izrađen glavni projekt

RURALNI TURIZAM

AKTIVNOSTI I KOORDINATOR AKCIJE	PRI-ORI-TET	TRAJANJE 2016.-2020. I DALJE	IZVORI FINANCIRANJA	POKAZATELJI USPJEHA
---------------------------------	-------------	------------------------------	---------------------	---------------------

<p>II.6. A2A Izgradnja novih i rekonstrukcija postojećih turističkih smještajnih kapaciteta (inovativni i ambijentalno usklađeni)</p> <p><i>Privatni investitori,</i></p>	**	+ + + + +	Grad Opatija – (poticaji-jednokratna potpora) i privatni investitori uz pomoć sredstava EU)	Integrirani kriteriji razvoja smještajnih kapaciteta razrađenih kroz poticaje i u prostornoj dokumentaciji
<p>II 6. A2B Ponuda novih sportsko-rekreativnih sadržaja</p> <p><i>Privatni investitori</i></p>	**	+ + + + +	Grad Opatija (poticaji-jednokratna potpora), Park prirode Učka i privatni investitori uz pomoć sredstava EU-a	Integrirani kriteriji razvoja sportsko rekreacijskih sadržaja razrađenih kroz poticaje i u prostornoj dokumentaciji
<p>II 6. A2C U mreženost proizvođača i prerađivača (poljoprivrednika i proizvođača proizvoda) i ponuđača (turističkih i ugostiteljskih objekata) vidljiva kroz korištenje namirnica domaće proizvodnje i ekoloških proizvoda, te autohtonih sorti i proizvoda u ponudi lokalnih turističkih i ugostiteljskih objekata</p> <p>Agro Opatija</p>	**	+ + + + +	Grad Opatija – poticaji-jednokratna potpora, LAG Terra Liburna i privatni investitori uz pomoć sredstava EU)	Provedba predloženih aktivnosti sukladno definiranom terminskom planu
<p>II.6.A2D Stvaranje novog turističkog proizvoda (novi itinerari)</p> <p>LAG Terra Liburna, TZ grada Opatije i ostale TZ Opatijske rivijere</p>	**	+ + + + +	Grad Opatija – poticaji-jednokratna potpora, LAG Terra Liburna i privatni investitori uz pomoć sredstava EU)	Provedba predloženih aktivnosti sukladno definiranom terminskom planu
<p>II.6.A2E Međusobna povezanost TZ-a Opatijske rivijere i ostalih dionika u promociji ruralnog turizma.</p> <p><i>TZ Opatijske rivijere</i></p>	**	+ + + + +	Turističke zajednice Opatijske rivijere i privatni investitori	Provedba predloženih aktivnosti sukladno definiranom terminskom planu
AKTIVNOSTI I KOORDINATOR AKCIJE	PRI-ORI-TET	TRAJANJE 2016.-2020. I DALJE	IZVORI FINANCIRANJA	POKAZATELJI USPJEHA

<p>II.6.CA Čišćenje starih i zapuštenih poljoprivrednih, kala i obnavljanje „gromača“, kao osnovnog preduvjeta razvoja poljoprivrede, budući da je zbog napuštanja poljoprivrede veliki dio njih zapušten</p> <p><i>LAG Terra Liburna</i></p>	**	+	+	+	+	Program ruralnog razvoja RH, PGŽ-a, LAG Terra Liburna uz pomoć sredstava EU-a	Provedba predloženih aktivnosti sukladno definiranom terminskom planu
<p>II.6.CB Osigurati stručnu osobu (agronom, tehnolog) koja će biti angažirana sa strane LAG-a Terra Liburna i pružati potrebnu stručnu pomoć poduzetnicima i udrugama vezano uz ekološki uzgoj i uzgoj autohtonih sorti</p> <p><i>Lag Terra Liburna</i></p>	***	+	+	+	+	Javno financiranje (Proračun LAG-a Terra Liburna)	Zaposlena stručna osoba
<p>II.6.CC Mogućnost zakupa državnog ili gradskog zemljišta za stvaranje matičnjaka pitomog kestena</p> <p><i>Grad Opatija</i></p>	**	+	+	+	+	Javno-privatno (Grad Opatija kroz poticaje) i privatni investitori uz pomoć sredstava EU-a)	Provedba predloženih aktivnosti sukladno definiranom terminskom planu
<p>II.6.CD Stvaranje matičnjaka pitomog kestena (lovranskog maruna)</p> <p><i>Privatni investitori Udruge</i></p>	*	+	+	+	+	Javno-privatno (Grad Opatija kroz poticaji i privatni investitori uz pomoć sredstava EU-a)	Provedba predloženih aktivnosti sukladno definiranom terminskom planu
<p>II.6.CE Proizvodnja sadnica autohtonih (tradicijskih) sorti voća, povrća i bilja, osobito pitomog kestena i sadnica iz ekološkoga uzgoja</p> <p><i>Privatni investitori</i></p>	*	+	+	+	+	Javno-privatno (Grad Opatija kroz poticaje i privatni investitori uz pomoć sredstava EU-a)	Provedba predloženih aktivnosti sukladno definiranom terminskom planu
<p>II.6.CF Provođenje mjera zaštite u postojećim šumama pitomog kestena (sanitarna sječa, tretiranje protiv štetnika, dohranjivanje pitomog kestena i dr.)</p> <p><i>Grad Opatija</i></p>	*	+	+	+	+	Javno-privatno (Grad Opatija kroz poticaje i privatni investitori uz pomoć sredstava EU-a)	Provedba predloženih aktivnosti sukladno definiranom terminskom planu
<p>II.6.CG Podizanje trajnih nasada autohtonih (tradicionalnih) sorti, osobito maruna i sorti za ekološki uzgoj</p>	*	+	+	+	+	Javno-privatno (Grad Opatija - poticaji i privatni investitori uz pomoć sredstava EU-a)	Provedba predloženih aktivnosti sukladno definiranom terminskom planu

Grad Opatija					planu
II.6.D USTROJITI I PROMOVI RATI	II.6.CH Razvoj putova (cesti) maruna i drugih tematskih putova po uzoru na primjere dobre prakse u Europi (npr. Lugano u Švicarskoj)	**	+ + + + +	Javno financiranje (proračun TZ grada Opatije, LAG Terra Liburna i Program ruralnog razvoja)	Provedba predloženih aktivnosti sukladno definiranom terminskom planu
	<i>LAG Terra Liburna i TZ grada Opatije</i>				
	II.6.CI Uzgoj u platenicima i staklenicima s naglaskom na ekološki uzgoj	*	+ + + + +	Javno-privatno (Grad Opatija kroz poticaje i privatni investitori uz pomoć sredstava EU-a)	Provedba predloženih aktivnosti sukladno definiranom terminskom planu
	<i>Privatni investitori</i>				
	II.6.CJ Povezivanje sredstava za ruralni razvoj s lokalnim udrugama za ekološki uzgoj i uzgoj autohtonih (tradicijskih) sorti koje bi uz poduzetnike bile ključni realizatori navedenih aktivnosti i nositelji novih projekata	*	+ + + + +	Privatni investitori	Provedba predloženih aktivnosti sukladno definiranom terminskom planu
	<i>Privatni investitori i Udruge</i>				
II.6.CK Kontinuitet u edukaciji poduzetnika i informiranju lokalnog stanovništva kroz organiziranje radionica o ekološkom uzgoju i uzgoju autohtonih (tradicijskih) sorti, te njihovoj preradi i mogućnostima upotrebe u proizvodnji	***	+ + + + +	Javno financiranje (proračun LAG-a Terra Liburna)	Provedba predloženih aktivnosti sukladno definiranom terminskom planu	
<i>LAG Terra Liburna</i>					
II.6.CL Promocija lokalnih autohtonih sorti i proizvoda, te poljoprivrednih proizvoda iz domaćeg i ekološkoga uzgoja	*	+ + + + +	Privatni investitori, LAG Terra Liburna i TZ grada Opatije	Provedba predloženih aktivnosti sukladno definiranom terminskom planu	
<i>Privatni investitori</i>					
AKTIVNOSTI I KOORDINATOR AKCIJE	PRI- ORI- TET	TRAJANJE 2016.-2020. I DALJE	IZVORI FINANCIRANJA	POKAZATELJI USPJEHA	
II.6.DA Istražiti mogućnost za dobivanje oznake izvornosti za lovranski marun	**	+	Javno financiranje (Proračun Grada Opatije, PGŽ, sredstva EU-a)	Provedba predloženih aktivnosti sukladno	

OZNAKU IZVORNOS TI I KVALITETE ZA AUTOHTO NE (TRADIC IJSKE) PROIZVOD E I PROIZVOĐ AČE	Grad Opatija i Udruga Lovranski marun				definiranom terminskom planu
II.6.E IZGRADITI MREŽU UZGAJIVA ČA, PRERA ĐIVAČA I PONUĐAČ A AUTOHTO NIH SORTI I PROIZVOD, TE SORTI I PROIZVOD A IZ EKO UZGOJA	II.6.EA Postavljanje tipiziranih trgovina s info punktom sa strane LAG-a u dogovoru s Gradom Opatija i urbanistima <i>LAG Terra Liburna</i>	**	+ + + + +	<i>LAG Terra Liburna i sredstva EU-a</i>	Provedba predloženih aktivnosti sukladno definiranom terminskom planu
	II.6. EB Korištenje postavljenih tipiziranih punktova za promotivne aktivnosti LAG- a s ciljem približavanja autohtonih i ekoloških proizvoda lokalnom stanovništvu <i>LAG Terra Liburna i privatni investitori</i>	**	+ + + + +	<i>LAG Terra Liburna, udruge, privatni investitori i sredstva EU-a</i>	Provedba predloženih aktivnosti sukladno definiranom terminskom planu
	II.6.EC Pokretanje maloprodajne trgovine s lokalnim proizvodima u suradnji s LAG-om <i>LAG Terra Liburna i privatni investitori</i>	**	+ + + + +	<i>LAG Terra Liburna i privatni investitori i sredstva EU-a</i>	Provedba predloženih aktivnosti sukladno definiranom terminskom planu
	II.6.ED Udruživanje poljoprivrednih proizvođača u ciljanoj proizvodnji uz podršku LAG- a (zadruga, udruge, poslovna suradnja i dr.) <i>LAG Terra Liburna</i>	**	+ + + + +	<i>LAG Terra Liburna, privatni poduzetnici i sredstva EU-a</i>	Provedba predloženih aktivnosti sukladno definiranom terminskom planu
	II.6.EE Kontinuirana edukacija poduzetnika u vidu radionica i seminara sa strane LAG-a i udruga u koordinaciji s LAG-om <i>LAG Terra Liburna i udruge</i>	**	+ + + + +	<i>LAG Terra Liburna, privatni investitori i sredstva EU-a</i>	Provedba predloženih aktivnosti sukladno definiranom terminskom planu
	II.6.EF Održavanje sajмова poljoprivrednih proizvođača <i>LAG Terra Liburna</i>	**	+ + + + +	<i>LAG Terra Liburna, udruge, privatni investitori i sredstva EU</i>	Održani sajmovi

MJERA II.6.F OBLIKOVANJE I PROMOVIRANJE GASTRONOMSKU PONUDU AUTOHTONIH JELA I PIĆA	<p>II.6.EG Razvoj prodajno-opskrbenih platforme u suradnji s LAG-om koja će se baviti ugovaranjem, savjetovanjem i dostavom s ciljem osiguravanja otkupa lokalnim proizvođačima i povezivanja s ugostiteljskim sektorom kao njihovim tržištem</p> <p><i>LAG Terra Liburna</i></p>	**	+ + + +	<i>LAG Terra Liburna, privatni investitori i sredstva EU-a</i>	Provedba predloženih aktivnosti sukladno definiranom terminskom planu
	<p>II.6.EH Međusobno povezivanje LAG-a i udruga vezanih uz ekološki uzgoj i uzgoj autohtonih (tradicijskih sorti), te njihovo povezivanje s ostalim subjektima sa ciljem promocije i inicijativa za nove projektne ideje</p> <p><i>LAG Terra Liburna i udruge</i></p>	**	+ + + + +	<i>LAG Terra Liburna, udruge, privatni investitori i sredstva EU-a</i>	Provedba predloženih aktivnosti sukladno definiranom terminskom planu
	<p>II.6.FA Dodjeljivanje posebnoga znaka „Hrvatska autohtona kuhinja“ lokalnim ugostiteljima</p> <p><i>Grad Opatija i udruge</i></p>	***	+ + + + +	<i>Grad Opatija i privatni investitori</i>	Dodjela posebnog znaka „Hrvatska autohtona kuhinja“

SPORTSKO REKREACIJSKI TURIZAM

AKTIVNOSTI I KOORDINATOR AKCIJE	PRIORITET	TRAJANJE 2016.-2020. I DALJE	IZVORI FINANCIRANJA	POKAZATELJI USPJEHA
<p>II. 5. JA & III.8. AA Predložiti one sadržaje sporta i rekreacije, koji će biti u skladu sa stvarnim potrebama tržišta, s naglaskom na poticanje sinergije odnosa članova sportskih klubova i udruga sa partnerskim organizacijama</p> <p>Sportski savez Grada</p>	**	+ + + + +	Fond - javno-privatno partnerstvo (fond pri TZ grada Opatija)	Predloženi sadržaji
III 8. EA	**	+ + + + +	Fond - javno-privatno partnerstvo (fond pri TZ)	Kreirani „paketi usluga“

<p>Osmišljavati, promovirati i tržišno pozicionirati relevantne „pakete usluga“ atraktivnog i zdravog odmora, u kojima će se naglasak staviti na bolje korištenje raspoložive resursne osnovice i infrastrukturnih mogućnosti, a slijedom potreba koje definiraju suvremeni trendovi i platežno sposobna potražnja (tijekom cijele godine)</p>	<p>grada Opatija)</p>			
<p>Gospodarski subjekti</p>				
<p>III.8.GA Umrežavati sve sudionike uključene u ponudu sadržaja relevantnih za razvoj sporta i rekreacije u destinaciji Opatija i susjednim JLS (Opatijska rivijera), a radi zajedničke promocije, budžetiranja i organiziranja velikih i tržišno prepoznatljivih sportskih priredbi i srodnih događaja</p>	<p>**</p>	<p>+ + + + + + +</p>	<p>Fond - javno-privatno partnerstvo pri TZ grada Opatija (sufinanciranje zajedničkih aktivnosti od strane sudionika turističke ponude na razini destinacije)</p>	<p>Umrežena ponuda sadržaja</p>
<p>TZ grada Opatije</p>				
<p>III 8. GB Brendirati Opatiju kao destinaciju „aktivnog odmora“, a u sklopu zajednički poduzetih akcija na razini Opatijske rivijere, turističke destinacije Kvarner (PGŽ), a slijedom postignuća i korištenjem mogućnosti Thalassoterapije Opatija</p>	<p>**</p>	<p>+ + + + + + +</p>	<p>Javno-privatno partnerstvo (fond pri TZ grada Opatije)</p>	<p>Brendirana destinacija</p>
<p>TZ grada Opatije</p>				
<p>II 5. AA Razraditi sustav primjene standarde kvalitete onih smještajnih objekata, koji su orijentirani na specifičnu ponudu usluga sporta i rekreacije, što uključuje kontrolu, akreditaciju i periodično licenciranje jednom stečenih pozicija</p>	<p>**</p>	<p>+ + + + + + +</p>	<p>Sredstava EU-a i srodnih fondova, javna sredstva i sredstva turističkog gospodarstva i vlasnika obiteljskog smještaja</p>	<p>Razrađen sustav standarda kvalitete</p>
<p>Gospodarski subjekti</p>				
<p>PROJEKTI</p>				
<p>II. 5. A1 Stvoriti pretpostavke za organiziranje dodjele</p>	<p>.**</p>	<p>+ + + + + + +</p>	<p>Proračuni TZ grada Opatije i Grada Opatija</p>	<p>Organizirana „Velika nagrada Opatije“ kao i</p>

<p>„Velike nagrade Opatije u bridgeu“, otvaranje „Škole bridgea“, te osigurati uvjete za realizaciju „EU otvorenog prvenstva u bridgeu“ (veliki sportski događaj koji može privući 1500 – 2000 osoba visoke platežne moći)</p> <p>TZ grada Opatije</p>			„Škola bridgea“
<p>III.7. A1 Izgraditi nedostajuće kapitalne objekte, kao temeljnu infrastrukturnu pretpostavku snažnijeg razvoja sportsko-rekreacijskog turizma, posebno u svrhu održavanje velikih sportskih priredbi za potrebe Opatijske rivijere i šire s orijentacijom na cjelogodišnje korištenje</p> <p>Gospodarski subjekti</p>	+ + + + + +	Javno-privatno partnerstvo (fond pri „Bridge sportskom klubu Opatija“	Izgrađeni kapaciteti
<p>III.7. A2 Osigurati infrastrukturne pretpostavke za kvalitetnu realizaciju <i>outdoor</i> aktivnosti (staze za bicikliste, motocikle, pješake, uvjete za penjače), boravak u Parku prirode Učka, te objekte za smještaj i prehranu namjenski prilagoditi turističkoj valorizaciji prema mogućnostima okruženja, te osigurati organizacijske pretpostavke visoke kvalitete usluga (markacija, specifične karte, vodičke službe, promotivni materijali, dostupnost...), s naglaskom na brendiranje specifičnih oblika ponude</p> <p>Grad Opatija</p>	** + + + + + +	Sredstava EU-a i srodnih fondova, javna sredstva i sredstva investitora	Osigurani infrastrukturni preduvjeti
<p>III.7. A3 Izgraditi Centar za posjetitelja („<i>Vizitor</i> centar Poklon“) u cilju bolje informiranosti korisnika i kvalitetnije tržišne valorizacije mogućnosti Parka prirode Učka</p> <p>Park prirode Učka</p>	+ + + + +	Sredstava EU-a i srodnih fondova, Proračun Grada Opatija i TZ grada Opatije, sufinanciranje interesnih skupina iz privatnog sektora	Izgrađen „ <i>Vizitor</i> centar poklon“
<p>III.7.A4 Glavni projekt rekonstrukcije i rekonstrukcija bočarije</p>	*	Proračun Grada Opatije	Izrađen glavni projekt

Opatija (veza Mjera I.1.D)					
III.8.E1 Idejni, glavni i izvedbeni projekt za nogometno igralište (veza mjera I.1.D10)	**	+ +		Proračun Grada Opatije	Izrađen idejni, glavni i izvedbeni projekt nogometnog igrališta
NAUTIČKI TURIZAM					
AKTIVNOSTI I KOORDINATOR AKCIJE	PRI-ORI-TET	TRAJANJE 2016.-2020. I DALJE	IZVORI FINANCIRANJA	POKAZATELJI USPJEHA	
II.5.CDE-A Interesno udruživanje (klaster) dionika turističke ponude nautičkoga turizma zbog iskorištavanja sinergijskih učinaka na inozemnom i domaćem tržištu <i>TZ grada Opatije</i>	**	+ + + + + +	Javno financiranje, fond - javno-privatno partnerstvo pri TZ grada Opatije (sufinanciranje zajedničkih aktivnosti od strane svih sudionika turističke ponude na razini destinacije), sredstva EU fondova (EU operativni programi za konkurentnost i ruralni razvoj), privatno financiranje	Formiranje klastera dionika nautičkoga turizma	
II.5.CDE-B Stvaranje propulzivnog okruženja za modernizaciju postojećih kapaciteta i nove investicije u nautičkom turizmu <i>Grad Opatija</i>	**	+ + + + + +	Javno financiranje, fond - javno-privatno partnerstvo pri TZ grada Opatije (sufinanciranje zajedničkih aktivnosti od strane svih sudionika turističke ponude na razini destinacije), sredstva EU fondova (EU operativni programi za konkurentnost i ruralni razvoj), privatno financiranje	Modernizacija postojećih kapaciteta i nove inovacije	
II.5. CDE-C Izgradnja integralnog sustava destinacijskog menadžmenta u funkciji razvoja nautičkog turističke ponude <i>TZ Opatija</i>	***	+ + + + + +	Javno financiranje TZ Grada Opatije	Destinacijski menadžment	
II.5. CDE-D Implementacija informacijske osnove i baze podataka za planiranje, implementaciju i praćenje nautičkog turizma na destinacijskoj razini i razini projekta <i>TZ grada Opatije i Grad Opatija</i>	**	+ + + + + +	Javno financiranje (Proračun Grada Opatije i Proračun TZ grada Opatije, uz potporu poticajnih sredstava iz drugih izvora), privatno financiranje	Uspostava informacijske baze za strateško upravljanje nautičkim turizmom	
PROJEKTI					
II.5.CDE-1	**	+ + +	Javno-privatno partnerstvo, sredstva	Formiranje destinacijskog	

Destinacijski centar za brži i kvalitetniji razvoj nautičkog turizma na svim razinama				EU fondova, javna uprava (proračunska sredstva), privatno financiranje	centra za razvoj nautičkog turizma					
TZ grada Opatije										
II.5.CDE-2 Osuvremenjivanje i modernizacija nautičke ponude (implementacija suvremenih tehnologija i informacijske opreme)	**	+	+	+	+	+	+	+	Privatno financiranje, javno financiranje (proračunska sredstva), sredstva EU fondova	Modernizacija nautičke ponude
<i>Nositelji nautičke ponude</i>										
II.5. CDE-3 Modernizacija postojećih kapaciteta i opreme nautičkog turizma	**	+	+	+	+				Privatno financiranje, sredstva EU fondova, državni proračun	Modernizacija nautičkih kapaciteta
<i>Nositelji nautičke ponude</i>										
II.5.CDE-4 Osmišljavanje i organiziranje evenata i događanja u marinama nautičkog turizma	**	+	+	+	+	+	+	+	Privatno financiranje, javni proračun	Postavljen plan atrakcija i događanja u lukama nautičkog turizma
<i>Nositelji nautičke ponude</i>										
II.5.CDE-5 Financijske i nefinancijske subvencije za godišnji vez u ACI marini lčići (dobivanje dodatnih usluga umjesto popusta – korištenje sinergijskih učinaka)	**	+	+	+	+	+			Privatno financiranje	Provođenje definiranim aktivnosti
<i>Nositelji nautičke ponude</i>										

PROJEKTI I.1. D1 do I.1. D45

PROJEKTI											
MJERA I. 1. D : KONTINUIRANO PRILAGOĐAVATI PROSTORNU DOKUMENTACIJU TE PROVODITI MONITORING I EVALUACIJU PRIHVACENIH PLANOVA, STRATEGIJE RAZVOJA I AKCIJSKOG PLANA	I.1.D1 Idejni projekti zgrada na gradskom zemljištu	*	+	+	+	+	+	+	Proračun Grada Opatije	Izrađeni idejni projekti	
	<i>Grad Opatija</i>										
	I.1.D2 Izrada i ažuriranje službenih prostornih podloga	***	+	+						Proračun Grada Opatije	Izrađene i ažurirane podkoge
	<i>Grad Opatija</i>										
	I.1. D3 Izrada novih UPU-a	***	+	+	+	+	+	+		Proračun Grada Opatije	Izrađeni UPU-i
	<i>Grad Opatija</i>										
	I.1.D4 Geodetski poslovi uz novu katastarsku izmjeru i sufinanciranje troš. vođenja postupka nove izmjere	***	+	+	+	+	+			Proračun Grada Opatije	Izrađeni geo-poslovi
	<i>Grad Opatija</i>										
	I.1.D5 Izrada stručnih podloga za Nove PPUG Opatije	***	+							Proračun Grada Opatije	Izrađene stručne podloge
	<i>Grad Opatija</i>										
	I.1.D6 Projekt infrastrukture za stanove POS-a	**	+							Proračun Grada Opatije	Izrađen projekt
	<i>Grad Opatija</i>										
	I.1.D7 Izrada stručnih podloga za Novi UPU Opatija	**		+						Proračun Grada Opatije	Izrađena podloga
<i>Grad Opatija</i>											
I.1.D8 Idejni projekti za gradnju novih stanova	**			+	+				Proračun Grada Opatije	Izrađeni idejni projekti	
<i>Grad Opatija</i>											
I.1.D9 GIS i ostali pomoćni poslovi	**		+	+	+				Proračun Grada Opatije	Izrađen GIS i izvršeni ostali poslovi	
<i>Grad Opatija</i>											
I.1.D10 Idejni, glavni i izv. projekt za nogometno igralište (veza mjera III.8.E)	**		+	+					Proračun Grada Opatije	Izrađen idejni i glavni izved. Projekt nogometnog igrališta	
<i>Grad Opatija</i>											
I.1. D11 Izrada PPUG-a Opatija	***		+						Proračun Grada Opatije	Izrađene izmjene i dopune	
<i>Grad Opatija</i>											
I.1. D12 Izrada projekta dekor rasvjete parka Angiolina	**		+						Proračun Grada Opatije	Izrađen projekt	
<i>Grad Opatija</i>											
I.1.D13 Konzervatorske i druge	**		+	+	+	+			Proračun Grada Opatije	Izrađena konzervatorska	

stručne podloga					podloga dijela naselja Opatija		
<i>Grad Opatija</i>							
I.1. D14							
Idejni projekt garaže Črnikovica	**	+		<i>Proračun Grada Opatije</i>	Izrađen projekt		
<i>Grad Opatija</i>							
I.1.D15							
Glavni izvedbi projekt ceste Kolavići-Slavići	**	+	+	<i>Proračun Grada Opatije</i>	Izrađen projekt		
<i>Grad Opatija</i>							
I.1.D16							
Glavni projekt rekonstrukcije bočarije Opatija	*	+		<i>Proračun Grada Opatije</i>	Izrađen glavni projekt rekonstrukcije		
<i>Grad Opatija</i>							
I.1.D17							
Priprema aplikacije i dokum. za strukturne fondove EU	***	+	+	+	+	<i>Proračun Grada Opatije</i>	Izvršena priprema
<i>Grad Opatija</i>							
I.1.D18							
Integralni projekt revitalizacije kulturne baštine	***	+	+	+	<i>Proračun Grada Opatije</i>	Izrađen integralni projekt	
<i>Grad Opatija</i>							
I.1.D19							
Ostali geodetski poslovi	***	+	+	+	<i>Proračun Grada Opatije</i>	Izvedeni ostali geodetski poslovi	
<i>Grad Opatija</i>							
I.1.D20							
Projekt za izgradnju garaže Gorovo s pristupnom cestom	***	+	+		<i>Proračun Grada Opatije</i>	Izrađen projekt	
<i>Grad Opatija</i>							
I.1.D21							
Realizaciono rješenje trga Slatina	***	+	+		<i>Proračun Grada Opatije</i>	Izrađeno realizaciono rješenje	
<i>Grad Opatija</i>							
I.1.D22							
Idejni i glavni projekti trga Slatina (Vez a na aktivnost III7. GB)	***		+	+	<i>Proračun Grada Opatije</i>	Izrađen idejni i glavni projekt	
<i>Grad Opatija</i>							
I.1.D23							
Izvedbeni projekt natkrivanja ljetne pozornice	***		+		<i>Proračun Grada Opatije</i>	Izrađen projekt	
<i>Grad Opatija</i>							
I.1.D24							
Plan urbane opreme			+	+	+	<i>Proračun Grada Opatije</i>	Napravljen plan Urbane opreme
<i>Grad Opatija</i>							
I.1.D25							
Idejni projekt spoja C. Silve-Varljenska cesta	**	+	+		<i>Proračun Grada Opatije</i>	Izrađen idejni projekt	
<i>Grad Opatija</i>							
I.1.D26							
Idejni projekt uređenja šetnice C. Sylve	**	+					

<i>Grad Opatija</i>				
I.1.D27	Idejni projekt rasadnika u parku Angiolina (veza na aktivnost III.7.GB)	**	+	
				<i>Proračun Grada Opatije</i>
				Izrađen idejni projekt
<i>Grad Opatija</i>				
I.1.D28	Idejni , gl. i izv. projekt ceste do groblja Veprinac	**	+ +	
				<i>Proračun Grada Opatije</i>
				Izrađen idejni, glav. i izvedb. Projekt
<i>Grad Opatija</i>				
I.1.D29	Idejni , gl. i izv. projekt nathodnika iznad N. C. do Amer. vrtova	**	+	
				<i>Proračun Grada Opatije</i>
				Izrađen idejni, glav. i izvedb. Projekt
<i>Grad Opatija</i>				
I.1.D30	Glavni i izv. Projekt ceste i parkirališta iznad groblja Opatija	***	+	
				<i>Proračun Grada Opatije</i>
				Izrađen glav. i izv. projekt
<i>Grad Opatija</i>				
I.1.D31	Glavni projekt izgradnje dr. prostorija Moika	**	+	
				<i>Proračun Grada Opatije</i>
				Izrađen glav. projekt
<i>Grad Opatija</i>				
I.1.D32	Idejni projekt rekonstrukcije ul. Plahuti	**	+	
				<i>Proračun Grada Opatije</i>
				Izrađen projekt rekonstrukcije
<i>Grad Opatija</i>				
I.1.D33	Idejni projekt uređenja parkinga vrh Ika (veza mjera II.7.H)	**	+	
				<i>Proračun Grada Opatije</i>
				Izrađen idejni projekt
<i>Grad Opatija</i>				
I.1.D34	Id.gl. i izv. proj. ceste iznad Amer. vrtova u pravcu A. Mihića (veza projekt II.7.G6)	**	+	
				<i>Proračun Grada Opatije</i>
				Izrađen idej. , glavni i izv. projekt
<i>Grad Opatija</i>				
I.1.D35	Geodetski poslovi za izgr. Cesta (veza projekt III.7.G6)	***	+	
				<i>Proračun Grada Opatije</i>
				Izvedeni geodetski poslovi
<i>Grad Opatija</i>				
I.1.D36	Konzervatorska podlog dijela naselja Opatija (veza akcija II.5.KB)	***	+ + +	
				<i>Proračun Grada Opatije</i>
				Izrađene konzervatorska podloga
<i>Grad Opatija</i>				
I.1.D 37	Idejni projekt garaže Črnikovica (veza mjera III.7.H)	***	+	
				<i>Proračun Grada Opatije</i>
				Izrađen idejni projekt
<i>Grad Opatija</i>				
I.1.D 38	Glavni i izvedbeni projekt natkrivanja potoka Pančera	**	+	
				<i>Proračun Grada Opatije</i>
				Izrađen glav. i izv. projekt
<i>Grad Opatija</i>				
I.1.D 39	Prometno rješenje ulica	**	+ +	
				<i>Proračun Grada Opatije</i>
				Izrađeno prometno

A..Raspora i A. Mihića			rješenje	
<i>Grad Opatija</i>				
I.1.D 40				
Idejni projekt društ. doma i bočarije Oprić	**	+	Proračun Grada Opatije	Izrađen idejni projekt
<i>Grad Opatija</i>				
I.1.D 41				
Projekt sanacije bočarije Opatija	**	+	Proračun Grada Opatije	Izrađen projekt sanacije
<i>Grad Opatija</i>				
I.1.D 42				
Izvedbeni projekt rekonstrukcije ulice Palmi	**	+	Proračun Grada Opatije	Izrađen izvedbeni projekt
<i>Grad Opatija</i>				
I.1. D43				
Izmjene i dopune UPU-a Opatija	***	+	Proračun Grada Opatije	Izrađene izmjene i dopune
<i>Grad Opatija</i>				
I.1. D44				
Projektna dokumentacija za novi rotor na novoj cesti (iznad hot. Adriatic)	***	+	Proračun Grada Opatije	Izrađena projektna dokumentacija
<i>Grad Opatija</i>				
I.1. D45				
Projektna dokumentacija za izgradnju vatrogasnog puta vrh Ike	***	+	Proračun Grada Opatije	Izrađena projektna dokumentacija

Akcije i projekti Grada Opatije – izvori financiranja

Planom razvojnih programa Grada Opatije za razdoblje (2016.) – 2020. godine određeni su razvojni prioriteti u skladu sa strateškim ciljevima, prioritetima i mjerama utvrđenim Strategijom razvoja Grada Opatije 2014. – 2020. Glavni ciljevi razvojnih programa su osiguranje preduvjeta za razvoj Grada kao turističke destinacije najviše kategorije, te osiguravanje najviših standarda u zadovoljavanju javnih potreba stanovništva u sportu, kulturi, obrazovanju, predškolskom odgoju, socijalnoj i zdravstvenoj zaštiti te komunalnom uređenju. Proračunom Grada Opatije za razdoblje (2016.) – 2019. osigurana su sredstva u okviru pojedinih programa prikazanih u tablici br. 4. U tablici je popis razvojnih programa, projekata i aktivnosti koji su povezani s programskom i organizacijskom klasifikacijom proračuna, s visinom planiranih sredstava po izvorima, raspoređenih po godinama. Nosioci, odnosno odgovorni izvršioци provedbe su upravni odjeli Grada i to: Upravni odjel za komunalni sustav i zaštitu okoliša; Upravni odjel za prostorno uređenje; Upravni odjel za financije i društvene djelatnosti i Ured Grada. Napominje se da je 2016. godina početna godina ovog DAP-a, a kako objektivno projekt nije mogao biti završen do samog kraja godine, svi planirani iznosi za 2016. godinu su stavljeni u zagradu i na taj način pokazuju da su se brojne aktivnosti i projekti realizirali već u 2016. godini u toku izrade ovog Destinacijskog akcijskog plana.

Osigurati preduvjete za razvoj Grada Opatije kao turističke destinacije najviše kategorije s cjelogodišnjim poslovanjem

Tablica br.4. prikazuje plan razvojnih programa, aktivnosti i projekata u nadležnosti Grada Opatije. Svaka aktivnost i projekt povezani su preko (svog) broja i naziva sa Strategijom razvoja Grada Opatije 2014. – 2020., na način da se prvi dio broja (rimski broj) odnosi na strateški cilj, drugi broj (arapski broj) odnosi se na strateški prioritet, treće veliko slovo odnosi se na konkretnu mjeru iz Strategije razvoja u okviru toga strateškog cilja i prioriteta, dok se zadnje veliko slovo odnosi na konkretnu aktivnost a zadnji (arapski) broj na konkretan projekt. Osim prikaza financijskih veličina dinamički po godinama (2016. – 2020. i dalje), u tablici su navedeni i konkretni izvori u okviru prihodne strane Proračuna Grada Opatije.

Ostale brojne akcije i projekti iz ovog DAP-a koji nisu na ovom mjestu više prikazani iz razloga određenih financijskih ograničenja koja su najuže vezana uz dosljednu provedbu upravo svih ovih akcija i projekata koje nužno mora realizirati Grad Opatija što je u velikom broju slučajeva preduvjet za realizaciju i ostalih projekata.

Tablica 4. Plan razvojnih programa, akcija i projekata u nadležnosti grada Opatije

ŠIFRA AKCIJE/PROJEKTA	NAZIV PROGRAM/AKTIVNOST/PROJEKT	(PLAN 2016.)	PLAN 2017.	PROJEKCIJA 2018.	PROJEKCIJA 2019.	UKUPNO 2017.-2019.	KOMUNALNI DOPRINOS	PRODAJA IMOVINE	OST.PRIH. ZA POSEBNE NAMJ. POMOĆI	SPOMEN. RENTA	SUFINAN.	OSTALI PRIHODI PRORAČUNA
	UKUPNO RAZVOJNI PROGRAMI	(94.661.300)	83.151.904	82.776.250	70.621.000	236.549.154	62.514.875	101.171.693	51.856.307	3.000.000	10.166.200	7.840.079
	UPRAVNI ODJEL ZA KOMUNALNI SUSTAV I ZAŠTITU OKOLIŠA	(84.830.500)	66.632.906	65.236.250	56.820.000	188.689.156	62.514.875	60.751.603	51.598.307	3.000.000	10.166.200	658.171
	PROGRAM GRADNJE OBJEKATA KOMUNALNE INFRASTRUKTURE	(15.175.500)	15.636.075	25.430.000	32.520.000	73.586.075	62.514.875	0	905.000	0	10.166.200	0
III.7.F12	IZGRADNJA DIJELA 3. CESTE KUK-KOSOVO	(0)	0	12.000.000	12.000.000	24.000.000	24.000.000	0	0	0	0	0
III.7.F9	IZGRADNJA PRISTUPNE CESTE ZA DJ. VRTIĆ	(1.000.000)	0	2.760.000	0	2.760.000	2.760.000	0	0	0	0	0
III.7.FC	SUFINANC. RADOVA NA LUČKOM PODR. UZ INV. LUČKE UPRAVE	(200.000)	300.000	300.000	300.000	900.000	900.000	0	0	0	0	0
II.5.H14	OGRADA OBALNOG PUTA	(625.000)	625.000	300.000	150.000	1.075.000	650.000	0	425.000	0	0	0
III.7.F	ELABORATI ZA URIS NERAZVRSTANIH CESTA	(200.000)	100.000	100.000	100.000	300.000	300.000	0	0	0	0	0
III.7.F	IZRADA PROJEKTNE DOKUM.STAMBENE ULICE KOSOVO-TREĆA CESTA DO VAGE	(0)	208.250	0	0	208.250	208.250	0	0	0	0	0
III.7.F	IZRADA PROJEKT.DOKUM. DIJELA 3.CESTE NOVI ROTOR-MAT.CESTA	(0)	28.000	0	0	28.000	28.000	0	0	0	0	0
III.7.F	IZRADA PROJEKT.DOKUM.DIJELA 3.CESTE MAT.CESTA-STARI POS	(0)	13.825	0	0	13.825	13.825	0	0	0	0	0
III.7.F	IZRADA GEODETSKOG PROJEKTA PO LOK.DOZVOLI ZA DIONICE 3.CESTE	(0)	42.500	0	0	42.500	42.500	0	0	0	0	0
I.1.E7	INTERPOLACIJA JAVNE RASVJETE	(100.000)	160.000	100.000	100.000	360.000	360.000	0	0	0	0	0
II.5.H4	DOHRANA I UREĐENJE NEUREĐENIH PLAŽA	(150.000)	200.000	100.000	200.000	500.000	500.000	0	0	0	0	0
	PRIPREMNE AKT. NA IZGRADNJI DIJELA III CESTE N.ROTOR-MAT.C.	(0)	1.156.200	0	0	1.156.200	0	0	0	0	1.156.200	0
III.7.F11	POPRAVAK POTPORNH ZIDOVA	(100.000)	200.000	200.000	200.000	600.000	600.000	0	0	0	0	0
II.5.H12.	PROJEKT SANACIJE OBALNE ŠETNICE KOD KVARNERA	(715.000)	940.000	0	0	940.000	760.000	0	180.000	0	0	0

ŠIFRA AKCIJE/PROJEKTA	NAZIV PROGRAM/AKTIVNOST/PROJEKT	(PLAN 2016.)	PLAN 2017.	PROJEKCIJA 2018.	PROJEKCIJA 2019.	UKUPNO 2017.-2019.	KOMUNALN I DOPRINOS	PRODAJA IMOVINE	OST.PRIH. ZA POSEBNE NAMJ. POMOĆI	SPOMEN. RENTA	SUFINAN.	OSTALI PRIHODI PRORAČUNA
III.7.G14	OBNOVA VRIJEDNOG DRVEĆA	(150.000)	150.000	150.000	150.000	450.000	450.000	0	0	0	0	0
III.7.DC	SUFIN.NABAVE POSUDA ZA ODVOJENO PRIKUPLJANJE OTPADA	(0)	275.000	0	0	275.000	275.000	0	0	0	0	0
-	PRIZNAVANJE ULAGANJA U KOMUNALNU INFRASTRUKTURU - AVES I SOLUM VILAS, d. o. o.	(0)	0	2.500.000	2.400.000	4.900.000	4.900.000	0	0	0	0	0
III.7.A3	PROŠIRENJE GROBLJA U VEPRINCU	(1.250.000)	800.000	0	0	800.000	800.000	0	0	0	0	0
III.7.G13	OBNOVA FONTANE SLATINA (BAZEN I STROJARNICA)	(0)	250.000	0	0	250.000	250.000	0	0	0	0	0
III.7.FE	FINANCIRANJE IZGRADNJE PROMETNICA PO ZAHTJEVU INVESTITORA	(1.000.000)	1.000.000	4.000.000	2.000.000	7.000.000	0	0	0	0	7.000.000	0
III.7.FF	UREĐENJE PROMETNICA PO ZAHTJEVIMA MO	(300.000)	600.000	500.000	500.000	1.600.000	1.600.000	0	0	0	0	0
III.7.E7	SUFIN. NABAVKE AUTOBUSA UZ NAMJ.POV.CIJENE PUTNE KARTE	(670.000)	670.000	670.000	670.000	2.010.000	0	0	0	0	2.010.000	0
III.7.A III.8. A i III.8.E	REKONSTRUKCIJA NOGOMETNOG IGRALIŠTA	(0)	0	0	7.000.000	7.000.000	7.000.000	0	0	0	0	0
III.7.C10	OBNOVA SUSTAVA AUTOMATSKOG NAVODNJVANJA	(100.000)	129.000	100.000	100.000	329.000	329.000	0	0	0	0	0
III.7.F13	REKONSTRUKCIJA I PROŠIRENJE POČ.DIJELA UL.PALMI	(0)	150.000	0	0	150.000	150.000	0	0	0	0	0
III.7.G8	PRISTUPNA KOMUNIKACIJA AMERIKANSKIM VRTOVIMA	(600.000)	1.850.000	0	0	1.850.000	1.850.000	0	0	0	0	0
III.7.F8	NABAVA UREĐAJA ZA MJERENJE BRZINA	(160.000)	120.000	0	0	120.000	120.000	0	0	0	0	0
III.7.F14	SANACIJA CESTE VELI JOŽE	(500.000)	500.000	0	0	500.000	500.000	0	0	0	0	0

ŠIFRA AKCIJE/PROJEKTA	PROGRAM/AKTIVNOST/PROJEKT	(PLAN 2016.)	PLAN 2017.	PROJEKCIJA 2018.	PROJEKCIJA 2019.	UKUPNO 2017.-2019.	KOMUNALN I DOPRINOS	PRODAJA IMOVINE	OST.PRIH.ZA POSEBNE NAMJ. POMOĆI	SPOMEN. RENTA	SUFINANCIR.	OSTALI PRIHODI PRORAČUNA
III.7.F23	POPRAVAK ZIDOVA NA OBALNOJ ŠETNICI	(150.000)	530.000	150.000	150.000	830.000	830.000	0	0	0	0	0
III.Z.H2	IZGRADNJA CESTE I PARKIRALIŠTA IZNAD GROBLJA OPATIJA	(0)	0	0	1.500.000	1.500.000	1.500.000	0	0	0	0	0
III.7.F15	REKONSTRUKCIJA ULICE PUT ZA PLAHUTI	(0)	0	1.500.000	0	1.500.000	1.500.000	0	0	0	0	0
III.7.F17	IZGRADNJA CESTE A. MIHIĆA DO AMERIKANSKIH VRTOVA	(0)	0	0	5.000.000	5.000.000	5.000.000	0	0	0	0	0
III.7.A9	UREĐENJE TRGA KOD KTC-a	(0)	2.000.000	0	0	2.000.000	2.000.000	0	0	0	0	0
III.7.DC	SUFINANCIRANJE NABAVE POSUDA ZA OTPAD	(0)	44.700	0	0	44.700	44.700	0	0	0	0	0
III.7.C8	UREĐENJE BUJICE POTOKA VRUTKI	(0)	1.805.000	0	0	1.805.000	1.805.000	0	0	0	0	0
III.7.C9	UREĐENJE OBORINSKOG KANALA UZ PARK ANGIOLINA	(0)	28.600	0	0	28.600	28.600	0	0	0	0	0
III.7.A4	POTP. I ANTIKOROZ. ZAŠTITA KROVA CRKVE NA GROBLJU VEPRINAC	(0)	110.000	0	0	110.000	110.000	0	0	0	0	0
III.7.A13	UREĐENJE MRTVAČNICE U VEPRINCU	(0)	100.000	0	0	100.000	100.000	0	0	0	0	0
III.7.G6	UREĐENJE ŠETALIŠTA C. SYLVE	(0)	150.000	0	0	150.000	150.000	0	0	0	0	0
II.5.H13	UREĐENJE PLAŽE KOD FAKULTETA ZA THM U IKI	(0)	400.000	0	0	400.000	100.000	0	300.000	0	0	0
	PROGRAM GRADNJE VODNIH GRAĐEVINA	(1.400.000)	875.000	2.475.000	2.475.000	5.825.000	0	5.825.000	0	0	0	0
III.7.C1	SUFINANCIRANJE IZGRADNJE KANALIZACIONIH PRIKLJUČAKA	(400.000)	600.000	200.000	200.000	1.000.000	0	1.000.000	0	0	0	0

ŠIFRA AKCIJE/PROJEKTA	PROGRAM/AKTIVNOST/PROJEKT	PLAN 2016.	PLAN 2017.	PROJEKCIJA 2018.	PROJEKCIJA 2019.	UKUPNO 2017.-2019.	KOMUNALNI DOPRINOS	PRODAJA IMOVINE	OST.PRIH.ZA POSEBNE NAMJ. POMOĆI	SPOMEN. RENTA	SUFINANCIR.	OSTALI PRIHODI PRORAČUNA
III.7.C4	SANITARNA KANALIZACIJA NA PODRUČJU GRADA	(0)	50.000	2.000.000	2.000.000	4.050.000	0	4.050.000	0	0	0	0
III.7.C5	SUFINANCIRANJE VODOSPREME POKLON	(0)	150.000	150.000	150.000	450.000	0	450.000	0	0	0	0
III.7.C6	PREMJESTANJE TRASE CJEVOVODA UZ UL. MARUŠINAC	(0)	75.000	0	0	75.000	0	75.000	0	0	0	0
III.7.C7	SUFINANCIRANJE IZGRADNJE SEKUNDARNE KANALIZACIJE	(0)	0	125.000	125.000	250.000	0	250.000	0	0	0	0
	KAPITALNA ULAGANJA U IMOVINU	(67.755.000)	32.325.000	9.325.000	13.825.000	55.475.000	0	40.915.000	14.560.000	0	0	0
III.7.A11	OTKUP NEKRETNINA	(500.000)	500.000	500.000	500.000	1.500.000	0	1.500.000	0	0	0	0
III.7.A12	LEGALIZACIJA OBJEKATA	(100.000)	100.000	100.000	100.000	300.000	0	300.000	0	0	0	0
III.7.A8	RJEŠ. STAMBENIH POTREBA SOCIJALNO UGROŽENIH OSOBA	(350.000)	470.980	225.000	225.000	920.980	0	920.980	0	0	0	0
III.7.A1 veza III.7.G1	IZGRADNJA DOMA UMJETNOSTI		11.053.617	0	0	11.053.617	0	375.000	10.628.617	0	0	50.000
-	TROŠKOVI PRESELJENJA KOMUNALCA - OTPLATA KREDITA	(2.400.000)	1.000.000	1.000.000	1.000.000	3.000.000	0	3.000.000	0	0	0	0
III.7.A2	IZGRADNJA DJEČJEG VRTIĆA PUNTA KOLOVA	(26.000.000)	34.672.234	6.000.000	0	40.672.234	0	30.604.063	9.460.000	0	0	608.171
III.7.A	UREĐENJE EX.ZGRADE KOMUNALCA ZA POTREBE D N D	(0)	125.000	0	0	125.000	0	125.000	0	0	0	0
III.7.G15	IZGRADNJA DRUŠTVENIH PROSTORIJA MO IKA	(0)	400.000	0	0	400.000	0	400.000	0	0	0	0
III.7.A3	IZGRADNJA VATROGASNOG DOMA	(0)	0	0	10.000.000	10.000.000	0	5.700.000	4.300.000	0	0	0
I.1.E3	ENERGETSKA OBNOVA JAVNIH ZGRADA	(0)	0	1.000.000	1.000.000	2.000.000	0	1.200.000	800.000	0	0	0

ŠIFRA AKCIJE/PROJEKTA	PROGRAM/AKTIVNOST/PROJEKT	PLAN 2016.	PLAN 2017.	PROJEKCIJA 2018.	PROJEKCIJA 2019.	UKUPNO 2017.-2019.	KOMUNALN I DOPRINOS	PRODAJA IMOVINE	OST.PRIH.ZA POSEBNE NAMJ. POMOĆI	SPOMEN. RENTA	SUFINANCIR.	OSTALI PRIHODI PRORAČUNA
III.7.AG	UREĐENJE BOČARIJE OPRIĆ	(0)	0	0	1.000.000	1.000.000	0	1.000.000	0	0	0	0
III.7.A7	UREĐENJE BOČARIJE OPATIJA	(0)	0	500.000	0	500.000	0	500.000	0	0	0	0
	RAZVOJNI PROJEKTI GRADA	(730.000)	800.000	27.006.250	7.000.000	34.806.250	0	9.301.560	25.504.690	0	0	0
III.7.G7	AMERIKANSKI VRTOVI U OPATIJI	(0)	800.000	12.006.250	0	12.806.250	0	3.801.560	9.004.690	0	0	0
III.7.G10	VILA ANGIOLINA	(0)	0	5.000.000	0	5.000.000	0	1.250.000	3.750.000	0	0	0
III.7.G12	RASADNIK U PARKU ANGIOLINA	(0)	0	10.000.000	0	10.000.000	0	2.500.000	7.500.000	0	0	0
III.7.G11	"DEKORATIVA,ENER. UČINKOVITA I EKO. RASVJETA PARKA ANGIOLINA"	(0)	0	0	7.000.000	7.000.000	0	1.750.000	5.250.000	0	0	0
	PROGRAM OBNOVE FASADA I KROVOVA	(500.000)	1.000.000	1.000.000	1.000.000	3.000.000	0	0	0	3.000.000	0	0
III.7.A10 I.1.E1	OBNOVA FASADA I KROVOVA	(500.000)	1.000.000	1.000.000	1.000.000	3.000.000	0	0	0	3.000.000	0	0
	UPRAVNI ODJEL ZA PROSTORNO UREĐENJE	(3.575.600)	4.200.998	5.675.000	3.045.000	12.920.998	0	11.237.090	0000	0	0	1.683.908
	PROGRAM EU FONDOVA	(300.000)	996.930	800.000	1.100.000	2.896.930	0	2.825.000	0	0	0	71.930
I.1.D17	PRIPREMA APLIKACIJE I DOKUM. ZA STRUKTURNE FONDVE EU	(300.000)	249.680	400.000	550.000	1.199.680	0	1.150.000	0	0	0	49.680
I.1.D18	INTEGRIRANI PROJEKT REVITALIZACIJE KULTURNE BAŠTINE	(0)	747.250	400.000	550.000	1.697.250	0	1.675.000	0	0	0	22.250
	RAZVOJNI PROJEKTI GRADA	(730.000)	805.000	2.700.000	500.000	4.005.000	0	3.600.000	0	0	0	405.000
I.1.D19	OSTALI GEODETSKI POSLOVI	(200.000)	200.000	300.000	300.000	800.000	0	500.000	0	0	0	300.000

ŠIFRA AKCIJE/PROJEKTA	PROGRAM/AKTIVNOST/PROJEKT	PLAN 2016.	PLAN 2017.	PROJEKCIJA 2018.	PROJEKCIJA 2019.	UKUPNO 2017.-2019.	KOMUNALN I DOPRINOS	PRODAJA IMOVINE	OST.PRIH.ZA POSEBNE NAMJ. POMOĆI	SPOMEN. RENTA	SUFINANCIR.	OSTALI PRIHODI PRORAČU NA
II.5.A	AKCIJSKI PLAN RAZVOJA TURIZMA	(60.000)	105.000	0	0	105.000	0	0	0	0	0	105.000
III.7.H1 i I.1.D20	PROJEKT ZA IZGRADNJU GARAŽE GOROVO S PRIST. CESTOM	(0)	200.000	0	0	200.000	0	200.000	0	0	0	0
I.1. D21	REALIZACIONO RJEŠENJE TRGA SLATINA	(0)	300.000	200.000	0	500.000	0	500.000	0	0	0	0
I.1. D22	IDEJNI I GLAVNI PROJEKT TRGA SLATINA	(0)	0	500.000	200.000	700.000	0	700.000	0	0	0	0
I.1. D23	IZVEDBENI PROJEKT NATKRIVANJA LJETNE POZORNICE	(0)	0	1.500.000	0	1.500.000	0	1.500.000	0	0	0	0
II.5.HA i I.1. DC	STUDIJA PRIHVATNOG POTENCIJALA GRADA	(0)	0	200.000	0	200.000	0	200.000	0	0	0	0
	PROSTORNO PLANSKA DOKUMENT. I ARH.URB.RJEŠENJA	(2.051.600)	1.944.128	1.935.000	1.205.000	5.084.128	0	4.025.000	0	0	0	1.059.128
I.1.D1	IDEJNI PROJEKTI ZGRADA NA GRADSKOM ZEMLJIŠTU	(50.000)	100.000	50.000	50.000	200.000	0	180.000	0	0	0	20.000
I.1.D2	IZRADA I AŽURIRANJE SLUŽBENIH PROSTORNIH PODLOGA	(21.600)	59.625	0	0	59.625	0	0	0	0	0	59.625
I.1.D3	IZRADA NOVIH UPU-A	(0)	0	200.000	200.000	400.000	0	400.000	0	0	0	0
I.1. D4	GEODETSKI POSLOVI											
I.1.D5	IZRADA STRUČNIH PODLOGA ZA NOVI PPUG OPATIJE	(0)	0	400.000	0	400.000	0	400.000	0	0	0	0
I.1.D6	PROJEKT INFRASTRUKTURE ZA STANOVE POS-A	(0)	0	300.000	0	300.000	0	300.000	0	0	0	0
I.1.D7	IZRADA STRUČNIH PODLOGA ZA NOVI UPU OPATIJA	(0)	0	200.000	0	200.000	0	200.000	0	0	0	0

ŠIFRA AKCIJE/PROJEKTA	PROGRAM/AKTIVNOST/PROJEKT	PLAN 2016.	PLAN 2017.	PROJEKCIJA 2018.	PROJEKCIJA 2019.	UKUPNO 2017.-2019.	KOMUNALN I DOPRINOS	PRODAJA IMOVINE	OST.PRIH.ZA POSEBNE NAMJ. POMOĆI	SPOMEN. RENTA	SUFINANCIR.	OSTALI PRIHODI PRORAČUNA
I.1.D8	IDEJNI PROJEKT ZA GRADNJU NOVIH STANOVA	(0)	0	150.000	300.000	450.000	0	450.000	0	0	0	0
I.1.D9	GIS I OSTALI POMOĆNI POSLOVI	(30.000)	30.000	30.000	30.000	90.000	0	90.000	0	0	0	0
I.1.D43	IZMJENE I DOPUNE UPU OPATIJA	(0)	98.000	0	0	98.000	0	0	0	0	0	98.000
I.1.D12	IZRADA PROJEKTA DEKOR.RASVJETE PARKA ANGIOLINA	(0)	102.500	0	0	102.500	0	0	0	0	0	102.500
I.1.D29	IDEJ.GL. I IZV.PROJ.NATHODNIKA IZNAD N.C. DO AMER.VRTOVA	(0)	71.250	0	0	71.250	0	0	0	0	0	71.250
I.1. D30	GL. I IZV.PROJ.CESTE I PARK.IZNAD GROBLJA OPATIJA	(0)	22.500	0	0	22.500	0	0	0	0	0	22.500
I.1. D32	IDEJNI PROJEKT REKONSTRUKCIJE UL. PLAHUTI	(0)	41.440	0	0	41.440	0	0	0	0	0	41.440
I.1. D33	IDEJNI PROJEKT UREĐENJA PARKINGA VRH IKA	(0)	24.375	0	0	24.375	0	0	0	0	0	24.375
I.1. D35	ID.GL. I IZV. PROJ.CESTE IZNAD AMER.VRTOVA U PRAVCU A.MIHIĆA	(0)	192.500	0	0	192.500	0	0	0	0	0	192.500
I.1. D36	GEODETSKI POSLOVI ZA IZGR. CESTA	(0)	105.563	0	0	105.563	0	0	0	0	0	105.563
I.1. D20	PROJEKT ZA IZGR. GARAŽE GOROVO S PRIST. I IZL.CESTAMA	(0)	72.500	0	0	72.500	0	0	0	0	0	72.500
I.1.D10 Veza III.8.E1	IDEJNI, GLAVNI I IZV. PROJEKT ZA NOGOMETNO IGRALIŠTE	(0)	200.000	200.000	0	400.000	0	350.000	0	0	0	50.000
I.1. D15	IDEJNI PROJEKT CESTE SLAVIĆI-KOLAVIĆI	(0)	50.000	0	0	50.000	0	50.000	0	0	0	0
I.1.D36	KONZERVATORSKA PODLOG DIJELA NASELJA OPATIJA	(0)	154.375	0	0	154.375	0	0	0	0	0	154.375
I.1.D11	IZRADA PPUG-a OPATIJA	(0)	0	80.000	0	80.000	0	80.000	0	0	0	0

ŠIFRA AKCIJE/PROJEKTA	PROGRAM/AKTIVNOST/ PROJEKT	PLAN 2016.	PLAN 2017.	PROJEKCIJA 2018.	PROJEKCIJA 2019.	UKUPNO 2017.-2019.	KOMUNALN I DOPRINOS	PRODAJA IMOVINE	OST.PRIH.ZA POSEBNE NAMJ. POMOĆI	SPOMEN. RENTA	SUFINANCIR.	OSTALI PRIHODI PRORAČU NA
I.1.D14	IDEJNI PROJEKT GARAŽE ČRNIKOVICA	(0)	0	80.000	0	80.000	0	80.000	0	0	0	0
I.1. D39	PROMETNO RJEŠENJE ULICA A.RASPORA I A. MIHIĆA	(0)	12.000	0	0	12.000	0	0	0	0	0	12.000
I.1. D40	IDEJNI PROJEKT DRUŠTV.DOMA I BOČARIJE OPRIĆ	(0)	15.000	0	0	15.000	0	0	0	0	0	15.000
I.1.D41	PROJEKT SANACIJE BOČARIJE OPATIJA	(0)	17.500	0	0	17.500	0	0	0	0	0	17.500
I.1. D15	GLAVNI I IZVEDBENI PROJEKT CESTE KOLAVIČI-SLAVIČI	(0)	100.000	100.000	0	200.000	0	200.000	0	0	0	0
I.1.D13	KONZERVATORSKE I DRUGE STRUČNE PODLOGE	(0)	100.000	100.000	100.000	300.000	0	300.000	0	0	0	0
I.1.D16	GL. PROJEKT REKONSTRUKCIJE BOČARIJE OPATIJA	(0)	50.000	0	0	50.000	0	50.000	0	0	0	0
I.1. D24	PLAN URBANE OPREME	(0)	0	100.000	100.000	200.000	0	200.000	0	0	0	0
I.1. D25	IDEJNI PROJEKT SPOJA C. SYLVE i VARLJENSKE CESTE	(0)	100.000	0	0	100.000	0	100.000	0	0	0	0
I.1. D44	PROJEKTN A DOKUMENTACIJA ZA NOVI ROTOR NA NOVOJ CESTI (IZNAD HOT.ADR IATIC)	(0)	50.000	0	0	50.000	0	50.000	0	0	0	0
I.1. D45	PROJEKTN A DOKUMENTACIJA ZA IZGRADNJU VATROGASNOG PUTA VRH IKE	(0)	100.000	0	0	100.000	0	100.000	0	0	0	0
	PROGRAM ENERGETSKE UČINKOVITOSTI	(494.000)	454.940	240.000	240.000	934.940	0	787.090	0	0	0	147.850
I.1.E5	IZRADA CERTIFIKATA ZGRADA GRADA OPATIJE	(30.000)	100.000	0	0	100.000	0	100.000	0	0	0	0
I.1.E4	PROGRAM VOĐENJA ENERGETSKE UČINKOVITOSTI	(40.000)	40.000	40.000	40.000	120.000	0	120.000	0	0	0	0
I.1.E3	IZRADA DOKUMEN. ZA ENERGETSKU OBNOVU JAVNIH ZGRADA	(100.000)	80.840	100.000	100.000	280.840	0	267.090	0	0	0	13.750

ŠIFRA AKCIJE/PROJEKTA	PROGRAM/AKTIVNOST/PROJEKT	PLAN 2016.	PLAN 2017.	PROJEKCIJA 2018.	PROJEKCIJA 2019.	UKUPNO 2017.-2019.	KOMUNALN I DOPRINOS	PRODAJA IMOVINE	OST.PRIH.ZA POSEBNE NAMJ. POMOĆI	SPOMEN. RENTA	SUFINANCIR.	OSTALI PRIHODI PRORAČUNA
I.1.ED	PROVEDBA SEAP-A MJERA ENERGETSKE OBNOVE	(100.000)	100.000	100.000	100.000	300.000	0	300.000	0	0	0	0
I.1.E7	PROJEKT OBNOVE JAVNE RASVJETE PUTEM J P P	(0)	134.100	0	0	134.100	0	0	0	0	0	134.100
	URED GRADA	(20.000)	660.000	600.000	600.000	1.860.000	0	1.500.000	258.000	0	0	102.000
	PROGRAM KORIŠTENJA SRED. FONDOVA EU I DRUGIH FONDOVA	(20.000)	88.000	100.000	100.000	288.000	0	0	258.000	0	0	30.000
I.1.CF	RIVIERA4SEASONS2	(20.000)	40.000	40.000	40.000	120.000	0	0	105.000	0	0	15.000
I.1.CG	INTERREG HRVATSKA-SLOVENIJA	(0)	48.000	60.000	60.000	168.000	0	0	153.000	0	0	15.000
	RAZVOJNI PROJEKTI GRADA		572.000	500.000	500.000	1.572.000	0	1.500.000	0	0	0	72.000
I.1.D4	SUF.TROŠK.VOĐENJA POSTUPAKA NOVE IZMJERE	(300.000)	300.000	300.000	300.000	900.000	0	900.000	0	0	0	0
I.1.D4	GEODETSKI POSLOVI UZ NOVU KATASTARSKU IZMJERU	(0)	272.000	200.000	200.000	672.000	0	600.000	0	0	0	72.000
	UPRAVNI ODJEL ZA FINACIJE I DRUŠTVENE DJELATNOSTI	(6.235.200)	11.658.000	11.265.000	10.156.000	33.079.000	0	27.683.000	0	0	0	5.396.000
	OTPLATE KREDITA	(5.900.200)	11.658.000	11.265.000	10.156.000	33.079.000	0	27.683.000	0	0	0	5.396.000
-	VODOOPSKRBA I KANALIZACIJA	(3.314.200)	3.200.000	3.200.000	3.200.000	9.600.000	0	9.600.000	0	0	0	0
-	IZGRADNJA DOMA UMJETNOSTI	(1.186.000)	4.648.000	5.050.000	4.941.000	14.639.000	0	10.788.000	0	0	0	3.851.000
-	IZGRADNJA SPORTSKE DVORANE	(1.400.000)	3.295.000	2.500.000	1.500.000	7.295.000	0	7.295.000	0	0	0	0
	POTICANJE PODUZETNIŠTVA	(335.000)	1.035.000	595.000	515.000	2.145.000	0	490.000	0	0	0	1.655.000

ŠIFRA AKCIJE/PROJEKTA	PROGRAM/AKTIVNOST/PROJEKT	PLAN 2016.	PLAN 2017.	PROJEKCIJA 2018.	PROJEKCIJA 2019.	UKUPNO 2017.-2019.	KOMUNALN I DOPRINOS	PRODAJA IMOVINE	OST.PRIH.ZA POSEBNE NAMJ. POMOĆI	SPOMEN. RENTA	SUFINANCIR.	OSTALI PRIHODI PRORAČU NA
II.5.AG	SUBVENCIONIRANJE KAMATA NA PODUZETNIČKE KREDITE	(35.000)	15.000	15.000	15.000	45.000	0	0	0	0	0	45.000
II.7.FB	POVEĆANJE TEMELJNOG KAPITALA - ŽIČARA UČKA d.o.o.	(0)	80.000	80.000	0	160.000	0	160.000	0	0	0	0
II.5.C	START UP INKUBATOR ZA KRATIVNI TURIZAM	(0)	440.000	0	0	440.000	0	330.000	0	0	0	110.000
II.6.B	OSTALE MJERE ZA POTICANJE PODUZETNIKA	(300.000)	500.000	500.000	500.000	1.500.000	0	0	0	0	0	1.500.000

Izvor: Autori i stručni tim Grada Opatije (Usklađene akcije i projekti iz ovoga Destinacijskog akcijskog plana Grada Opatije sa Strategijom razvoja Grada Opatije 2014. – 2020. i s Planom razvojnih programa Grada Opatije za razdoblje 2016. – 2018. godine, kao 2017. – 2019. godine i Izmjenama Plana razvojnih programa Grada Opatije za razdoblje 2017.-2019. godine od 31. 07. 2017.

ZAKLJUČNE NAPOMENE

Strategija razvoja Grada Opatije prihvaćena 2015. godine bazira se na osnovna tri strateška cilja (održivi razvoj, optimalna alokacija resursa i briga za njihovo očuvanje; uspješno gospodarstvo s naglaskom na cjelogodišnji turizam najviše kategorije; visoka kvaliteta života stanovništva i dobri uvjeti rada zaposlenika). Iz tako definiranih strateških ciljeva proizašlo je i osam strateških razvojnih prioriteta, kojima su određene provedbene mjere kao važan operativni podsustav razvojnih ciljeva, koji čine solidnu osnovu za dugoročno provođenje Strategije putem konkretnih razvojnih akcija i projekata koji moraju slijediti prikazanu razvojnu piramidu i logički i sadržajno.

Mora se naglasiti da je već u samom dokumentu Strategije razvoja izvršena dezagregacija ciljeva visokog stupnja, što znači da je sustav ciljeva u Strategiji kao dokumentu promatrao ciljeve do razine provedbenih mjera, tako da je ovaj Destinacijski akcijski plan Opatije na neki način definiran upravo ne samo tim dokumentom već i svakim njegovim dijelom do najniže razine provedivosti, a to su mjere za realizaciju strateških prioriteta. Autorima studije nije preostalo drugo nego slijediti strateške razvojne ciljeve, prioritete i mjere utvrđene Strategijom u segmentu u kojem se iste odnose na razvoj (turizma) Grada Opatija kao prepoznatljive turističke destinacije. To je i bio zadani okvir kojega je trebalo slijediti u izradl DESTINACIJSKOGA AKCIJSKOG PLANA Opatije.

U ovom Destinacijskom akcijskom planu su prepoznati oni strateški prioriteti i mjere, na koje se mogu nadovezati ključne aktivnosti i razvojni projekti, čijim se provođenjem treba osigurati realizacija izabranoga modela razvoja turizma grada Opatije. U definiranju akcija i projekata, naglasak je stavljen na razvojne izazove ili bolje reći razvojne probleme poput sezonalnosti poslovanja, na nedovoljno razvijene uvjete za razvoj poduzetništva, na ekonomsku osnovu za cjelogodišnje poslovanje, a sve u funkciji realizacije jednog od glavnih strateških ciljeva, a to je stvoriti „uspješno gospodarstvo temeljeno na turizmu najviše kategorije s cjelogodišnjim poslovanjem“.

Prepoznata su određena uska grla, od plažnog prostora i kvalitete ponude i sadržaja na plažama, prometnih problema, avio gostiju, organizacijskih uvjeta i opće komunalne infrastrukture. Posebno je razrađen sustav mjera i akcija kojima se potiče razvoj zaleđa, na način da se diversificiraju djelatnosti zaleđa kojima će se potaknuti rast i razvoj ruralnih područja (poticajne mjere) i naselja temeljen na njihovim postojećim potencijalima sa svrhom stvaranja dodatne vrijednosti za područje grada Opatije, ali i čitavoga zaleđa kojeg pokrivaju druge JLS. Razrađen je i sustav mjera i aktivnosti u cilju što uspješnije realizacije projekata, kojima će se u turističku ponudu uključiti povijesno nasljeđe, kulturne i ambijentalne vrijednosti te parkovna i druga hortikulturalna dobra grada Opatije.

Posebno je razrađen sustav mjera i aktivnosti za razvoj i ekonomsku valorizaciju onih selektivnih oblika turizma, za čiji razvoj ova turistička destinacija ima relevantne uvjete (zdravstveni, kulturni, MICE, ruralni, sportsko-rekreacijski, nautički, edukacijski, eno-gastro i sl.), a posebno se to odnosi na postojeću visoku kvalitetu usluga u zdravstvu i turizmu i za pozicioniranje Opatije kao nacionalnoga lidera u ponudi usluga zdravstvenog turizma u Hrvatskoj i njeno konkurentno pozicioniranje na globalnoj karti prepoznatljive zdravstveno-turističke ponude.

Značajan aspekt pripreme provedbe i same provedbe Strategije razvoja jest osiguravanje odgovarajuće stručne i kadrovske kapacitiranosti i ekipiranosti javne uprave, posebno u cilju učinkovitog korištenja dostupnih domicilnih i inozemnih financijskih izvora. To podrazumijeva i mjere i akcije za unapređenje organizacije i postizanje boljih rezultata kroz uspostavu „destinacijskoga menadžmenta“ u čemu Turistička zajednica grada Opatija ima posebnu ulogu. Projekti i akcije koji prožimaju čitav destinacijski akcijski plan, samo u svojoj dosljednoj primjeni i realizaciji, garantiraju osiguranje uvjeta za primjenu sintagme „Opatija – grad izvrsnosti“.

Literatura:

- Akcijski cikloturizam (2015) Akcijski plan razvoja cikloturizma, Institut za turizam, Zagreb
- Akcijski nautički (2015) Akcijski plan razvoja nautičkog turizma, Institut za turizam, Zagreb
- Akcijski ruralni (2015) Akcijski plan razvoja turizma ruralnih područja RH, Institut za turizam, Zagreb
- Akcijski zeleni (2016) Akcijski plan razvoja zelenog turizma, Institut za turizam, Zagreb
- Akcijski zdravstveni (2015) Nacionalni program - Akcijski plan razvoja zdravstvenog turizma, Ministarstvo turizma RH, Institut za turizam, Zagreb
- A Practical Guide to Tourism Destination Management (2007) WTO.
- Agro direct – jačanje direktne prodaje i organiziranje prodajnih kanala, projektna ideja, Lokalna akcijska grupa „Terra Liburna“
- Akcijski plan razvoja ekološke poljoprivrede u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2011.-2016. godine (2011), Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja, veljača 2011.
- Bez destinacijskog menadžmenta turizam nema budućnosti – Lider Media, <http://lider.media/arhiva/44032>, preuzeto 29.9.2016.
- Blažević et al. (2015) Strategija razvoja Grada Opatije, Fakultet za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu Opatija, Sveučilišta u Rijeci
- Cerović, Z. (2010) Trends in the Selective Tourism Offer of a Destination, 7th International Scientific Conference, Management in the Function of Increasing the Tourism Consumption, Faculty of Tourism and Hospitality Management, Opatija (1-10)
- Cerović, Z. (2014) Innovative Management of Camping Accommodation, Horizons International scientific magazine, Year X, Volume 13, Bitola
- Cerović, Z., Cvelić-Bonifačić, J., Grudić Kvasić, S. (2014) Managing the Quality of Camping Offer the Conference Proceedings of 7th International Scientific Conference on Economic and Social Development, Varazdin Development and Entrepreneurship Agency, New York City (62-71).
- Cerović, Z., et. al. (2013) Entrepreneurial Management of Private Accommodation in Times of Crisis: A Comparative Approach, Fakultet za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu & Kvarner Family, Opatija, Tourism and Hospitality Management, Vol. 20, No.1, (15-28)
- CLIA (2016) Cruise Lines International Association, Cruise industry Outlook . (http://www.cruising.org/docs/default-source/research/2016_clia_sotci.pdf?sfvrsn=0) (preuzeto 20.7.2016.)
- Čorak, S., Marušić, Z., i suradnici (2015), Obilježja i trendovi turističke potražnje u kampovima, 9. Kongres hrvatskog kampinga, Biograd
- Demonja, D., Ružić, P. (2010): Ruralni turizam u Hrvatskoj s hrvatskim primjerima prakse i europskim iskustvima, Meridijani, Zagreb.
- EPK 2020 (2016) Rijeka 2020. Europska prijestolnica kulture, Lungomare, Muzej u pokretu, Coast lines, A wandering museum, http://www.rijeka2020.eu/wp-content/uploads/2016/03/ri2020_lungomare.pdf (preuzeto: 26.9.2016.)
- EUROSTAT (2015) Top_10_tourism_destinations, Tourism statistics [http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/File:Top_10_tourism_destinations_%E2%80%94_nights_spent_at_tourist_accommodation_establishments_2014_\(million_nights_spent_in_the_country_by_non-residents\)_YB16.png](http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/File:Top_10_tourism_destinations_%E2%80%94_nights_spent_at_tourist_accommodation_establishments_2014_(million_nights_spent_in_the_country_by_non-residents)_YB16.png) (preuzeto 1.7.2016.)
- EUROSTAT (2014) Trips made by EU-28, residents by duration, Tourism Statistics, new.png, [http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/File:Trips_made_by_EU-28\(%C2%B9\)_residents_by_duration_2014_new.png](http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/File:Trips_made_by_EU-28(%C2%B9)_residents_by_duration_2014_new.png) (preuzeto 16.9.2016.)
- GFF (2016) Global Food Forums 2016, Food Trends, Global Food and Drink Trends, Mintel, (<http://www.globalfoodforums.com/food-news-bites/2016-food-trends/>);
- Honey, M., Krantz, D. (2007) Global Trends in Coastal Tourism, CESD (http://www.responsibletravel.org/resources/documents/reports/global_trends_in_coastal_tourism_by_cesd_jan_08_lr.pdf) (preuzeto 15.7.2016.)

- ISRRRH (2011) Izvješće o Strategiji ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2008.-2013. EU-Hrvatska Zajedničkog Savjetodavnog odbora, Zagreb
- Kako uspješno iznajmljivati kuću za odmor? – Jutarnji list, <http://www.jutarnji.hr/domidizajn/savjeti/kako-uspjesno-iznajmljivati-kucu-za-odmor/2917898>, preuzeto 12.9.2016.
- Kvarner food (2016) Turistička zajednica Kvarnera, <http://www.kvarner-gourmet.com/kvarner-food> (preuzeto: 1.9.2016)
- Kvarner health (2006) Klaster zdravstvenog turizma Kvarnera, <http://www.kvarnerhealth.hr/onama> (preuzeto 20. 06. 2016)
- Kvarner Health & Wellbeing (2016) Health tourism in Kvarner – Kvarner Health & Wellbeing, Turistička zajednica Kvarnera, brošura (preuzeto 22. 07. 2016) http://www.kvarner.hr/en/brosure/en/health_tourism/files/assets/basic-html/page1.html
- Lokalna razvojna strategija Lokalne akcijske grupe –Terra Liburna (2013), Regionalna razvojna agencija Porin, LAG Terra Liburna, na <http://www.opcina-viskovo.hr/www.opcina-viskovo.hr/files/a0/a0bf2d13-de73-4bf1-af88-80060f7f1435.pdf>
- Kvarner gourmet (2016) Turistička zajednica Kvarnera, <http://www.kvarner-gourmet.com/kvarner-gourmet>, (preuzeto: 1.9.2016.)
- Marušić, Z., Čorak, S., Sever, I., (2015) Tomas ljeto 2014 (sazetak), Institut za turizam, Zagreb, , <http://www.iztg.hr/UserFiles/Pdf/Tomas/Tomas-Ljeto-2014-Sazetak-iz-knjige.pdf>, (16.9.2016.)
- Melia, D. (2011) Trends in the Food and Beverage Sector of the Hospitality Industry, EuroCHRIE Conference, Dubrovnik, Croatia
- Milohnić, I., Cvelić Bonifačić, J. (2014) Global trends affecting camping tourism: managerial challenges and solutions, Tourism and Hospitality Industry 2014, 22nd Biennial International Congress Tourism & Hospitality Industry, Faculty of tourism and Hospitality Management, Opatija (380-393).
- OGKPB (2015) Opatija – Grad kulturne i prirodne baštine, projektni prijedlog, Grad Opatija
- Operativni priručnik za primjenu modela destinacijske menadžment organizacije (DMO), Horwath HTL Zagreb, prosinac 2013.
- Pavlič, I (2004) Suvremene tendencije u razvoju svjetskog turizma i globalizacijski procesi, časopis, More i turizam, str. 214 - 226
- Plaže 1 (2010) 1000 hrvatskih plaža, Fakultet za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu Opatija
- Plaže 2 (2013) 1000 hrvatskih plaža - Jadranske morske zvijezde Kvarnera, Fakultet za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu Opatija
- Plaže 3 (2015) Akcijski plan unapređenja ponude i turističke valorizacije jadranskih plaza, projekt, Fakultet za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu Opatija i Primorsko-goranska županija
- Plaže 4 (2015) Regionalni program uređenja i upravljanja morskim plažama na području Primorsko-goranske županije, Fakultet za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu Opatija i Primorsko-goranska županija.
- Poljoprivredni fondovi, Agencija za reviziju sustava provedbe programa Europske unije, <http://www.arpa.hr/EUROPSKIFONDOVI/POLJOPROVEDNIFONDOVI/tabid/2567/Default.aspx> (preuzeto 28.9.2016.)
- Pravilnik o utvrđivanju posebnog standarda – Hrvatska autohtona kuhinja, N.N. 60/2011
- Priručnik za bavljenje seoskim turizmom – Korak po korak od ideje do uspješnog poslovanja (2011), Ministarstvo turizma.
- Program ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014.-2020., Europska komisija, 2015.
- PUPPU (2009) Plan upravljanja Parkom prirode Učka, Javna ustanova Park prirode Učka
- Rudan, E. (2012) Razvojne perspektive kreativnog turizma Hrvatske, Ekonomska misao i praksa, broj 2, (713-730)
- Ruralno poduzetništvo (2012), Revija ruralnog razvoja Europske unije – Publikacija Europske mreže za ruralni razvoj, UNDP Hrvatska, br. 10
- RuralTour Terra Liburna - Kreiranje mikroturističke regije Terra Liburna i upravljanje regijom, projektna ideja, Lokalna akcijska grupa „Terra Liburna“
- SEAP (2012) Sustainable Energy Action Plan //Akcijski plan energetske održivog razvitka Grada Opatije <http://www.opatija.hr/hr/zdravi-grad/akcijski-plan-povecanja-energetske-ucinkovitosti/> (preuzeto 12. 07. 2016)

- Shore, S. (2010), Cultural and heritage tourism – international, Travel & tourism analyst, broj 8.
- Specijalizacija turističkih agencija – Je li turistička agencija = PCO, DMC, EMC?, <http://www.cmpa.eu/pdf/Kongres%20Magazin%20-%20Specijalizacija%20agencija.pdf>, preuzeto 12.9.2016.
- Strategija obrazovanja (2014) Strategija razvoja obrazovanja, znanosti i tehnologije, (NN 124 / 2014)
- Strategija obrazovanja odraslih (2007) Ministarstvo znanosti obrazovanja i športa RH, 2. dopunjeno izdanje
- Strategija sporta (2016) Strategija razvoja sporta Primorsko-goranske županije 2016. – 2020., Zajednica sportova PGŽ, Primorsko-goranska županija (PGŽ)
- Strategija turizma (2013) Strategija razvoja turizma Republike Hrvatske do 2020.god. (NN 55/13)
- Šantić, L., Maglić, L., Vilke, S. (2012) Ocjena postojećeg stanja i razvojni planovi luka nautičkog turizma Primorsko-goranske županije, *Suvremeni promet* No 32 (395-399) ([https://bib.irb.hr/datoteka/599392.Santic Maglic Vilke Suvremeni promet 5-6-2012.pdf](https://bib.irb.hr/datoteka/599392.Santic%20Maglic%20Vilke%20Suvremeni%20promet%205-6-2012.pdf)) (preuzeto 15.7.2016.)
- Tourism 2020 Vision (2016) World Tourism Organization UNWTO, Vol. 4 Europe, (http://sete.gr/files/Media/Ebook/110301_Tourism%20Vision%202020%20Europe.pdf) (preuzeto 15.6.2016.)
- Turizam u brojkama (2015)., Ministarstvo turizma Republike Hrvatske, Zagreb, 2016. <http://www.mint.hr/UserDocsImages/TUB2015HR.pdf> (16.9.2016.)
- UNWTO (2011) Tourism Towards 2030 Global Overview, World Tourism Organization, Madrid
- Vizek-Vidović, V. (2006) Cjeloživotno učenje na bolonjski način, Sveučilište u Zagrebu http://www.unizg.hr/bopro/activities/LLL_vvv.pdf (preuzeto 20. 09. 2016)
- Vizit Opatija (2016) Why choose Opatija for a wellness holiday? <http://www.visitopatija.net/en/wellness/centres> (preuzeto 30. 06. 2016)
- Zakon o obrazovanju odraslih (NN br. 17/2007)
- Zakon o turističkim zajednicama i promicanju hrvatskog turizma (NN 152/08)
- Zajedno sa održivi razvoj ruralnih područja, Priručnik za provedbu pristupa LEADER u Hrvatskoj (2010), I. izdanje, HMRR – Hrvatska mreža za ruralni razvoj i ODRAZ – Održivi razvoj zajednice, Zagreb, 2010.

Popis slika:

Slika 1. Scenariji razvoja turizma	8
Slika 2. Stablo ciljeva i strateških prioriteta koji proizlaze iz vizije razvoja Grada Opatije	11
Slika 3. Pregled ciljeva, strateških prioriteta i mjera razvoja Grada Opatije	12
Slika 4. SWOT analiza za „prostor, stanovništvo, okoliš i infrastrukturu“	32
Slika 5. SWOT analiza specifičnih preduvjeta razvoja grada Opatije	62
Slika 6. SWOT analiza razvoja odmorišnoga turizma u gradu Opatiji	76
Slika 7. SWOT analiza razvoja zdravstvenoga turizma grada Opatije	83
Slika 8. SWOT analiza razvoja MICE turizma grada Opatije	87
Slika 9. SWOT analiza kulturnoga turizma grada Opatije	92
Slika 10. SWOT analiza razvoja ruralnoga turizma grada Opatije	99
Slika 11. SWOT analiza razvoja sportsko-rekreacijskoga turizma u gradu Opatiji	110
Slika 12. SWOT analiza razvoja nautičkoga turizma u gradu Opatiji	116

Popis tablica:

Tablica 1. Smjernice promišljanja razvoja turizma u gradu Opatiji	13
Tablica 2. Strateški prioriteti i mjere iz STRATEGIJE – Organizacijski i infrastrukturni preduvjeti razvoja	26
Tablica 3. Strateški prioriteti i mjere vezani na specifične preduvjete razvoja	61
Tablica 4. Plan razvojnih programa, akcija i projekata u nadležnosti Grada Opatije	170

Sveučilište u Rijeci
Fakultet za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu

Primorska 42, p.p. 97
51410 Opatija, Hrvatska

T. +385 51 294 706
F. + 385 51 291 965

E. dekanat@fthm.hr
W. www.fthm.uniri.hr
[facebook.com/FMTUOpatija](https://www.facebook.com/FMTUOpatija)

fmtu fmtu fmtu fm
tu fmtu fmtu fmtu f
itu fmtu fmtu fmtu
fmtu fmtu fmtu